ISSN 2181-2764
2025

Google Scholar

Crossref

SHARQ TA'LIMI JURNALI

ВОСТОЧНЫЙ ЖУРНАЛ ОБРАЗОВАНИЯ

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

2025-yil 29-mart kuni Toshkent davlat sharqshunoslik universitetida bo‘lib o‘tgan **“O‘zbekiston va Koreya o‘rtasidagi hamkorlikning bugungi holati va istiqbollari”** mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman yakunlari asosida saralangan maqolalar **“Sharq ta’limi jurnali”** (ISSN: 2181-2764)ning 2025-yil 3-sonida chop etildi.

По итогам международной научно-практической конференции на тему **«Современное состояние и перспективы сотрудничества между Узбекистаном и Кореей»**, состоявшейся 29 марта 2025 года в Ташкентском государственном университете востоковедения, отобранные статьи были опубликованы в 3-м номере 2025 года научного журнала **«Sharq ta’limi jurnali»** (ISSN: 2181-2764).

Based on the outcomes of the international scientific-practical conference entitled **“The Current State and Prospects of Cooperation between Uzbekistan and Korea”,** held on March 29, 2025, at Tashkent State University of Oriental Studies, selected articles were published in Issue 3 (2025) of the scientific journal ***Sharq ta’limi jurnali*** (ISSN: 2181-2764).

2025년 3월 29일, 타슈켄트 국립 동방대학교에서 개최된 **“우즈베키스탄과 한국 간 협력의 현재와 전망”**이라는 주제의 국제 학술 실무 회의 결과를 바탕으로 선정된 논문들이 학술지 ***Sharq ta’limi jurnali*** (ISSN: 2181-2764) 2025년 제3호에 수록되었습니다.

Ozoda Eshmurodova nashrga tayyorladi , e-mail: s.science@internet.ru, (99)6929148 © “SupportScience”, 2025

MUNDARIJA

Dilfuza Abbasova	JAHON TILLARI VA KOREYS TILINING O‘ZIGA XOS JIHATLARI “LINGVISTIK VA TIPOLOGIK TAHLIL”	**1-8**
Choi Jeong Doh	A STUDY ON THE ISSUES IN USING KOREAN LANGUAGE LEARNER CORPORA	**9-19**
Гульшат Абдиуалиева	УЗБЕКИСТАН-КОРЕЯ НОВЫЕ ШАГИ В РЕФОРМИРОВАНИИ И ПЕРЕМЕНАХ, ВЗАИМОВЫГОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО	**20-27**
Diloram Ashirbayeva	KOREYS TILIDA MUROJAAT TUSHUNCHASINING TASNIFLANISHI XUSUSIDA	**28-35**
Husnida Aslonova	KOREYS TILIDA UNDOV SO‘ZLAR VA ULARNING TURLARI	**36-43**
O‘ktamjon Axmedov	KOREYS TILINI O‘QITISHDA BLUM TAKSONOMIYASINING O‘RNI	**44-49**
Sadoqat Bobomurotova	PHONOLOGICAL PHENOMENA IN LEARNING UZBEK AND KOREAN	**50-58**
Chai Younghwa	A STUDY ON THE CURRENT STATE OF KOREAN LANGUAGE EDUCATION IN UZBEKISTAN AND TEACHING METHODS USING MASS MEDIA	**59-65**
Choi Byeong-geun ***Shin Ho-rim***	DISCUSSION ON THE POSSIBILITY OF KOREAN LANGUAGE EDUCATION USING LITERATURE MUSEUM	**66-72**
Tschungsun Kim	KOREA’S EMBRACE AND APPRECIATION OF UZBEK CULTURE AND HISTORY THROUGH ABDULLA QODIRIY’S LITERATURE	**73-83**
Gulchekhra Yusupova ***Dilfuza Abdushukurova***	THE SPEECH ACT OF APOLOGIZING IN KOREAN AND UZBEK LANGUAGES AS AN IMPORTANT COMPONENT OF SPEECH ETIQUETTE	**84-91**
Jo Min Young	ART AND CULTURAL ASPECTS IN HAN KANG’S WORKS: FOCUSING ON THE “VEGETARIAN” AND “GREEK LESSONS”	**92-97**
Mohira Jumayeva	O‘RTA DAVRLAR KOREYS TILI LEKSIKASIDAGI O‘ZGARISHLAR	**98-103**
Ko Eun Hee	THE LITERARY CHARACTERISTICS AND EDUCATIONAL VALUE OF MODERN SIJO	**104-111**
Sevinch Mirjamilova	TOPIK MATNLARIDA TAXMIN MA’NOSINI IFODALOVCHI GRAMMATIK VOSITALAR VA ULARNING ISHLATILISH O‘RNI	**112-118**
Olmosxon Niyozova	KOREYS TILIDA GRAMMATIK KATEGORIYALARNI O‘QITISHDA AUTENTIK MATERIALLARDAN FOYDALANISH	**119-124**

Barno Mirsharipova	TARJIMADA TARIXIY-MILLIY O‘ZIGA XOS SO‘ZLARNING IFODALANISHI (ABDULLA QAHHOR HIKOYALARI TARJIMASI ASOSIDA)	**125-131**
Ugiloy Xujaeva	KOREYS TILINI O‘QITISHDA MADANIYAT MASALALARI	**132-139**
Gulshoda Yunusova	KOREYS TILIDA 대다 KO‘MAKCHI FE’LINING FUNKSIONAL EKVIVALENTLARI	**140-145**
Виктория Шин	СИМВОЛИКА ОГНЯ В РОМАНЕ ЛИ САНА «12 ДЕКАБРЯ»	**146-152**
Марьям Зайдуллина	ФОРМИРОВАНИЕ НОВОГО ЛЕКСИЧЕСКОГО ЗАПАСА В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ ПОД ВЛИЯНИЕМ ЦИФРОВОЙ ЭПОХИ	**153-157**
Татьяна Ким ***Малика Хасанова***	ЭВФЕМИЗМЫ В КОРЕЙСКОМ МЕДИАТЕКСТЕ	**158-163**
Малика Хасанова ***Наталья Ким***	ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ КОРЕЕВЕДЕНИИ: ДИАЛОГ ПРОШЛОГО И БУДУЩЕГО	**164-169**
Umida Saydazimova ***Durdona Murodova*** ***Nodirbek Karimov***	QAQNUS TIMSOLIDA INSON RUHIYATI TASVIRI	**170-178**
Наталья Ким ***Марьям Зайдуллина***	ИЗУЧЕНИЕ ЯЗЫКА НА КОММУНИКАТИВНОМ УРОВНЕ (на материале изучения корейского языка в Узбекистане)	**179-185**

“Sharq ta’limi jurnali”/ “Oriental Journal of Education/ “Восточный журнал образования ”

ISSN: 2181-2764

BOSH MUHARRIR: R. Sh. Berdiqulov– Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), Toshkent davlat pedagogika universiteti

TAHRIR HAY’ATI:

U. Saydazimova	*Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, f.f.d., professor*
N. Kim	*Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori, f.f.d., professor*
G. Yunusova	*Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti professori dotsenti, (PhD)*
N. Muhitdinova	*Samarqand davlat universiteti professori, f.f.d., professor*
I. Abdullayev	*Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti dotsenti, (PhD)*
U. Safarov	*Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti dotsenti, (PhD)*
U. Mavlyanov	*Guliston davlat universiteti “Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquqiy ta’lim” kafedrasi mudiri, PhD*
Y. Parmanov	*Maktabgacha ta’lim tashkilotlari direktorlari va mutaxassislarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti “Boshlang‘ich va maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish innovatsion ilmiy-tadqiqot laboratoriyasi” mutaxassisi. texnika fanlari nomzodi,*
Sh. Davronova	*Buxoro davlat tibbiyot instituti dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi*

EDITOR-IN-CHIEF: Dr. Ravshanjon Sh. Berdikulov – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Head of the Department of Chemistry, Tashkent State Pedagogical University

EDITORIAL BOARD:

Prof. Umida Saydazimova	*Professor of Tashkent State University of Oriental Studies, DSc in Philology, Professor*
Prof. Natalya Kim	*Professor of Tashkent State University of Oriental Studies, DSc in Philology, Professor*
Dr. Gulshoda Yunusova	*Associate Professor of Tashkent State University of Oriental Studies (PhD)*
Dr. Nazmiya M. Mukhitdinova	*Professor of Samarkand State University, DSc in Philology, Professor*
Dr. Ilkhom Abdullaev	*Associate Professor Doctor of Philosophy in Geography (PhD.) Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Tashkent, Uzbekistan*
Dr. Ural Safarov	*Associate Professor Doctor of Philosophy in Pedagogics (PhD) Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Tashkent, Uzbekistan*
Dr. Umid Mavlyanov	*Doctor of Philosophy in Philosophical Sciences, Head of the Department of “National Idea, Spiritual Foundations and Legal Education” Gulistan State University, Uzbekistan*
Dr. Abdulla Parmanov	*Candidate of Technical Sciences, Specialist of “Innovative Research Laboratory for Development of Primary and Preschool Children" at*

	the Institute for Retraining and Advanced Training of Directors and Specialists of Preschool Education Organizations.
Dr. Shakhlo Davronova	*Associate Professor, Pedagogical Sciences in PhD Bukhara State Medical Institute, Uzbekistan*

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР: Р. Ш. Бердикулов – доктор философии по педагогическим наукамқ (PhD), заведующий "кафедрой химии" Ташкентского государственного педагогического университета.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

У. Сайдазимова	***Профессор Ташкентского государственного университета востоковедения, доктор филологических наук (DSc), профессор***
Н. Ким	***Профессор Ташкентского государственного университета востоковедения, доктор филологических наук (DSc), профессор***
Г. Юнусова	***Доцент Ташкентского государственного университета востоковедения, кандидат филологических наук (PhD)***
М. Мухитдинова	***Профессор Самаркандского государственного университета, доктор филологических наук (DSc), профессор***
И. Абдуллаев	***Доцент (PhD), Ташкентского государственного педагогического университета имени Низами***
У. Сафаров	***Доцент Ташкентского государственного педагогического университета имени Низами (PhD)***
У. Мавлянов	***доктор философских наук, заведующая кафедрой “Национальная идея, основы духовности и правовое воспитание” Гулистанского государственного университета***
Э. Парманов	***Специалист Института переподготовки и повышения квалификации руководителей и специалистов дошкольных образовательных организаций “Инновационная научно-исследовательская лаборатория развития детей младшего и дошкольного возраста”, кандидат технических наук.***
Ш. Давронова	***Доцент Бухарского государственного медицинского института, кандидат педагогических наук***

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-01 Pages: 1-8

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

WORLD LANGUAGES AND THE CHARACTERISTICS OF THE KOREAN LANGUAGE "LINGUISTIC AND TYPOLOGICAL ANALYSIS"

Dilfuza Abbasova
Associate Professor at the Higher School of Korean Studies
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: dilfuzaabbasova84@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: world languages, phonetics, grammar, lexicon, genealogical classification, typological classification, Korean language, writing system, language structure, linguistics, honorifics, Hangul, language evolution, language influence, cultural heritage.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article analyzes the unique characteristics of world languages. While languages differ from each other in phonetic, grammatical, and lexical aspects, their classification and development are also of great significance. The article explores the genealogical and typological classification of languages, their phonetic features, grammatical structure, and distinctive lexical characteristics. Additionally, this article examines the unique features of the Korean language. Korean stands out from other languages due to its grammatical structure, phonetic characteristics, writing system, and lexical composition. The article provides information on the origins of the Korean language, its genealogical classification, and its connections with other languages. This study helps to gain a deeper understanding of the linguistic characteristics of the Korean language.

JAHON TILLARI VA KOREYS TILINING O'ZIGA XOS JIHATLARI "LINGVISTIK VA TIPOLOGIK TAHLIL"

Dilfuza Abbasova
Koreyashunoslik oliy maktabi dotsenti
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: dilfuzaabbasova84@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Jahon tillari, fonetika, grammatika, leksika, genealogik tasnif, tipologik tasnif, koreys tili, yozuv tizimi, til strukturasi, lingvistika, hurmat darajalari, Hangul, til

Annotatsiya. Ushbu maqolada jahon tillarining o'ziga xos jihatlari tahlil qilinadi. Dunyo tillari fonetik, grammatik va leksik jihatdan bir-biridan farq qilishi bilan birga,

o‘zgarishi, tillararo ta’sir, madaniy meros.

ularning tasnifi va taraqqiyoti ham muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada tillarning genealogik va tipologik tasnifi, ularning fonetik xususiyatlari, grammatik tuzilishi hamda leksik tarkibidagi o‘ziga xos jihatlar yoritiladi. Hamda, ushbu maqolada koreys tilining o‘ziga xos jihatlari tahlil qilinadi. Koreys tili grammatik tuzilishi, fonetik xususiyatlari, yozuv tizimi va leksik tarkibi bilan boshqa tillardan ajralib turadi. Maqolada koreys tilining kelib chiqishi, genealogik tasnifi va turli tillar bilan bog‘liqligi haqida ma’lumot beriladi. Mazkur maqola koreys tilining lingvistik xususiyatlarini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

МИРОВЫЕ ЯЗЫКИ И ОСОБЕННОСТИ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА «ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ И ТИПОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ»

Дилфуза Аббасова
Доцент Высшей школы корееведения
Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: dilfuzaabbasova84@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: мировые языки, фонетика, грамматика, лексика, генеалогическая классификация, типологическая классификация, корейский язык, система письма, структура языка, лингвистика, уровни вежливости, Хангыль, эволюция языка, языковое влияние, культурное наследие.

Аннотация: В данной статье анализируются уникальные особенности мировых языков. Несмотря на то, что языки различаются по фонетическим, грамматическим и лексическим характеристикам, их классификация и развитие также имеют большое значение. В статье рассматриваются генеалогическая и типологическая классификации языков, их фонетические особенности, грамматическая структура и характерные черты лексического состава. Кроме того, в данной статье рассматриваются уникальные особенности корейского языка. Корейский язык отличается от других языков своей грамматической структурой, фонетическими характеристиками, системой письма и лексическим составом. В статье представлена информация о происхождении корейского языка, его генеалогической классификации и связи с другими языками. Данное исследование способствует более глубокому пониманию лингвистических особенностей корейского языка.

Kirish. Til – insoniyat madaniyatining eng muhim unsurlaridan biri bo‘lib, u nafaqat aloqa vositasi, balki xalqning tarixi, tafakkuri va dunyo qarashini aks ettiruvchi ko‘zgudir. Bugungi kunda

dunyoda taxminan 7000 ga yaqin til mavjud bo‘lib, har biri o‘ziga xos fonetik, grammatik va leksik xususiyatlarga ega. Har bir xalqning tili uning hayot tarzi, an’analari va madaniy merosi bilan chambarchas bog‘liqdir. Shuning uchun tillarni o‘rganish faqat lingvistika sohasi bilan cheklanib qolmay, balki u insoniyat tarixini, jamiyatning rivojlanish jarayonlarini anglashga ham xizmat qiladi.

Jahon tillari o‘z tuzilishi va qo‘llanilish xususiyatlariga ko‘ra turli guruhlarga bo‘linadi. Ba’zi tillar analitik tuzilishga ega bo‘lib, ularda so‘zlarning o‘zgarishi minimal darajada bo‘ladi (masalan, xitoy va ingliz tillari), boshqalari esa sintetik xususiyatga ega bo‘lib, so‘zlarning shakllanishida qo‘shimchalar muhim rol o‘ynaydi (masalan, rus va o‘zbek tillari). Bundan tashqari, har bir tilning o‘ziga xos fonetik tizimi bo‘lib, ba’zi tillar tonallik xususiyatiga ega (masalan, xitoy tili), boshqalari esa urg‘u va bo‘g‘inlarning o‘ziga xos tartibi bilan ajralib turadi [Кристал, 2010:499].

Dunyodagi tillarning yana bir muhim jihati – ularning leksik boyligidir. Har bir til o‘z tarixiy rivojlanishi davomida boshqa tillardan so‘zlarni o‘zlashtirgan. Masalan, o‘zbek tiliga arab, fors, rus va ingliz tillaridan ko‘plab so‘zlar kirib kelgan. Shuningdek, til orqali xalqning dunyoqarashi ham aks etadi. Ba’zi tillarda tabiat hodisalari yoki ranglarni ifodalovchi so‘zlar juda ko‘p bo‘lsa, boshqalarida esa ijtimoiy munosabatlarni ifodalovchi iboralar rivojlangan bo‘ladi. Shu bois, jahon tillarining o‘ziga xos jihatlarini o‘rganish nafaqat lingvistlar uchun, balki madaniyatshunoslar, tarixchilar va sotsiologlar uchun ham dolzarbdir. Har bir til insoniyat merosining ajralmas qismi bo‘lib, uni o‘rganish va asrab-avaylash global ahamiyatga ega masalalardan biridir.

Dunyo tillari insoniyat madaniyatining eng muhim unsurlaridan biri bo‘lib, har bir til o‘z xalqining tarixi, tafakkuri va madaniyatini aks ettiradi. Bugungi kunda taxminan 7000 ga yaqin til mavjud bo‘lib, ularning har biri o‘ziga xos fonetik, grammatik va leksik xususiyatlarga ega. Jahon tillarining bu xilma-xilligi nafaqat lingvistika nuqtai nazaridan, balki sotsiologiya va madaniyatshunoslik jihatidan ham katta ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada turli tillarning farqli jihatlari, ularning tasnifi, fonetik va grammatik tuzilishi, leksik boyligi hamda dunyoqarashga ta’siri haqida so‘z yuritamiz [https://www.ethnologue.com].

Asosiy qism. Jahon tillarining tasnifi. Dunyo tillari turli mezonlarga ko‘ra tasnif qilinadi. Ularning eng mashhur tasniflaridan biri genealogik tasnif bo‘lib, tillar kelib chiqishiga qarab guruhlanadi. Masalan, Indo-Yevropa tillari (ingliz, rus, fransuz, nemis), Turkiy tillar (o‘zbek, turk, qozoq, uyg‘ur), Xitoy-tibet tillari (xitoy, tibet) va Semit-xamit tillari (arab, ibroniy) shular jumlasidandir. Bu tillarning kelib chiqishi va rivojlanishi tarixiy jarayonlar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, ularning lug‘ati, grammatikasi va tovush tizimi ham shu omillar ta’sirida shakllangan. Bundan tashqari, tillar grammatik tuzilishiga ko‘ra tipologik tasnif asosida ham ajratiladi. Masalan, analitik tillar (xitoy, ingliz) so‘zlarning tartibiga tayanib, kamroq qo‘shimchalardan foydalanadi, sintetik tillar (o‘zbek, rus) esa grammatik ma’nolarni ifodalash uchun so‘z o‘zgarishlariga va

qo‘shimchalarga tayanadi. Shuningdek, polisintetik tillar (eskimos tili) bir nechta so‘zni bitta murakkab so‘zga jamlash xususiyatiga ega.

Fonetik xususiyatlar. Jahon tillarining fonetik tizimi har xil bo‘lib, ayrim tillar o‘ziga xos tovushlarga ega. Masalan, tonal tillar (xitoy, vetnam, tay) so‘zning ma’nosini urg‘u va ohang o‘zgarishi orqali belgilaydi. Ba’zi tillar o‘ziga xos undosh tovushlarga ega: arab va nemis tillarida bo‘g‘izdan keladigan maxsus tovushlar mavjud, turkiy tillarda esa undosh va unli tovushlarning uyg‘unligi (singarmonizm) muhim ahamiyat kasb etadi. Fonetik tizim har bir tilning talaffuzi va ohangdorligiga ta’sir qiladi.

Grammatik tuzilishning farqlari. Har bir tilning grammatik tuzilishi ham turlicha bo‘lib, ba’zi tillarda so‘z tartibi qat’iy bo‘lsa, boshqalarda erkin bo‘lishi mumkin. Masalan, ingliz va xitoy tillarida so‘z tartibi qat’iy bo‘lib, ma’no asosan tartib orqali ifodalanadi (I read a book – Men kitob o‘qiyman). Biroq, o‘zbek va rus tillarida so‘z tartibi erkin bo‘lib, ma’no asosan qo‘shimchalar orqali beriladi (Men kitobni o‘qiyman yoki Kitobni men o‘qiyman). Bundan tashqari, fe’llarning zamon shakllari ham tillarga ko‘ra farqlanadi. Masalan, ingliz tilida juda ko‘p zamon shakllari bor (I have been reading – Men o‘qib kelayapman), lekin o‘zbek tilida bu turdagi zamon shakllari kamroq va sodda (Men o‘qiyman, Men o‘qirdim). Shuningdek, ba’zi tillarda jins kategoriyasi mavjud bo‘lsa (rus, nemis, fransuz), o‘zbek va ingliz tillarida bu kategoriya mavjud emas.

Leksik xususiyatlar va madaniy ta’sir. Har bir tilning lug‘ati uning madaniyati va tarixini aks ettiradi. Masalan, o‘zbek tiliga arabcha (kitob, maktab), forscha (shirin, gul), ruscha (samolyot, zavod) va inglizcha (internet, kompyuter) so‘zlar kirib kelgan. Shuningdek, ayrim tillarda turli hodisalarni ifodalovchi so‘zlar juda ko‘p uchraydi. Masalan, eskimos tilida qorning turli holatlarini ifodalovchi o‘nlab so‘zlar mavjud bo‘lsa, nemis tilida juda uzun murakkab so‘zlar hosil qilish imkoniyati mavjud (Donaudampfschifffahrtsgesellschaft – “Dunay daryo kemachilik jamiyati”).

Leksik jihatdan ba’zi tillar dunyoqarashni ham shakllantiradi. Masalan, yapon va koreys tillarida hurmat darajasini bildiruvchi maxsus so‘z shakllari mavjud, arab tilida esa diniy iboralar va duo shakllari juda keng tarqalgan.

Til va tafakkur aloqasi. Til inson tafakkuriga bevosita ta’sir qiladi. Sapir-Uorf gipotezasiga ko‘ra, insonlar atrof-muhitni o‘z ona tilida qanday ifodalay olsa, shunday qabul qiladi. Masalan, yapon tilida ijtimoiy ierarxiya muhim bo‘lgani sababli hurmat darajasi bo‘yicha turli talaffuz shakllari mavjud. Arab tilida esa diniy iboralar tilning muhim qismi bo‘lib, madaniyat va dunyoqarashga ta’sir ko‘rsatadi. Shuningdek, ba’zi tillarda vaqt tushunchasi boshqacha ifodalanadi. Masalan, xitoy tilida fe’llar zamonga qarab o‘zgarmaydi, balki qo‘shimcha so‘zlar orqali vaqt ko‘rsatiladi. Ingliz tilida esa zamon shakllari juda batafsil ifodalangan.

Koreys tili (한국어, Hangugeo) dunyodagi eng qiziqarli va o‘ziga xos tillardan biri bo‘lib, Janubiy Koreya va Shimoliy Koreyaning rasmiy tili hisoblanadi. Koreys tilida 80 milliondan ortiq

inson so'zlashadi, shuningdek, Xitoy, AQSh, Yaponiya va Markaziy Osiyodagi koreys diasporasi ham ushbu tildan foydalanadi. Ushbu maqolada koreys tilining fonetik, grammatik va leksik xususiyatlari, uning yozuv tizimi va boshqa tillar bilan bog'liqligi haqida so'z yuritiladi [King, 2006:275].

Koreys tili tilshunoslar orasida ko'p bahs-munozaraga sabab bo'lgan til bo'lib, hozirgi vaqtda yakka til (isolated language) sifatida qaraladi. Bu shuni anglatadiki, koreys tili dunyodagi yirik til oilalaridan biriga aniq bog'lanmagan.

Ba'zi tilshunoslar uni altay tillari oilasi (turkiy, mo'g'ul va tungus tillari) bilan bog'lashga harakat qilgan. Chunki koreys tili grammatik jihatdan turkiy va mo'g'ul tillariga o'xshashliklarga ega. Shu bilan birga, koreys tilining qadimgi davrlarida xitoy tili katta ta'sir ko'rsatgan va leksik jihatdan uning izlari hozirgacha saqlanib qolgan.

Yozuv tizimi – Hangul (한글). Koreys tilining eng o'ziga xos jihatlaridan biri uning yozuv tizimi – Hangul (한글) hisoblanadi. Hangul 1443-yilda Qirol Sejong tomonidan ixtiro qilingan bo'lib, xalq uchun oson o'rganiladigan va talaffuzga mos yozuv tizimi sifatida ishlab chiqilgan. 24 ta harfdan iborat (10 ta unli, 14 ta undosh).

Xitoy va yapon yozuvlaridan farqli o'laroq, Hangul harflari fonetik jihatdan mukammal tizimga ega bo'lib, so'z qanday talaffuz qilinsa, xuddi shunday yoziladi. Masalan: *한국어* [Hangugeo] – *"Koreys tili", 사랑* [Sarang] – *"Sevgi", 학교* [Hakgyo]– *"Maktab"*. Shuningdek, Koreyada xitoycha iyerogliflar (Hanja, 漢字) ham ishlatilgan, lekin hozirgi kunda asosan tarixiy va rasmiy hujjatlarda uchraydi[Sohn, 1999:412].

Koreys tilining fonetik xususiyatlari. Koreys tili talaffuzi va ohangdorligi jihatidan boshqa tillardan farqlanadi. Unli va undosh tovushlar uyg'unligi: Hangul tizimida tovushlar juda tizimli bo'lib, undoshlar va unli tovushlar o'zaro uyg'unlashadi. Ikki yoki uch harfli undosh tovushlar mavjud: Masalan, kk (ㄲ), tt (ㄸ), pp (ㅃ), ss (ㅆ), jj (ㅉ) kabi undoshlar koreys tilining o'ziga xos jihatlaridan biridir.

Grammatik xususiyatlari. Koreys tili grammatik jihatdan turkiy tillarga o'xshash bo'lib, so'zlarning o'zgarishi va gap tuzilishi jihatidan o'ziga xos xususiyatlarga ega. SOV (Subyekt + Ob'yekt + Fe'l) so'z tartibi orqali gap tuzish mumkin. Masalan: *나는 밥을 먹어요*. [Naneun babeul meogeoyo.] - Men ovqat yeyapman.

Koreys tilida fe'l har doim oxirida keladi, bu esa uni o'zbek tiliga yaqinlashtiradi.

Fe'l va sifatlarning qo'shimchalar orqali o'zgarishi. *공부하다* [gongbuhada] – "o'qimoq, ta'lim olmoq", *공부합니다* [gongbuhamnida] – rasmiy shakl, *공부해요* [gongbuhaeyo] – odatiy shakl, *공부했어요* [gongbuhaesseoyo[– o'tgan zamon.

Koreys tilida hurmat shakllari (존댓말, jondaenmal) mavjud bo‘lib, odamning yoshi va ijtimoiy mavqeiga qarab turli xil fe’llardan foydalaniladi.

Masalan: Do‘stona shakl: 먹어 [meogeo] – “Ye”, hurmatli shakl: 먹어요 [meogeoyo] – “Yeysiz”, rasmiy shakl: 드십니다 [deusimnida] – “Yeyaptilar”.

Hurmat darajalarining mavjudligi koreys madaniyatining ijtimoiy ierarxiyaga asoslanganligini ko‘rsatadi.

Leksik xususiyatlari. Koreys tilidagi so‘zlarning katta qismi uchta asosiy manbadan kelib chiqqan: **고유어** - Koreys tiliga xos so‘zlar: 하늘 [haneul[– osmon, 물 [mul] – suv, 사랑 [sarang] – sevgi. **한자어** - Xitoy tilidan o‘zlashgan so‘zlar (Hanja so‘zlar): 학교 [hakgyo] – maktab, 전화 [jeonhwa] – telefon, 경제 [gyeongje] – iqtisodiyot. **외래어**- G‘arbiy tillardan kirib kelgan so‘zlar: 컴퓨터 [keompyuteo] – kompyuter, 카페 [kape] – kafe, 택시 [taekshi] – taksi.

Xulosa. Jahon tillari insoniyat madaniyatining ajralmas qismi bo‘lib, har bir xalqning tarixini, madaniyatini va tafakkur tarzini aks ettiradi. Bugungi kunda mavjud 7000 ga yaqin til turli fonetik, grammatik va leksik jihatlarga ega bo‘lib, ularning xilma-xilligi inson tafakkurining boyligini ko‘rsatadi. Ushbu maqolada tillarning tasnifi, fonetik va grammatik xususiyatlari, leksik boyligi hamda inson dunyoqarashiga ta’siri haqida so‘z yuritildi. Xulosa sifatida aytish mumkinki, til nafaqat aloqa vositasi, balki madaniyatni shakllantiruvchi va uni avloddan-avlodga yetkazuvchi eng muhim omillardan biridir.

Jahon tillari turli mezonlarga ko‘ra tasnif qilinadi. Genealogik tasnifga ko‘ra, tillar kelib chiqishiga qarab turli guruhlarga ajratiladi. Masalan, Indo-Yevropa tillari ingliz, rus, fransuz va nemis tillarini o‘z ichiga oladi, Turkiy tillar esa o‘zbek, turk, qozoq va uyg‘ur tillaridan tashkil topgan. Shuningdek, Xitoy-tibet va Semit-xamit tillari kabi katta tillar oilalari ham mavjud. Ushbu tillar o‘z rivojlanish jarayonida o‘zaro ta’sir qilib, ko‘plab o‘zlashmalar va grammatik o‘zgarishlarni boshdan kechirgan.

Grammatik tuzilish jihatidan ham tillar turli ko‘rinishga ega. Ba’zi tillar, masalan, ingliz va xitoy tillari analitik bo‘lib, ularda so‘zlarning tartibi qat’iy belgilangan. Boshqa tillar esa, masalan, rus va o‘zbek tillari sintetik bo‘lib, qo‘shimchalar orqali so‘z shakllari o‘zgaradi. Ayrim tillar esa polisintetik bo‘lib, ularda butun bir fikr bitta murakkab so‘z tarkibida ifodalanishi mumkin. Har bir grammatik tuzilishning o‘ziga xos afzalliklari va cheklovlari mavjud bo‘lib, u tilning madaniyat va jamiyat bilan qanday bog‘langanligini ko‘rsatadi.

Fonetik jihatdan jahon tillari juda xilma-xildir. Ayrim tillarda ohang (tonal tizim) juda muhim bo‘lib, xitoy va vetnam tillarida bir xil so‘z turli urg‘u bilan aytilganda butunlay boshqa ma’noni anglatishi mumkin. Boshqa tillarda esa, masalan, arab va nemis tillarida, bo‘g‘iz tovushlari mavjud bo‘lib, ular talaffuzni murakkablashtiradi. Turkiy tillarda esa undoshlar va unlilar uyg‘unligi katta rol

o‘ynaydi. Bu fonetik xususiyatlar har bir tilning o‘ziga xos ohangdorligini va talaffuz qoidalarini shakllantiradi.

Leksik jihatdan esa har bir til o‘z madaniyati va tarixiga bog‘liq holda rivojlangan. Masalan, eskimos tilida qorning turli holatlarini ifodalovchi o‘nlab sinonimlar mavjud bo‘lsa, arab va yapon tillarida hurmat ifodalovchi maxsus so‘z shakllari rivojlangan. Ingliz tili dunyodagi eng ko‘p o‘zlashmalarni o‘z ichiga olgan til bo‘lsa, o‘zbek tiliga arab, fors, rus va ingliz tillaridan juda ko‘p so‘zlar kirib kelgan. Bu esa tillarning bir-biriga ta’siri va ularning doimiy rivojlanishini ko‘rsatadi.

Jahon tillarining o‘ziga xos jihatlari inson tafakkuriga ham ta’sir qiladi. Sapir-Uorf gipotezasiga ko‘ra, inson o‘z ona tilida qanday ifoda berishi mumkin bo‘lsa, shunday fikrlaydi. Masalan, yapon tilida ijtimoiy daraja va hurmat ifodalari kuchli rivojlangan bo‘lsa, arab tilida diniy iboralar ko‘p qo‘llaniladi. Ingliz tilida esa zamon shakllari aniq belgilangan bo‘lib, bu til so‘zlovchilari uchun vaqt tushunchasi juda muhim ekanligini ko‘rsatadi. Demak, til va tafakkur o‘zaro bog‘liq bo‘lib, insonning dunyoni qanday idrok etishiga bevosita ta’sir qiladi. Bugungi globallashuv sharoitida tillarning o‘zaro ta’siri kuchayib bormoqda. Internet va xalqaro kommunikatsiya vositalari tufayli dunyo tillari bir-biriga ta’sir qilmoqda. Ko‘plab tillar yangi texnologik va ilmiy atamalarni o‘zlashtirayotgan bo‘lsa, ayrim tillar esa yo‘qolib borayotgan xavf ostida. UNESCO ma’lumotlariga ko‘ra, har yili dunyoda o‘nlab tillar yo‘qolib ketmoqda, chunki ularning so‘zlashuvchilari boshqa tillarga o‘tmoqda. Bu esa lingvistik xilma-xillikka tahdid solmoqda va dunyoning madaniy merosini yo‘qotish xavfini tug‘dirmoqda. Shunday ekan, tillarni o‘rganish va ularni asrab-avaylash global ahamiyatga ega masalalardan biridir. Jahon tillari insoniyat tafakkuri va madaniyatining xilma-xilligini aks ettiruvchi boylikdir. Ularning har biri o‘zining betakror fonetik, grammatik va leksik xususiyatlariga ega bo‘lib, ular orqali insonlar o‘z fikrlarini ifoda etadi, bilimlarni avloddan-avlodga yetkazadi va dunyo bilan aloqa o‘rnatadi. Tillarning yo‘qolib ketishining oldini olish uchun ularni o‘rganish, o‘rgatish va rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytish mumkinki, jahon tillari inson tafakkuri, madaniyati va jamiyat hayotining ajralmas qismidir. Ularning fonetik, grammatik va leksik jihatlarini chuqur o‘rganish nafaqat lingvistlar, balki tarixchilar, sotsiologlar va madaniyatshunoslar uchun ham katta ahamiyat kasb etadi. Globallashuv sharoitida tillarning o‘zaro ta’siri kuchayib borayotgan bir vaqtda, ularning o‘ziga xos xususiyatlarini o‘rganish va qadrlash yanada dolzarb masalaga aylanmoqda. Shuning uchun har bir inson o‘z ona tilini asrab-avaylashi, boshqa tillarni o‘rganishga qiziqishi va jahon tillarining boy merosini o‘rganishga harakat qilishi lozim.

Jahon tillarining o‘ziga xosligi – insoniyat madaniy merosining ajralmas qismi bo‘lib, ularning har biri o‘ziga xosligi bilan qadrli va muhimdir. Har bir tilning rivojlanishi va saqlanishi uchun xalqaro hamkorlik, ta’lim va madaniyat almashinuvlari muhim rol o‘ynaydi. Shunday ekan, tillar nafaqat aloqa vositasi, balki insoniyatning tarixiy va madaniy boyligi sifatida e’tirof etilishi kerak.

Koreys tili o‘ziga xos fonetik, grammatik va leksik xususiyatlarga ega bo‘lib, uning yozuv tizimi ham boshqa tillardan farq qiladi. SOV so‘z tartibi, fe’l va sifatlardagi murakkab qo‘shimchalar tizimi, hurmat darajalari va xitoy tilidan o‘zlashgan so‘zlar uning muhim jihatlaridan hisoblanadi. Bugungi kunda koreys tili global miqyosda ommalashib, K-pop, filmlar, texnologiya va madaniyat orqali butun dunyo bo‘ylab o‘rganilmoqda. Koreys tilini o‘rganish nafaqat lingvistik qiziqish, balki Koreya madaniyatini chuqurroq tushunish uchun ham katta imkoniyat yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.Crystal, D. (2010). The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge University Press, 2010.

2.Comrie, B. (1989). Language Universals and Linguistic Typology: Syntax and Morphology. University of Chicago Press, 1989.

3.Sapir, E. (1921). Language: An Introduction to the Study of Speech. Harcourt, Brace & Com pany, 1921.

4.Whorf, B. L. (1956). Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee W horf. MIT Press, 1956.

5.Trudgill, P. (2000). Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society. Penguin Boo ks.

6.Sohn, H. (1999). The Korean Language. Cambridge University Press, 1999.

7.King, R. (2006). The Korean Alphabet: Its History and Structure. University of Hawaii Press, 2006.

8.Lee, I. & Ramsey, S. R. (2000). The Korean Language. SUNY Press 2000.

9.Yuldashev, A., & Mahmudov, N. (2018). O‘zbek tilshunosligi asoslari. Toshkent: Fan nashri yoti 2018.

10.Bozorov, O. (2020). Til va tafakkur uyg‘unligi. Toshkent: Sharq nashriyoti, 2020.

11.Ethnologue (2023). Languages of the World. SIL International. https://www.ethnologue.co m

12.UNESCO (2021). Atlas of the World’s Languages in Danger. https://www.unesco.org

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-02 Pages: 9-19

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

A STUDY ON THE ISSUES IN USING KOREAN LANGUAGE LEARNER CORPORA

Choi Jeong Doh
Associate Professor
College of Humanities and International Studies, Keimyung University
Korea
E-mail: uncleshadow@kmu.ac.kr

ABOUT ARTICLE

Key words: Korean learner's corpus, linguistic research, corpus utilization, corpus characteristics, corpus construction process, online search tool.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: Language data produced by learners of foreign languages is called a *learner's corpus*. Among these, if the target of learning is Korean, it is referred to as a *Korean learner's corpus*. A notable feature of the Korean learner's corpus is that it is developed and provided by the government. This corpus is made available in its entirety with resolved copyright issues, and it also offers a web-based search tool that supports researchers. However, if there is no *understanding* of how the corpus was constructed, there is a critical risk that the research outcomes may lack credibility. Therefore, this study outlines precautions when using the Korean learner's corpus. First, it is necessary to check the *guidelines* in the published report from when the corpus was created; second, it is important to identify *features* that are not stated in the report by using the *search function* of the corpus; and third, it is emphasized that users must make personal efforts to understand the characteristics of the corpus they are using.

KOREYS TILI O'RGANUVCHILARINING KORPUSDAN FOYDALANISH MUAMMOLARI TADQIQI

Choi Jeong Doh
professor
Koreya Respublikasi Keimyung universiteti
Koreya
E-mail: uncleshadow@kmu.ac.kr

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Koreys tili o'quvchi korpusi,

Annotatsiya. Chet tillarini o'rganuvchi

tilshunoslik tadqiqoti, korpusdan foydalanish, Korpus xususiyatlari, korpus yaratish jarayoni, onlayn izlash vositasi.

o‘quvchilar tomonidan yaratilgan til ma'lumotlari “o‘quvchi korpusi” (learner’s corpus) deb ataladi. Ulardan o‘rganish maqsadi koreys tili bo‘lganlari “koreys tili o‘quvchi korpusi” deyiladi. Koreys tili o‘quvchi korpusining xususiyati shundaki, u davlat (hukumat) tomonidan yaratilgan va taqdim etilgan. Ushbu korpus mualliflik huquqlari hal qilingan holda to‘liq ma’lumotlarni taqdim etadi va veb orqali izlash vositasi (Search Tool) bilan ta’minlangan bo‘lib, tadqiqotchilarga yordam beradi. Biroq, agar korpus qanday yaratilgani haqida “tushuncha” bo‘lmasa, tadqiqot natijalarining ishonchliligiga jiddiy shubhalar tug‘ilishi mumkin. Shu sababli, ushbu tadqiqotda koreys tili o‘quvchi korpusidan foydalanishda e’tibor berilishi lozim bo‘lgan jihatlar ko‘rsatib o‘tilgan. Birinchidan, korpus yaratilganida chop etilgan hisobotdagi “yo‘riqnomalar”ni tekshirish zarur; ikkinchidan, korpusni “izlash” orqali hisobotda ko‘rsatilmagan "xususiyatlar"ni aniqlash kerak; uchinchidan, foydalanuvchining korpus xususiyatlarini tushunishga bo‘lgan shaxsiy harakati muhimligi ta’kidlangan.

한국어 학습자 말뭉치 사용에서의 쟁점 연구

최정도
계명대학교 인문국제학대학 한국어교육과
조교수
010-4744-8152
uncleshadow@kmu.ac.kr

О СТАТЬЕ

키워드: · 한국어 학습자 말뭉치, 언어 연구, 말뭉치 활용, 말뭉치 특성, 말뭉치 구축 과정, 온라인 검색 도구

초록. 외국어를 배우는 학습자들이 생산한 언어데이터를 학습자말뭉치(learner’s corpus)라고 한다. 그중에서 학습의 목표가 한국어인 것을 한국어학습자말뭉치라고 하는데, 한국어학습자말뭉치는 ‘국가(정부)’에서 만들어서 제공하고 있다는 특징이 있다. 이 말뭉치는 저작권이 해결하여 전체 데이터를 제공하고 있으며, 웹으로 검색 도구(Search Tool)을 제공하고 있어 연구자들에게 도움을 주고 있다. 그러나 말뭉치가 어떻게 만들어졌는지에 대한 ‘이해’가 없다면, 연구 결과가 신뢰를 받지 못하는 치명적인 문자가 발생할 수도 있다. 따라서 이 연구에서는 한국어학습자말뭉치를 활용할 때의 유의점에 대해서 제시하였다. 첫째, 말뭉치를 만들 때 발간된 보고서의

'지침' 확인이 필요하고, 둘째 말뭉치 '검색'을 통해서 보고서의 나타나 있지 않은 '특징'을 확인하는 것이 필요하며, 셋째 활용 말뭉치의 특성을 파악하기 위한 사용자 스스로의 노력이 필요하다는 것을 언급하였다.

1. 서론

이 연구에서는 대학원 수업 시간이나, 학위 논문 작성을 앞둔 학생들과 면담(지도)에서 빈번히 나타날 수 있는 한국어 학습자 말뭉치 사용에서의 몇 가지 기초적인 사항을 점검하고자 한다.

지금 현재는 한국에서 '21세기 세종계획; 세종 말뭉치'라고 하는 대규모 말뭉치가 연구용 목적으로 공개된 이후, 언어 연구에서 말뭉치의 사용은 특별한 일이 아닌 현실이 되었다. 연구용 말뭉치의 공개와 사용 도구(글잡이, 한마루, 앤트콘크/지능형형태소분석기, 유태거, 키위 등등)의 공개로 학생들의 능력 또한 과거의 달리 월등히 늘어난 것이 현실이다. 그리고 AI의 발전과 '모두의 말뭉치'의 공개로 더욱 다양한 유형의 언어 자료를 사용할 수 있는 환경도 구축되었다.

그러나 이러한 환경의 발전에도 불구하고 '장면1'과 '장면2'는 대학원 수업 시간이나, 학위 논문 작성을 앞둔 학생들과 면담(지도)에서 빈번히 나타날 수 있는 상황인 것이 또 피할 수 없는 현실로 생각된다. 연구의 주제, 방향, 내용을 지도하기도 벅찬 상황에 말뭉치의 소개, 말뭉치의 특징 소개, 말뭉치의 사용 방법 안내까지 해야 하는 상황이 발생할 수 있을 것이다.

이 논의는 말뭉치와 말뭉치 활용 도구의 특성을 잘 이해하지 못한다면, 잘못된 결과가 도출된다는 사실에 관심을 가지고 '한국어 학습자 말뭉치'를 중심으로, 몇 가지 사용에서의 유의점에 대해서 언급하는 것이 목적이다.

2. 한국어 학습자 말뭉치란?

여기서는 먼저 한국어 학습자 말뭉치의 재원에 대해 개략적인 사항에 대해서 살펴보고자 한다. 이미 잘 알려져 있듯이 '한국어 학습자 말뭉치'는 학습자가 생산한 한국어 언어 자료로 국립국어원에서 2015부터 꾸준히 구축하여 배포하고 있는 자료이다. 현재 2024년 기준 146개국, 101개 언어권의 자료가 사용역별, 국적별, 언어권별, 수준별, 나이대, 내용별, 목적 등을 고려하여 구축되었다. 개략적인 사항은 다음과 같다.

※ 한국어 학습자 말뭉치 -

- 학습자가 생산한 말뭉치: 국립국어원 구축(2015~)
- 146개국, 101개 언어권(2024.07. 현재)

- 사용역별, 국적별, 언어권별, 수준별, 나이대, 내용별, 목적 등

사용역별: 문어, 구어

국적별: 중국, 일본, 베트남, 홍콩, 타이, 대만, 기타

언어권별: 중국어, 일본어, 베트남어, 영어, 중국어(광둥어), 러시아어, 기타

나이대: 10대, 20대, 30대, 40대, 50대 이상

급수별: 1급, 2급, 3급, 4급, 5급, 6급, 6급 이상 등

그리고 ‘한국어 학습자 말뭉치’는 분석의 수준(층위: 부가되는 언어 정보의 층위)에 따라서 원시 말뭉치와 형태(소) 분석 말뭉치, 오류 (분석) 말뭉치로 계층적으로 구축되어 있다.

(분석 수준에 따른) 말뭉치의 종류

- 원시 말뭉치: 언어 자원을 있는 그대로 입력해 놓은 말뭉치
- 형태(소) 분석 말뭉치: ‘원시 말뭉치’에 어절별로 형태 분석을 한 말뭉치
- 오류 (분석) 말뭉치:

(좁은 의미) 학습자의 오류를 분석한 말뭉치

(넓은 의미) 학습자가 생산한 말뭉치(오류가 포함되어 있다는 의미에서)

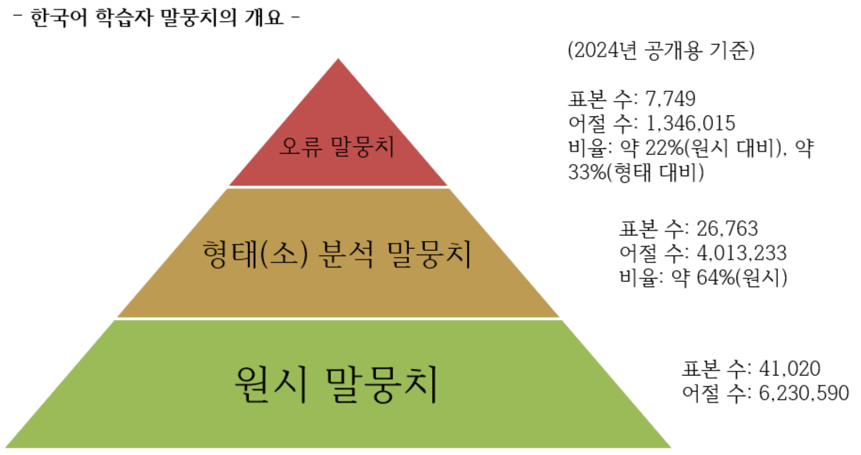

3. 한국어 학습자 말뭉치의 활용 방법

‘한국어 학습자 말뭉치’를 활용할 때에는 대개 분석 수준에 따른 종류인 원시 말뭉치, 형태(소) 분석 말뭉치, 오류 (분석) 말뭉치를 대상으로 한다.

먼저 원시 말뭉치의 활용의 경우 검색어를 통한 용례의 검색 가능하고 많은 양과 표본에서 검색이 가능하다는 장점이 있다. 아울러 국립국어원에서 이 말뭉치를 활용할 수 있는 웹검색기를 제공하고 있는데, ‘그리고, 또는’ 검색과 다양한 조건(급수, 언어권 등)을 선택할 수 있는 ‘상세 검색’을 지원하고 있어 사용자 입장에서 편리하다.

그런데 원시 말뭉치를 대상으로 연구를 진행할 때의 검색은 음절의 수가 길거나, 검색 형태가 다른 형태와 겹치지 않는 검색어일 경우에 효용이 크다. 주로 ‘명사, 부사, 감탄사’ 등 이

나 '조사, 어미, 접사' 중 음절 수가 길거나 형태가 독특한 것이 대상이 된다. 불변어일 경우에는 원시 말뭉치 활용의 효용을 가질 수 있으나 용언은 활용형 전체를 검색하는 것은 현실적으로 불가능하기 때문에(만약 원시를 이용한다면 개별로 모두 검색해야 함.) 추천되지 않는다.(예: 먹은, 먹는, 먹을, 먹었다, 먹을까, 먹었습니다, 먹어요 등) 그리고 단음절을 연구 대상으로 삼아 원시 말뭉치를 검색하는 것은 추천되지 않는다. 학습자의 오류 역시 찾기 어렵다. 대안으로는 형태-오류 주석 말뭉치 사용하는 것이 추천된다.

– 한국어 학습자 말뭉치의 활용 –

- **원시 말뭉치의 활용**
  - 검색어를 통한 용례의 검색 가능**(장점: 많은 양과 표본에서 검색이 가능함.)**
  - '그리고, 또는' 검색 지원
  - 다양한 조건(급수, 언어권 등)을 선택할 수 있는 '상세 검색' 지원
- **원시 말뭉치 검색의 팁**
  - 음절의 수가 길거나, 검색 형태가 다른 형태와 겹치지 않는 검색어 추천
    – 주로 '명사, 부사, 감탄사' 등 이나 '조사, 어미, 접사' 중 음절 수가 길거나 형태가 독특한 것
  - 용언은 활용형 전체가 검색되지 않음.(만약 원시를 이용한다면 개별로 모두 검색해야 함.)
    – 예) 먹은, 먹는, 먹을, 먹었다, 먹을까, 먹었습니다, 먹어요 등
  - 학습자의 오류는 찾기 어려움 ⇨ **(대안) 형태-오류 주석 말뭉치 사용**

4. 한국어 학습자 말뭉치 활용의 쟁점

여기서는 한국어 학습자 말뭉치를 어떠한 목적으로든 활용하고자 할 때, 연구의 결과가 왜곡되지 않도록 꼭 숙지하고 있어야 하는 것들에 대해서 언급하고자 한다.

4.1. 말뭉치와 활용 도구의 확보

다음 교실에서의 '장면1'을 구체적으로 상정한 후, 그에 대해서 살펴보자.

장면1-1: "교수님! 말뭉치는 어디에 있어요? 어디서 받을 수 있어요?"

말뭉치를 연구자 자신이 어떠한 연구를 하는지, 어떠한 말뭉치를 사용하는지에 따라서 활용해야 할 말뭉치가 다르다. 대략적으로 한국어 언어 자료는 대부분 '국립국어원' 홈페이지에서 해소가 가능하다. 국립국어원에서는 '세종 말뭉치', '모두의 말뭉치', '한국어 학습자 말뭉치', 사전 데이터(표준국어대사전, 우리말샘, 한국어기초사전) 등의 대규모의 다양한 언어 자료를 제공하고 있어 연구자들에게 도움을 준다.

장면1-2: "그런데, 어떻게 봐요? 어떻게 사용해요?"

말뭉치는 뷰어로서의 워드프로세서나 웹창에서도 확인이 가능하다. 하지만 데이터를 가공하거나 변환을 해야 하기 때문에, 대부분 무료로 사용이 가능한 텍스트 에디터(UltraEdit, Emeditor, Editplus 등)의 사용을 권장하는 편이다. 한편 말뭉치를 검색하는 도구는 생각보다 많지 않다. '학습자 말뭉치'의 경우는 국립국어원의 '한국어 학습자 말뭉치 나눔터'를 활용할 것

을 추천한다.

- 세종 말뭉치: 한마루 등

- 모두의 말뭉치: 없음(곧 웹 서비스 개시할 것으로 보임.)

4.2. 한국어 학습자 말뭉치 활용 시의 유의점

여기서는 '장면2'에서 말뭉치 확보 이후 활용하는 데서 나타날 수 있는 유의점에 대해서 유형별로 살펴보고자 한다.

장면2-1: "교수님, '공부하다'가 말뭉치에 없어요.", "교수님, '적극적'이 말뭉치에 없어요."

장면2-2: "교수님, 접미사 '-히, -이'가 말뭉치에 없어요."

"교수님, 피동사하고 사동사는 어떻게 찾아요?"

4.2.1. '있다'가 없다?

'한국어 학습자 말뭉치'는 '21세기 세종 말뭉치'의 구축 방식을 토대로 구축되었다. '세종 말뭉치'는 구축 시 형태 분석 말뭉치 구축의 어려움으로 인하여 '있다'를 동사(VV)로 통합하여 분석하였는데, 이러한 양상이 '한국어 학습자 말뭉치'에도 그대로 이어지고, 분석기에도 적용되어 있다. 다만, '모두의 말뭉치'에서는 이러한 문제점을 보완하기 위하여 '있다'의 형용사(VA) 분석이 적용되어 있다.

- 2016\(7574)홍콩_광둥어_2급_20_취업;취미_문어_국내\sample_7574.xml

시간이 있을 때 공연을 보는 것을 좋아해요. **있을있/VV + 을/ETM**

- 2016\(7574)홍콩_광둥어_2급_20_취업;취미_문어_국내\sample_7574.xml

한국에서 홍콩 음식을 먹을 수 있으면 정말 행복해요.**있으면있/VV + 으면/EC**

4.2.2. 접사 분석의 방법

말뭉치를 활용할 때에는 반드시 '말뭉치 구축 지침'을 확인해야 할 필요가 있다. 한국어 말뭉치는 한국어학의 성과와 한국어 사전 정보를 반영하고 있지만, 구축의 어려운 현실로 인하여 항상 내가 알고 있는 정보가 그대로 반영되어 있는 것은 아니다. 그렇기 때문에 반드시 지침을 확인해야 한다. 이러한 말뭉치의 구축 지침은 국립국어원 홈페이지(연구 보고서)에서 제공하고 있으니, 말뭉치를 활용하는 이들은 지침을 통하여 말뭉치의 구축 현황을 숙ㅈ고할 필요가 있겠다.(세종 말뭉치, 모두의 말뭉치, 한국어 학습자 말뭉치)

예를 들어 '접사' 연구에서 이들 말뭉치를 활용할 경우 전체 목록이나 개별 목록에서 문제가 발생하는 경우가 있다. 따라서 말뭉치 구축 지침에서 분석된 '접사 목록' 확인 필요하다.

- 국립국어원(2020:124-128)의 접사 목록(세종말뭉치의 업그레이드)

명사 파생 접두사 (XPN): 33개	가(假), 고(高), 과(過), 구(舊), 날, 노(老), 대(大), 만, 맨, 무(無), 미(未), 반(反), 범(汎), 부(不), 불(不), 비(非), 생(生), 소(小), 신(新), 왕(王), 재(再), 저(低), 제(第), 준(準), 초(超), 최(最), 친(親), 탈(脫), 폐(廢), 풋, 피(被), 한, 헛
명사 파생 접미사 (XSN): 64개	가(哥), 가(價), 가량, 간(間), 경(頃), 계(界), 계(系), 광(狂), 권(券), 권(圈), 권(權), 기(氣), 께, 꼴, 꾼, 끼리, 네, 님, 당(當), 대(臺), 댁(宅), 들, 들이, 론(論), 류(類), 률(率), 리(裡), 발(發), 배기, 별(別), 부(附), 분(分), 분지(分之), 뻘, 산(産), 상(上), 생1(生), 생2(生), 성(性), 시(視), 씩, 어치, 여(餘), 용(用), 율(率), 장이, 쟁이, 적(的), 정(整), 제(制), 질, 짜리, 째1, 째2, 쯤, 층(層), 치(値), 치레, 투성이, 풍(風), 하(下), 형(型), 형(形), 화(化)
동사 파생 접미사 (XSV): 5개	당하(다), 되(다), 시키(다), 하(다), 받(다)
형용사 파생 접미사 (XSA): 5개	답(다), 되(다), 롭(다), 스럽(다), 하(다)

'21세기 세종 말뭉치'와 '한국어 학습자 말뭉치'는 위 표에 있는 접사가 포함된 단어의 경우 모두 분석하게 된다. 즉 위 표에 없는 접사의 경우는 분석하지 않다는 것이다. 따라서, '파생어' 연구나, '접사' 연구를 위해서는 연구자 자신이 말뭉치에 손을 대거나, 어휘 빈도의 결과를 두고 분석해야 한다.

이들의 특징은 대체적으로 생산적인 접사만 분석의 대상으로 삼았다는 것이다. 따라서 접사 연구자들은 연구 대상이 되는 접사가 말뭉치에 분석이 되어 있는지 반드시 확인을 해야 하다. 앞선 '피동사'와 '사동사'에 대한 장면에서 이들 말뭉치는 '-이/히/리/기/우/구/추-' 등의 파사동 접사는 분석하지 않았다는 사실을 알아둘 필요가 있겠다.

- 공부/NNG + 하/XSV / 적극/NNG + 적/XSN / 조용/XR + 하/XSA

이를 통해 보자면 '적극적'과 같은 파생명사는 원시 말뭉치에서 검색하는 것이 더 효과적일 수 있으나, 파생용언인 '공부하다' 등의 검색은 원시 말뭉치 사용이 상당히 제한된다는 것을 알 수 있다. 아울러 한국어 말뭉치에서는 '합성어'는 더 이상 분석하지 않는다는 사실도 알아둘 필요가 있겠다.

- 접사 분석 표지(태그, tag)

범주	표지(태그, tag)	비고
명사 파생 접두사	XPN	
명사 파생 접미사	XSN	
동사 파생 접미사	XSV	

형용사 파생 접미사	XSA	
동사 파생 접두사	XPV	추가(되찾다, 휘감다)
형용사 파생 접두사	XPA	추가(새까맣다)
부사 파생 접미사	XSM	추가(조용히, 깨끗이)

하__03/XSV	171624						
하__03/XSA	62529	음__10/XSN	1418	별__04/XSN	494	국__10/XSN	201
이__32/XSM	49235	장__45/XSN	1533	비__32/XPN	466	히__07##이/XSM	196
들__09/XSN	48661	롭/XSA	2288	우__18/XSV	455	지__10/XSA	188
어__08/XSN	16199	성__17/XSN	2282	물__09/XSN	402	신__15/XPN	188
ㅁ__03/XSN	15691	점__11/XSN	1793	사__37/XSN	385	드리/XSV	187
님__04/XSN	13473	관__19/XSN	1777	학__06/XSN	374	증__11/XSN	324
적__18/XSN	12693	기__38/XSN	1175	회__14/XSN	611	화__88/XSN	303
히__07/XSM	8569	력__02/XSN	1150	시__27/XPN	606	증__12/XSN	293
이__31/XSV	7599	이__29/XSN	1131	비__33/XSN	603	객__02/XSN	272
되__05/XSV	5960	품__08/XSN	1057	무__11/XPN	583	추__09/XSV	267
인__17/XSN	5518	시키__02/XSV	957	율__04/XSN	582	기__37/XSN	261
대__17/XPN	5442	여__26/XPN	932	찍__03/XSN	569	탕__08/XSN	252
일__09/XSN	4046	히__06/XSV	907	지__26/XSN	548	제__19/XSN	241
리__18/XSV	3854	원__17/XSN	896	다__09/XPN	518	외__08/XPN	239
째__02/XSN	3199	스럽/XSA	886	저__11/XPN	367	어__08##꺼/XSN	235
자__31/XSN	2959	실__12/XSN	832	사__42/XSN	364	제__21/XPN	233
화__16/XSN	2630	기__37/XSV	807	형__08/XSN	364	튤__04/XSN	232
이우__08/XSV	2379	관__20/XSN	792	금__14/XSN	354	국__09/XSN	222
생__08/XSN	1706	식__09/XSN	747	원__19/XSN	341	법__03/XSN	216
쯤__02/XSN	1628	남__09/XPN	696	심__09/XSN	329	되__05/XSA	213
원__18/XSN	1611	불__15/XPN	612	민__07/XSN	204	사__41/XSN	209
기__43/XSN	1280	가__13/XSN	499	어__08##거/XSN	203	끼리/XSN	206
갈__18/XSN	1236						

4.2.3. 수사와 수관형사의 미분리

'한국어 학습자 말뭉치'는 수사와 수관형사의 형태가 같을 경우 이들을 구분하지 않고 모두 수사(NR)로 분석하고 있다. 따라서 말뭉치를 활용하여 수관형사를 연구할 때에는 상당히 유의할 필요가 있다.

2015\(8174)일본_일본어_6급_10_취미_구어_국내\sample_8174.xml

영화는 그 너무너무 옛날의 이야기 아니라 십 년 전 십**십/NR** 년 년/NNB

4.2.4. 인용 표지의 분석

국립국어원의 모든 말뭉치는 인용 표지의 경우 따옴표가 있을 때와 없을 때를 구분하여 분석하고 있다는 사실도 알아둘 필요가 있다. 따라서 말뭉치를 활용하여 한국어 인용을 연구할 경우에는 첫째, 인용표지가 나타나는 경우와 나타나지 않는 경우를 모두 고려해야 하며, 둘째, 인용 표지가 나타날 경우 말뭉치에서는 인용 표지가 없을 경우 연결어미로 분석했다는 사실을 꼭 알아둘 필요가 있겠다.

- 직접 인용

2015\(1197)필리핀_타갈로그어_2급_10_진학_문어_국내\sample_1197.xml

~ 내 전공은 공학입니다"라고 얘기해서 다른 말에 대한 이야기로 하려고 했다.

공학/NNG + 이/VCP + ㅂ니다/EF + "/SS + **라고/JKQ**

- 간접 인용

2015\(1193)태국_타이어_2급_20_취미_문어_국내\sample_1193.xml

그리고 나에게 고양이를 키울 수 있지만 비밀이라고 했다.

비밀/NNG + 이/VCP + **라고/EC**

4.2.5. 기능어 연구 시 유의점

한국어 분석 말뭉치는 (기능어의 경우) 이형태를 반영하고 있다. 그렇기 때문에 말뭉치를 활용한 기능어 연구에서는 분석에서 적용된 이형태의 목록을 확인할 필요가 있다.

- '-었-/-았-', '-ㄴ/은', '-다/ㄴ다/는다', 'ㄹ/을' 등

문장 형성소(고영근)의 경우, 모두 분석적 차원에서 구분을 하고 있으나 문장 구성소(고영근)의 경우, 통합형으로 분석하는 것이 한국어 분석 말뭉치의 특징이다.

- 관형사형 어미(ETM):

ㄴ/ETM, 는/ETM, ㄹ/ETM, 은/ETM, 던/ETM, 을/ETM, 다는/ETM, 라는/ETM, ㄴ다는/ETM, 란/ETM, 려는/ETM, 자는/ETM, 는다는/ETM, 단/ETM, 느냐는/ETM, 으려는/ETM, 냐는/ETM, ㄴ단/ETM, 리라는/ETM, 으리라는/ETM, 려던/ETM, 더라는/ETM, 랄/ETM, 으라는/ETM, 다던/ETM, 넌/ETM, 더란/ETM, 냔/ETM, 라던/ETM, 는단/ETM, ㄴ가라는/ETM, 으란/ETM, 다라는/ETM, 으리란/ETM, 으려던/ETM, 리란/ETM, 잘/ETM, 노라는/ETM, ㄴ다던/ETM, 고픈/ETM, 는가라는/ETM, 느냔/ETM, 자던/ETM, 잔/ETM, 달/ETM, 으냐는/ETM, 아란/ETM, 리라던/ETM, 너냔/ETM, 능/ETM, ㄴ다라는/ETM, ㄹ까라는/ETM, 아서라는/ETM, 다넌/ETM

- 명사형 어미(ETN):

기/ETN, ㅁ/ETN, 음/ETN, 라기/ETN, 다기/ETN, ㄴ다기/ETN, 이/ETN, 는다기/ETN

- '-더' 통합형(종결 어미):

더라/EF, 더군/EF, 더라구/EF, 더란다/EF, 더냐/EF, 다더라/EF, 더구나/EF, 더라고/EF, 더니/EF, 더라니까/EF, 더래/EF, ㄴ다더라/EF, 다더군/EF, 더구만/EF, 더랍니다/EF, 더이다/EF, 라더라/EF, 더구먼/EF, 더만/EF, 더랬다/EF, 더라도/EF, 라더냐/EF, 더노/EF, 더라니/EF, ㄴ다더냐/EF, 더라야/EF, 더라나/EF, 더니만/EF

- '-더' 통합형(연결 어미):

더니/EC, 더라도/EC, 더라면/EC, 더라/EC, 더라고/EC, 더니만/EC, ㄴ다더니/EC, 라더니/EC, 다더니/EC, 더면/EC, 더냐/EC, 더냐고/EC, 더군요/EC, 다더라/EC, ㄴ다더라/EC, 라더라/EC, 더래두/EC, 더라구/EC, 더라면서/EC, 더라며/EC, 더라니/EC, 더라두/EC, 더마는/EC, 더라구요/EC, 더구먼/EC, 는다더니/EC

- '요' 결합하는 종결 어미: '요' 통합형으로 분석

어요/EF, **지요/EF**, **아요/EF**, ㄹ까요/EF, 군요/EF, 거든요/EF, 나요/EF, 더군요/EF, 네요/EF, 잖아요/EF, ㄴ가요/EF, 을까요/EF, 니까요/EF, 으니까요/EF, 구요/EF, 는데요/EF, ㄴ데요/EF, 세요/EF, 대요/EF, 고요/EF, ㄹ게요/EF, 는군요/EF, 예요/EF, 다구요/EF, 라구요/EF, 더라구요/EF, 던가요/EF, ㄴ대요/EF, 어야지요/EF, 래요/EF, ㅂ니다요/EF, 라고요/EF, 던데요/EF, 아야지요/EF, 는지요/EF, 어서요/EF, 은데요/EF, 다니까요/EF, 라니까요/EF, 아서요/EF, ㄹ께요/EF, 습니다요/EF, 더라고요/EF, 다니요/EF, 라니요/EF, ㄹ래요/EF, ㄴ다구요/EF, 게요/EF, 습지요/EF, 지만요/EF, ㄴ지요/EF, ㅂ지요/EF, 다고요/EF, 냐구요/EF, 는걸요/EF, 다면서요/EF, ㄴ다니까요/EF, 구만요/EF, 라요/EF, 로군요/EF, 야요/EF, 더라니까요/EF, 습니까요/EF, 려구요/EF, ㅂ니까요/EF, ㄴ걸요/EF, 려고요/EF, 데요/EF, 다는군요/EF, 느냐구요/EF, 더래요/EF, 구먼요/EF, ㄹ걸요/EF, ㄹ는지요/EF, 을걸요/EF, 애요/EF, 을게요/EF, 다요/EF, 냐고요/EF, ㅂ시요/EF, ㄴ다고요/EF, 는가요/EF, 던걸요/EF, 으세요/EF, 느냐고요/EF, 다지요/EF, 라면서요/EF, 라지요/EF, 읍니다요/EF, 다마다요/EF, 면서요/EF, ㄴ다요/EF, 디요/EF, 는대요/EF, ㄴ다지요/EF, 을라구요/EF, 라더군요/EF, 라나요/EF, 당게요/EF, 다는데요/EF, 다나요/EF, ㄹ라요/EF, ㄹ라구요/EF, 라서요/EF, 을래요/EF, 다더군요/EF, ㄴ다면서요/EF, ㄹ려구요/EF, 자구요/EF, 을께요/EF, 은가요/EF, 리요/EF, ㄴ다더군요/EF, ㄴ다는군요/EF, 던지요/EF, 느라구요/EF, 늬요/EF, 으리요/EF, 더라니요/EF, 러요/EF, 든지요/EF, 다던데요/EF, 씨요/EF, ㄴ다면요/EF, 서요/EF

4.2.6. 형태소 단위 vs 단어 단위

마지막으로 한국어 분석 말뭉치는 형태소 단위의 분석과 어휘 단위의 분석이 혼재되어 있다는 것을 이해할 필요가 있다. 우선 단어 형성법에서 합성어는 분석의 대상으로 삼지 않고 파생어만 대상으로 삼았으며, 파생어도 앞서 살핀 접사가 결합된 파생어만 대상으로 삼았다는 것을 이해해야 한다. 그렇지 않으면 자신이 연구 대상을 말뭉치에서 검색하지 못한 것을, 말뭉치에 없다고 하는 오류를 범할 수 있다.

5. 결론

이 논의는 사용하는 말뭉치의 성격과 특성에 대해서 잘 이해한 후, 말뭉치를 이용한 연구에 활용할 수 있어야 한다는 사실을 강조코자 한다. 따라서 말뭉치를 활용하여 연구를 진행할 때에는 기본적으로 다음과 같은 사항을 유의할 필요가 있겠다.

(1) 말뭉치 구축 시 발간된 보고서의 '지침' 확인 필요

(2) '검색'을 통해서 보고서의 나타나 있지 않은 '특징' 확인 필요

(3) 활용 말뭉치의 특성을 파악하기 위한 사용자 스스로의 노력

[참고문헌]

1.국립국어원(1997), 『21세기 세종계획』, 국립국어원.

2.국립국어원(1999), 『(21세기 세종계획)국어 기초자료 구축』, 국립국어원.

3.국립국어원(2000), 『(21세기 세종계획)국어 기초자료 구축 분과 특수자료구축 소분과』, 국립국어원.

4.국립국어원(2015), 『2015년 한국어 학습자 말뭉치 구축 지원 도구 개발 연구』, 국립국어원.

5.국립국어원(2015), 『2015년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

6.국립국어원(2016), 『2016년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

7.국립국어원(2017), 『2017년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

8.국립국어원(2018), 『2018년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

9.국립국어원(2019), 『2019년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

10.국립국어원(2019), 『형태 분석 말뭉치 구축』, 국립국어원.

11.국립국어원(2020), 『2020년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

12.국립국어원(2021), 『2021년 한국어 학습자 말뭉치 기초 연구 및 구축 사업』, 국립국어원.

13.김한샘·최정도(2020), 『연구용말뭉치구축의기초』, 경진(도서출판).

14.연규동·박진호·최운호(2003), 『인문학을위한컴퓨터』, 태학사.

15.홍윤표(2015), 『국어정보학』, 태학사.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-03 Pages: 20-27

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

UZBEKISTAN-KOREA NEW STEPS IN REFORMING AND TRANSFORMATION, MUTUALLY BENEFICIAL COOPERATION

Gulshat Abdiualieva
Master's Student
Pusan National University
Republic of Korea
E-mail: aveilauidba@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: strategic partnership, investment, digital economy, labor migration, bilateral cooperation, educational programs, tourism.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This study examines the current state and prospects for the development of cooperation between Uzbekistan and South Korea. Particular attention is paid to investment projects, labor migration programs, and educational initiatives. The research highlights recent agreements in the fields of culture and tourism, and identifies promising areas for deepening cooperation, including the digital economy, environmental projects, and industrial collaboration.

O‘ZBEKISTON-KOREYA ISLOHOTLAR VA O‘ZGARISHLARDA YANGI QADAMLAR, O‘ZARO MANFAATLI HAMKORLIK

Gulshat Abdiualieva
magistrant
Koreya Respublikasi Pusan Milliy universiteti
Koreya
E-mail: aveilauidba@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: strategik sheriklik, investitsiyalar, raqamli iqtisodiyot, mehnat migratsiyasi, ikki tomonlama hamkorlik, ta'lim dasturlari, turizm.

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi hamkorlikning bugungi holati va rivojlanish istiqbollari tahlil qilingan. Investitsion loyihalar, mehnat migratsiyasi dasturlari va ta’lim sohasidagi tashabbuslarga alohida e’tibor qaratilmoqda. Tadqiqotda madaniyat va turizm sohalarida yaqinda erishilgan kelishuvlarga e’tibor qaratiladi, shuningdek, hamkorlikni chuqurlashtirishning istiqbolli yo‘nalishlari, jumladan raqamli iqtisodiyot, ekologik loyihalar va sanoat kooperatsiyasi belgilab berilgan.

УЗБЕКИСТАН-КОРЕЯ НОВЫЕ ШАГИ В РЕФОРМИРОВАНИИ И ПЕРЕМЕНАХ, ВЗАИМОВЫГОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО

Гульшат Абдиуалиева
Магистрантка
Пусанского Национального Университета
Р. Кореи
E-mail: aveilauidba@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: стратегическое партнерство, инвестиции, цифровая экономика, трудовая миграция, двухстороннее сотрудничество, образовательные программы, туризм.

Аннотация. Работа исследует современное состояние и перспективы развития сотрудничества между Узбекистаном и Южной Кореей. Особое внимание уделяется инвестиционным проектам, программам трудовой миграции и образовательным инициативам. В исследовании освещаются недавние соглашения в области культуры и туризма, а также намечаются перспективные области для углубления сотрудничества, включая цифровую экономику, экологические проекты и промышленную кооперацию.

Введение. Дипломатические отношения между Узбекистаном и Южной Кореей, зародившиеся в 1992 году, эволюционировали в особое стратегическое партнерство, охватывающее множество сфер деятельности. От первых шагов к налаживанию контактов до современного многогранного взаимодействия - этот путь отмечен постоянным укреплением двусторонних связей и расширением горизонтов сотрудничества.

Сегодня узбекско-корейский диалог успешно развивается по всем ключевым направлениям: экономика и инвестиции, наука и инновации, культура и образование. Об укреплении этих отношений свидетельствуют регулярные встречи на высшем уровне, растущие показатели торгового оборота и объема инвестиций, а также интенсификация гуманитарных обменов. Взаимодействие двух государств характеризуется истинной взаимовыгодностью, открывая новые перспективы для обоих народов и создавая прочный фундамент для будущих совместных проектов и инициатив.

По данным Агентства статистики при Президенте Республики Узбекистан, внешнеторговый оборот за 2024 год с Республика Корея составил 2 млн долларов США (рис. 1, рис. 2) [1].

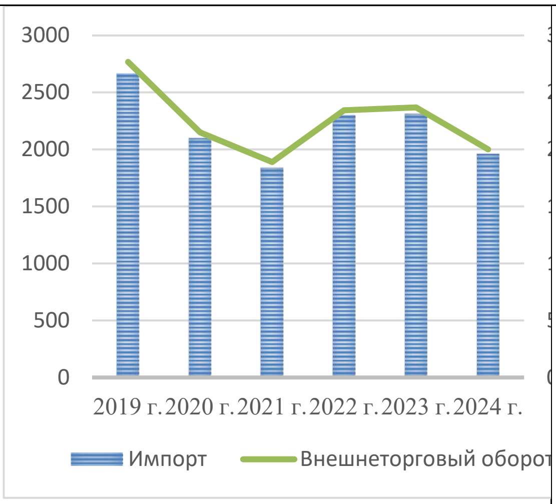

Рис 1. Объем внешнеторгового оборота и импорта из Республики Корея 2019-2024 гг. (млн. долл. США)

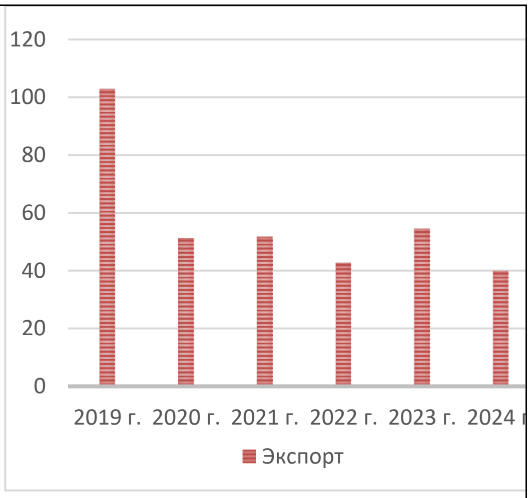

Рис 2. Объем экспорта в Республику Корея 2019-2024 гг. (млн. долл. США)

На первом графике видно, что общий объем внешнеторгового оборота демонстрирует колебания. В 2020–2021 годах наблюдался спад, вероятно, вызванный последствиями пандемии, нарушением логистических цепочек и снижением деловой активности. В 2022–2023 годах ситуация стабилизировалась, однако в 2024 году снова зафиксировано снижение. Динамика экспорта также нестабильна, что указывает на необходимость усиления конкурентных преимуществ узбекских товаров на корейском рынке. Второй график показывает, что объем экспорта в Республику Корея после 2019 года имеет тенденцию к снижению. Это может быть связано с изменением структуры корейского спроса, усилением конкуренции со стороны других стран-экспортеров и возможными тарифными или нетарифными барьерами. Несмотря на эти колебания, Республика Корея остается одним из ключевых торговых партнеров Узбекистана, стабильно входя в топ-5 стран с наиболее развитыми внешнеторговыми связями.

Показательно, что экономическая кооперация между Узбекистаном и Южной Кореей развивается ускоренными темпами. Общий объем южнокорейских инвестиций в узбекскую экономику превысил 7,5 млрд долларов [7], что свидетельствует о результативности принятых в стране постановлений, направленных на привлечение зарубежного капитала и создание благоприятного инвестиционного климата. В частности, Постановление Президента Республики Узбекистан от 13.11.2019 г. № ПП-4519 «О мерах по созданию и организации деятельности совета иностранных инвесторов при Президенте Республики Узбекистан» [4], Постановление Президента Республики Узбекистан от 29.04.2019 г. N ПП-4300 «О мерах по дальнейшему совершенствованию механизмов привлечения прямых иностранных инвестиций в экономику республики» [3].

Более 700 предприятий с южнокорейским капиталом уже работают в Узбекистане, способствуя модернизации ключевых отраслей, таких как энергетика, машиностроение, химическая и текстильная промышленность. Важным шагом стало открытие Торгового дома Узбекистана в Сеуле в 2024 году [2], который должен стать ключевой платформой для продвижения узбекских товаров на южнокорейский рынок. Это позволит не только диверсифицировать экспортную структуру, но и создать дополнительные возможности для узбекских производителей в одном из самых конкурентных рынков Азии.

Ещё одним из перспективных направлений сотрудничества является развитие цифровой экономики. Южная Корея - мировой лидер в области цифровых технологий, а Узбекистан активно внедряет современные IT-решения, включая электронное правительство и национальную платформу электронной торговли, запущенную при содействии южнокорейских специалистов. Дальнейшее сотрудничество в этой сфере может включать:

•Создание совместных IT-хабов в Ташкенте и других регионах Узбекистана;

•Программы стажировок для узбекских разработчиков в ведущих южнокорейских технологических компаниях;

•Развитие финтех-стартапов и интеграцию передовых решений в банковский сектор Узбекистана.

Кроме того, в перспективе возможно создание центра искусственного интеллекта и автоматизации в рамках узбекско-корейского сотрудничества, что позволит усилить технологическую составляющую партнерства. С учетом глобального тренда на устойчивое развитие, экология становится одним из ключевых направлений взаимодействия. Южнокорейские компании могут внести значительный вклад в модернизацию водоочистных сооружений, системы переработки отходов и внедрение энергоэффективных технологий в Узбекистане. В этом контексте перспективными шагами могут стать:

•Разработка и внедрение “зеленых” энергетических проектов, включая солнечные и ветровые электростанции;

•Совместные исследования по экологически безопасным технологиям в промышленности;

•Развитие современных систем управления водными ресурсами с применением южнокорейского опыта.

Следует подчеркнуть, что трудовая миграция также остается важным направлением социальной и экономической политики Узбекистана с Республикой Корея.

Надёжные правовые рамки	В Республике Корея трудовые отношения между работодателями и мигрантами строго регламентированы, что обеспечивает высокую степень защиты прав работников и минимизирует риск эксплуатации
Высокий уровень заработной платы	По сравнению с другими направлениями, в том числе Россией и странами СНГ, заработная плата в Южной Корее существенно выше, что делает предложение работы более финансово привлекательным для узбекских специалистов
Эффективная система социального страхования	Существующий механизм, обязывающий корейских работодателей отчислять средства в иностранной валюте на личные счета узбекских граждан (открытых в узбекских коммерческих банках), гарантирует дополнительную социальную защиту и способствует формированию стабильных финансовых потоков

Рис 3. Причины привлекательности Южной Кореи для узбекских трудовых мигрантов [8]

Трудовые мигранты играют ключевую роль в обеспечении денежных переводов в экономику страны. В первом полугодии 2024 года объем денежных переводов в Узбекистан вырос на 25% до 6,5 млрд долларов, что значительно превысило прогнозы Центробанка [13]. При этом наблюдается диверсификация источников: доля России сократилась до 77%, а поступления из Южной Кореи выросли на 90% до 267,3 млн долларов. Этот рост, наряду с увеличением переводов из США, Германии и Польши, свидетельствует о расширении географии трудовой миграции. Параллельно с сокращением числа узбекских мигрантов в России реализуются государственные программы по подготовке и трудоустройству граждан в другие страны, включая Южную Корею. 100 тысяч граждан Узбекистана в 2024 году смогли принять участие в конкурсе на свободные рабочие места в Южной Корее (на первом этапе - более 37 тысяч) [11].

Кроме того, ключевым элементом устойчивого сотрудничества является образовательное и научное взаимодействие. В Узбекистане действуют филиалы 4 южнокорейских университетов, а более 11 тысяч узбекских студентов обучаются в вузах Южной Кореи [7]. Важно отметить, что в последние годы наблюдается рост интереса южнокорейских туристов к Узбекистану - в 2023 году страну посетили более 35 тысяч корейцев [12]. Это свидетельствует о необходимости дальнейшего развития туристической инфраструктуры, включая улучшение сервиса, продвижение исторических маршрутов и упрощение визовых процедур. Дополнительные меры, которые могут усилить туристический поток:

•Запуск прямых рейсов из крупных городов Южной Кореи в Самарканд и Бухару;

•Разработка специализированных туристических программ, включая паломнический и медицинский туризм;

•Активная цифровая реклама узбекского туризма в южнокорейских социальных сетях и СМИ.

В 2023 году доля узбекистанцев среди всех туристов из региона составила 45,8% - страну посетили 52 480 человек. Также наблюдается рост интереса к изучению корейского языка: число студентов в филиалах Института короля Седжона в Узбекистане увеличилось с 1 873 человек в 2021 году до 5 869 человек в 2023 году [9]. А также, в рамках государственного визита Президента Республики Корея, который состоялся в 2024 году, было заключено 17 соглашений, охватывающих ключевые сферы взаимодействия [15]:

•Межправительственное соглашение с Фондом экономического развития и сотрудничества;

•Договорённости с Экспортно-импортным банком Кореи и Hyundai Rotem о закупке и поставках высокоскоростных электрических поездов;

•Соглашение с Экспортно-импортным банком Кореи о предоставлении оборудования для развития научного и IT-образования в средних школах Узбекистана;

•Проект инновационного фармацевтического кластера «Фарма Парк»;

•Соглашение о сотрудничестве в повышении квалификации государственных служащих Узбекистана;

•Программа взаимодействия между МИД двух стран на 2025–2027 годы;

•Протоколы о сотрудничестве в рамках ВТО и в области культуры;

•Договорённости в сфере транспорта и модернизации систем централизованного теплоснабжения в регионах Узбекистана;

•Партнёрство в области критически важных минералов;

•Соглашение о поддержке деятельности узбекско-корейского совместного комитета по торгово-экономическому сотрудничеству;

•Меморандумы о взаимодействии в подготовке квалифицированных кадров и развитии сельского хозяйства;

•Соглашение между АО «Узпромстройбанк» и Экспортно-импортным банком Кореи о межбанковской мастер-кредитной линии.

Данные документы закладывают основу для дальнейшего расширения узбекско-корейского стратегического партнёрства и реализации совместных проектов в экономической, образовательной, научной и культурной сферах.

Заключение

В качестве заключения следует отметить, что партнерство между Узбекистаном и Южной Кореей обладает существенным потенциалом для развития в различных промышленных секторах. Наиболее обещающими направлениями совместной деятельности

являются металлургическая промышленность и производство строительных материалов. Электротехническая отрасль и адаптация корейского опыта поддержки инноваций также открывают широкие возможности для взаимовыгодного партнерства. Достойно упоминания, что, несмотря на существующие глобальные и региональные вызовы, узбекско-южнокорейские отношения характеризуются устойчивостью и динамичным развитием. Убедительным свидетельством этого служит вхождение Южной Кореи в пятерку ключевых внешнеторговых партнеров Узбекистана и систематический рост объемов экономического и гуманитарного сотрудничества.

Знаковым событием в развитии двусторонних отношений стал государственный визит президента Южной Кореи Юн Сок Ёля в Узбекистан в июне 2024 года. Данный визит не только подтвердил стратегический характер партнерства, но и заложил основу для освоения новых перспективных направлений взаимодействия, таких как "зеленая" экономика, цифровизация, образование и наука. Стратегическое партнерство между Узбекистаном и Южной Кореей вышло за рамки традиционного экономического сотрудничества и сегодня охватывает передовые направления, которые будут формировать облик двусторонних отношений в обозримой перспективе.

Список использованной литературы:

1. Агентство статистики при Президенте Республики Узбекистан, URL: https://stat.uz/ru/default/ezhekvartal-nye-doklady/53710-2024
2. Информагентство МИД Dunyo, https://dunyo.info/ru/Eksport/v-respublike-koreya-zaregistrirovan-pervyy-torgovyy-dom-uzbekistana
3. Постановление Президента Республики Узбекистан от 29.04.2019 г. N ПП-4300 «О мерах по дальнейшему совершенствованию механизмов привлечения прямых иностранных инвестиций в экономику республики», URL: https://lex.uz/docs/4312750
4. Постановление Президента Республики Узбекистан от 13.11.2019 г. № ПП-4519 «О мерах по созданию и организации деятельности совета иностранных инвесторов при Президенте Республики Узбекистан», URL: https://lex.uz/docs/4593913
5. Rakhimov, M. (2022). Uzbekistan and South Korea relations in the contests of transregional and global perspectives. Journal of Eurasian Studies, 13(2), 200-211. https://doi.org/10.1177/18793665221123598
6. Самиев, Х. (2023). Перспективы развития экономического сотрудничества между Республикой Узбекистан и Республикой Корея. Современные тенденции развития науки в эпоху цифровизации, 1(1), 59–63. извлечено от https://inlibrary.uz/index.php/science-era-digitalization/article/view/16690

7. Сайт пресс-службы Президента Республики Узбекистан, URL: https://president.uz/ru/lists/view/7314
8. Юлдашев Ш. Г., 2023. №7 (167). URL: https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-tendentsii-regulirovaniya-trudovoy-migratsii-v-respublike-uzbekistan
9. https://russian.korea.net/NewsFocus/Culture/view?articleId=253345
10. https://t.me/migratsiyaagentligi/13220
11. https://t.me/migratsiyaagentligi/13664
12. https://t.me/statistika_rasmiy/4369
13. https://www.gazeta.uz/ru/2023/08/01/transfers/
14. http://korea.mehnat.uz/
15. https://www.gazeta.uz/ru/2024/06/14/republic-of-korea/

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-04 **Pages: 28-35**

Oriental Journal of Education

SUPPORT SCIENCE

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

ON THE CLASSIFICATION OF THE CONCEPT OF ADDRESS IN THE KOREAN LANGUAGE

Diloram Ashirbayeva
Associate Professor, Higher School of Korean Studies, PhD
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: address, exclamation, classification, Wang Hwan Sok, Li Djong Bok, Kan So San, Park Son Min, Kim Gyoo Son.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: An address is a word or phrase that denotes a person or object to which the speech is addressed. The units of address are a sharp, expressive means of conveying various modal meanings, reflecting the speaker's attitude to the listener, actively serving in the exchange of information and widely used in speech activity in our daily life. The article examines the views of Korean linguists on the definition of the concept of conversion. There are also detailed classifications of appeals, which are classified based on the independent opinion of Korean linguists.

KOREYS TILIDA MUROJAAT TUSHUNCHASINING TASNIFLANISHI XUSUSIDA

Diloram Ashirbayeva
Koreyashunoslik oliy maktabi dotsenti, PhD
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: murojaat, undalma, tasnif, Vang Xvan Sok, Li Jong Bok, Kan So San, Pak Son Min, Kim Gyu Son.

Annotatsiya. Murojaat birliklari kundalik hayotimizda, nutq faoliyatida keng qo'llaniladigan, o'zaro aloqa almashuviga faol xizmat qiladigan, so'zlovchining tinglovchiga bo'lgan munosabatini aks ettiradigan, o'zida turli modal ma'nolarni tashiydigan o'tkir, ta'sirchan vositadir. Mazkur maqolada koreys tilshunoslarining murojaat tushunchasi tavsifi haqidagi qarashlari, fikr-muloxazalari yoritilgan. Shu bilan birga tilshunoslarning bir biridan mustaqil fikri zamirida tasniflangan murojaatlar haqida atroflicha so'z yuritilgan.

О КЛАССИФИКАЦИИ ПОНЯТИЯ ОБРАЩЕНИЯ В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Дилорам Аширбаева
Доцент Высшей школы корееведения, PhD
Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: обращение, восклицание, классификация, Ванг Хван Сок, Ли Жонг Бок, Кан Со Сан, Пак Сон Мин, Ким Гю Сон.

Аннотация. Обращение — это слово или словосочетание, обозначающее лицо или предмет, к которому обращена речь. Единицы обращения являются острым, выразительным средством передачи различных модальных смыслов, отражающее отношение говорящего к слушающему, активно выступающим во взаимодействии, широко используемое в речевой деятельности в нашей повседневной жизни. В статье рассматриваются взгляды корейских лингвистов на определение понятия обращения. Так же подробно даны классификации обращений, которые классифицируются на основе независимого мнения корейских лингвистов.

Kirish. 1990-yillardan so‘ng Koreyada murojaat birliklari va hurmat shakllariga oid ko‘plab tadqiqot ishlari amalga oshirila boshlandi. Ayniqsa qarindoshlik murojaat birliklari va hurmat shakllari bilan bog‘liq ilmiy tadqiqot ishlari bugungi kunda ham o‘z dolzarblini saqlab kelmoqda. 1990-yillarda 조선 일보 Choson ilbo (gazeta nomi) va davlat tilini tadqiq qilish markazi tomonidan til normalarini aniqlashtirish maqsadida murojaatlar va hurmat shakllarini o‘z ichiga oluvchi nutq qonuniyatlarini standartlashtirish taklifi ilgari surildi. Mazkur tadqiqot jarayonida «Til odobi» nomli ikki jilddan iborat kitob nashr etildi. 1994-yilda Li Mu Yongning «예절 바른 우리말 호칭» «Odob normasi doirasidagi murojaatlar» va 1997-yilda Ryu Je Bongning «호칭과 지칭 예절» «Murojaat va undalma odoblari» nomli kitobi nashr etilib, mazkur kitobda murojaat va undalma nomlarini qo‘llashdagi xatoliklar, zamonaviy koreys tilida qarindoshlik bilan bog‘liq murojaatlar hamda ijtimoiy munosabatlarda qo‘llanuvchi murojaatlardan foydalanish usullari aniq ko‘rsatib o‘tilgan. [류제봉, 1997]

Asosiy qism. 아버지 [aboji] dada, 어머니 [omoni] oyi, 여보 [yobo] azizim va h.k.lar suhbatdoshga to‘g‘ridan to‘g‘ri qarata aytilganda murojaat bo‘lib kela oladi va koreys tilida 호칭어 [hochingo] deb nomlanadi. Mazkur so‘zning iyeroglifik ma’nosiga murojaat qilsak 호칭 [hoching] dagi 호(呼) [ho] «chaqirmoq» ma’nosini anglatadi.

Vang Xan Seok (왕한석) Braun, Fasold, Oetade kabi chet ellik tilshunoslarning tadqiqotlariga tayangan holda murojaat va murojaat birliklari haqida «So‘zlovchi nutqda suhbatdoshi bilan muloqotga kirishgan jarayonida suhbatdoshiga ishora qilish uchun qo‘llaniluvchi so‘z, ibora hamda ifodadir» deya ta’kidlagan. [왕한석, 2005:17] Li Jeong Bok (이정복) murojaatlarni «So‘zlovchi suhbatdoshi bo‘lmish tinglovchi hamda suhbat jarayonida mavjud bo‘lmagan uchinchi shaxs haqida gapirilganda yoki unga ishora qilinganida foydalaniladigan ifodadir» deya fikr bildirib, uchinchi shaxs haqida keltiriladigan fikrlarni ham o‘z ichiga oladi deb ta’kidlagan.

Kang So San (강서산) hamda Jon In Ju (조은주) lar tomonidan murojaat birliklariga «So‘zlovchi suhbatdoshiga qarata aytgan murojaat so‘zi» deya ta’rif berilgan bo‘lsa, Vang Xan Sok (왕한석) tomonidan esa «So‘zlovchi suhbat jarayonida tinglovchini ko‘rsatish, ishora qilish uchun foydalaniladigan so‘z, ifoda hamda iboradir», «So‘zlovchi suhbat chog‘ida suxbatdoshiga qaratilgan ifodasi» deb ta’kidlagan.

Pak Gap Su (박갑수) (1989), Pak Jeong Un (박정운) (1997) koreys tilidagi murojaatlarni mavzuiy guruhlar kesimida yoritib o‘tgan. Pak Gap Su (박갑수) (1989) koreys tilidagi murojaatlarni guruhlarga tasniflab, murojaatlardagi muammolarni to‘rt guruhga ajratdi. [박갑수, 1989:22] Xvang Bona Yong (황보나영) (1993) Seulda eng ko‘p foydalanadigan murojaatlarni tadqiq qilish maqsadida talabalar o‘rtasida so‘rovnoma o‘tkazdi va unga sotsiolingvistik tomondan yondashdi. Va natijada zamonaviy koreys tilidagi murojaatlar xilma xilligi va turli mavzuiy guruhlarga bo‘linganligini aniqladi. Pak Jeong Un (박정운) (1997) Koreys tilidagi murojaatlarni 7 guruhga tasniflab, har bir guruh murojaatlarining qo‘llanilishdagi amaliy o‘ziga xosliklarni batafsil o‘rganib, shu asosida sotsiolingvistik nuqtai nazardan koreys tilidagi qarindoshlik atamalari shakllari haqida o‘z fikrlarini yozib qoldirgan.

Li Jeong Bok (이정복) (2014) ning fikricha murojaatlar orasidagi farq quyidagilarda namoyon bo‘ladi: «Murojaatlar tinglovchiga qaratilgan murojaat, undalma, adresatga qaratilgan ishora ifodalari bilan birgalikda suhbat jarayonida qatnashmagan 3-shaxs haqidagi ishoralargacha o‘z ichiga olishi mumkin». Vang Xan Seok (왕한석) (2005) Li Jeong Bok (이정복) (2014) dan farqli o‘laroq murojaat shakllarining biri sifatida undalma haqida «Asosiy diqqatni jalb etuvchi murojaat shaklidir» deb fikr bildirgan.

Kim Gyu Seon (김규선) murojaatlarni ikki guruhga ajratadi– yaqin qarindoshlarga qaratilgan murojaat birliklari va uchinchi shaxsning qarindoshlariga qaratilgan murojaat birliklari.[김규선, 2001:322] So Jeong Su (서정수)murojaatlarni kishilarni chaqirganda yoki e’tiborini tortish uchun qo‘llanilgan vosita hamda biron kishiga ishora qilishda qo‘llanuvchi vositalarga bo‘lgan. [서정수,1984:123] Chong Dje Do (정재도)o‘zining murojaatlarga qaratilgan tadqiqot ishida

murojaatlarni kishilarga ishora qiluvchi, munosabatlarni ko‘rsatuvchi va qarindoshlik darajasini ko‘rsatuvchi murojaat guruhlariga ajratgan. [정재도, 1989:165] Kim Xe Suk (김해숙)ning fikricha murojaat bu – so‘zlovchining (adresantning) tinglovchiga (suhbatdoshiga, adresatga) qaratilgan birlik, ifodasidir. [김해숙, 2000:57]

Boshqa tillardan farqli o‘laroq, koreys tilida murojaat shakllari o‘ziga xos murakkab tizim bo‘lib, suhbatdoshga murojaat qilishdan avval quyidagi asosiy faktorlar hisobga olinishi zarur:

– suhbat turi (rasmiy, norasmiy);

– suhbatdoshlarning tanishlilik darajasi (notanish, qisman tanish, yaqindan tanish);

– suhbatdoshga bo‘lgan munosabat (hurmat, neytral, familyar, norasmiy-do‘stona va h.k.);

– so‘zlovchining xarakteristikasi;

–adresatning xarakteristikasi ;

– suhbat joyi (uyda, ko‘chada, majlisda va h.k.);

Pak Son Min (박선민) murojaat birliklarini adresant va adresat o‘rtasida muhim nutqiy element bo‘lib, ularning munosabatidan kelib chiqqan holda u yoki bu murojaatni tanlashga zarurat uyg‘otadi deb ta’kidlagan. [박선민, 1995:36] Pak Son Min (박선민) murojaatlarni ism+affiks, kasb hunar va lavozim murojaatlari, ism+qo‘shimcha, qarindoshlik murojaatlari kabi guruhlarga ajratgan. [Yusupova G.A., 2012:143]

Pak Jeong Un (박정운) murojaatlarni 8 guruhga tasniflagan: 1) antroponimik murojatlar, 2) kasb hunar va lavozim murojaatlari, 3) qarindoshlik murojaatlari, 4) olmoshlar yordamida murojaatlar, 5) umumqabul qilingan murojaatlar, 6) turli murojaatlar (laqab, taxallus), 7) nolga teng murojaatlar, 8) yaqin munosabatni ifodalovchi murojaatlar.[박선민, 1995:77]

Quyidagi jadvalda koreys tilshunoslarining murojaat haqidagi fikrlar yig‘indisidan tuzilgan jadvalni ko‘rish mumkin:

Jon Xe Yong (전혜영) murojaatlarni quyidagi guruhlarga bo‘lib tadqiq qilgan: [전혜영, 1994:7].

1-jadval

유형 **Murojaat guruhlari**	예 **Misollar**
1. 친적 호칭어 Qarindoshlik murojaatlari	할아버지 bobo,아버지 dada, 할머니 buvi, 어머니 oyi, 삼촌 tog‘a, 고모 amma, 이모 xola, 영수 삼촌 Yong Su tog‘a, 영화 이모 Yong Xva xola, 인호 오빠 In Xo aka,
2. 이름 호칭어 Antroponimik murojaatlar	영수 Yong Su, 영수 씨 janob Yong Su , 영수야 xoy Yong Su, 영미 양 Yong Mi xonim, 영수 군 Yong Su janoblari, 김영수 Kim Yong Su, 김영수 군 Kim Yong Su janoblari, 이 영미 양 Li Yong Mi xonim, 김영수 씨 janob Kim Yong Su
	선생님 ustoz, 교수님 domla (professor), 대리님 , 과장님

3. 직함 호칭어 Kasb-hunar va lavozim murojaatlari	bo'lim boshlig'i, 김 교수(님) professor Kim , 오 대리(님) O, 이 부장(님) direktor o'rinbosari Li, 이용호 과장(님) direktor o'rinbosari Li Yong Xo, 김용수 교수(님) professor Kim Yong Su
4.일반명사형 호칭어 Odatiy murojaatlar	학생 o'quvchi, 선배 yuqori sinf o'quvchisi (talabasi), 손님 mehmon, 총각 , 부인 ayol(im), 젊은이 yoshlar
5.감탄사형 호칭어 **E**kspressiv (his-hayajon) murojaatlar	여보세요 qarab yuboring/xoy (allo), 이봐 qarab yuboring, 여기요 qarab yuboring , 저기요qarab yuboring
6. 외래어형 O'zlashgan murojaatlar	미스터 김 janob (mister) Kim, 미스 리 Li (miss) xonim
7.기타 Turli murojaatlar	마산댁, 목포댁, 김 씨 janob Kim, 김 형 Kim aka

Jon Xe Yong (전혜영) murojaatlarni qarindoshlik murojaatlari, antroponimik murojaatlar, kasb-hunar va lavozim murojaatlari, odatiy murojaatlar, ekspressiv murojaatlar, o'zlashgan murojaatlar va turli murojaatlarni o'z ichiga oluvchi 7 ta katta guruhga ajratgan.

Braun (koreys tilshunosning inglizcha nomi) Jon Xe Yong (전혜영) dan farqli o'laroq murojaatlarni 5 guruhga ajratgan:

2-jadval

유형 **Murojaat guruhlari**	**예** **Misollar**
1. 직함형 호칭어 Kasb-hunar va lavozim murojaatlari	부장 direktor o'rinbosari, 부장님 xurmatli dekroktor o'rinbosari
2. 친적형 호칭어 Qarindoshlik murojaatlari	오빠 aka (qiz bolalar uchun), 아버지 dada, 어머님 oyi
3. 자녀 이름 매개형 호칭어 Farzand ismlari vositasidagi murojaatlar	철수 아버지 Chol Suning dadasi, 철수 아버님Chol Suning dadasi, 철수 아빠 Chol Suning dadasi
4. 이름형 호칭어 Antroponimik murojaatlar	김 부장님 xurmatli direktor o'rinbosari Kim, 김민호 씨 janob Kim Min Xo, 민호 씨 janob Min Xo, 민호야 xoy Min Xo, 민호 형 Min Xo aka
5.대명사 호칭어 Olmoshli murojaatlar	너 sen, 자네 siz,신 siz

Braunning tasnifiga ko'ra murojaatlar kasb xunar va lavozim murojaatlari, qarindoshlik murojaatlari, farzand ismlari vositasidagi murojaatlar, antroponimik murojaatlar, olmoshli murojaatlar kabi 5 ta guruhga ajratilgan.

이암•최탁래 **(**Liam va Chxve Txak Re)lar murojaatlarni quyidagi 8 guruhga ajratib tadqiq qilgan:

3-jadval

유형 **Murojaat shakllari**	예 **Misollar**
1. 이름 호칭어 Antroponimik murojaatlar	지연아 xoy Jiyon, 김철수 씨 janob Kim Chol Su, 미스 김 janob Kim
2. 직함 호칭어 Kasb xunar va lavozim murojaatlari	김 부장님 xurmatli direktor o'rinbosari Kim, 회장님 rais, 검사 prokuror, 의사 shifokor, 선생 ustoz, 기자 jurnalist, 교수 등 professor va h.k.
3. 이인칭 대명사 호칭어 II shaxs olmoshli murojaatlar	자네 siz, 당신 siz, 그대 siz, 너 sen, 여러분 등 sizlar va x.k.
4.의사친족 호칭어 Qarindoshlik murojaatlari	아주머니 xola (notanish yoshi katta ayollarga), 아줌마 xola (notanish yoshi katta ayollarga) 아주머니ning qisqargan shakli, 아저씨 amaki (notanish yoshi katta kishilarga), 언니 opa (o'g'il bolalarga), 할머니 buvi, 할아버지 등 bobo va h.k.
5.통칭족 호칭어 Umumiy murojaatlar	아줌마 xola (notanish yoshi katta ayollarga), 학생 o'quvchi (xoy bola), 사장님 direktor/boshliq, 사모님 professorning ayoli (ziyoli kishilarning ayollariga nisbatan),젊은이 등 yoshlar va h.k.
6. 대체형 호칭어 Kundalik ishlatiladigan murojatlar	야 xoy,이봐(요) qarab yuboring, 여기(요) bu yerga qarab yuboring, 저기(요) qarab yuboring, 여보세요 qarab yuboring/allo, 실례합니다 uzr, 죄송합니다 등 kechirasiz va h.k.
7.종자 호칭어 Oila, sulola,rod murojaatlari	철수 엄마 Chol Suning oyisi, 철호 아빠 등 Chol Xoning dadasi va h.k.
8. 지역 호칭어 Joy nomlari bilan murojaatlar	광주 삼촌 Gvanjulik tog'am, 부산 이모 등 Pusanlik xolam va h.k.

이암•최탁래 **(**Liam va Chxve Txak Re)lar murojaatlarni antroponimik murojaatlar, kasb-hunar va lavozim murojaatlari, II shaxs olmoshli murojaatlar, qarindoshlik murojaatlari umumiy murojaatlar, kundalik hayotda ishlatiladigan murojaatlar, oila, sulola va rod murojaatlari hamda joy nomlari bilan ifodalanuvchi murojaat guruhlariga ajratgan.

Xulosa. Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash mumkinki, murojaat bu tinglovchining diqqatini jalb etish va unga ishora qilish vazifasini bajaruvchi, so'zlovchi va tinglovchi o'rtasidagi munosabatlarning oldindan ma'lum ekanligi hamda munosabatlarning tanish notanishligi, yaqin yoki yaqin bo'lmagan munosabat xolatlarida foydalaniladigan asosiy vositadir. Shunday qilib koreys tilshunoslari tomonidan talqin qilingan turli fikrlarni tahlil qilgan holda suhbatdoshga qaratilgan murojaatlarni eng asosiy quyidagi guruhlarga ajratish mumkin:

1) ism + suffiks murojaati;

2) ism +qo'shimcha murojaati;

3) ism + lavozim murojaati;

4) qarindoshlik murojaati;

5) olmoshli murojaatlar;

6) o‘zlashma so‘zli murojaatlar;

7) undov murojaatlari 여기요 «hoy»;

8) oila va ishda umumqabul qilingan murojaatlar;

9) turli murojaatlar (laqab, taxallus)

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.Юсупова Г. А. К вопросу исследования обращений в корейском языке.// Вестник Челябинского государственного университета. 2012. № 33 (287). С. 143

2.김규선. 한국사회와 호칭어. 서울. 한국문화사. 2001.

3.김해숙. 사회적 관점에서 본 현대 한국어. 서울. 도서출판. 2000.

4.박선민. 호칭 및 시스템.서울. 이화여자대학교, 1995.

5.박전운. 호칭의 시스템. 서울. 사회언어학, 1997.

6.서정수. 높임말의 연구. 서울. 한신문화사, 1984.

7.정재도. 호칭어. 서울. 국어생활. 1989.

8.류재봉. 호칭과 지칭 예절. 서울. 1997.

9.표준국어대사전. 서울. 2000.

10.박갑수. 국어생활 국어연구소. 1989.

11.왕한석 (2005) 한국 사회와 호칭어, 역락. 2005.

12.이선화(2002), 공공상황에서의 한국어 호칭 연구, 연세대학교 석사논문. 2002

13.전혜영(1994), 외국인 대상의 한국어 호칭어 교육. 한국문화사. 1994.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-05 Pages: 36-43

Oriental Journal of Education

SUPPORT SCIENCE

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

INTERJECTIONS IN THE KOREAN LANGUAGE AND THEIR TYPES

Husnida Aslonova
Uzbekistan State World Languages University
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: husnidaaslonova@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Emotion, exclamation mark, emotional exclamations, basic exclamations, typical speech exclamations, army-inviting exclamations.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This scientific article is devoted to the analysis of exclamations expressing emotions and their types in the Korean language. It explores what needs to be acquired to create lively and natural speech in Korean and highlights the crucial role of emotions in this process. The study discusses the various means through which emotions are expressed in Korean, emphasizing the unique role of interjections among them.

KOREYS TILIDA UNDOV SO‘ZLAR VA ULARNING TURLARI

Husnida Aslonova
O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: husnidaaslonova@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: emotsiya, undov so‘z, his-hayajon undovlari, tayanch undovlar, nutqdagi odatiy undovlar, harbiy chaqiruv undovlari.

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqola koreys tilida emotsiyani ifodalovchi undov so‘zlar va ularning turlari tahliliga bag‘ishlanadi. Unda koreys tilida jonli va tabiiy nutq yaratish uchun nimalarni o‘zlashtirish lozimligi va bu jarayonda emotsiya qanday muhim ahamiyat kasb etishi yoritib berilgan. Koreys tilida emotsiya nimalar orqali ifodalanishi, shuningdek, ular orasida undov so‘zlar alohida o‘z o‘rniga ega ekanligi haqida mulohaza yuritilgan.

МЕЖДОМЕТИЯ В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ И ИХ ВИДЫ

Хуснида Аслонова
Узбекский государственный университет мировых языков
Ташкент, Узбекистан
E-mail: husnidaaslonova@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Эмоция, восклицательный знак, эмоциональные восклицания, основные восклицания, типичные речевые восклицания, призывные восклицания.

Аннотация. Данная научная статья посвящена анализу восклицаний, выражающих эмоции, и их типов в корейском языке. В нем объясняется, чему нужно научиться, чтобы создавать живую и естественную речь на корейском языке, и насколько важны эмоции в этом процессе. Особое внимание уделяется тому, каким образом эмоции находят выражение в корейском языке, и почему среди них важную роль играют восклицания.

Kirish. Har bir til o‘rganuvchi xorijiy tilni o‘rganganda o‘sha tilda ravon va tabiiy so‘zlashishni oldiga maqsad qilib qo‘yadi. So‘zlovchining nutqi esa faqat ma’lumotdan emas, balki, emotsiyadan ham tashkil topgan bo‘ladi. Qachonki til o‘rganuvchi so‘zlayotgan nutqini unga mos emotsiya bilan boyitsa, shunchalik uning nutqi jonli va tabiiy chiqadi. Shu boisdan talabalarga koreys tilini o‘qitishda ularga albatta koreys tilida emotsiyani ifodalovchi birliklarni ham o‘rgatish lozim. Koreys tilida emotsional bo‘yoqdorlikka ega gaplarni yasashda undov so‘zlar, undov kesimlik qo‘shimchalari va emotsiyani ifodalovchi sifatlardan foydalaniladi. Quyida undov so‘zlar yordamida yasalgan emotsional bo‘yoqdorlikka ega gaplarning tuzilishi bilan yaqindan tanishamiz.

Asosiy qism. Koreys tilshunosi So Jong Su (서정수) o‘zining tadqiqotlarida undovlarni ikki guruhga bo‘ladi:

1) 감정감탄사 emotsional undovlar;

2) 의지감탄사 xohish-istak undovlari.

Lekin boshqa ko‘p koreys tilshunoslari undovlarni uch guruhga bo‘lishadi:

1) 감정감탄사 emotsional undovlar;

2) 의지감탄사 xohish-istak undovlari;

3) 입버릇 및 더듬거림 rasm-odat undovlari [Madaminova, 2014:16].

D. Madaminova koreys tilidagi undov so‘zlarni quyidagicha tavsiflab bergan:

1. 감정감탄사 His-hayajon undovlar

His-hayajon undovlar so‘zlovchining sevinch, qahr, qayg‘u, qarshi bo‘lish kabi his-hayajonini ifodalaydigan undovlardir.

Koreys tilida his-hayajon undovlari quyidagi guruhlarga bo‘linadi:

a. 기쁨 sevinch, shodlikni ifodalovchi:

오, 어, 와, 허, 허허, 하, 하하... 어, 좋다!- O, zo‘r!

오, 이건영이! - Xo, Li KonYong-ku!

b.성냄 g‘azablanishni ifodalovchi:

에, 엣, 에이, 에게, 에익, 엑기, 원; 야,(참) 에 에이, 귀찮다 - Ey, jonga tegdi!

엣, 송장이다! 죽은사람이다!- Voh , murda! O'lgan odam!

c.슬픔 qayg'u, xafalikni ifodalovchi:

애고, 아이고, 에구, 어이구, 어...

아이고, 아퍼- Voy, og'riyapti.

d.한숨 Xo'rsinish, qiyinchilik :

허, 허허, 하, 하하, 후, 후유, 아아...

허허, 아 이런 변 보았나! - O'x-xo', endi bu yog'i ham ko'rindi-ku!

아아, 지옥 같은 농촌의 밤이여!- Hmm, jahannamdek qishlog'imiz tuni-ey!

e. 놀라움 Hayrat, zavq:

아, 아아, 애고, 아이고, 아이고, 에고, 에구머니, 익기, 이크, 야아, 아따, 에따, 와따, 아이, 저런,

아이구, 이게 웬 돈이야! - Voy, bu qanaqa pul!

에구머니, 영감마님 오셨네.- Voy, buni qarang-a, cholimiz tashrif buyuribdilar-ku!

아이, 자네같이 귀한 사람이 어떻게 우리집에 있나.- Voy, sizdek aziz inson qanday qilib bizning uyda-ya.

에그머니, 영감마님 목소리야!- Voy, o'lmasam cholimizning ovozlari-ku

f.뉘우침, 넋떨어짐 Achinish, afsuslanish, bezovtalanish:

어, 엉, 아뿔사, 어뿔사, 아차...

아뿔사신상, 그것 자붓지 마시오.-Voy daxshat, uni yemang.

어, 이거 큰일 났군. - Voy, rasvosi chiqibdi-ku!

아차!- Ehh, afsus!

j.무서움 Qo'rquv :

아이구, 아, 이이, 에비, 에비야, 아야...

아이고, 이 애가 이마에서 피가 흐르는구나.- Voy-dod, bu bolaning peshonasidan qon oqayapti-ku.

아야, 아야 사람 살리우! - Voy-dod, voy-dod odam qutqaring!

h.여김 ….deb hisoblash:

참, 정말, 그렇지, 아무렴, 암.

참, 맛난데.- Juda-a mazali ekan.

암, 그렇고 말고. - Ha-a, unday emas-da.

j.미움 Nafratlanish :

퉤,체,체기할,흥,엑...

엑이놈! - Voy yaramas!

k.놀림 Hazillashish :

에뚜에,따,아주,얼싸,어럽시오,용용,알랑총 [Madaminova, 2014:19].

2.의지감탄사 Xohish- istak undovlari

Xohish-istak undovlari so‘zlovchining rad etish, chaqirish, rozilik, inkor etish, xohishini ifoda etadi. Biroq suhbatda tinglovchining mavqei katta o‘rin tutadi. Bu turdagi undovli ifodalar undovli so‘zlar orqali ifodalanib, noto‘g‘ri gaplarda ishlatiladi. Ushbu turdagi ifodalar yuqorida keltirilgan hissiy birikmalar bilan bir xil bo‘lsada, ma’noviy jihatdan his-tuyg‘ularni ko‘rsatib bera olmasligi sabab, o‘zaro farq qiladi. Undovli ifodalarda chaqiruv so‘zlari, “예”, (ha) “아니오’’ (yo‘q) javobni bildiruvchi so‘zlar, “글세”(nima desam ekan), “에”(mm), kabi kirish so‘zlari bilan bir xil ma’nodagi so‘zlarni o‘z ichiga oladi. Undov so‘zlar o‘zi alohida ham qo‘llansa-da, asosan, undov so‘zlaridan keyin uni to‘ldiruvchi boshqa birikma keladi:

1. a) 여보. Azizim.

2. b) 영감님, 여보영감님.- Cholginam, azizim cholim.

3. a) 예/아니요 ha/yo‘q.

b) 예, 그렇습니다/ 아니오, 그게아닙니다. - Ha, shunaqa/ Yo‘q, unaqa emas.

4. a) 글쎄요. Nima desam ekan.

3.입버릇 및 더들음 감탄사 Nutqdagi odatiy undovlar

Undovlarning bu turi nutqimizda tez-tez ishlatilib, odatga aylanib qolgan undovlardir. Bular oldingi ikki turdagi undovlardan hech qanday grammatik ma’nosi yo‘qligi bilan ajralib turadi. Ular quyidagi turlarga bo‘linadi:

a. 머, 뭐(무어), 그게말이지, 말이어, 말이요, 말입니다.

b. 어, 에, 저, 거시기, 음, 엠헴, 애햄

(a) da hech qanday hissiz, o‘ylovsiz oddiy so‘zlashgandagi odatlar (입버릇), (b) da esa o‘ylagan gapini tez ifodalay olmay duduqlanganga o‘xshash, hech qanday ma’nosiz chiquvchi ovoz.

Masalan:

자네말야. Sen bor-ku.

자네가 누구? -Haligi, ana u bor-ku.

어떡한단말이요. - Mm, nima qilsam ekan.

아버지,있잖아요, 우리 학교에서 봉사 돈을 모으고 있대요. -Dadajon, anu, maktabimizda yordam puli yig‘ishayotgan ekan.

내가말이야, 그책을말이야, 다 읽었어. -Menmi, u kitobnimi, allaqachon o'qib bo'ldim.

저기,아까 말씀드린 여자말인데요.-Haligi, boya aytgan ana u qiz haqidagi gapni nazarda tutyapman.

저기,가줄래. – Haligi, borolasanmi?

자, 보아요. –Xo'sh, qarang.

네, 부르셨어요? -Labbay, chaqirdingizmi?

네, 그저께 아침 차요.-Ha, o'tgan kungi ertalabki choy [Madaminova, 2014:25].

Bulardan tashqari, quyidagi undovlarni urf-odat undovlari (ayrim manbalarda nutqiy odat undovlari deb ataladi) tarzida ajratish mumkin:

감사합니다-rahmat, 어서오세요-marhamat, 여보세요-allo, eshitaman, 안녕-salom, xayr, barakalla, ofarin, balli, yashang, hormang, qul-luq va h.k.

Li Shi Ye (이시애) "감탄사를 정의해 보면, 감탄사는 기능면에서 다른 언어와 어떤 관계도 맺지 않고, 형태적으로 불변하는 문법적 성질을 가지며, 화자의 내면 상태나 정신 작용을 표출하거나 화자의 뜻을 전달하는 데에 상황 의존적으로 쓰이는 단어라고 정의할 수 있다" [Li Shi Ye (이시애), 2011:218].

(Undov so'z funksional tomondan boshqa so'zlar bilan hech qanday aloqa bog'lamaydi. U so'zlovchining ichki holatini yoki aqliy harakatini ifodalash yoki so'zlovchining niyatini bildirish uchun kontekstga bog'liq holda qo'llanadigan, hech qanday mansubliksiz, morfologik o'zgarmas grammatik xususiyatga ega bo'lgan so'z sifatida ta'riflanishi mumkin.)

O'sing Shin (오승신) koreys tilidagi indov so'zlarni shunday ta'riflaydi:

"간투사의 정의는 발화에서 다른 단어와 통사적인 구조를 이루지 않으며, 형태적으로는 활용이나 파생을 하지 않고, 발화 당시의 화자의 내면 상태나 정신 작용을 표출하거나 화자의 뜻을 전달하는 데에 관례적으로 쓰이는 단어이다"[O'sing Shin (오승신),1995:89].

(Undov so'z gapda boshqa so'zlar bilan sintaktik tuzilma hosil qilmaydi, morfologik vazifa bajarmaydi. U so'zlovchining gap vaqtidagi ichki holatini aks ettiradigan va yetkazadigan so'zdir.)

Chxve Xo Chol (최호철)o'zining koreys tilidagi undov so'zlar ustida olib borgan chuqur izlanishlari natijasida shunday xulosaga keladi:

“감탄사는 화자가 자신의 느낌이나 의지를 특별한 단어에 의지함이 없이 직접적으로 표시하는 품사이다 ”[Chxve Xo Chol (최호철),2000:361].

(Undov so‘zlar so‘zlovchining his-tuyg‘ularini boshqa biror bir so‘zga ergashmasdan to‘g‘ridan to‘g‘ri ifodalovchi so‘z turkumidir.)

Koreyalik tilshunos olim Pyong Shi (평 시) o‘z tadqiqotlaridan kelib chiqib koreys tilidagi undov so‘zlarga quyidagicha ta‘rif beradi:

“독립어는 품사를 기능의 기준에 따라서 분류한 종류이다. 독립어는 독립적으로 쓰여 문장에서 감탄의 기능을 한다. 한국어 감탄사는 발화상황에서 홀로 대답할 나타나 대답하는 기능을 하기도 하고 다른 문장의 앞뒤나 중간에 나타나 발화를 보조하며 발화의 정보 내용과 보조하는 기능을 하기도 한다”[Pyong Shi (평 시) , 2014:20].

Pyong Shi (평 시) tadqiqotlari jarayonida undov so‘zlarni ikki qismga bo‘lib tahlil qiladi. U undov so‘zlarni ma’no jihatidan va gap bo‘laklari jihatidan tahlil qilgan. U undov so‘zlarni ma’nosiga ko‘ra quyidagi turlarga ajratadi:

1. 감정적 감탄사 his-hayajon undov so‘zlar;
2. 의지적 감탄사 tayanch undov so‘zlar;
3. 입버릇 및 더듬거름 nutqdagi odatiy undov so‘zlar va duduqlanish;
4. 군사-구령 감탄사 harbiy undov so‘zlar.

감정적 감탄사 his-hayajon undov so‘zlar

“감정적 감탄사는 주로 화자가 기분이 좋거나 반가울 때 또는 모르던 것을 알았을 때 쓰는 감탄사이다. 그리고 놀랐을 때나 아플 때나 힘들 때 쓰는 감탄사이다. 주로 사람의 긍정적인 감정이나 부정적인 감정을 표현할 때 쓴다. 즉, 감탄사는 사람의 정서를 직접적으로 표현한다” [Pyong Shi (평 시) , 2014:12].

(His-hayajon undov so‘zlari shaxsning kayfiyati yaxshi bo‘lgan paytda yoki bilmagan narsasini bilganida ifoda etadigan emotsiyalaridir. Shuningdek, hayratlanganda, og‘riq his qilganda yoki qiynalgan ishlatiladigan emotsional leksikalardir. Odatda ijobiy yoki salbiy emotsiya bildirganda ifodalanadi. Ya’ni, undov so‘zlar shaxsning qalbini ichki dunyosini ifoda etadi.)

의지적 감탄사 tayanch undov so‘zlar

“의지적 감탄사는 화자의 의지나 욕구 등을 드러내어 청자에게 청유, 단념, 주의,의문, 명령 등을 나타낸다” [Pyong Shi (평 시) , 2014:16].

(Tayanch undov so‘zlar shaxsning tayanch yoki talabini bildirib, tinglovchiga undash, voz kechish, e’tibor, savol, buyruqni ifoda etadi.)

Misol:

1. 아서라, 그러지 마라.

(Asora, unday qilma.)

2. 여보, 식사하세요.

(Azizim, ovqatlanib ol.)

3. 여보세요? 거기 민지 씨 집이죠?

(Allo, bu janob Min Jining uyimi?)

4. 얘는, 뭐가 어쨌다고 화를 내니?

(Ey, nega jaxl qilayapsan?)

5. 이봐! 나 좀 보세.

(Xoy, menga qara.)

Demak, yuqoridagi misollardan kelib chiqib tayanch undov so‘zlarni ham o‘z navbatida quyidagi guruhlarga ajratishimiz mumkin ekan:

1.단념: 아서라

2.부름: 여보, 여보세요, 얘, 이봐

3.의문이나 명령: 앙, 에라, 음

4.대답: 네, 그래요, 응, 글쎄, 아니요, 예, 옛

5.청유나 주의: 자, 이[Pyong Shi (평 시) , 2014:17].

입버릇 및 더듬거름 nutqdagi odatiy undov so‘zlar va duduqlanish

“입버릇은 아무 느낌이나 생각 없이 단순히 입버릇으로 섞어 내는 것이다. 더듬거름은 말이 얼른 안 나올 때 말을 더듬는 모양으로 아무 뜻이 없는 소리를 내는 것이다”[Pyong Shi (평 시) , 2014:18].

(Nutqdagi odat bu-hech qanday hissiyot yoki mulohazasiz oddiy odat singari nutqda yuzaga keladigan so‘zlardir. Duduqlanish esa, tilga gap kelmasdan duduqlanish, ya’ni shunchaki ma’nosiz tovushlar chiqarishdir.)

Misol:

가: 어, 있잖아... 할 말이 있는데...

(Xaligi, aytadigan gapim bor edi…)

나. 음, 어디서부터 이야기를 시작해야 할지 모르겠다.

(Mm, qayerdan gap boshlashni bilmayapman.)

Demak, yuqoridagi misollardan kelib chiqib nutqdagi odatiy undov so‘zlar va duduqlanish so‘zlarni ham o‘z navbatida quyidagi guruhlarga ajratishimiz mumkin ekan:

입버릇 :뭐, 그래, 그럼, 그러게, 그렇지

더듬거림: 어, 에, 저, 음

군사-구령 감탄사 harbiy undov so‘zlar

“군사·구령 감탄사는 주로 군대에서 제식훈련을 할 때 사용하는 감탄사이다. 군사들이 발화자의 말에 따라 행동을 하게 되므로 실제는 발화자의 주관 의지를 포함한다” [Pyong Shi (평 시) , 2014:19].

(Harbiy undov so‘zlar asosan armiyada askarlarga buyruq berayotganda ishlatilinadi.)

Misol:

거총, 걸어-총, 검사-총, 경례, 기준, 꽂아-칼, 꿇어사격, 뒤로-돌아, 뒤로돌아-가, 뛰어-가, 모여, 모여총, 무릎-쏴, 무릎-앉아, 바른걸음으로-가, 반걸음으로-가, 받들어-총, 번호, 서격, 서서-쏴, 세워-총, 쉬어, 쏘아, 쏴, 앉아, 앉아-쏴, 앞에-총, 앞으로-가, 어깨-총, 앞드려-뻗쳐, 엎드려-쏴, 열중-쉬어, 영접들어총, 우로-나란히, 우로-봐, 우로-어깨총, 우향앞으로-가, 우향-우, 일어-서, 제자리에-사, 좌로어깨-총, 좌향앞으로-가, 좌향-좌, 주목, 지어-총, 차려, 차렷, 편히-쉬어, 편히-앉아, 헤쳐 [Pyong Shi (평 시) , 2014:19].

Xulosa. His-hayajon undov so‘zlari shaxsning kayfiyati yaxshi bo‘lgan paytda yoki bilmagan narsasini bilganida ifoda etadigan emotsiyalaridir. Shuningdek, hayratlanganda, og‘riq his qilganda yoki qiynalgan ishlatiladigan emotsional leksikalardir. Odatda ijobiy yoki salbiy emotsiya bildirganda ifodalanadi. Ya’ni, undov so‘zlar shaxsning qalbini ichki dunyosini ifoda etadi. Undov

so‘z funksional tomondan boshqa so‘zlar bilan hech qanday aloqa bog‘lamaydi. U so‘zlovchining ichki holatini yoki aqliy harakatini ifodalash yoki so‘zlovchining niyatini bildirish uchun kontekstga bog‘liq holda qo‘llanadigan, hech qanday mansubliksiz, morfologik o‘zgarmas grammatik xususiyatga ega bo‘lgan so‘z sifatida ta’riflanishi mumkin. Undov so‘zlar odatda 4 ga bo‘linadi: 감정 감탄사, 의지 감탄사, 입버릇 및 더듬걸음 감탄사, 군서-구령 감탄사. Jonli va tabiiy nutq tuzish uchun albatta nutqda unga mos ravishda emotsiyani ifodalash lozim. Uning uchun esa undov so‘zlarni bir-biridan farqlay olish va to‘g‘ri foydalanish talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.Madaminova D. Koreys tilida undov gaplarning o‘ziga xos xususiyatlari. Toshkent: 2014,-36b.

2.오승신.국어의 간투사 연구. 이화여자대학교, 1995.- 300 p.

3.이시애.한국어 간투사 연구. 조선대학교, 2011.313 p.

4.최호철.현대국어 감탄사의 분절 구조 연구 -감정 감탄사를 중심으로. 한국어내용론,2000.-408p.

5.평시.한국어-중국어 감탄 표현의 대비 연구.단국대학교 대학원,2014.-93 p.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-06 Pages: 44-49

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE ROLE OF BLUM'S TAXONOMY IN TEACHING KOREAN

Ukhtamjon Akhmedov
Lecturer at the Department of Korean Philology
Uzbekistan State World Languages University
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: axmedovuktam058@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Blum's Taxonomy, Korean, written speech competence, testing technology, curriculum development, language learning, critical thinking.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: Although most foreign language teachers have heard of Blum's Taxonomy, they do not really know what it is and how effective it is in the teaching process. This article discusses the history of the origin of Blum's Taxonomy, its purpose, its importance in the development and organization of the teaching process, and methods of its application in classroom activities.

KOREYS TILINI O'QITISHDA BLUM TAKSONOMIYASINING O'RNI

O'ktamjon Axmedov
Koreys filologiyasi kafedrasi o'qituvchisi
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: axmedovuktam058@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Blum taksonomiyasi, koreys tili, yozma nutq kompetensiyasi, test texnologiyasi, o'quv dasturlarini ishlab chiqish, til o'rganish, tanqidiy fikrlash.

Annotatsiya. Aksariyat chet til o'qituvchilari Blum taksonomiyasi haqida eshitgan bo'lishsa ham, aslida, bu qanday dastur ekanligi va uning o'qitish jarayonidagi samarasi qay darajada ekanligini bilishmaydi. Mazkur maqolada Blum taksonomiyasining kelib chiqish tarixi, maqsadi, dars jarayonini ishlab chiqish va tashkillashtirishdagi ahamiyati hamda sinf faoliyatida qo'llash usullari haqida so'z yuritiladi.

РОЛЬ ТАКСОНОМИИ БЛУМА В ПРЕПОДАВАНИИ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА

Уктамжон Ахмедов
Преподаватель кафедры корейской филологии
Узбекского государственного университета мировых языков

Ташкент, Узбекистан
E-mail: axmedovuktam058@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Таксономия Блума, корейский язык, письменная коммуникативная компетентность, технология тестирования, разработка учебной программы, изучение языка, критическое мышление.

Аннотация. Несмотря на то что большинство преподавателей иностранных языков слышали о Таксономии Блума, они на самом деле не знают, что это за программа и насколько она эффективна в процессе обучения. В статье рассматривается история возникновения таксономии Блума, ее назначение, значение в развитии и организации учебного процесса, а также методы ее применения в учебной деятельности.

Blum taksonomiyasi nima?

Ta'lim yo'nalishida Blum taksonomiyasi atamasi tez-tez uchrab turishiga qaramay, uning mohiyatini aksariyat o'qituvchilar unchalik yaxshi bilmasligi mumkin. Taksonomiya ta'limda o'quv dasturi yoki sinfdagi faoliyatni rivojlantirish uchun qo'llanilishi mumkin bo'lgan fikrlash usullarining tasnifi hisoblanadi. Bu yondoshuv dastlab kollej o'quvchilarining imtihon javoblarini yozishda umumiy ma'lumot doirasiga ega bo'lishlari uchun ishlab chiqilgan. Bugunga kelib ushbu loyiha butun dunyo bo'ylab o'quv dasturlarini ishlab chiquvchilar va o'qituvchilar uchun muhim ta'lim vositasiga aylandi.

Taksonomiyaga ikkinchi jahon urushidan keyin, 1948-yilda Amerika Psixologiya Assotsiatsiyasining Bostondagi konvensiyasida asos solingan. Ushbu konferensiya norasmiy yig'ilish bo'lib, unda turli shtatlardan tashrif buyurgan kollej o'qituvchilari ishtirok etgan va ularning barchasi Blum taksonomiyasiga qiziqish bildirgan. Taksonomiya bir ovozdan o'qituvchilar o'rtasidagi aloqa va hamkorlikni yaxshilash uchun umumiy nazariy akademik asos deya qabul qilingan. Benjamin Blum taksonomiyani yaratgan qo'mita raisi bo'lgan va shu sababli loyiha uning sharafiga Blum taksonomiyasi deya nomlangan.

Taksonomiya kognitiv, effektiv va psixomotor kabi uchta asosiy sohani o'z ichiga oladi. Kognitiv domenning o'zi ham murakkablik darajasiga ko'ra keng qo'llaniladigan *eslash, tushunish, qo'llash, tahlil qilish, baholash va yaratish* kabi 6 ta subdomenlarga bo'linadi. Ushbu subdomenlarning har biri bir qator fe'llar bilan ifodalanishi mumkin. Til o'qituvchilari, o'z navbatida, o'quvchilarning til ravonligini oshirish va fikrlashini yaxshilash maqsadida tegishli vazifalarni yaratishda fe'l harakatlarini tarkibda qo'llashi mumkin.

Taksonomiyaning kognitiv sohasi bo'yicha ishlab chiqilgan birinchi ilmiy loyiha "Ta'lim maqsadlari taksonomiyasi: ta'lim maqsadlari tasnifi" deya nomlanib, ushbu qo'llanma 1956-yilda kognitiv domenda nashr etilgan dastlabki manbadir. Keyinroq effektiv sohaga qaratilgan darslik ham

nashr etilgan (Krathwohl, 1964), biroq uchinchi domen, psixomotor bo‘yicha hech qanday qo‘llanma yo‘q, ammo 1972-yilda Simpson tomonidan e’lon qilingan “Psixomotor domendagi ta’lim maqsadlari tasnifi” nomli maqolada (Simpson, 1972) domen haqida qimmatli fikrlar keltirib o‘tilgan.

Taksonomiya butun dunyo bo‘ylab o‘qituvchilar uchun asosiy ma’lumot manbai hisoblanadi. U 22 tilga tarjima qilingan bo‘lib, undan ilmiy maqolalarda tez-tez iqtibos keltiriladi. Blum taksonomiyasining muvaffaqiyati undan nafaqat ta’lim sohasida, balki ko‘plab akademik fanlarda ham keng foydalanishga sabab bo‘ldi va shu bois, 2001-yilda Anderson tomonidan taksonomiya qayta nashr etildi. Benjamen Blumning vafotidan so‘ng uning ishini hamkorlari va talabalari davom ettirgan. Taksonomiya bo‘yicha hozirgi kunda ham doimiy izlanishlar olib borilmoqda.

Xo‘sh, Blum taksonomiyasi aslida nima?

Taksonomiya – bu tasniflash tizimi. Blum va uning jamoasi sifat jihatidan farq qiladigan fikrlash usullarini tasniflashga harakat qilgan. Taksonomiya fikrlash qobiliyatlarini eng asosiy darajadan yuqori tafakkur darajasigacha tashkil qilish usulini taqdim etadi. Bunda oliy maqsad inson tafakkurini yaxshilash va bilim olishdir. Fikrlashni yaxshilashning boshlang‘ich nuqtasi bu fikrlash tabiatini aniqlash va tasniflash hisoblanadi.

RS Houghtonning so‘zlariga ko‘ra, “Tafakkurni yaxshilashdan oldin uning nima ekanligini ko‘proq bilish lozim”[Forehand, 2010:47].

Taksonomiya uch sohaga bo‘linadi: kognitiv, effektiv va psixomotor. Kognitiv soha aqliy jarayonlar bilan bog‘liq. Effektiv soha hissiy jarayonlarga javob beradi. Psixomotor soha esa ong va tanani bog‘lovchi ko‘nikmalarni qamrab oladi.

Kognitiv domen

Dastlabki kognitiv taksonomiya [Blum, 1956:18] 6 ta subdomenga ega bo‘lgan. Bular: *bilim, tushunish, qo‘llash, tahlil qilish, sintez va baholash.* Subdomenlar oddiydan murakkabgacha ierarxik tartibda ko‘rib chiqilgan, bu esa talabada maqsadli tarkibga ega bo‘lgan progressni ifodalagan. 2001-yilda qayta ko‘rib chiqilgan taksonomiyada subdomenlar *eslab qolish, tushunish, qo‘llash, tahlil qilish, baholash* va *yaratishga* o‘zgartirilgan.

Qayta ko‘rib chiqilgan taksonomiyada bilim yoki eslab qolish kognitiv sohaning birinchi subdomeni hisoblaanadi. Bu ma’lumotni eslab qolish yoki ko‘paytirish kabi quyi darajadagi fikrlash jarayonlari bilan bog‘liq. Aniqlash, belgilash, tartibga solish, eslash, nomlash, ketma-ketlik, takrorlash, topish va aniqlash kabi fe’llar bilan ifodalanadi.

Tushunish yoki anglash qayta ko‘rib chiqilgan taksonomiyada tushunish tushuntirish, sharhlash yoki umumlashtirish kabi jarayonlar orqali ma’lumotlardan ma’no yaratish bilan bog‘liq. Tushuntirish, umumlashtirish, takrorlash, baholash, solishtirish, tasvirlash, muhokama qilish kabi fe’llar bilan ifodalanadi.

Ilova yoki ariza qayta ko‘rib chiqilgan taksonomiyada qo‘llash, ma’lumotni amalga oshirish yoki manipulyatsiya qilish orqali foydalanish bilan bog‘liq. U bashorat qilmoq, hal qilmoq, ko‘rsatmoq, tuzmoq, tasnif qilmoq, chizmoq, hisoblamoq kabi fe’llar bilan ifodalanadi.

Tahlil yoki analiz qayta ko‘rib chiqilgan taksonomiyada tahlil qilish, ma’lumotni qismlarga bo‘lish va qismlar o‘rtasidagi munosabatni aniqlash bilan bog‘liq. Ushbu sohadagi ba’zi umumiy harakatlar tasniflash, baholash va tartibga solish hisoblanadi. U tekshirish, tadqiq qilish, soddalashtirish, dekonstruksiya va diagramma qilish kabi fe’llar bilan ifodalanadi.

Effektiv domen

Ushbu domenning ta’sir doirasi narsalarga hissiy jihatdan qanday munosabatda bo‘lishimiz bilan bog‘liq. Bunga his-tuyg‘ular, munosabatlar, qadriyatlar va motivatsiyalar kiradi. Effektiv domenning subdomenlariga quyidagilar kiradi: *qabul qilish, javob berish, baholash, tashkil etish va tavsiflash.* Kognitiv domen singari, boshqa domenlar xarakter kabi murakkabroq jarayonlarga e’tibor berish kabi oddiy jarayonlardan ierarxiyada tashkil etiladi.

Qabul qilish effektiv sohaning eng past, ammo asosiy darajasidir. Bu odamlar yoki hodisalardan xabardor bo‘lishni va ularga passiv e’tibor berishni o‘z ichiga oladi. Javob berish nafaqat odamlar yoki hodisalardan xabardor bo‘lishni, balki ularga munosabat bildirishni ham o‘z ichiga oladi. Bu suhbat yoki muhokama qilish, ko‘rsatmalarga rioya qilish yoki taqdimot qilish shaklida bo‘lishi mumkin. Qadrlash hodisaga ma’no yoki ahamiyat berish va uni ifodalash demakdir. Bu oddiy qabul qilishdan tortib murakkab majburiyatgacha bo‘lishi mumkin. Tashkil etishda e’tiqodlar, ma’lumotlar va g‘oyalarni qabul qilish va izchil qadriyatlar tizimini shakllantirish uchun ularni birlashtirish nazarda tutiladi. Xarakterlash effektiv sohaning eng yuqori bosqichidir. U uyushgan qadriyatlar to‘plamidan tarkib topadi va shu qadriyatlarga muvofiq izchil harakat qiladi.

Psixomotor domen

Psixomotor soha jismoniy dunyoda aqldan ko‘nikma hosil qilish qobiliyatiga qaratilgan. Blum jamoasi psixomotor domenda kognitiv va effektiv sohalarda bo‘lgani kabi rasmiy psixomotor qo‘llanmasini yaratmadi. Elizabet Simpson va ba’zi boshqa tadqiqotchilar ushbu sohada subdomenlarni yaratib, ikki qo‘llanma asosida bir xil maqsadga xizmat qilish uchun asl g‘oyalarni ishlab chiqdi. Simpson nazariyasiga ko‘ra, psixomotorning sub domenlariga quyidagilar kiradi: *idrok, fikrlash, boshqariladigan javob, mexanizm, murakkab javob, moslashish va kelib chiqish.* R.H. Deyv esa psixomotorning subdomenlariga *taqlid, manipulyatsiya, aniqlik, artikulyatsiya va naturalizatsiya, asosiy darajadan mahorat darajasiga qadar ko‘nikmalarni shakllantirish*ni kiritib ularni refleks harakatlar (ixtiyorsiz), fundamental harakatlar (yurish yoki ushlash), pertseptiv harakatlar (to‘pni ushlash yoki chizish), jismoniy qobiliyatlar (og‘irlik bilan mashq qilish yoki uzoq masofaga yugurish), malakali harakatlar (balet, futbol, payvandlash va boshqalar) va nodiskursiv muloqot (og‘zaki bo'lmagan muloqot)ga ajratgan.

Raqamli domen

AKT texnologiyalari zamonaviy dunyoda keng tarqalgan bo‘lib, madaniyatning ko‘plab jabhalarini, shu jumladan ta’lim sohasini ham o‘z ichiga qamrab oldi. 2008-yilda Endryu Cherched Blum taksonomiyasini 4-norasmiy domen: raqamli domenga moslashtirdi va kengaytirdi. U mavjud ro‘yxatga “google qidiruv”, “podcasting”, “blogging”, “xakkerlik qilish” kabi fe’llarni qo‘shish orqali mavjud tuzilmani kengaytirdi. U shuningdek, hamkorlik deb nomlanuvchi yangi o‘lchovni qo‘shdi.

O‘quv rejasi va dasturni loyihalashda Blum taksonomiyasidan foydalanish.

2017-yili Yaponiya Ta’lim vazirligi tomonidan tashkillashtirilgan “XXI-asr kompetensiyalari” nomli konferensiyada olim Kimura D. va Tatsuno M. Blum taksonomiyasiga alohida to‘xtalib o‘tib, “kompetentliklar aniq texnologik ko‘nikmalarga emas, balki tanqidiy fikrlash va hamkorlik ko‘nikmalariga taalluqli, Blum taksonomiyasi esa buni amalga oshirishga yordam beruvchi ideal vositadir”, - deya ta’kidlagan [Kimura,D., & Tatsuno,M, 2017:193]. Maktablarda joriy etilganda, o‘qituvchilar ko‘pincha bu ularga o‘quv rejasi haqida katta tasavvur berishi va ko‘nikmalar pog‘onasiga ko‘tarilish uchun qaysi jihatlarga e’tibor qaratish kerak ekanligini ko‘rishni ta’kidlanadi. Blum taksonomiyasidagi fe’llar ro‘yxati ayniqsa yaxshi yozilgan va muvozanatli o‘quv dasturlarini osonlashtirishga yordam beradi. O‘quv dasturi kursning umumiy mazmuni yoki mavzusi, umumiy ta’lim natijasi maqsadlari va o‘quv maqsadlari bilan boshlanishi kerak shundan so‘ng maxsus sinf faoliyati tuzilishi mumkin. Blum taksonomiyasi, ayniqsa, ta’lim natijalarini qayd etishda samarali hisoblanadi. Bunda o‘quv natijalari kuzatilishi va o‘lchanmog‘i lozim. Blum taksonomiyasida harakat fe’llaridan foydalanish buni osonlashtirishga yordam beradi. Keyinchalik aniq o‘quv maqsadlari progressiv va izchil sinf faoliyati va baholashni yaratish uchun qo‘llanma sifatida ishlatilishi mumkin.

Blum taksonomiyasidan sinf faoliyatida foydalanish.

Sinf faoliyatini rivojlantirishda taksonomiyadan foydalanish quyidagi tartibda amalga oshiriladi: 1) Tarkib sohasini tanlanadi 2) Taksonomiyadagi fe’l ro‘yxatlari bilan ifodalangan o‘quv maqsadlari tanlanadi 3) Maqsadlar mantiqiy tartibda joylashtiriladi. Odatda bu jarayon taksonomiyada ko‘rsatilgan quyi tartibli ko‘nikmalardan yuqori darajali ko‘nikmalarga qarab amalga oshiriladi 4) Har bir maqsad uchun maxsus tadbirlarni loyihalashtiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. A Committee of College and University Examiners. Taxonomy of educational objectives. The Classification of Educational Goals. HANDBOOK 1 Cognitive domain / ed. Benjamin S. Blum et al. LONGMANS, 1956.

2. Williams M., Lively M., Harper J. Higher Order Thinking Skills: Tools for Bridging the Gap // Foreign Lang Ann. 1994. Vol. 27, № 3. P. 405–426.

3. Anderson L.W. et al. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing. A Revision of Blum's Taxonomy of Educational Objectives. Pearson Education, 2001.

4. Forehand, M., Blum's taxonomy. Emerging perspectives on learning, teaching, and technology, 2010. 41, pg 47.

5. Nussbaum E.M., Edwards O. V. Critical questions and argument stratagems: A framework for enhancing and analyzing students' reasoning practices // Journal of the Learning Sciences. 2011. Vol. 20, № 3. P. 443–488.

6. Ngum N.D. The Benefits of Critical Thinking Skills and Techniques for Teaching these Skills in the Classroom for Quality Education // African journal of Social Sciences. 2019. Vol. 10, № 3. P. 99–106.

7. Soyadı B.B.Y. Creative and Critical Thinking Skills in Problem-based Learning Environments // Journal of Gifted Education and Creativity. 2015. Vol. 2, № 2. P. 71.

8. Kimura, D., & Tatsuno, M. Advancing 21st Century Competencies in Japan. Noble, T. Integrating the revised Blum's taxonomy with multiple intelligences: A planning tool for curriculum differentiation. *Teachers College Record, 106*(1), 2017. 193-211.

9. White B.Y., Frederiksen J.R. Inquiry, Modeling, and Metacognition: Making Science Accessible to All Students // Cogn Instr. 1998. Vol. 16, № 1. P. 3–118.

10. Zhan Y. et al. Effects of online peer assessment on higher-order thinking: A meta-analysis // British Journal of Educational Technology. 2023. Vol. 54, № 4. P. 817–835.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-07 Pages: 50-58

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

PHONOLOGICAL PHENOMENA IN LEARNING UZBEK AND KOREAN

Sadoqat Bobomurotova
Uzbekistan state world languages university
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: sadoqatbobomurotova@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Uzbek, Korean, phonological phenomenon, assimilation, addition, omission.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: The purpose of this study is to find out the characteristics of phonological phenomena in Uzbek and Korean. For linguistic phonology, pronouncing it correctly is the beginning of learning a language. In phonology, there is not only phonology but also phonological phenomena. Uzbek and Korean phonological phenomena are diverse and do not follow each other.

In this study, the phonological phenomena of Uzbek were investigated in the order of assimilation (tovush o‘zgarishi), addition (tovush qo‘shilish), and omission (tovush tushishi). Korean phonological phenomena were examined in the order of liaison, nasalization, vocalization, hardening, palatalization, aspirated consonantation, addition of **“ㄴ”** and omission of **“ㅎ”.**

O‘ZBEK VA KOREYS TILLARINI O‘RGANISHDA FONOLOGIK HODISALAR

Sadoqat Bobomurotova
O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: sadoqatbobomurotova@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: o‘zbek tili, koreys tili, fonologik hodisa, assimilyatsiya, tovush qo‘shilishi, tovush tushishi.

Annotatsiya. Mazkur maqolaning maqsadi o‘zbek va koreys fonologik hodisalarining xususiyatlarini aniqlashdan iborat. Til fonologiyasi tilni to‘g‘ri talaffuz qilishni o‘rganishning boshlanishidir. Fonologiyada fonologik hodisalar bilan bir qatorda fonologik o‘zgarishlar ham mavjud. O‘zbek va koreys fonologik hodisalari turlicha va bir-biriga bog‘liq emas. Ushbu tadqiqotda o‘zbek fonologik

hodisalari assimilyatsiya(tovush o‘zgarishi), tovush qo‘shilishi va tovush tushishi tartibida ko‘rib chiqiladi. Koreys fonologik hodisalari artikulyatsiya, palatalizatsiya, fonatsiya, “ㄴ” qo‘shilishi va “ㅎ” tovush tushish tartibida aniqlanadi.

ФОНЕТИЧЕСКИЕ ЯВЛЕНИЯ ПРИ ИЗУЧЕНИИ УЗБЕКСКОГО И КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКОВ

Садокат Бобомуротова
Узбекский государственный университет мировых языков
Ташкент, Узбекистан
E-mail: sadoqatbobomurotova@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: узбекский, корейский, фонологическое явление, ассимиляция, дополнение, упущение.

Аннотация. Целью данного исследования является выяснение особенностей фонологических явлений в узбекском и корейском языках. Для лингвистической фонологии правильное произношение - это начало изучения языка. В фонологии существует не только фонология, но и фонологические явления. Узбекские и корейские фонологические явления разнообразны и не следуют друг за другом.

В этом исследовании были исследованы фонологические явления узбекского языка в порядке ассимиляции (tovush o‘zgarishi), сложения (tovush qo‘shilishi) и пропуска (tovush tushishi). Корейские фонологические явления рассматривались в порядке связности, назализации, вокализации, затвердевания, палатализации, аспирационной консонантации, добавления “ㄴ” и пропуска “ㅎ”.

우즈베크어와 한국어 학습의 음운 현상

초록

본 연구에 목적은 우즈베크어와 한국어 음운현상 특징을 알아볼 데 있다. 언어 음운론은 올바르게 발음하는 것이 언어 배우게 시작이다. 음운론에서 음운뿐만 아니라 음운현상도 있다. 우즈베크어와 한국어 음운현상은 다양하고 서로에 따라하지 않는다.

이 연구에서 우즈베크어 음운현상을 동화(tovush o‘zgarishi), 첨가(tovush qo‘shilish), 탈락(tovush tushishi) 순으로 알아보았다. 한국어 음운현상을 연음, 비음화, 유음화, 경음화, 구개음화, 격음화, ‘ㄴ’첨가와 ‘ㅎ’ 탈락 순으로 알아보았다. 본 연구는 양 언어를 연구하는 있는 연구자들에게 필요한 정보가 되었으면 좋겠다.

#우즈베크어, 한국어, 음운현상, 동화, 첨가, 탈락.

1. 서론

본 연구의 목적은 우즈베크어와 한국어의 음운 변동 특징을 분석하는 데 있다. 음운 변동이란 한 형태소가 단독으로 사용되거나 다른 형태소와 결합할 때, 해당 형태소의 일부 음운이 다른 음운으로 변화하는 현상을 의미한다. 이는 발음의 용이성을 높이고, 보다 자연스럽고 경제적인 발음을 실현하기 위한 과정이기도 하다.

신성철[신성철, 2015: 32]은 음운 변동을 '의미를 구별하는 음소가 특정한 환경의 영향을 받아 다른 음소로 변화하는 현상'으로 정의한 바 있다. 모든 언어에는 고유한 음운 변동이 존재하며, 우즈베크어와 한국어 또한 각기 다른 특징을 지닌 음운 변동 현상을 보인다. 본 연구에서는 이러한 두 언어의 음운 변동 특징을 체계적으로 분석하고 비교하고자 한다. 이를 통해 양 언어의 음운적 특성을 보다 깊이 이해하는 데 기여하고, 언어 연구 및 교육 분야에서 유용한 자료를 제공할 수 있기를 기대한다.

2. 우즈베크어와 한국어의 음운 현상 특징

우즈베크어와 한국어에서는 다양한 형태의 음운 변동이 발생한다. 우즈베크어의 주요 음운 변동 유형으로는 음운 동화, 음운 첨가, 음운 탈락 등이 존재한다. 반면, 한국어에서는 주로 연음, 구개음화, 격음화, 비음화, 유음화, 경음화, 'ㄴ' 첨가, 'ㅎ' 탈락 등과 같이 자음과 관련된 음운 변동이 활발하게 일어난다.

특히, 우즈베크어에서는 한국어에서 흔히 나타나는 음운 변동 현상들이 대부분 관찰되지 않는다. 대신, 우즈베크어에서는 한국어와는 다른 방식의 다양한 형태의 동화 현상과 어말 무성음화가 두드러지게 나타난다. 이러한 차이점은 두 언어의 음운 체계가 서로 다른 방식으로 발달했음을 보여주며, 이를 비교·분석하는 것은 각 언어의 음운적 특징을 깊이 이해하는 데 중요한 의미를 가진다.

2.1 우즈베크어 음운 현상 특징

우즈베크어의 음운 변동 현상은 크게 세 가지 유형으로 분류할 수 있다. 이는 동화(tovush o'zgarishi), 첨가(tovush qo'shilish), 탈락(tovush tushishi)[Azizov O, 1996:83]으로 구분되며, 각각 특정한 음운 환경에서 발생하는 변동 현상이다. 동화는 한 음운이 주변 음운의 영향을 받아 유사한 발음으로 변화하는 과정이며, 첨가는 기존에 없던 음운이 추가되는 현상, 탈락은 특정 음운이 생략되어 발음되지 않는 현상을 의미한다.

첫째, 동화(tovush o'zgarishi)를 살펴보면 다음과 같다.

1. 동화 중에 자음과 자음이나 모음과 모음은 만나서 이루어지는 음운현상이 있다. 이 동화는 우즈베크어로 'assimilatsiya' 라고 한다. 여러 가지 assimilatsiya가 있다.

1.1 앞 음운은 뒤에 온 음운을 바꾸는 현상을 우즈베크어로 progressiv assimilatsiya라고 한다. ‘Progressiv assimilatsiya’의 예문은 다음과 같다.

예: yot**d**i→yot**t**i(td→tt) U uxlashga yotdi [yotti]. 그는 잠을 자로 누웠다.

1.2 뒤에 온 음운은 앞에 온 음운을 바꾸는 변동은 regressiv assimilatsiya이며 이의 예문은 다음이다.

예. izsiz→issiz(zs→ss): U izsiz[issiz] yo‘qoldi. 그는 흔적도 없이라 사라졌다.

1.3. 마지막으로 distant assimilatsiya 음운 현상 동화는 앞에나 뒤에 오는 자음 음운에 서로 영향을 미치다.

예. soch→choch(s→ch). Sochim[chochim] oqardi. 머리가 하얗게 변했다.

2. 동화 현상 중에 단어에서 온 유사한 음운 중 하나가 다른 음운으로 바뀌는 음운 현상은 우즈베크어로 dissimilatsiya이다. 동화 dissimilatsiya의 예문을 살펴보면 다음과 같다.

예. birorta→bironta (ror → ron) Birorta kishi keldimi? 누구나 왔어요?

3. 동화 중에 jaranglilarni jarangsizlanishi 제일 많이 이루는 현상이다. 동화 jaranglilarni jarangsizlanishi는 유성음을 무성음으로 바꿔 발음하는 음운현상이다. **예.** maktab→maktap (b → p). Men maktabga[maktapga] bordim. 저는 학교에 갔다.

4. 모음 동화(unli tovushlar o‘zgairishi)는 3가지가 있다.

4.1 ‘a’를 ‘o’로 바꾸는, 모음 동화에서 ‘a’는 ‘o’로 바꾼다.

예. ‘a→o’ sayl**a**→ sayl**o**v. 투표하다→투표

4.2. ‘o’를 ‘a’로 바꾸는 음운 현상이다.

예. ‘o→a’ y**o**sh→y**a**sha. 살→살아

4.3 ‘i’는 ‘u’로 변동되는 현상이다.

예. i→u to‘qi→to‘quv. 둘째, 첨가는 우즈베크어로 tovush ortishi이라고 부른다. 우즈베크어 첨가는 다음과 같이 분류한다.

1. 첨가 proteza 단어 앞에 이루어진 음운 현상이다. 이 때는 모음만 첨가된다.

1.1 순우즈베크말에서 옛날에 공명음 ‘r’로 시작하는 단어가 없기 때문에 일부 ‘r’로 시작하는 단어에서는 모음에 첨가된다.

예. ruza→o‘ruza. 라마단.

1.2. 외래어에 중 첫 음절에 두 개 이상 자음으로 시작할 때도 모음이 첨가된다.

예. shkaf→ishkop. 가구.

2. 중간에 첨가되는 음운 현상은 우즈베크어로 epenteza이다. Epenteza도 다음과 같이 분류된다.

2.1 먼저 단어 중간에 모음이 첨가되는 현상은 외래어에서만 이룬다.

예: traktor → tiraktir. 트랙터.

2.2 다음으로 두 모음 음운이 같이 올 때 자음에 첨가로 이루어지는 음운 현상이다.

예. soat→sog'at. 시계

2.3 마지막으로 자음은 쌍자음으로 첨가 되는 음운 현상이다.

예. *isi+q →issiq*. 덥다.

3. 현상 Epiteza가 단어 끝에 첨가되는 현상이다. 단어 마지막 음절에 자음 'sk, nk'와 끝나는 단어들에서 나타난다. 예문. tank → tanka. 탱크.

마지막 셋째는 탈락 (tovush tushishi)이다. 탈락은 다음과 같이 분류된다.

1. 단어에 앞 음운에 탈락되는 현상을 우즈베크어로 prokopa 또는 ankopa이라고 부른다.

예: yilon →ilon

2. Sinkopa는 단어 중간에 탈락 되는 현상이며 어간 형태소에 접미사를 붙이면 마지막 음절로 이동하여 어간의 모음이 탈락된다.

예.burun→burnim 코-제 코. 또는 자음과 자음이 만나고 탈락된다

예. pastda → pasda. 밑에

3. 단어 끝에 탈락 되는 현상은 Apoko이다.

3.1 먼저 자음 'n' 후에는 자음 'd' 올 때 탈락되는 현상이다.

예. baland →balan. 높다.

3.2 자음 'sh' 뒤에 오는 자음 't' 가 탈락 된다.

예. g'isht →g'ish. 벽돌.

3.3 단어가 자음으로 끝나면 모음이 영향을 미치고 자음에 탈락되는 음운 현상이다.

예. podshoh→podsho.

4. 모음과 모음을 만나고 탈락되는 음운현상이다. 우즈베크어로 Eliziya이라고 부른다. 합성어에서만 모음 하나가 탈락된다.

예. ayta+oldi→aytoldi. 말했다.

앞서 우즈베크어의 음운변동 규칙을 알아보았다. 위에 살펴본 음운현상밖에도 우즈베크어에 여라 까지 음운 현상 있으나 본고에서 제일 중요한 음운현상만 알아보았다. 다음 장에서 한국어 음운현상 규칙을 알아보고자 한다.

2.2 한국어 음운 현상 특징

앞에서 우즈베크어의 음운 현상을 살펴본 것처럼, 한국어에서도 다양한 음운 변동이 존재하며, 이는 발음의 자연스러움을 높이고 원활한 음운 흐름을 형성하는 데 중요한 역할을

한다.

한국어의 대표적인 음운 변동 유형으로는 연음, 비음화, 유음화, 경음화, 구개음화, 격음화, 'ㄴ' 첨가, 'ㅎ' 탈락 등이 있다.연음은 자음으로 끝나는 음절 뒤에 모음으로 시작하는 음절이 올 때, 앞 음절의 받침이 자연스럽게 다음 음절의 초성으로 이어지는 현상이다. 비음화는 비음(ㄴ, ㅁ)과 만나면서 비음이 아닌 자음이 비음으로 변하는 과정이며, 유음화는 'ㄹ'과 특정 음운이 결합할 때 더 자연스럽게 발음되도록 변화하는 현상이다.

또한, 경음화는 평음(ㄱ, ㄷ, ㅂ 등)이 특정 환경에서 강하게 발음되는 현상이며, 구개음화는 'ㄷ'과 'ㅌ'이 'ㅣ' 모음과 결합할 때 'ㅈ'과 'ㅊ'으로 변하는 것을 의미한다. 격음화는 예사소리가 특정 환경에서 거센소리(ㅊ, ㅋ, ㅍ, ㅌ)로 바뀌는 변동이며, 'ㄴ' 첨가는 일부 단어에서 'ㄴ'이 추가되어 발음되는 현상, 'ㅎ' 탈락은 발음의 편의를 위해 'ㅎ'이 생략되는 음운 변동을 가리킨다.

이러한 음운 변동들은 한국어의 자연스러운 발음 흐름을 유지하고, 문장 속에서 음운 간 결합이 원활하게 이루어지도록 돕는 중요한 기능을 한다. 본 연구에서는 이러한 음운 변동이 한국어 발음 및 학습 과정에서 미치는 영향을 분석하고, 우즈베크어와 비교하여 그 특징을 보다 명확하게 규명하고자 한다.

1. 연음에서 받침이 모음으로 시작되는 조사나 어미, 접미사와 결합할 때 받침이 뒤 음절의 초성으로 발음한다.

예. 홑받침: 옷이[오시], 옷을[오슬].

쌍받침: 깎아[까까], 있어[이써].

겹받침: 앉아[안자], 흙에서[흘게서].

2. 비음화는 비음에 의하여 인접한 음이 비음으로 바뀌는 음운현상이다. (가) 개념

2.1. 파열음인 [ㄱ, ㄷ, ㅂ]이 비음 [ㅁ, ㄴ] 앞에서 비음 [ㅇ, ㄴ, ㅁ]로 바뀌는 음운 현상 비음동화이다.

2.2. 비음 [ㅁ, ㅇ] 뒤에 오는 [ㄹ]가 [ㄴ]로 바뀌는 음운 현상은 'ㄹ'의 비음화이다.

(나) 파열음의 비음화(비음동화) 파열음 [ㄱ, ㄷ, ㅂ]이 비음 [ㅁ, ㄴ] 앞에서 비음에 동화되어 [ㅇ, ㄴ, ㅁ]로 발음된다. 역행 동화의 일종이다.

예. 받침-ㄱ→ㅇ 먹는[멍는], 국민[궁민]

받침-ㄷ→ㅁ,ㄴ 닫는[단는], 겉문[건문]

받침-ㅂ→ㅁ 잡는[잠는], 앞마당[암마당]

(다) 유음의 비음화 ('ㄹ' 비음화)

예. 받침-ㄱ,ㅇ,ㅁ,ㅂ→ ㄹ⇔ㅇ,ㄴ 석류[성뉴], 대통령[대통녕]

ㄱ,ㅇ,ㅁ,ㅂ→ ㄹ⇔ㅁ,ㄴ 담력[담녁], 압력[암녁]

3.음절 한자어의 경우, 파생어에서 유음의 비음화 현상이 일어난다.

예. 받침-ㄴ→ㄹ→[ㄴ-ㄴ] 의견란[의견난], 생산량[생산냥]

3. 유음화는 일정한 음운론적 환경에서 'ㄴ'이 유음 'ㄹ'의 영향 때문에 'ㄹ'로 동화되는 음운현상이다.

예. 받침 ㄹ(ㅀ, ㄾ)→ㄴ→ㄹ-ㄹ 칼날[칼랄], 닳는[달른], 핥는[할른].

받침 ㄴ→ㄹ→ㄹ-ㄹ 난로[날로], 분량[불량].

4. 경음화

평음 [ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅅ,ㅈ]가 경음 [ㄲ,ㄸ,ㅃ,ㅆ,ㅉ]로 바뀌는 발음하는 현상은 경음화이다.

'ㄱ, ㄷ, ㅂ'으로 끝나는 말 뒤에서는 물론이고 'ㄲ, ㅋ, ㄳ, ㄺ', 'ㅅ, ㅆ, ㅈ,ㅊ, ㅌ', 'ㅍ, ㄼ, ㄿ, ㅄ'과 같이 표면적으로는 'ㄱ, ㄷ, ㅂ'으로 끝나지 않아도 종성에서 대표음 [ㄱ, ㄷ, ㅂ]으로 발음되는 경우 동일한 성격의 경음화가 적용된다. 이러한 음화는 어떠한 예외도 없이 반드시 적용되는 한국어의 대표적인 현상이다.

예. ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅅ,ㅈ→ ㄲ,ㄸ,ㅃ,ㅆ,ㅉ 독감[독깜], 깍두기[깍뚜기], 국밥[국빱], 있던[읻떤], 숟전[숟쩐].

5. 구개음화.

받침 'ㄷ, ㅌ, ㄾ'이 'ㅣ'나 반모음 'i'로 시작되는 형식 형태소(조사나 접미사)와 만나면 'ㄷ, ㅌ'이 구개음 [ㅈ, ㅊ]로 바뀌는 현상은 구개음화 현상이다. 실질 형태소와 결합할 경우 구개음화 현상이 일어나지 않는다.

예. 받침 ㄷ,ㅌ,ㄾ→ㅈ,ㅊ 굳이[구지], 같이[가치], 벼훑이[벼훌치].

받침 ㄷ→히→ㅊ 닫히다[다티다-다치다]

6. 격음화

격음화현상 또는 거센소리되기라고도 한다. 평음 'ㄱ,ㄷ,ㅂ,ㅈ' 등이 앞이나 뒤의 'ㅎ'을 만나서 'ㅋ,ㅌ,ㅍ,ㅊ' 격음 등이 되는 현상이다.

예. 국화[구콰], 읽히다[일키다], 굿하다[구타다], 입학[이팍], 앉히다[안치다]

7. 'ㄴ'첨가㈎

한국어의 합성어와 파생어를 구성할 때, 앞 단어가 모음으로 끝나고 뒤 단어가 'ㅁ, ㄴ'으로 시작되면 [ㄴ]가 첨가되고, 앞 음절의 발음과 상관없이 뒤에 오는 모음 'ㅣ'나 반모음 'i'로 시작될 때에는 [ㄴ] 또는 [ㄴ] [ㄴ]로 발음하는 현상이다.

예. 막일[망닐], 꽃잎[꼰닙], 맨입[맨닙], 담요[담뇨]

8. 'ㅎ' 탈락

'ㅎ' 탈락 어간이 'ㅎ'로 끝나는 용언이 모음으로 시작하는 어미와 결합하면 어간의 'ㅎ'는 탈락한다. 'ㅎ' 탈락의 구체적인 모습을 살펴보면 다음과 같다.

1. 'ㅎ'으로 끝나는 용언 어간 뒤에 모음으로 시작하는 문법 형태소가 오는 경우 'ㅎ' 탈락 일어난다.

예. 낳은[나은], 놓아[노아], 쌓이다[싸이다].

2. 한자어, 합성어 등에서 모음과 모음 사이, 유성자음(ㄴ,ㄹ,ㅁ,ㅇ)과 모음 사이에 ㅎ이 놓일 때 'ㅎ' 탈락.

예. 겸하고[겸하고/겨마고], 전화[전화/저놔], 실학 [실학/시락], 철학[철학/처락].

앞의 발음만 표준발음으로 인정되고, 2뒤 발음은 그렇지 않다. 이는 현실 발음에서 그런 양상이 보일 뿐이다.

'ㅎ' 탈락이 문제에서 나올 때는 거의 대부분이 자음군 단순화와 함께 나온다. 왜냐하면 겹자음에서 'ㅎ'이 탈락할 때의 모습이 자음군 단순화와 비슷하기 때문이다. 앓니[알리], 끊니[끈니] 등을 자음군 단순화지만 앓아서[아라서], 끊어서[끄너서] 등은 **'ㅎ'** 탈락이다.

위에서 한국어 음운현상을 알아보았다. 이에 위에도 한국어 음운현상에 **'ㅅ'** 첨가,모음동화, 모음 축약, **'ㄹ'** 탈락 등에 있다.

앞에서 언급한 바와 같이 우즈베크어와 한국어 음운 현상은 다양하게 이뤄지고 있다. 본 연구에서 우즈베크어와 한국어 음운현상의 특징만 살펴보았다. 다음 연구들에서 양 언어의 특뿐분만 아니라 대조, 오류 양상 등을 살펴본 계획에 있다. 이 연구는 한국어를 배우고 있는 우즈베크인 학습자나 양 언어를 연구하는 연구자들에게 도움이 되었기를 기대한다.

3. 결론

본 연구의 목적은 우즈베크어와 한국어의 음운 현상을 분석하는 데 있다. 두 언어에서 나타나는 음운 변동은 다양한 형태로 이루어지며, 우즈베크어의 경우 대표적인 음운 변동 유형을 세 가지로 분류할 수 있다. 그러나 이는 우즈베크어의 음운 규칙이 단지 세 가지로만 제한된다는 의미는 아니다.

한국어에서는 연음, 구개음화, 격음화, 비음화, 유음화, 경음화, 'ㄴ' 첨가, 'ㅎ' 탈락 등과 같은 주요 음운 변동 현상이 존재하며, 이 외에도 다양한 음운 현상이 관찰된다. 본 연구에서는 우즈베크어와 한국어에서 가장 기본적인 음운 변동 현상들을 중심으로 살펴보고자 한다. 또한, 향후 연구에서는 두 언어의 음운 변동을 보다 심층적으로 비교·분석하고, 학습자의 오류 양상 및 사용 양상 등을 조사할 계획이다.

본 연구가 우즈베크어와 한국어를 배우는 학습자들이 두 언어의 음운 변동을 정확하게 이해하고, 올바른 발음을 습득하는 데 유익한 자료가 되기를 기대한다.

참고문헌

1. 권수미. (2021). **교재 분석을 통한 한국어 발음 교육 방안 연구: 음운현상을 중심으로.** 석사학위논문, 대구가톨릭대학교.

2. 김정연. (2018). **베트남어권 학습자의 한국어 발음 특성 연구: 음운 현상을 중심으로.** 석사학위논문, 계명대학교.

3. 신성철. (2015) 원순모음화 관련 연철·분철 표기의 음운론적 인식 고찰, **언어학연구 22**, 한국중원언어학회

4. 허용, 김선정. (2006). **외국어로서의 한국어 발음 교육론.** 서울: 박이정.

5. 허용, 김선정. (2013). **대조언어학.** 안양: 소통.

6. Abduazizov, A. O‘zbek tili fonologiyasi va morfonologiyasi. Toshkent: O‘qituvchi. 1992

7. Azizov, O. Tilshunoslikka kirish. Toshkent: O‘qituvchi. 1996

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-08 **Pages: 59-65**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

A STUDY ON THE CURRENT STATE OF KOREAN LANGUAGE EDUCATION IN UZBEKISTAN AND TEACHING METHODS USING MASS MEDIA

Chai Younghwa
Master's Student in Korean Language and Literature
Nizami Tashkent State Pedagogical University
Tashkent, Uzbekistan
Email: codudghk82@naver.com

ABOUT ARTICLE

Key words: utilization of mass media, Korean language education, Uzbekistan, teaching methods

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: In recent years, the demand for Korean language learning in Uzbekistan has grown significantly. However, challenges remain in both the educational environment and teaching methodologies. This study examines the current state of Korean language education institutions and learners in Uzbekistan, identifies key challenges in the field, and proposes a media-based teaching approach as an effective solution.

O'ZBEKISTONDA KOREYS TILINI O'QITISH HOLATI VA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARIDAN FOYDALANGAN HOLDA TA'LIM METODLARI BO'YICHA TADQIQOT

Chai Younghwa
Koreys tili va adabiyoti yo'nalishi magistranti
Nizomiy nomidagi TDPU
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: Codudghk82@naver.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: ommaviy axborot vositalaridan foydalanish, koreys tilini o'qitish, O'zbekiston, o'qitish uslublari.

Annotatsiya. So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida koreys tilini o'rganishga bo'lgan talab sezilarli darajada oshdi. Biroq, ta'lim muhiti va o'qitish uslublarida hali ham ma'lum qiyinchiliklar saqlanib qolmoqda. Ushbu tadqiqotda O'zbekistondagi koreys tili ta'lim muassasalari va o'quvchilarning hozirgi holati tahlil qilinib, ushbu sohadagi asosiy muammolar aniqlanadi, hamda samarali yechim sifatida ommaviy axborot vositalariga asoslangan o'qtishi yondashuvi taklif etiladi.

ИССЛЕДОВАНИЕ СОСТОЯНИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА В УЗБЕКИСТАНЕ И МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ

Чай Ёнхва
Магистрант направления корейского языка и литературы
Ташкентский государственный педагогический университет имени Низами
Ташкент, Узбекистан
E-mail: codudghk82@naver.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: использование массовых медиа, обучение корейскому языку, Узбекистан, методы преподавания.

Аннотация. В последние годы спрос на изучение корейского языка в преподавания значительно возрос. Однако в образовательной среде и методах преподавания сохраняются определённые трудности. В данной работе рассматривается текущее состояние учреждений корейского языкового образования и числа учащихся в Узбекистане, анализируются ключевые проблемы в данной сфере и предлагается использование медиа-ориентированного подхода к обучению в качестве эффективного решения.

우즈베키스탄의 한국어 교육 현황과 대중매체 활용 교육방법 연구

I. 서론

문화, 의사소통, 문법·어휘는 개별적으로 분리된 개념이 아니라 상호 밀접하게 연결되어 있으며, 문화는 의사소통과 문법·어휘를 포함하는 포괄적인 개념으로 이해된다(임경순, 2015). 이는 단순한 문법 학습을 넘어, 문화적 맥락 속에서 언어를 익히는 것이 중요함을 시사한다. 따라서 한국어 교육에서는 학습자가 실제 생활에서 사용하는 표현과 문화적 요소를 함께 습득할 수 있도록 교육 내용을 구성하는 것이 필수적이다. 특히, 해외 한국어 교육 환경에서는 대중문화를 활용한 교수법이 학습자의 언어 사용 능력과 문화적 이해를 동시에 향상시키는 데 효과적임이 확인된 바 있다(이미혜, 2005).

대중매체를 활용한 한국어 교육에 관한 선행 연구는 다양하게 진행되어 왔다(오우, 2011). 영화 활용 교수법 연구에서는 영화가 한국어 학습자의 듣기·말하기 능력을 향상시키고 문화적 이해를 증진하는 데 효과적임이 분석되었다(김영희, 2006; 김희진, 2009). 광고 활용 교수법은 실제 생활에서 사용되는 표현과 시각적 요소를 결합한 학습이 효과적임을 강조하였다(김민정, 2009; 황지유, 2010). 신문과 뉴스 활용 교수법은 실제적인 언어 사용 환경을 반영하여 학습자의 읽기·쓰기 능력을 강화할 수 있음을 시사하였다(최가연, 2002; 김훈, 2008). 드라마 활용 교수법은 자연스러운 대화체 습득과 문화적 요소 학습에 효과적임을

분석하였다(전지수, 2006; 김경희 2007; 오은영, 2010). 마지막으로, K-pop 을 활용한 교수법은 음악을 통한 반복 학습이 어휘 및 문법 학습에 유용한 교수법임을 제안하였다(변혜원, 2007; 임태연, 2009).

그러나 기존 연구들은 개별 대중매체를 활용한 교수법에 초점을 맞추고 있어, 특정 지역의 학습 환경을 고려한 연구는 상대적으로 부족하다. 특히, 우즈베키스탄과 같은 중앙아시아 지역에서 한국어 교육의 실태를 반영하고, 다양한 대중문화 콘텐츠를 종합적으로 활용한 교수법을 제안한 연구는 제한적이다. 이에 본 연구는 기존 문헌을 검토하여 대중매체 기반 교수법의 이론적 배경을 고찰하고, 우즈베키스탄 내 한국어 교육의 현황을 분석한 후, 해당 환경에 적용 가능한 방안을 모색하고자 한다.

이를 위해 드라마, 영화, K-pop, 유튜브, 팟캐스트 등 다양한 대중문화 콘텐츠를 활용한 교수법을 종합적으로 제시하며, 이를 통해 우즈베키스탄의 학습자들이 한국어뿐만 아니라 한국 문화와 사회에 대한 심층적인 이해를 증진할 수 있도록 하는 효과적인 교육 방안을 탐색한다. 본 연구는 대중매체를 활용한 교수법의 교육적 효과를 분석하는 동시에, 우즈베키스탄의 교육 환경에 적합한 한국어 교수법을 구체적으로 제안하는 데 그 의의를 둔다.

II. 우즈베키스탄의 한국어 교육 현황 및 문제점

II-1. 현황

우즈베키스탄은 중앙아시아에서 한국어 교육이 가장 활발하게 이루어지고 있는 국가 중 하나이다. 1992 년 한국과 우즈베키스탄의 수교 이후 양국 간 교류가 확대되면서 한국어 학습자 수가 꾸준히 증가해왔다. 특히, 최근 몇 년간 한류 확산과 취업 및 유학 수요 증가로 한국어에 대한 관심이 급격히 높아졌으며, 이에 따라 학습자 수는 2019 년 5,466,명에서 2022 년 13,133 명으로 약 240% 증가하였다(타슈켄트 한국교육원 2023 년 보도자료). 우즈베키스탄 교육부(2023)에 따르면, 현재 우즈베키스탄 내 한국어 교육기관은 총 80 개에 이른다. 22 개 대학에서 약 5,300 명의 학생이 한국어를 전공하거나 수강하고 있으며, 한국어를 제 2 외국어로 채택한 초·중·고 통합학교는 2023 년 기준 55 개교로 집계되었다 (우즈베키스탄 교육부 2023 년 보도자료). 또한, 2024 년까지 해당 학교 수를 두 배로 확대할 계획이다(우즈베키스탄 교육부 2023 년 보도자료). 세종학당과 타슈켄트 한국교육원에서는 비정규 과정으로 한국어 교육이 이루어지고 있으며, 한국능력시험(TOPIK) 응시자 수도 2021 년 3,820 명에서 2022 년 12,124 명으로 꾸준히 증가하고 있다 (국립국제교육원 2023 년 보도자료). 이러한 통계는 우즈베키스탄 내 한국어 교육이 지속적으로 확산되고 있으며

학습수요 또한 꾸준히 증가하고 있음을 보여준다. 이는 체계적인 연구와 교육 환경 개선이 필요함을 시사한다.

II-2. 우즈베키스탄 한국어 교육의 주요 과제

Sakhabutdinova(2024, p.185-207)는 우즈베키스탄 내 한국어 교육의 현황을 검토하고 다음과 같은 문제점을 분석하였다.

첫째, 기존 한국어 교재는 현지 학습자의 언어적·문화적 배경을 충분히 반영하지 못하여 실질적인 의사소통 능력을 함양하는 데 한계를 보인다.

둘째, 한국어를 전문적으로 가르칠 수 있는 교사가 부족하여 교육의 질이 저하되고 있다.

셋째, 한국어 교육 기관이 수도 타슈켄트에 집중되어 있어 지방 학생들의 교육 접근성이 제한적이다.

넷째, 초·중급 학습자를 위한 교육 과정은 마련되어 있으나, 고급 학습자를 위한 심화 과정이 부족하여 학습자들이 일정 수준 이상의 언어 능력을 습득하는 데 어려움을 겪고 있다.

이러한 우즈베키스탄 내 한국어 교육의 주요 과제를 해결하기 위해 본 연구에서는 대중매체를 활용한 교수법을 적용하여 보다 효과적인 한국어 교육방안을 제안하고자 한다.

III. 대중매체를 활용한 한국어 교육

해외 한국어 교육현장에서 대중문화를 활용한 교육은 환경적 제약을 극복하고, 학습자가 실제 언어 사용과 문화를 간접적으로 경험할 수 있도록 하는 효과적인 교수법이다 (이미혜,2005, p.185-206). 특히, 현대사회에서 학습자는 휴대폰을 통해 시간과 장소에 구애받지 않고 영화, 드라마, 가요, 뉴스 등 다양한 대중문화 콘텐츠를 손쉽게 접할 수 있으며, 이를 통해 원어민이 사용하는 표현과 억양을 자연스럽게 익힐 수 있다. 또한, 대중문화는 단순한 언어 학습을 넘어 해당언어가 사용되는 사회문화적 배경을 이해하는 데에도 기여한다. 이러한 대중문화를 통한 교육의 장점을 고려하여 대중매체를 활용한 한국어 교육의 구체적인 적용방안을 제시해보고자 한다.

III-1. 드라마 및 영화

영화와 드라마는 실제 한국인들이 사용하는 구어 표현을 포함하고 있어, 일반 교재에서 제공하는 인위적이고 형식적인 회화체보다 학습자가 보다 자연스러운 언어 사용법을 익히는 데 효과적이다 (김석기, 2010, p.297). 또한, 영화와 드라마는 자연스러운 억양, 발음, 정상적인 발화 속도, 문장의 불완전성, 대화의 시작과 멈춤 등을 경험할 기회를 제공함으로써 듣기뿐만 아니라 말하기 능력 향상에도 기여할 수 있다(진교어, 2008).

드라마와 영화를 활용한 한국어 수업은 다양한 학습 전략을 통해 효과적으로 진행될 수 있다.

첫째, 스크립트 분석을 활용하여 학습자가 대본을 통해 새로운 표현과 문법 구조를 익히도록 한다. 이를 통해 실생활에서 사용되는 자연스러운 언어 표현을 학습하고, 문백 속에서 어휘와 문법의 의미를 보다 깊이 이해할 수 있다.

둘째, 역할극(Role-play)을 적용하여 특정 장면을 재연하며 실제 대화 연습을 진행한다. 학습자는 캐릭터의 역할을 수행하면서 한국어 발음, 억양, 감정 표현 등을 실습할 수 있으며, 이를 통해 말하기 능력을 향상시킬 수 있다.

셋째, 자막 활용을 통한 단계별 학습을 적용한다. 초기에는 학습자의 이해를 돕기 위해 모국어 자막을 제공하며, 이후 한국어 자막을 활용하여 원어민의 표현과 문장을 익히도록 한다. 마지막 단계에서는 자막 없이 영상을 시청함으로써 듣기 및 이해 능력을 강화하도록 유도한다.

이와 같은 학습 방법은 학습자가 실제 한국어 사용 환경에 자연스럽게 적응할 수 있도록 돕고 듣기, 말하기, 읽기, 쓰기 능력을 종합적으로 향상시키는 데 기여할 수 있다.

III-2. 유튜브 및 팟캐스트, 브이로그

유튜브(YouTube)는 전세계에서 가장 널리 활용하는 구글의 무료 동영상 플랫폼이다(김민경, 2019). 최근 들어 이러한 유튜브를 활용한 동영상 강의 시청이 학습자의 자율학습 방식으로 점차 보편화되고 있다.

유튜브와 팟캐스트는 다양한 멀티미디어 콘텐츠를 제공하여 학습자가 언제 어디서나 학습할 수 있도록 지원하는 효과적인 교수 도구이다. 이를 활용한 한국어 교육 방법은 다음과 같다.

첫째, 언어 학습 전문 유튜브 채널 활용 방법이다. 유튜브에서 인기있는 한국어 교육 채널 상위 5 개는 'Learn Korean with Korean Class 101.com', 'Talk To Me in Koran', 'seemile', 'Korean Unnie', 'Learn Korean with Go! Billy Korean'으로 나타났다 (백순철, 2021, pp.175-204). 학습자는 이러한 전문 유튜브 채널을 통해 단계별 학습과 다양한 시청각 자료를 제공받을 수 있다.

둘째, 팟캐스트를 활용을 통한 이동형 학습이다. 팟캐스트는 학습자가 이동 중에도 학습할 수 있도록 오디오 콘텐츠를 제공한다. 이를 통해 학습자는 한국어 듣기 연습을 지속적으로 할 수 있으며, 반복청취를 통해 자연스럽게 어휘와 문장 구조를 습득할 수 있다.

마지막으로 브이로그(Vlog) 기반 활동이 있다. 브이로그는 대본 없이 자연스럽게 진행되는 경우가 많아 학습자가 실제 한국어 화자들이 사용하는 표현,억양, 말하기 속도를 익힐 수 있는 기회를 제공한다. 또한, 한국의 식문화, 인사법, 대중교통 이용 방식 등을 자연스럽게 접함으로써 언어 학습과 문화 이해를 동시에 촉진할 수 있다.

III-3. K-pop

케이팝을 활용한 한국어 학습은 학습자의 흥미를 증진시키고 발음, 듣기, 말하기 능력 향상에 긍정적인 영향을 미치는 것으로 나타났다 (이미경, 2021, p.291-317). 또한, 방탄소년단(BTS)이 생산한 모든 콘텐츠가 한국어 교육자료로 활용될 수 있다는 연구 결과도 보고된 바 있다(김윤희, 2021). 한편, 대한민국 교육부는 학습자의 흥미를 유발하고 학습 참여도를 제고하기 위해 BTS 콘텐츠를 기반으로 한 '한류 BTS 교재'를 개발하였다 (국제한국어교육재단, *해외 초·중등학교 한국어 한류 BTS*, 국제한국어교육재단, 2022). 이는 케이팝이 단순한 문화 소비를 넘어 학습 도구로서 적극적으로 활용되고 있음을 시사한다.

Murphey(1990)는 '노래가 머리에 맴도는 현상(SSIMH, Song-Stuck-In-My-Head phenomena)'을 통해 음악이 기억을 돕는 역할을 한다는 점을 입증했다. 따라서 케이팝을 활용한 교육에서는 학습자가 리듬을 반복적으로 따라가며 자연스럽게 언어를 익힌 후, 가사 분석을 통해 이해를 심화하는 방식을 제안한다.

IV. 결론

우즈베키스탄의 한국어 학습자들은 주로 한국 내 취업 및 한국문화에 대한 관심을 주요 학습 동기로 인식하며, 한국어 학습 방법으로 교재뿐만 아니라 대중매체를 적극적으로 활용하는 것으로 나타났다 (이은경, 박종호, *2020*, p.17-2). 대중매체는 한국의 실제 언어 사용과 문화를 반영하는 콘텐츠를 제공하며, 학습자의 주요 학습 동기인 취업 및 문화적 관심과 직접적으로 연계된다. 이는 대중매체가 효과적인 한국어 학습 도구로 기능할 수 있음을 시사한다.

앞서 언급한 바와 같이, 우즈베키스탄의 한국어 교육에는 다양한 문제점이 제기되고 있으며, 대중매체는 이에 대한 효과적인 해결방안이 될 수 있다.

첫째, 교재 부족 및 적합성의 문제는 대중매체를 보조 학습 자료로 활용함으로써 보완할 수 있다.

둘째, 전문 교사 부족으로 인한 학습 기회의 제한은 대중매체를 통한 자율 학습 환경 조성을 통해 일부 완화될 수 있다.

셋째, 교육 자원의 지역적 불균형 문제는 디지털 대중매체를 활용함으로써 학습자들이 거주 지역과 관계없이 한국어 교육 자료에 보다 쉽게 접근할 수 있도록 개선할 수 있다.

마지막으로, 고급 학습자를 위한 교육 프로그램이 부족한 상황에서는 고급 수준의 언어 사용이 포함된 대중매체 콘텐츠를 활용하여 학습 효과를 극대화할 수 있다.

이와 같이 대중매체는 우즈베키스탄의 한국어 교육에서 나타나는 다양한 구조적 문제를 보완하는 데 중요한 역할을 할 것으로 기대된다.

참고문헌

1. 김민경, 유튜브(YouTube)의 한국어교육 채널 분석, 학습자중심교과 교육연구, 2019, p.941-964.

2. 김석기, 영화를 활용한 한국어 교재 개발 방안 연구, 국학연구론총, 2010, №5. 30.

3. 김윤희, 방탄소년단(BTS)을 통한 한국어 콘텐츠 분석 및 활용 방안, 한반도국제대학원, 2021.

4. 백순철, 이예지, 제갈덕주, 유튜브의 한국어 교육 인기 채널 및 최우수 교육 콘텐츠 분석, 배달말학회. 2021, p.175-204.

5. Murphey, T. The Song Stuck in My Head Phenomenon: A Melodic Din in the LAD , System. 1990, p.53-64.

6. 송지훈, 한국어교육을 위한 유튜브 채널 분석, 연세대학교, 2018.

7. Schunk, D. H., Pintrich, P. R., Meece, J. L. Motivation in education: Theory, research, and applications. 4th ed. Pearson, 2014.

8. Sakhabutdinova, L. Z., 우즈베키스탄 교육기관 내 한국어교육 현안 및 전망, 언어와 문화, 2024, p.185-207

9. 안여경, 우즈베키스탄 한국어교육의 역사와 현황, 한어문교육, 2012, p.45-71

10. 이미경, 노래를 활용한 한국어 수업 모형에 대한 사례연구: K 대학 사례를 중심으로, 동악어문학회, 2021, p.291-317

11. 이미혜. 대중문화를 활용한 한국 언어문화 교육-문화 중심의 언어 통합 교육 모형 설계, 한국어교육학연구. 2005, p.185-206

12. 이은경, 박종호, 우즈벡 한국어 학습자의 학습 실태 연구, 에듀테인먼트연구, 2020, p.17-27

13. 임경순, 외국어로서의 한국어교육을 위한 한국문화교육론, 서울: 역락, 2015.

14. 전지수, 드라마를 이용한 한국어 교육방법 연구: 석사학위 논문. 선문대학교 교육대학원, 2006.

15. 전하나, 한국어 교재에 나타난 한국 대중문화 교육의 실태와 방향성 연구, 한국어교육학연구. 2021, p.25-45.

16. 전하나, 한국어 학습자를 위한 대중문화 교육 방안 탐색 - 드라마 <이태원 클라스>를 중심으로, 다문화사회와 교육연구, 2024, p.269-294.

17. 정나래, 방탄소년단 콘텐츠를 활용한 한국어 수업,이중언어학회, 2022, 89. p.269-298.

18. 자오량, 대중매체를 활용한 한국어 기능 교육 방법 연구: 시트콤과 신문의 활용을 중심으로, 건양대학교 교육대학원, 외국어로서의 한국어학과, 2012.

19. 진교어, 영화·드라마를 활용한 과정 중심 한국어 듣기 수업 모형 연구, 배재대학교, 2008.

20. 오우, 대중문화를 활용한 한국어 교육방안 연구, 상명대학교 대학원, 2011.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-09 Pages: 66-72

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

DISCUSSION ON THE POSSIBILITY OF KOREAN LANGUAGE EDUCATION USING LITERATURE MUSEUM

Choi Byeong-geun
Ph.D. student
Gyeongguk National University (Andong Natoinal University)
Andong-si, Republic of korea
E-mail: qudrms717@gmail.com

Shin Ho-rim
Professor
Gyeongguk National University (Andong Natoinal University)
Andong-si, Republic of korea
E-mail: shinhr@andong.ac.kr

ABOUT ARTICLE

Key words: Literature Museum, Korean language education, Korean literature, Cho Myung-hee, Exhibition.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This study examines the Korean language education plan using the literature Museum. Cho Myung-hee Literature Museum in Korea has the advantage of being able to access Korean and Korean literature in a variety of ways, so we discuss the possibility of Korean language education.

KOREYS TILINI O‘QITISH JARAYONIDA ADABIY MUZEYDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARINI ILMIY TAHLIL QILISH

Choi Byeong-geun
PhD talabasi
Gyeongguk Milliy Universiteti (Andong Milliy Universiteti)
Andong shahri, Koreya Respublikasi
E-mail: qudrms717@gmail.com

Shin Ho-rim
Professor
Gyeongguk Milliy Universiteti (Andong Milliy Universiteti)
Andong shahri, Koreya Respublikasi
E-mail: shinhr@andong.ac.kr

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: Adabiyot muzeyi, koreys tili ta’limi, koreys adabiyoti, Cho Myung-hee, ko‘rgazma.

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot adabiyot muzeyidan foydalangan holda koreys tilini o‘qitish rejasini o‘rganadi. Koreyadagi Cho Myung-hee adabiyot muzeyi koreys tili va

koreys adabiyotiga turli yo'llar orqali kirish imkonini beruvchi afzalliklarga ega, shuning uchun koreys tilini o'qitish imkoniyatlari muhokama qilinadi.

АНАЛИЗ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛИТЕРАТУРНОГО МУЗЕЯ В ПРЕПОДАВАНИИ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА

Чой Бёнгын
Аспирант
Государственный университет Кёнгкук (Национальный университет Андон)
г. Андон, Республика Корея
E-mail: qudrms717@gmail.com

Шин Хо-рим
Профессор
Государственный университет Кёнгкук (Национальный университет Андон)
г. Андон, Республика Корея
E-mail: shinhr@andong.ac.kr

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Литературный музей, обучение корейскому языку, корейская литература, Чо Мёнхи, выставка.

Аннотация. Это исследование рассматривает план преподавания корейского языка с использованием музея литературы. Литературный музей Чо Мёнхи в Корее обладает преимуществом в том, что предоставляет различные способы доступа к корейскому языку и литературе, поэтому обсуждается возможность использования его в обучении корейскому языку.

문학관을 활용한 한국어 교육 가능성에 대한 논의

I. 서론

본 논문은 국내에 건립되어 있는 문학관을 활용하여 한국어 교육의 가능성을 살펴보는 데 그 목적이 있다.

최근 전세계적으로 '한국어 배우기'가 열풍이다. 한국어 교육은 이주민의 유입으로 그 수요가 지속적으로 증가하였고, 넷플릭스 '오징어 게임'과 같은 K-콘텐츠, 그리고 BTS, 블랙핑크 등 K 팝에 대한 관심 역시 한국어 교육에 큰 영향력을 미치고 있다. 이러한 한국어 열풍은 국내·외 한국어 교육 운영의 중요성을 시사한다.

외국인 대상의 한국어 교육은 단순히 어휘나 문법 등을 공부하는 것을 넘어 실제 언어 사용에서 그 상황에 맞는 적절한 언어를 사용할 수 있는 의사소통 능력과 그 나라의 문화에 대한 지식을 습득하는 것도 매우 중요하다[송선주, 2014:11]. 그러나 기존 한국어 교육에서 텍스트를 통해 어휘, 문법적 측면에만 치중하고 있다는 점, 그리고 한국문학을 활용한 한국어 교육이 잘 이루어지지 못하고 있다는 점은 줄곧 문제점으로 여겨져왔다. 이에 윤여탁[윤여탁,

2003:135] 문학의 언어가 일상의 언어에 가장 가깝기 때문에 관용어, 속담과 같은 문화어나 문학적 표현으로 구사된 사투리, 의태어 등을 학습하는데 효과적이라고 보았다. 김민라는 [김민라, 2014:3] 문학교육이 교사와 학습자 간의 일방적 전달이 아니라, 학습자-텍스트-교사 사이의 소통을 통해 텍스트의 고유한 미적 감각을 향유하면서, 자아와 세계에 대한 새로운 사유를 이끌어내는 체험 과정이 된다고 하였다. 즉 한국어 교육에서 문학의 활용은 한국어의 다양한 표현과 한국 문화를 습득할 수 있게 도움을 주고, 한국어 교육에 필요한 듣기·말하기·쓰기 등 여러 능력을 배양할 수 있는 장점이 있다는 것을 알 수 있다. 하지만 한국어 교육에서 문학작품을 활용하는 것은 많은 어려움이 따른다. 문학작품을 읽고 이해하는 것은 난이도가 높기 때문에 한국어를 어느 정도 능숙하게 다룰 수 있는 외국인만이 가능하다. 또한 연령별, 혹은 수준별에 따른 문학텍스트 선정이 어렵고 한국어 교육 커리큘럼이 대체적으로 어휘나 의사소통 등에 초점이 맞춰져 있어 문학작품 활용 교육 체계가 미흡하다는 것도 문제점으로 꼽힌다. 이러한 문제점으로, 실제 한국어 교육에서는 한국문학 작품 중 일부분만을 발췌하여 교육에 활용하는 등 문학을 활용한 한국어 교육이 쉽지 않음을 보여준다. 이에 필자는 한국어 교육에 있어 문학에 대한 접근 방식을 전환할 필요성이 있다고 판단하였다.

따라서 본 연구에서 주목하고자 하는 것은 한국문학을 활용한 한국어 교육이 필요하다는 것에 동의하며, 한국문학 활용을 넘어 국내에 건립된 문학관을 한국어 교육에 활용할 수 있는 지에 대한 가능성과 방향성을 살펴보고자 한다. 문학관은 “문학관 자료를 수집, 관리, 보존, 조사, 연구, 전시, 홍보, 교육하는 시설”로 정의되어 있기 때문에 작가와 문학작품은 물론, 전시 콘텐츠 관람을 통해 여러 감각을 활용한 문학 체험을 할 수 있다. 이는 한국어를 단순히 암기하는 것이 아니라 신체의 여러 감각을 활용하여 직접 경험하면서 쉽게 한국어를 습득할 수 다는 장점이 있다. 또한, 문학관은 외국인에게 하나의 관광지로서 인식될 수 있기에 부담감이 적다는 점에서 문학관에서의 한국어 교육은 충분한 가능성이 있다.

II. 문학관 전시 분석과 한국어 교육의 가능성

문학관에서의 한국어 교육은 외국인 수강생들에게 한국문학을 다양하게 경험할 수 있는 기회를 제공한다는 점에서 충분한 의미가 있다. 다만, 한국어 교육의 커리큘럼 전체를 문학관에서 진행하기에는 어려움이 있다. 지역문학관이 특정 작가와 문학을 중심으로 설립된 경우가 많아 단적인 정보만을 전달한다는 단점과 문학관의 지리적 위치 및 주변 인프라 문제 등으로 외국인들의 유입이 쉽지 않다는 것이 가장 큰 문제점으로 판단된다. 그렇기 때문에 한국어 교육을 하는 각 기관에서 전반적인 교육을 운영하되, 한국문학을 수업하는 일부 차시를 활용하여 해당 문학작품과 관련된 지역문학관을 방문하는, 일종의 교외교육의 한

일환으로 문학관 한국어 교육 방안이 논의될 필요성이 있다고 본다. 따라서 본 논의에서는 국내에 건립된 문학관 중 충북 진천군에 건립되어 있는 조명희문학관의 전시를 분석하고 한국어 교육 방안을 제시해보고자 한다.

1.전시 분석

조명희문학관에서는 문학관 입구에 전시되어 있는 연표를 통해 일제강점기 당시 암울했던 한국의 문학과 역사를 읽을 수 있다. 이러한 역사적 배경이 한국문학에 어떤 영향을 미쳤는지, 그리고 조명희 작가의 작품 창작 배경에 대해서도 연계하여 살펴볼 수 있다.

이어 조명희 작가의 일대기를 정리한 내용이 전시되는데 작가의 출생, 일본으로의 유학, 『김영일의 사』, 『땅 속으로』, 『R 군에게』, 『낙동강』 등의 작품 창작, 일제 탄압으로 인한 소련 망명, 스탈린 강제 이주 정책에 따른 강제 이주 등의 내용이 담겨있다. 이는 디아스포라 문학의 선구자로서, 조명희 작가가 타국에서의 생활로서, 한국뿐만 아니라 러시아, 우즈베키스탄 타슈켄트 등 해외 지역에도 영향을 준 인물이라는 것을 함께 살펴볼 수 있다.

다음은 포석의 작품활동으로, 조명희 작가의 작품을 평론, 번역, 수필, 소설 등 각 장르별로 살펴볼 수 있다. 실제 작품의 모습을 살펴보고 터치 스크린을 통해 작품을 감상할 수 있도록 되어 있다. 또한, 조명희 작가의 작품을 직접 들을 수 있도록 헤드셋과 스크린이 준비되어 있다.

문학관에는 조명희 작가의 생가, 조선어 교육 장면을 디오라마로 재현해놓았으며, 조명희 작가의 생애와 활동을 한번에 살펴볼 수 있는 영상실도 마련되어 있다. 영상실에는 조명희 작가 및 그의 가족들, 활동 사진들을 함께 전시하면서 조명희 작가의 가족과 고향에 대한 그리움을 읽어낼 수 있다. 또한 진천, 청주, 부산 등 국내에서의 활동, 그리고 블라디보스토크, 타슈켄트 등 국외 활동을 지도로서 보여주면서 조명희 작가의 발자취를 살펴볼 수 있도록 되어 있다.

문학관 2 층에는 문학사랑방, 창작사랑방, 문학연수실이 있고, 3 층에는 문학 강의 등 각종 교육 프로그램을 진행할 수 있는 세미나실이 구축되어 있다. 전시 관람 이후 문학관에서 진행하는 교육 및 체험 프로그램에 참여하거나 혹은 세미나실을 활용하여 문학과 관련된 토론, 소통 등을 할 수도 있다.

2.문학관에서의 한국어 교육 가능성

조명희문학관은 조명희 작가와 그의 문학을 전시하고 교육하는 문화복합기관으로서 외국인을 대상으로 하는 한국어 교육도 충분히 가능할 것이라고 본다.

우선, 외국인 대상 한국어 교육의 문제점으로 제시되었던 정적인 텍스트 위주의 교육, 즉 언어, 문법 등 실무 중심의 한국어 교육은 문학관 활용 교육을 통해 능동적이고 감각을 활용한

새로운 한국어 교육으로 크게 개선될 수 있다. 조명희 문학관은 디지털 매체의 적용을 통해 관람객이 직접 스크린을 터치하여 작품을 읽고 헤드셋을 착용하여 작품을 듣고, 작가의 작품, 초상, 생가 등의 재현을 통해 직접 살펴볼 수 있다는 점에서 능동적인 문학체험이 가능하다. 또한 작품을 읽고, 듣고, 세미나실, 문학창작실을 활용한 전시에 대한 토론 등의 과정을 통해 한국어 교육에서 중요한 듣기, 말하기, 쓰기를 진행할 수 있다는 점에서 한국어 교육의 가능성을 엿볼 수 있다. 그리고 무엇보다 외국인은 문학관 안에 전시된 작가와 문학 정보를 습득하기 위해 한국어를 읽을 수밖에 없고 이러한 과정을 통해 한국어 습득 및 한국 문학에 대한 이해로 나아갈 수 있는 발판을 마련할 수 있다는 점에서 문학관 활용 한국어 교육은 긍정적이다.

그리고 문학관은 교육 및 체험 프로그램의 운영으로, 연령 혹은 난이도에 따른 선택적 문학교육이 가능하다. 조명희 문학관의 경우, 어린이 글쓰기 교실 프로그램을 운영했었고, 2025 년에는 “꿈이 자라는 문학관”이라는 교육 프로그램을 개설하여 초등학생 대상 한국 문학에 대한 수업을 진행할 예정에 있다. 또한 조명희문학관은 충청북도 문화재단의 지역특성화사업으로 선정되어 ‘도란도란 이야기 문학카페’를 운영하기도 하였는데, 본 프로그램은 진천군 지역민들의 단합 및 증가하고 있는 다문화가정의 한국어 교육을 위해 운영되었던 프로그램이다. 실제로 진천군의 결혼이주여성들이 한국어를 더 능숙하게 구사하기 위해 참여한 바 있다. 이러한 문학관의 다양한 교육 및 체험 프로그램은 수준에 따른 한국문학 향유가 가능하고, 전시관람에서 더 확장하여 글을 써보거나 그림을 그리는 등 다양한 문학관 활동을 통해 한국문학을 포함하여 한국문화와 한국어를 습득할 수 있는 기회가 될 수 있다.

또한, 조명희 작가는 해외에서도 알려져 있는 인물이라는 점에서 조명희문학관이 외국인에게 더 쉽게 접근할 수 있는 전시공간이 될 수 있다는 장점이 있다. 조명희의 업적을 기리기 위해 우즈베키스탄에서 조명희기념관이 건립되어 있는데 이는 조명희 작가와 그의 문학작품이 우즈베키스탄계 외국인들에게 훨씬 더 친근감을 줄 수 있다. 이는 조명희문학관뿐만 아니라 국내 최치원문학관, 이육사문학관 등도 이러한 접근이 가능하다. 최치원의 경우 중국 양주시에 최치원 기념관이 건립되어 있고 지속적으로 역사문화를 교류하고 있다. 이육사문학관은 2024 년 중국 상하이에서 해외이육사문학제를 개최하여 육사의 문학세계를 해외에 공유하였고, 2019 년에는 러시아에서 해회이육사문학제를 문학과 k 팝을 접목하여 개최하였다. 이러한 문학관의 해외 활동과 해외에 건립되어 있는 한국문학 공간들은 외국인들이 국내 문학관에 대한 거리감을 줄이고 더욱 쉽게 접근할 수 있다는 점에서 충분한 의미가 있다.

III. 한국어 교육기관으로서 문학관의 역할과 방향성

외국인 대상 한국어 교육에 있어 문학관을 활용하기 위해서는 국가차원에서의 지원과 문학관 나름의 노력과 발전이 필요하다.

전국에 약 144 여 개의 문학관이 있지만 전시 콘텐츠나 문학 전시 시설이 미흡한 부분이 상당하다. 그리고 많은 문학관이 문학전공자의 전문인력이 부족하고 운영에 어려움을 겪는 곳도 많다.

이를 개선하기 위해서 국가 차원에서는 지역문학관에 대한 지속적인 재정적 지원, 문학관에서의 한국어 교육을 위해 한국어 교원 전문인력의 양성과 배치, 한국어 교육 커리큘럼과 지역문학관의 연계 시도 등이 이루어져야 한다. 문학관의 경우에는 재정적 지원을 통해 문학전공자들의 전문인력(학예사 등)을 지속적으로 채용하고 문학관 내 다양한 문학 전시 콘텐츠를 개발하고 적용할 수 있어야 한다. 또한, 외국인들을 대상으로 한 체험 및 교육 프로그램 개발도 필요하다. 연령, 수준에 따른 다양한 문학활동을 위해서는 교육과, 체험 프로그램도 전시 못지 않게 중요하다.

이러한 개선점을 통해 문학관은 능동적이고 다양한 문학 경험이 가능한 곳으로서, 여러 문학 콘텐츠들을 접할 수 있는 문학 교육기관으로 나아간다면 한국어 교육기관으로서도 충분히 활용할 수 있는 가치가 있다고 판단된다.

IV. 결론

문학관은 전시, 교육, 연구 등 다양한 활동이 이루어질 수 있는 문학진흥의 거점 공간이라고 볼 수 있다. 이는 외국인들에게도 한국의 관광지로 인식됨과 동시에 한국문학, 한국문화, 한국어 등을 함께 습득할 수 있는 복합 교육기관으로서 활용될 수 있다.

문학텍스트를 두고 어휘나 문법적인 측면에서 한국어를 습득하는 것보다 직접 문학콘텐츠를 보고, 듣고, 쓰는 등 여러 감각을 활용하여 한국어를 배울 수 있다면 그 효과는 극대화될 수 있다. 이는 국내의 많은 문학관에서 가능하며, 본 논문에서는 진천군의 조명희문학관을 중심으로 그 가능성에 대해 살펴보았다. 조명희는 해외에서도 인지도가 있는 인물이며, 문학관 전시에서도 다양한 전시 매체의 활용, 청각, 촉각 등 다양한 감각을 활용한 문학경험이 가능하다는 점에서 한국어 교육이 충분히 가능한 공간이라는 것을 알 수 있다.

다만, 향후 문학관을 활용한 한국어 교육을 위해서는 많은 개선과 시도가 이루어져야 한다. 기본적으로 국내의 많은 문학관이 활성화가 되어야 하며, 이를 위해서는 민과 관의 협력을 통한 재정적 문제의 해결, 전문인력의 양성, 한국어 교육을 위한 다양한 문학콘텐츠 개발과 전시로의 적용 등 많은 노력이 필요할 것으로 보인다. 또한, 해외 문학기관과의 협력 역시 필요하다.

본 논문은 문학관을 활용한 한국어 교육을 세부적이기보다 이론적으로만 제시하고 있다는 점, 그리고 실제 문학관에서의 한국어 교육을 진행하지 못하고 방법론적인 차원에서 접근하고 있다는 점은 분명한 한계를 보이고 있다. 이러한 한계는 향후 연구에서 보완하여 문학관에서 한국어 교육을 진행할 수 있는 보다 더 실무적인 차원에서 제시해보고자 한다.

참고문헌

[논문]

1.김민라, 「문학텍스트를 활용한 한국어 문화교육 연구」, 『한국어교육연구』1, 한국어교육연구학회, 2014.

2.송선주, 「문학 작품을 활용한 한국어 교육 연구: 시를 중심으로」, 동신대학교 대학원 석사학위논문, 2014.

3.윤여탁, 「문학교육과 한국어 교육」, 『한국어 교육』14(1), 국제한국어교육학회, 2003.

[보도자료 및 기타]

4.황영민 기자, 「미국학교가 ‘한국어 배우기 열풍’ 불고 있는 이유」, 《이데일리》, 2025. 02. 06.

5.안형준 기자, 「[2019 농촌 ’다문화’ 보고서] 결혼이주여성, 외국인 노동자… 더

6.이상 ’이방인’이 아니다.」, 《한국농어민신문》, 2019. 04. 12.

문학진흥법 제2조(정의) 5항.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-10 **Pages: 73-83**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

KOREA'S EMBRACE AND APPRECIATION OF UZBEK CULTURE AND HISTORY THROUGH ABDULLA QODIRIY'S LITERATURE

Tschungsun Kim
Professor Department of Korean Language Education
College of Humanities and International Studies, Keimyung University
Korea
E-mail: tsk@kmu.ac.kr

ABOUT ARTICLE

Key words: Uzbek literature, Abdulla Qodiriy, the Days Gone By, Korean literature, literary translation, jadid movement, Yi Kwang-su, Mujong, Cross-cultural studies

Modern literary development

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article explores the cultural and literary exchange between Uzbekistan and the Republic of Korea established after Uzbekistan gained independence. In particular, it examines the translation of one of the most prominent Uzbek classical novels — O'tgan kunlar (The Days Gone By) by Abdulla Qodiriy — into the Korean language. The author discusses historical and spiritual parallels between the two nations as reflected in their modern literary works. Through the analysis of the translation process, source comparison, and field research trips, the article highlights the methods employed to accurately convey the socio-cultural and historical context of the novel. The study also compares O'tgan kunlar with the Korean writer Yi Kwang-su's novel Mujong (The Heartless), pointing out common ideological and structural motifs. In addition, the article delves into the philosophical and historical layers of the novel's composition, linguistic developments, and the role of the Jadid movement in shaping the modern Uzbek literary language.

ABDULLA QODIRIY ADABIYOTI ORQALI KOREYANING O'ZBEK MADANIYATI VA TARIXINI QABUL QILISHI VA TUSHUNISHI

Tschungsun Kim
Koreys tili ta'limi, gumanitar va xalqaro tadqiqotlar fakulteti professori
Koreya Respublikasi Keimyung universiteti
Koreya
E-mail: tsk@kmu.ac.kr

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: O'zbek adabiyoti, Abdulla Qodiriy, o'tgan kunlar, Koreya Respublikasi, tarjima nazariyasim jadidchilik harakatim, Li Kvangsu, modern adabiyot, O'zbek-koreys adabiy aloqalari, kross-madaniy tahlil

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng Koreya Respublikasi bilan o'rnatgan diplomatik va madaniy aloqalari, xususan, o'zaro adabiy almashinuvlar tahlil qilinadi. Muallif O'zbekiston mumtoz romanlaridan biri — Abdulla Qodiriyning "O'tgan kunlar" asarini koreys tiliga tarjima qilish tajribasi orqali ikki xalq o'rtasidagi tarixiy, madaniy va ma'naviy o'xshashliklar, ayniqsa, modern adabiyotdagi ruhiy parallellar yoritiladi. Tarjima jarayonidagi metodik yondashuvlar, manbalararo solishtirishlar, hamda mahalliy kontekstni anglash uchun amalga oshirilgan safarlar haqida batafsil so'z yuritiladi. Asarda "O'tgan kunlar" romanining o'zbek jamiyatining tarixiy, siyosiy va ijtimoiy muammolarini qanday aks ettirgani, shuningdek, koreys yozuvchisi Li Kvangsuga tegishli "Mujong" romanidagi o'xshash motivlar bilan taqqoslanadi. Shuningdek, roman tuzilmasidagi "akjasozlik", tarixiy-falsafiy ma'nolar, tildagi taraqqiyot va "jadidchilik" harakati doirasidagi o'zgarishlar haqida ham chuqur tahlil berilgan.

압둘라 카디리의 문학을 통한 우즈벡 문화와 역사의 한국적 수용과 이해

김중순
계명대학교 인문국제학대학 한국어교육과 교수
tsk@kmu.ac.kr

О СТАТЬЕ

키워드: · 우즈베크 문학 ,압둘라 코디리 (Abdulla Qodiriy), 번역 이론 , 자디드 운동 (Jadidchilik harakati), 이광수 (Li Kvangsu), 현대 문학 , 우즈베크-한국 문학 교류, 교차문화 분석 (Kross-madaniy tahlil)

초록. 본 논문에서는 우즈베키스탄이 독립한 이후 대한민국과 수립한 외교 및 문화 교류, 특히 문학적 상호 교류를 분석한다. 저자는 우즈베키스탄 고전 소설 중 하나인 압둘라 코디리의 『지난 날들』을 한국어로 번역하는 과정을 통해 양국 간의 역사적, 문화적, 정신적 유사성, 특히 현대 문학 속의 정신적 평행성을 조명한다. 번역 과정에서 사용된 방법론적 접근, 자료 간 비교 분석, 그리고 지역적 맥락을 이해하기 위한 현지 탐방 등에 대해서도 상세히 다룬다. 작품에서는 『지난 날들』 소설이 우즈베크 사회의 역사적, 정치적, 사회적 문제를 어떻게 반영하고 있는지, 아울러 한국 작가 이광수의 『무정』 소설에 나타난 유사한

모티브들과의 비교도 제시된다. 또한 소설의 구성 속에 나타난 “낡은 가치관의 해체”, 역사·철학적 의미, 언어의 진화, 그리고 ‘자디드 운동’이라는 사조 속 변화에 대한 심층적인 분석도 포함되어 있다.

1. 서론

우즈베키스탄이라는 나라는 1991년 소련이 붕괴한 다음에야 세상에 얼굴을 드러냈다. 1876년 코칸드 칸국이 러시아에 병합된 후 거의 120년 만에 독립 국가가 된 것이다. 그리고 다음 해인 1992년부터 공식적인 외교 관계를 통해 한국과는 오늘까지 33년의 교류를 이어오고 있다. 그 사이 양국 대통령의 상호방문이 여러 차례 이루어졌고, 경제 교류와 기술협력도 급속도로 증진되었다. 우즈베키스탄은 러시아에 이어 한국을 두 번째 교역상대국으로 삼고 있으며, 한국어와 한국문화, 즉 K-Culture를 기반으로 한류 팬들의 층도 두껍게 형성하고 있다. 뿐만 아니라 유학과 국제결혼, 그리고 일자리를 얻기 위해 한국을 향한 젊은이들도 적지 않다.

유감스럽게도 한국인들이 알고 있는 우즈베키스탄의 모습은 겨우 이 정도다. 너무나 피상적이어서 오해의 여지가 적지 않다. 우즈베키스탄을 이해한다는 것은 ‘지금’ 그들의 경제적 정치적 실체를 이해한다는 것으로 충분하지 않다. 그들에게 축적된 역사적·문화적 가치를 이해하는 게 우선이기 때문이다. 그들에게 내재되어 있는 정신적 경험세계를 공감할 필요가 있는 것이다. 문학이야말로 그런 역할을 할 수 있는 가장 강력한 수단일 것이다. 하지만 우리에게 알려진 우즈벡 문학은 거의 없다. 더스턴(Doston) 가운데 《알파미시》 정도가 전부다. 한국 문학도 우즈베키스탄에 제대로 알려질 기회가 없었던 것 같다. 능력 있는 번역가도 필요하고 출판시장도 확보가 된 후에야 고려할 수 있는 일일 것이다. AI 시대를 살며 글로벌 문화의 대변혁이 예상되고 있는 마당에, 자칫 서구 중심의 세계화에 의해 소수의 문화적 아름다움이 잊히게 될지도 모른다는 위기가 감지된다. 이러한 목마름 속에서 우즈베키스탄 문학의 외국어 번역 가운데 가장 눈에 띄는 작품이 바로 압둘라 카디리의 《아팠던 시간들》이다.

아마도 가장 많이 외국어로 번역된 우즈베키스탄 작품일 것이다. 1958년 Proshyedshiye dni라는 제목의 러시아어 번역을 필두로 1968년 Die Liebenden von Taschkent라는 제목의 독일어 번역, 1977년 Ötken Künler라는 제목의 카작스탄어 번역, 1983 Keçmiş Günlər라는 제목의 아제르바이잔어 번역, 2004년 Geçmiş Zaman Olur ki라는 제목의 터키어 번역, 2017년 18년 19년 연속으로 The Days Gone By, Days Gone By, Bygone Days 등의 제목을 단 영어 번역, 2020년 Al-Ayyam Al-Khawaliy라는 제목의 아랍어와 《往昔》이라는 제목의 중국어 번역이 그것이다. 이

들 번역 가운데 대부분은 우즈벡 원어가 아니라 러시아어와 영어를 저본으로 삼은 중역이다.

나의 한국어 번역은 영어본, 독일어본, 그리고 우즈벡어 원본을 동시에 저본으로 삼았다. 우선 세 편의 영어본과 독일어본을 모두 한국어로 번역한 다음 그것을 우즈벡 원문과 일일이 비교하고 단어 하나하나, 문장 하나하나를 검토했다. 그리고 번역의 완성도를 높이기 위해 지난 며칠간 소설의 배경이 되는 페르가나, 즉 코칸드와 마길란을 직접 방문하여 주인공의 발자취를 따라다녔다. 그리고 카디리의 후손이자 Qodiriy Museum의 관장이신 Hondamir Qodiriy를 만나 자문도 구했다. 언어의 뒤에 숨어 있는 역사적 문화적 배경까지 읽어내기 위해서는 반드시 필요한 일이었고, 이를 위해 나의 우즈베키스탄 제자 Askarkhujaeva Nazokatkhon의 도움을 받을 수 있었던 것은 큰 행운이었다.

그 과정에서, 독자의 입장에서는 명백한 불편함이라고 할 수 있는 기존 번역판들의 약점이 적지 않게 눈에 띄었다. 그럼에도 불구하고 내가 얻을 수 있었던 소득은 여러 번역을 비교함으로써 적절한 단어와 가장 명료한 문장을 택할 수 있었다는 점이다. 물론 한국어 번역이 이런 약점들을 넘어설 수 있을지는 알 수 없지만, 일반적인 문학 작품 번역서와는 달리, 나는 우즈베키스탄의 역사와 문화에 관련된 단어에 대해서는 길고 자세한 각주를 삽입시키고 별도의 용어 풀이와 해설까지 첨부했다. 한글 표기는 '국립국어원의 외래어 표기 원칙'을 따르지 않고 우즈벡어의 발음을 그대로 따랐다. 예를 들면, Margilan은 마르길란 대신 마길란으로, Chirchik은 치르치크 대신 치르칙으로 표기했다. 다만, 국제사회에서 통용되는 고유명사의 경우에는 예외로 했다. 예를 들어, 우즈베키스탄의 수도 Toshkent는 '토쉬켄트'에 가깝지만, 라틴어로는 Tashkent라 쓰고 우리말은 '타슈켄트'로 표기했다.

이 책의 원래 제목 O'tgan Kunlar의 문자적 의미는 "지난 날들" 혹은 "흘러간 날들"이 될 것이다. 나는 이것을 한국어로 "아팠던 시간들"이라고 번역했다. 이는 우즈벡어로 Azobli Kunlar, 영어로는 The Days of Suffering 쯤 될 것이지만, "아픔"이라는 단어가 강조된 이유는 한국과 우즈베키스탄의 문화적, 시대적, 정서적 공감대를 이어주는 열쇠 말이 될 수 있기 때문이다.

2. 볼론. 이 소설의 이야기는 1848년 2월에 시작하여 1860년 가을에 막을 내린다. 12년에 걸쳐 전개되는 이야기지만, 그러나 여기에는 19세기 전반에 걸쳐 외적으로는 러시아의 위협과 내적으로는 민족 간의 갈등으로 말미암아 격변의 시기를 맞고 있던 중앙아시아의 정치적 상황이 응축되어 있다. 소위 그레이트 게임으로 불리는 영국과의 갈등이 심화되면서 러시아 제국은 중앙아시아 지역으로 세력 확장을 도모하고 있을 때였다. 러시아에 의한 강제 병합은 이미 나

라와 개인에게 피할 수 없는 운명으로 다가왔다. 그리고 이렇게 지나간 날들(O'tgan Kunlar)을 저자 압둘라 카디리(Abdulla Qodiriy)의 아버지에게서부터 전달이 된다.

여기서 우리는 19세기 중반 조선의 모습을 떠올리게 된다. 급변하는 세계정세 속에서 변화를 추구하는 세력과 전통적인 질서를 유지하려는 세력이 충돌했다. 그러나 내부적으로는 세도 정치의 부패와 사회적 혼란이 심화되었고, 외부적으로는 서양 세력의 접근이 점차 본격화되면서 조선 사회는 출구를 찾지 못했다. 그리고 결국 일본에게 모든 것을 빼앗겨 36년이라는 치욕의 세월을 보내야 했다. 여기서 우리는 한국 근대문학의 아버지로 불리는 춘원 이광수(1892~1950)를 떠올리게 된다. 카디리가 우즈베키스탄의 현실에 절망하고 있었다면, 그는 조선의 현실에 절망하고 있었다.

소설 《아팠던 시간들》의 주인공 오타벡은 타슈켄트에서 마길란까지 말을 타고 열흘씩이나 걸리는 먼 길을 열 차례 넘게 왔다 갔다하며 이야기를 펼친다. 일종의 여로소설(旅路小說, Road Novel)의 형태로 성장소설(Bildungsroman)이나 탐색 서사(Quest Narrative)의 특징을 가지고 있다. 그는 자신이 만나게 되는 자연을 어두운 숲, 흐린 하늘, 진흙길로 묘사하며 혼란스럽고 우울한 심경을 반영하는가 하면, 메마른 들판, 차가운 바람, 무성한 나무로 자신의 외로운 심경을 표현하기도 한다. 그가 지나가는 황량한 시골길은 우즈벡 사회가 겪는 부조리와 시대적 혼란의 길이 되기도 한다. 마치 톨스토이의 《부활》에서 네흘류도프가 카츄샤를 따라가며 섬세하고 감성적인 풍경 묘사를 통해 자신의 죄책감과 내적 갈등을 표현해내는 것과 마찬가지다. 그것은 자연을 통해 인간 존재의 의미와 도덕적 책임을 고민하게 만드는 방식이기도 하다. 그리고 톨스토이라는 거장으로부터 영향을 받아 근대문학의 지평을 열었던 카디르와 동시대 인물이기도 하다. 《무정》에서, 영채의 자살 시도 소식을 듣고 밤 기차에 몸을 싣고 달리는 주인공 이형식은 창밖을 스치는 어두운 풍경 속에서 자신의 불안하고 슬픈 심리를 이렇게 담았다. "하늘에는 컴컴한 구름이 움쩍도 아니하고 무겁게 덮여 있고 가는 안개비가 내리며 이따금 조곰 굵은 빗방울이 떨어진다." 카디리와 이광수는 자연 묘사를 단순한 배경 장식이 아니라, 주인공의 내면세계를 반영하고 도덕적 고민을 깊이 있게 탐구하는 수단으로 사용했다는 점에서 유사하다.

《아팠던 시간들》이 보여주는 또 다른 특징은 '액자소설' 기법이다. 물론 《알포미쉬》 같은 우즈벡 전통 서사시가 이야기꾼 박시(Bakshi)에 의해 전달된다는 점에서 구조적으로 유사하지만, 엄격한 의미에서 그것은 산문과 운문을 결합한 삽화적 구조다. 그러나 이 작품은 하나의 기본 이야기(바깥 이야기) 속에 또 다른 이야기(안쪽 이야기)를 포함 시키고 있다. 소설의 화

자가 아버지로부터 들은 이야기를 독자들에게 전달하는 방식이라든지, 우연히 만난 친구 우스타 알림이 자신의 삶을 또 하나의 액자를 통해 전달하는 방식이 그것이다.

주인공 오타벡은 사랑하는 여인 쿠무쉬를 만나 결혼하게 된다. 그러나 부조리한 전통과 남성 중심의 사회적 분위기, 허위의식으로 가득한 제도, 그리고 부패한 정치 지도자들과 종교 지도자들은 그들을 축복하지 않는다. 보수적 전통을 대표하는 어머니와, 일부다처제의 희생물인 주인공의 두 번째 부인, 그리고 악마의 화신이 되어 나타난 연적이 꾸며내는 음모가 그들의 행복을 방해하는 걸림돌이었다. 그들 사이에서 일어나는 팽팽한 긴장 관계와 금방이라도 터질 듯한 정치적 위기 사태가 맞물리면서 이야기는 클라이막스에 도달한다. 작가는 자신의 힘으로 어찌할 수 없는 복잡한 정치적 상실과 함께 그 절망적인 상황을 기가 막히게 엮어내어 우리를 비극의 카타르시스로 안내한다. 그것은 시대의 비극이기도 하고, 또 궁극적으로 인간의 운명이 다다를 수밖에 없는 비극이기도 하다.

오타벡과 쿠무쉬의 비극적 사랑 이야기가 일차 서사라면, 전통적 사회 질서의 붕괴와 개혁을 둘러싼 갈등이 이차 서사라고 할 수 있다. 이러한 이중 서사 구조는 역사적 사건과 개인의 비극적 운명을 교차시키며 우즈베키스탄의 다면적인 운명을 암시하고 있다. 작가는 조국의 운명에 대해 회한에 찬 통탄을 쏟아내고 있다. 그리고, 투르키스탄 사람들이 어떻게 스스로를 고립시켜 역사를 멈추게 했는지를 지적하고 있다. 마치 서구의 중세를 따라가기라도 하려는 듯, 어떻게 문명을 단절시켰는지를 지적하고 있다. 알-콰리즈미 같은 위대한 조상이 발명한 대수학 같은 과학 발전을 어떻게 외면하였는지를 지적하고 있다. 급변하는 바깥 세계를 외면하며 그저 본능적인 욕심에 매달려 어떻게 자기들끼리 싸우고 허우적거렸는지를 지적하고 있다. 그런가 하면, 칸이 모스크와 이맘들을 장악하여 자신들의 왕권을 정당화하고, 진보적인 학자들의 사상을 어떻게 탄압했는지를 지적하고 있다.

이 소설에서는 '안'과 '밖'이라는 상징과 기호를 이해할 필요가 있다. 우즈벡의 주거 양식은 안과 밖으로 나누어져 있다는 점에서 한국과 매우 유사하다. 여성 공간인 '안채'(Ichqari)와 남성 공간인 '사랑채'(Tashqari)의 구분이 그러하다. 사랑과 가정의 문제가 안채에서 이루어진다면, 사회와 정치의 문제는 철저히 사랑채에서 이루어진다. 저자 압둘라 카디리가 쿠무쉬에 대해 보여주는 애정이 안쪽을 향한 것이라면, 조국에 대한 애정은 바깥을 향한 것이라고 할 수 있다. 첫 장면에서 쿠무쉬는 병에 걸려 있었다. 묘하게도 그 당시 그의 조국도 병들어 있었다. 저자는 쿠무쉬가 지닌 내적 아름다움을 통해 조국의 외적 안정과 평화를 연상하고 있고, 그 연상은 애절하고 안타까움으로 작동하고 있다.

오늘날 우즈벡어의 전신은 다양한 투르크어 방언들이 혼합되어 만들어진 차가타이(Chagatai)語라고 할 수 있다. 투르크어를 기반으로 했지만, 사실상 그 발전 과정에서 아랍어와 페르시아어의 큰 영향을 받은 언어이다. 그것은 아랍어나 페르시아어와 달리 기본적으로 구어체의 성격을 띤다. 따라서 문어(文語)로서의 정교함이 부족했다. 아랍어나 페르시아어가 가지고 있던 종교적·학문적 개념이나 문학적 어휘가 부족했고, 문법과 문체의 체계성도 부족했다. 그러나 15세기에 위대한 문학가 알리셰르 나보이(Alisher Navoi, 1441−1501)가 등장하면서 차가타이어는 커다란 변화를 겪고 새로운 발전의 계기를 갖는다. 그는 차가타이어로 방대한 저술 활동을 펼쳤고, 차가타이어의 높은 문학적 우수성을 입증했다. 그는 한글을 창제하여 조선의 문예를 부흥시킨 세종대왕(1397~1450)과 동시대 인물이라는 사실도 우리의 주의를 끈다.

한편, 현대 우즈벡어는 19세기 이후 소련 강점기 시대의 언어 표준화 과정에서 많은 변화를 겪으며 차가타이어와 차별화되었다. 차가타이어가 아랍 문자로 기록되었던 데 비해 현대 우즈벡어는 소련 시기에는 키릴 문자를 사용했고, 독립 이후에는 라틴 문자를 공식 표기로 채택했다. 이는 19세기 말과 20세기 초 러시아 제국의 지배 아래 있던 중앙아시아, 특히 튀르크어를 사용하는 민족들 사이에서 나타난 '자디드 운동'(Jadid Movement)과도 밀접한 연관이 있다. 서구 사상으로부터 영향을 받으며 변화하는 세계 속에서 교육, 문학 및 사회 관습을 현대화하고 개혁하려는 이슬람 근대 개혁 운동이다. '자디드 작가'들은, 전통적인 페르시아어 및 아랍어의 영향에서 벗어나 민중들을 계몽하고, 보다 간결하고 이해하기 쉬운 표현으로 언어를 변화시키려는 노력이 있었다.

3. 결론. 압둘라 카디리는 대표적인 자디드 작가로 현대 우즈벡 어문학의 아버지로 불린다. 차가타이어의 고루하고 수사적인 문체 대신, 보다 명료하고 간결한 표현으로 독자가 이해하기 쉬운 일상적이고 현실적인 언어를 추구했다. 그는 사실주의적 서술 방식, 인간 심리 분석, 사회 비판적 시각 등의 요소에서 톨스토이를 비롯한 러시아 문학 거장들의 영향을 크게 받았다. 역사적 사실과 개인적 서사를 조화롭게 엮는 방식을 사용했으며, 인물의 내면을 심도 있게 탐구하여 우즈벡 사회의 변화와 인간 본성을 사실적으로 묘사했다. 톨스토이가 러시아 귀족과 농노제의 모순을 비판했던 것처럼, 카디리도 우즈벡의 전통적 사회 구조, 봉건적 가치관, 부패한 지배층을 비판하고 있다. 전통과 근대화의 충돌 속에서 고민하는 인물들을 그려내며, 그들을 단순히 영웅이나 악당이 아니라 도덕적 선택의 기로에서 갈등하는 인간적인 캐릭터로 그려냈다.

카디리가 이 소설을 통해 우즈베키스탄의 근대를 열었다는 사실은 의심의 여지가 없다. 그러나 그의 근대는 우즈베키스탄만의 시대가 아니라 당대의 인류가 함께 겪었고, 함께 개척해 낸 시대이다. 그런 뜻에서 그의 작품에는 이 시대에 지구촌이 지향하는 공존의 가치와 보편성의 가치 숨어 있다. 그러므로 카디리는 우즈베키스탄과 한국의 정신문화의 교류를 위한 가장 중요한 통로이다.

[참고문헌]

1. Qodiriy, A. 『*O'tgan kunlar*』, Tashkent: G'afur G'ulom Publishing House of Literature and Art.
2. Qodiriy, A. (2017, 2018, 2019). 『*The Days Gone By*』, Various English translations
3. Kwon, N. H. (2009). 『*Korean Literature and Its Global Contexts*』, Seoul: Literature Press.
4. Yi, Kwang-su. Mujong (The Heartless) (2005). 『*Translated by Ann Sung-Hi Lee*』, Seoul: EastBridge.
5. Navoiy, A. 『*Khamsa*』, Tashkent: Fan Publishing House.
6. Karimov, I. (1997). 『*Uzbekistan: A Country with a Great Future*』, Tashkent: Uzbekistan.
7. Khujanazarov, B. (2015). 『*Fundamentals of Translation Studies* 』, Tashkent: O'qituvchi.
8. Saidov, A. (2010). 『*The Spiritual Heritage of the Uzbek People*』, Tashkent: Ma'naviyat.
9. Rustamov, Sh. (2008). 『*Historical Novels in Uzbek Literature*』, Samarkand: Zarafshon.
10. Mirziyoyev, Sh. M. (2017). 『*High Spirituality is an Invincible Force*』, Tashkent: Ma'naviyat.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-11 Pages: 84-91

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE SPEECH ACT OF APOLOGIZING IN KOREAN AND UZBEK LANGUAGES AS AN IMPORTANT COMPONENT OF SPEECH ETIQUETTE

Gulchekhra Yusupova
Associate Professor of Higher School of Korean Studies, PhD.
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: uzsejonguli@gmail.com

Dilfuza Abdushukurova
A first-year master's student of the Higher School of Korean Studies
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: dilfuzaniyazova35@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: politeness, communication, culture, etiquette, ethics, addressee, social status, rule.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: One of the most common groups among speech acts is the act of apology. Apologizing is one of the requirements of verbal etiquette, which is an indicator of politeness. In general, the pragmatic concept of "apology" is fully reflected in the speech. Apology is one of the most important categories of speech etiquette and is a commonly used speech act.

The article analyzes the components, formulas, a specific place, the rules of etiquette for the act of apology in Korean and Uzbek linguistic culture, expressions that reflect the hierarchical relationship between asking for an apology and accepting an apology.

KOREYS VA O'ZBEK TILLARIDA KECHIRIM SO'RASH NUTQ AKTI ETIKETNING MUHIM TARKIBIY QISMI SIFATIDA

Gulchexra Yusupova
Koreyashunoslik oliy maktabi dots.v.b., PhD
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: uzsejonguli@gmail.com

Dilfuza Abdushukurova
Koreyashunoslik oliy maktabining birinchi bosqich magistranti
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston

E-mail: dilfuzaniyazova35@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: xushmuomalalik, muloqot, madaniyat, odob, etika, adresant, ijtimoiy mavqe, qoida.

Annotatsiya. Nutq aktlari ichida keng tarqalgan guruhlardan biri uzr va kechirim so‘rash aktidir. Uzr va kechirim so‘rash nutqiy etiket talablaridan bo‘lib, u xushmuomalalikning ko‘rsatkichi hisoblanadi. Umuman, “kechirim so‘rash” tushunchasining pragmatik konsepti nutqda to‘liq namoyon bo‘ladi. Kechirim so‘rash nutq odobining eng muhim kategoriyalardan biri bo‘lib, ko‘p ishlatiladigan nutq akti hisoblanadi.

Maqolada koreys va o‘zbek lingvomadaniyatida uzr/kechirim so‘rash nutq aktining komponentlari, formulalari, o‘ziga xos o‘rni, etiket qoidalari, kechirim so‘rayotgan shaxs va kechirim qabul qilayotgan shaxslar o‘rtasida pog‘onaviy munosabatlarni aks ettiruvchi ifodalar tahlil etilgan.

РЕЧЕВОЙ АКТ ИЗВИНЕНИЯ В КОРЕЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ КАК ВАЖНЫЙ КОМПОНЕНТ РЕЧЕВОГО ЭТИКЕТА

Гулчехра Юсупова
и.о.доц. Высшей школы корееведения, PhD
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: uzsejonguli@gmail.com

Дилфуза Абдушукурова
Магистрантка первого курса Высшей школы корееведения
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: dilfuzaniyazova35@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: вежливость, общение, культура, этикет, этика, адресант, социальный статус, правило.

Аннотация. Одной из наиболее распространенных групп среди речевых актов является акт извинения. Извиняться – одно из требований словесного этикета, являющееся показателем вежливости. В целом прагматическое понятие «извинение» полностью отражено в речи. Извинение является одной из важнейших категорий речевого этикета и является общеупотребительным речевым актом.

В статье анализируются компоненты, формулы, конкретное место, правила этикета акта извинения в корейской и узбекской лингвокультуре, выражения, отражающие иерархические отношения между просящим извинение и принимающим извинение.

Introduction. Today, New Uzbekistan is taking its cooperation with the Republic of Korea to a new stage of development, along with many other countries around the world. This, in turn, necessitates a deeper study of the mentality, national values, and distinctive characteristics of the Uzbek people and representatives of other nations. Therefore, it is of great importance to study the speech etiquette of the Uzbek and Korean peoples, who live far apart, in a comparative context, highlighting their commonalities and unique aspects.

Speech acts are considered important components of universal etiquette. It is known that "etiquette" is one of the forms of relationships that clearly reflect moral culture. It primarily governs the implementation of behavior rules in human interaction and external culture… Etiquette is present in every sphere, and its violation can cause surprise and mockery among others. Therefore, etiquette can also be called a well-established, strictly regulated behavior code [Husanov, Gulomov, 2009:118].

Speech acts, particularly expressions related to apologies and asking for forgiveness, have attracted the attention of many researchers. In the field of world linguistics, speech acts have been deeply studied and developed within various languages, including German, Japanese, English, Spanish, French, Russian, and others, by researchers such as Ratmayer, R. (2003), Brown, P., Levinson, S. (1987), Searle, J. (1986), Byon, A. (2005), Vanderveken, D. (1986), Formanovskaya, N.I. (1987), Chernyshova, A.Yu. (2002), Chinova, L.N. (1997), Lisenko, M.V. (1999), Skovorodina, S.V. (2004), Tarasenko, T.V. (1999), Tsyura, S.V. (1994), Chinova L.N. (1999), Trofimova N.A. (2008), and Cho, Suyoung (2009). In Uzbek linguistics, speech etiquette and speech acts have been initially studied within the framework of speech culture and communication norms [Shodmonov, 1970]. This area has been explored in the works of Urinboev, B. (1972), Mahmudov, N. (1998), Muminov, S. (2000), Iskandarova, Sh. (1993), Rasulov, R. (2004) and others. Additionally, the speech etiquette of the Uzbek and German peoples, their similarities and differences, as well as their national, cultural, and normative characteristics, have been studied in comparative terms by Kakharov, Q. (2020). However, the speech etiquette of the Korean and Uzbek peoples, including the etiquette of asking for forgiveness, has not been specifically studied in a comparative context.

Main part. One of the most widespread groups of speech acts is the act of apologizing and asking for forgiveness. Apologizing and asking for forgiveness is a requirement of speech etiquette and is considered an indicator of politeness. According to Brown, S. and Levinson, P. (1987) "apologizing and asking for forgiveness in speech acts is understood as an act that damages the reputation of the person who is apologizing (asking for forgiveness) and strengthens the reputation of the person who accepts the apology: the reputation of the one asking for forgiveness is diminished, while the reputation of the one accepting the apology is enhanced" [Brown, Levinson, 1987: 68, 187]. However, Ratmayer, R. (2003) disagrees with this idea and writes the following: "Apologizing

for a small mistake not only enhances the reputation of the person accepting the apology but also improves the reputation of the person apologizing, as the person asking for forgiveness demonstrates themselves as a morally upright individual. However, in situations where negative consequences may arise during the communication process, the person asking for forgiveness elevates their interlocutor's reputation by acknowledging their fault, giving them the opportunity to decide the fate of future relations" [Ratmayr, 2003: 22-23].

Politeness is an integral part of speech etiquette. Indeed, speech etiquette is the most essential tool that demonstrates politeness in communication, and it is one of the most important means of expressing politeness linguistically. Apologizing is the expression of politeness in speech communication towards the addressee, i.e., the object of the fault, for improper actions and inconveniences [Formanovskaya, 2002:125].

In the Korean language, the concept of forgiveness is expressed by the characters 사과 (赦過), where 赦 means "to forgive" and 過 means "to pass" or "to make a mistake." The word 사과 (赦過) means "forgiveness, pardon, apology." The verb forms 사과하다 (to apologize) and 사과를 받다 (to accept an apology) are formed by adding the infinitive 하다 and the auxiliary verb 받다. The origin of the word 사과 (赦過) is connected to Chinese characters.

In the "Explanatory Dictionary of the Uzbek Language" the verbs *kechmoq* and *kechirmoq* are explained as follows :

Kechmoq – *Afv etmoq, kechirmoq.* To pardon, to forgive. [*Mirzaqul:*] *Boy ota, Suyarning gunohini men sizdan so'radim. Keching.* N. Safarov, Uyg'onish. [*Mirzaqul:] The rich father, I asked you to forgive Suyar's sin.* Forgive. N. Safarov, Uygonish.

Kechirmoq – *Afv etmoq, gunoh, xato va sh.k.ni o'tmoq. Yaxshi yozolmaganingni kechirish mumkin, lekin yaxshi yozishni istamaganingni kechirish mumkin emas. To pardon, to forgive a sin, mistake, etc . It is possible to forgive for not writing well, but it is not possible to forgive for not wanting to write well.* From newspaper.

Kechirim – *Afv etish; uzr. U erining yuziga kechirim so'ragandek tikildi. Sh. Rashidov, Bo'rondan kuchli. Pardon; apology. She looked at her husband as if she was asking for forgiveness. Sh. Rashidov, Stronger than the storm* [Begmatov et al. 2006-2008: 362-363].

UZR – this is also Arabic word meaning "forgiveness", "excuse", or "justification for forgiveness". In Uzbek, it mainly appears in the phrase *uzr so'ra* (to ask for forgiveness)meaning "forgiveness" and *uzrini ayt* where it means "justification for forgiveness" [Rakhmatullayev, 2003:451].

In Korean literary language, the term 사과 (赦過) is used for forgiveness, originating from Chinese characters. However, in everyday life, the verbs 미안하다 (to be sorry), 죄송하다 (to

apologize), and 실례하다 (to apologize) are more commonly used in the discourse of forgiveness. For example:

“실례합니다”. 젊은 쪽이 경찰신분층을 그녀에게 들이밀었다 (정유정. 칠 년의 밤, 244 쪽).

“I apologize for disturbing you,” the young police officer showed her his police badge.

As noted above, the words *forgiveness* and *apology* combine with the verb to ask to form performative phrases such as “I ask for forgiveness” and “I ask for an apology” which serve as polite formulas for requesting forgiveness.

In general, the pragmatic concept of “asking for forgiveness” fully manifests in speech. Asking for forgiveness is one of the most important categories of speech etiquette and is considered a frequently used speech act. The reaction to asking for forgiveness is generally triggered by improper behavior. This speech act always takes place within the framework of a polite “dialogue” between people. In this case, relationships are clearly demonstrated, and the information comes from the “I”: the guilty, the polite, the respectful. The information is directed to “you”: acknowledging the fault, showing respect, and recognizing the partner in the conversation as deserving of respect.

The act of asking for forgiveness consists of four components:

1. The person who has committed the improper behavior or caused harm;
2. The person who suffers as a result of the improper behavior;
3. The fault;
4. The request for forgiveness.

In oral communication, the degree of politeness in the formulae for asking for forgiveness is primarily dependent on the severity of the fault. Therefore, when asking for forgiveness for minor improper actions, inconvenience, or carelessness, there are usually no strong emotions involved. In this case, the request for forgiveness primarily serves to present the speaker as a polite person who acknowledges social norms. The formulae for asking forgiveness for minor mistakes are minimal: “Excuse me,” “Apologies,” “I am at fault,” and so on.

In the Korean language, when asking for forgiveness for minor mistakes, carelessness, or inconvenience, minimal formulas such as 미안해요 and 미안해 are used. Examples include:

– 깨워서 ***미안해***. 잘 잤어? 이제 토하지 않아?

–Sorry for waking you up. Is your stomach okay now?

–언니 미안해……(신경숙. 엄마를 부탁해. 208 쪽).

–Sister, I am sorry......

Typically, minor improper actions are committed unintentionally or accidentally. As a result, in most cases, the apology is also given involuntarily. For example:

실수로 전화기를 사무실에 두고 나왔어. 정말 ***미안해***......(세종한국어 6. 국립국어원, 24 쪽)

I accidentally left my phone in the office. I am sorry.

In Uzbek, when asking for forgiveness for minor mistakes, the words *kechiring, kechir, uzr* are commonly used:

Уста Алим қутидорға кулимсираб олғач:

– Рухсатсиз меҳмонхонангизга кирганим учун ***кечирасиз****, – деди.*

– Айби йўқ, мулла, – деди қутидор ва қаршима-қарши ўлтуришдилар (A.Qodiriy. O'tkan kunlar, 282).

Master Alim smiled at the porter and said:

– I apologize for entering your guesthouse without permission.

– No problem, Mulla, – said the porter, and they sat down face to face (Kodiriy, 282).

For moderate or serious mistakes, asking for forgiveness, according to Ratmayer's definition, can be associated with the concept of "serious apology".

In Korean, when a moderate improper action occurs, an apology can be expressed as follows:

서원은 "***죄송해요***. 아빠"했다. 여기에 왜 왔느냐는 질책으로 들은 눈치였다 (정유정. 칠년의 밤, 253–쪽). Seowon said, "I'm sorry, Dad." It seemed like he had sensed the question as a reproach, asking why he had come here.

In Korean, for serious mistakes,the apology is generally accompanied by an acknowledgenment of guilt. For example: 잘못했어요 *I am guilty/* 다시는 안 그럴게요 *I will not do it again/* 죄송해요/ 용서해요 *Please, forgive me* are used.

아이가 "잘못했어요. 다시는 안 그럴게요. 용서해 주세요." 라고 했어요 (https://m.blog.naver.com/eyohlovec/221702722984).

The child said: "I am fault. I will not do it again. Please forgive, me.

In Uzbek, a "serious apology" can be illustrated with the following example:

– Shundog'mi, – dedi hoji o'z gunohi o'kuliga tushkan holda, – undog' bo'lsa, bizni kechir, o'g'lim (A. Qodiriy. O'tkan kunlar, 323).

– "Is that so?"said old man, falling into his own guilt, "If that is the case, forgive us my son".

It is worth noting that in Korean culture, the likelihood of older individuals asking for forgiveness from younger ones is lower. Even when the need to ask for forgiveness arises, it is usually done indirectly. As is known, in Korea, the specific attitude towards the elderly is based on Confucian teachings. According to this doctrine, younger people must show respect to the elderly and obey them.

Conclusion. Thus, the act of apologizing in speech is simultaneously influenced by both the sender's and the recipient's behavior, and the sense of guilt. Neglecting any one of these elements can lead to a breakdown in relationships.

In both Korean and uzbek languages, there are common aspects in the contexts of performing the speech act of apology and the factors involved in choosing a particular formula of apology, among other things. However, distinct features can also be observed between the two.

The politeness culture and the criteria for evaluating it in Korean and Uzbek communication is also differ. First, in Korea, if someone is accidentally bumped into the street, in public transport, or in a store, apologies are rarely made. In Uzbek communication culture, apologies are often not made for polite or impolite questions. For example, if someone asks about women's age, salary, or other private matters, in uzbek culture, people may apologize such questions, whereas in Korea, these types of inquiries are not considered impolite. Second, in Korea, people with higher age or social status rarely apologize because apologizing is seen as diminishing their image and superiority over those beneath them.

Third, in both Korean and Uzbek communication cultures, there are differences in the forms of address used when apologizing between individuals of different ages and social statuses. In Uzbek, for instance, a person of higher age or status is addressed using their full name or with an added term like "Aka" (older brother) or "domla" (teacher). In Korean, the forms of address used include:1) the person's name+suffix, 20 the person's name+auxiliary element, 3) the person's name+title, 4) kinship terms, 5) honorifics, 6) words indicating kinship or generation.

References:

1.A Brief Japanese-Russian Dictionary. / Compiled by Feldman-Konrad N.I., Dolya M.G., Hikita G. / Edited by B.P. Lavrentyev. – Moscow: Russian Language, 1980.

2.Brown, Levinson 1987 – Brown P., Levinson S. Politeness: Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. – P. 68,187.

3.Formanovskaya N.I. *Russian Speech Etiquette: Normative Socio-Cultural Context*. Moscow, 2002.

4.Husanov.B., V.Gʻulomov. Muomala madaniyati. Oliy oʻquv yurtlari talabalari uchun darslik / Oʻzbekiston Respublikasi oliy va oʻrta maxsus taʻlim vazirligi. Oʻzbekiston Milliy Universiteti.. - T.: «Taʻlim nashriyoti », «Iqtisod-moliya », 2009.

5.Qodiriy "Oʻtkan kunlar". – T.: "Oʻzbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2018.

6.Rahmatullayev Sh. *Etymological Dictionary of the Uzbek Language* Volume 1 (Turkic Languages). – Tashkent: University, 2000.

7.Ratmaier R. *Pragmatics of Apology*. – Moscow: Languages of Slavic Culture, 2003.

8.Under the editing of Mavaliyev A. *Explanatory Dictionary of the Uzbek Language*. – Tashkent: “Uzbekistan National Encyclopedia” State Scientific Publishing House, 2006-2008.

9.Yusupova G. Koreys tilida muloqot va murojaat. O‘zbek sharqshunosligi: bugun va ertasi. Ilmiy to‘plam #3. – Toshkent, TDSHI, 2012.

10.Yusupova G.A. Sociolinguistic Research of Korean and Uzbek Speech Etiquette: Philology Doctoral Thesis (PhD)... – Tashkent, 2024. – 55 pages.

11.세종한국어 6. – 서울: 국립국어원. 2014.

12.신경숙. 엄마를 부탁해. – 서울:창비. 2008.

13.이석주. 한국 통 사회와 언어예절. 한국화법학회. 2009. vol.14

14.정유정. 칠 년의 밤. – 서울: 은행나무. 2011.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-12 **Pages: 92-97**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

ART AND CULTURAL ASPECTS IN HAN KANG'S WORKS: FOCUSING ON THE "VEGETARIAN" AND "GREEK LESSONS"

Jo Min Young
PhD.
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: lovelyjo0112hh@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Han Kang, novel, artistic integration, cultural elements, literary education.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: Han Kang's works are characterized not only by their literary context and creative storytelling but also by their detailed incorporation of artistic and cultural elements. This paper examines the interrelationship between art and literature, focusing on *The Vegetarian* and *Greek Lessons*. It explores how these elements can be utilized in contemporary Korean literature education. In particular, the study analyzes how artistic motifs within the texts express the protagonists' identities and emotions, proposing a new pedagogical approach that integrates literature and art in literary education.

HAN KANG ASARLARI ORQALI SAN'AT VA MADANIY KO'RINISHLAR: "VEGETARIAN" VA "YUNONIY TILI DARSI" ASARLARI ASOSIDA

Jo Min Young
o'qituvchi, PhD.
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: lovelyjo0112hh@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Xan Kang, roman, san'atiy integratsiya, madaniy elementlar, adabiy ta'lim.

Annotatsiya. Xan Kang asarlari nafaqat adabiy konteksti va ijodiy hikoya qilish usuli bilan, balki san'at va madaniy elementlarning batafsil inkorporatsiya qilinishi bilan ham ajralib turadi. Ushbu maqolada "Vegetarian" va "Yunoniy tili darsi" asarlari asosida san'at va adabiyot o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik tahlil qilinadi. Shuningdek, ushbu elementlarni zamonaviy koreys adabiyoti ta'limida qanday

qo'llash mumkinligi o'rganiladi. Xususan, matnlardagi san'atiy motivlar qahramonlarning shaxsiyati va his-tuyg'ularini qanday ifodalashini tahlil qilib, adabiyot ta'limida san'at va adabiyotni integratsiya qilgan yangi pedagogik yondashuv taklif etiladi.

한강의 작품 속 예술과 문화적 양상: (“채식주의자” 와 “희랍어 시간” 을 중심으로)

Ph.D, 조민영
타슈켄트 국립 동방 대학교, 타슈켄트, 우즈베키스탄
lovelyjo0112hh@gmail.com

О СТАТЬЕ

주제어: 한강, 소설, 예술적 결합, 문화적 요소, 문학 교육.

초록: 한강 작가의 작품은 문학적 맥락과 표현이 창의적일 뿐만 아니라 예술과 문화적 요소 또한 상세히 반영되어 있는 것이 특징이라고 볼 수 있다. 본 논문는 “채식주의자” 와 “희랍어 시간” 을 중심으로 예술과 문학의 상관관계를 짚어보고, 이러한 요소들이 현대 한국 문학 교육에서는 어떻게 활용될 수 있는지를 설명한다. 특히, 텍스트 속 예술적 모티프가 어떻게 주인공들의 정체성과 감정을 표현하는지를 살펴보면서 문학교육에서 문학과 예술을 결합한 새로운 교육 방법을 제안한다.

도입

문학은 시대, 사회, 역사 및 문화를 반영하는 거울이며, 동시에 다양한 예술적 문화적 요소와 결합하여 독자에게 깊은 감동을 선사하는 창작활동으로 볼 수 있다. 현대 한국 문학에서도 이러한 정의는 충분히 구현되고 있으며, 최근 노벨문학상 수상으로 세계의 이목을 집중시킨 한강의 작품에는 문학과 예술, 문화적 요소가 아주 끈끈하게 얽혀 녹아 있어 작품의 가치를 더욱 빛나게 했다고 볼 수 있다. 특히 한강의 대표작 “채식주의” 와 “희랍어 시간” 은 단순한 이야기가 아닌 회화, 퍼포먼스, 언어 예술 등의 다양한 예술적 모티프를 활용하여 인물의 내면과 감정을 섬세하게 표현한다. “채식주의자” 에서는 주인공 영혜가 식물적 존재로 변모하는 과정에서 회화적 이미지가 중요한 역할을 하며, “희랍어 시간” 에서는 언어와 기억의 관계가 시적 리듬 (운율) 과 함께 묘사된다. 이러한 요소들은 단순한 문학적 장치가 아니라 작품의 정체성을 형성하는 핵심 요소로 기능하며, 독자들에게 새로운 감각적 경험을 제공한다. 본 논문에서는 한강의 작품에 나타나는 예술적 요소가 문학적 의미를 어떻게 구체화시키는 지와 이를 한국 문학 교육에서 효과적으로 활용할 수 있는 방안을 제안한다 [김영민, 2012].

본론

1. 한강 문학에서 예술적 요소의 역할

문학은 단순한 서사 전달을 넘어 독자에게 감각적 경험을 제공하는 매개체로 기능한다. 특히 한강의 문학은 회화, 음악, 퍼포먼스 등의 예술적 요소와 긴밀하게 결합되어 있으며, 이를 통해 인물의 내면을 섬세하게 형상화한다.

1.1 "채식주의자" 에서 회화적 이미지와 신체성

"채식주의자" 는 주인공 영혜가 점차 육식을 거부하고 식물적 존재로 변화하는 과정을 통해 인간의 본성과 사회적 억압을 묘사하는 작품이다. 이 과정에서 작가는 회화적 이미지를 적극적으로 활용하여 영혜의 내면세계를 시각적으로 형상화한다. 특히, 그녀가 남편과 가족의 기대에서 벗어나려 할 때, 그녀의 신체 변화는 하나의 미술 작품처럼 묘사된다. 예를 들어, 작품에서 영혜가 한 남자의 그림 속 모델이 되는 장면에서는 그녀의 몸이 단순한 인격체가 아니라 회화적 오브제로 변모하는 순간이 묘사된다.

"그녀는 마치 나뭇가지가 뻗어 나가는 것처럼 팔을 위로 들어 올렸다. 햇빛이 그녀의 어깨를 타고 흘러내렸다. 그녀의 몸은 그림 속에 박제된 듯했다" [한강, 2007: 147]

이 장면에서 영혜의 육체는 사회적 억압에서 벗어나 자유를 꿈꾸는 존재로 그려지며, 마치 미술 작품처럼 정적인 형태로 고정된다. 이는 문학 속에서 신체가 단순한 물리적 존재가 아닌, 예술적 표현 매체로 기능할 수 있음을 보여준다.

"그녀의 몸에 피어난 꽃잎들은 문신의 경계를 넘어, 이제 마치 자신의 피부와 하나가 된 것 같았다" [한강, 2007: 208]

"형부는 영혜의 몸에 꽃 그림을 그리며, 그녀와 몸을 예술 작품으로 승화시켰다" [한강, 2007: 178]

"그녀의 몸은 이제 더 이상 인간의 형상이 아니라, 하나의 예술 작품처럼 보였다" [한강, 2007: 97]

이러한 묘사들은 영혜의 신체가 예술 작품의 일부로 변모하는 과정을 보여주며, 그녀의 내면 세계와 자유에 대한 갈망을 시각적으로 표현한다.

1.2 "희랍어 시간" 에서 언어와 음악적 요소

한강의 또 다른 작품인 "희랍어 시간" 에서는 언어가 음악적 리듬과 결합하여 독특한 감각적 경험을 제공한다. 이 소설의 주인공은 죽음을 앞둔 연인을 떠올리며 새로운 언어(희랍어) 를 배우게 되는데, 이 과정에서 언어는 단순한 의사소통 수단을 넘어 기억과 감정을 전달하는 하나의 예술적 요소로 작용한다. 작품에서 반복적으로 등장하는 단어들은 마치 한 편의 음악처럼 독자에게 리드미컬한 경험을 제공한다.

“나는 그를 기억한다. 그의 목소리를, 그가 속삭이던 희랍어 단어들을. 메르테, 스콜리, 카이로스” [한강, 2011: 67]

여기서 ‘메르테 (μέτρη), 스콜리 (σχολή), 카이로스 (καιρός) 라는 단어들은 단순한 의미 전달을 넘어서서 주인공의 감정을 리드미컬하게 강조하며, 희랍어의 소리와 울림이 문장 속에서 음악적 효과를 만들어낸다. 이처럼 한강의 문학은 단순한 서사를 전달하는 것을 넘어, 예술적 요소를 활용하여 독자와의 감각적 소통을 강화한다. 이는 문학교육에서도 중요한 시사점을 제공할 수 있다.

2. 문학교육에서 예술적 요소 활용 방안

한강 문학에서 나타나는 회화적 이미지, 음악적 리듬, 상징적 표현과 같은 다양한 예술적 요소는 문학교육에서 창의적인 교수법으로 활용될 수 있다. 이러한 요소들을 분석하고 감상하는 과정은 학습자들이 문학을 더욱 깊이 이해하도록 돕는 동시에, 문학과 예술의 융합을 통해 창의적 사고와 감성적 공감을 높이는 데 기여할 수 있다 [이수진, 2024: 111-145]

2.1 회화적 요소를 활용한 문학 교육

“채식주의자” 에서 나타나는 회화적 이미지는 학생들이 문학을 보다 시각적으로 이해할 수 있도록 돕는 교육 도구가 될 수 있다. 예를 들어, 다음과 같은 활동을 수업에 적용할 수 있다.

“내 몸에서 푸른 잎이 돋아난다. 나는 이제 나무가 될 것이다.” [한강, 2007: 189]

이 장면을 통해 영혜의 신체 변화가 마치 자연 속 한 부분으로 동화되는 과정을 회화적으로 분석할 수 있다.

콜라주 활동 또한 구현해 볼 수 있다. 작품 속 특정 장면을 그림, 사진, 텍스트 조각을 이용한 콜라주로 표현하는 활동을 통해 문학적 이해도를 높일 수 있는 것이 그 방법이다. 이러한 활동들은 문학 작품을 단순히 문자로 이해하는 것이 아니라, 시각적 감각을 동원하여 보다 입체적으로 접근할 수 있도록 돕는다.

2.2 음악적 요소를 활용한 문학 교육

“희랍어 시간” 에서 나타나는 음악적 리듬을 활용한 문학교육 방안도 고려할 수 있다. 리듬을 강조한 낭독 활동을 해 봄으로써 학습자들이 시적 운율감을 느끼고 경험해 볼 수 있는 것이다.

“나는 다시 그의 목소리를 떠올린다. 그는 낮게, 천천히, 하나씩 단어를 읊는다. 메르테, 스콜리, 카이로스”. [한강, 2011: 82]

이 문장을 학생들이 직접 낭독하며 언어적 리듬과 감정을 분석하는 활동을 진행할 수 있다.

또한 특정 장면을 읽을 때, 작품의 분위기에 맞는 배경음악을 선정하여 함께 감상하도록 하여 학습자들의 문학적 감성을 자극하고, 텍스트에 대한 몰입도를 높일 수도 있다.

3. 한강 문학의 예술적 요소가 가지는 교육적 의미

이와 같은 문학교육 방안을 통해 한강의 문학이 가지는 교육적 의미를 다음과 같이 살펴볼 수 있을 것이다.

3.1 문학 감상의 다층적 접근 가능성

문학 작품을 단순히 텍스트로 해석하는 것이 아니라, 시각적·청각적 요소와 결합하여 다층적으로 감상할 수 있는 능력을 함양할 수 있다.

3.2 창의적 사고와 감수성 향상

회화, 음악과 결합된 문학적 경험은 학생들의 창의적 사고를 자극하고, 감수성을 높이는 데 기여한다.

3.3 문학과 예술의 융합 교육 가능성

문학과 미술, 음악, 퍼포먼스가 결합된 융합 교육은 기존의 문학교육 방식에 새로운 가능성을 제시하며, 보다 다채로운 학습 경험을 제공할 수 있다. 따라서 한강의 문학에서 나타나는 예술적 요소는 단순한 문학적 기법을 넘어, 문학교육에서 창의적 교수법으로 활용될 수 있는 중요한 자원이 된다. 이를 통해 학생들은 문학을 보다 폭넓고 깊이 있게 이해할 수 있으며, 감각적이고 창조적인 방식으로 문학과 소통할 수 있을 것이다.

결론

한강의 문학은 단순한 이야기와 묘사를 넘어, 회화적 이미지와 음악적 리듬을 적극적으로 활용하여 독자에게 감각적이고 심미적인 경험을 제공한다. "채식주의자" 에서는 신체와 자연의 동화를 회화적으로 형상화하며, "희랍어 시간" 에서는 언어의 리듬을 통해 음악적 요소를 부각시킨다. 이러한 예술적 요소들은 단순히 작품의 미학적 가치를 높이는 데 그치지 않고, 인물의 내면과 감정을 깊이 있게 전달하는 중요한 장치로 작용한다.

본 논문에서는 이러한 예술적 요소들이 문학교육에서 어떻게 활용될 수 있는지를 논의하였다. 회화적 요소는 시각적 사고를 확장하는 교육 활동 (이미지 분석, 콜라주 제작 등) 에 활용될 수 있으며, 음악적 요소는 낭독과 배경음악을 통한 감각적 학습으로 이어질 수 있다. 이를 통해 학생들은 문학을 보다 창의적이고 감각적인 방식으로 경험할 수 있으며, 텍스트를 단순한 읽기 대상이 아니라, 시각·청각·공감각적으로 이해할 수 있는 대상으로 인식하게 된다. 이러한 접근은 문학교육의 새로운 가능성을 제시한다고 볼 수 있다. 문학과 예술의 융합 교육은 학생들의 감수성을 높이고, 텍스트에 대한 다층적 해석을 가능하게 한다. 이는 단순한 문해력을 넘어, 감각적 경험을 통한 창의적 사고를 기르는 데 기여할 것이다. 따라서 한강

문학을 포함한 현대 문학 작품을 교육 현장에서 활용할 때, 예술적 요소를 적극적으로 접목하는 새로운 교수법을 도입할 필요가 있다. 향후 연구에서는 한강의 작품 뿐만 아니라, 현대 한국 문학 전반에서 예술적 요소가 어떻게 활용되고 있는지에 대한 보다 포괄적인 분석이 필요할 것이다. 또한, 이러한 접근이 실제 교육 현장에서 학생들의 문학적 이해와 창의성에 미치는 영향을 실증적으로 연구하는 것도 의미 있는 과제가 될 것이다.

결론적으로, 한강의 문학에서 나타나는 예술적 요소는 현대 문학의 감각적 특성을 보여주는 중요한 사례이며, 이를 문학교육에 활용하는 것은 학생들이 문학을 보다 깊이 이해하고, 예술과 문학의 경계를 확장하는 기회를 제공할 수 있을 것이다.

참고문헌

1. 한강. (2007). 채식주의자. 창비.

2. 한강. (2011). 희랍어 시간. 문학과지성사.

3. 김영민. (2015). “한강 소설의 예술적 이미지 연구: 채식주의자를 중심으로”. 현대문학연구, 46(2), 89-110.

4. 이재복. (2013). 문학교육론: 이론과 실제. 사회평론.

5. 최미숙. (2016). “문학교육에서 다매체적 접근의 필요성: 문학과 예술의 융합을 중심으로”. 국어교육학연구, 54(1), 87-104.

6. 박진희. (2017). “문학과 미술의 경계를 넘는 서사: 한강 소설의 회화적 형식 연구”. 한국문학과 예술, 22(1), 56-78.

7. 정희경. (2020). “현대 문학에서 예술적 요소의 융합과 교육적 가능성”. 문학교육학, 29(2), 45-67.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-13 Pages: 98-103

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

LEXICAL CHANGES IN THE KOREAN LANGUAGE DURING THE MIDDLE PERIOD

Mohira Jumayeva
Lecturer
Oriental University
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: mokhira2205@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Early Middle Korean, Late Middle Korean, Choson texts, transcription, Jurchens, Kugyol, Peopl's Writing Commission.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article provides a detailed examination of the stages of the Middle Korean language, spanning from the 10th to the 16th century, including the Early and Late Middle Korean periods. It describes the major linguistic changes that occurred during these periods, linguistic stability, Choson-era texts, the transcriptions of Jilin Leishi and Hyangyak Kuguppang, the borrowing of words from Mongolian, the Kugyol system, the rich reserve of Chinese-origin vocabulary in Korean, and the influence of Buddhism, Confucianism, and Neo-Confucianism on the language.

O‘RTA DAVRLAR KOREYS TILI LEKSIKASIDAGI O‘ZGARISHLAR

Mohira Jumayeva
o‘qituvchi
Oriental universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: mokhira2205@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: erta o‘rta davr, kech o‘rta davr, Choson matnlari, transkripsiya, Jurchenlar, kugyol, xalq yozuvlari komissiyasi.

Annotatsiya. Mazkur maqolada X asrdan XVI asrgacha davom etgan o‘rta davr koreys tili, erta o‘rta davr va kech o‘rta davr koreys tili bosqichlarining chegaralari, mazkur bosqichlarda koreys tilida ro‘y bergan asosiy o‘zgarishlar, lingvistik barqarorlik, Choson matnlari, Jilin Leishi va Hyangyak kuguppang transkripsiyalari, mo‘g‘ul tilidan so‘zlarning o‘zlashishi, Kugyol, koreys leksikasidagi Xitoy manbalaridan olingan so‘zlarning boy zaxirasi, buddizm, konfutsiychilik va neo-konfutsiychilikning tilga ta’siri kabi masalalar atroflicha yoritib berilgan.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ СРЕДНЕВЕКОВОЙ ЭПОХИ

Мохира Джумаева
Преподаватель
университета Oriental
Ташкент, Узбекистан
E-mail: mokhira2205@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: ранний средний период, поздний средний период, тексты эпохи Чосон, транскрипция, чжурчжэни, кугёль, комиссия народных письменностей.

Аннотация. В данной статье подробно рассматриваются границы этапов среднего корейского языка, охватывающего период с X по XVI век, включая ранний и поздний средний корейский. Описаны основные изменения, произошедшие в корейском языке в эти периоды, лингвистическая стабильность, тексты эпохи Чосон, транскрипции Цзилинь Лэйши и Хянъяк кукуппан, заимствование слов из монгольского языка, система Кугёль, богатый запас лексики китайского происхождения в корейском языке, а также влияние буддизма, конфуцианства и неоконфуцианства на язык.

Kirish. “O‘rta davr koreys tili” deb nomlanuvchi til bosqichi X asrdan XVI asr oxirigacha davom etgan. Bu milodiy 918-yilda Koryo sulolasining o‘rnatilishi bilan boshlandi, yangi hukumat poytaxtni janubi-sharqdagi Kyonjudan yarim orolning o‘rtasida joylashgan Kaegyongga ko‘chirdi (Keyinchalik Kaesong deb o‘zgartirildi). 1592-yilda yaponlar Koreyaga bostirib kirganida, u nominal ravishda tugadi va natijada yuzaga kelgan tartibsizlik tilning yozma shaklini buzdi (Ki Moon Lee: 2011, 98).

O‘rta davr koreys tili bosqichini ikki qismga bo‘lish mumkin: erta o‘rta davr koreys tili va kech o‘rta davr koreys tili bosqichlari. Mazkur ikki bosqichdan Koryo davri (918-1392) tili erta o‘rta davr koreys tili, Choson davrining dastlabki ikki yuz yillik tili esa kech o‘rta davr koreys tili deb hisoblanadi. Bu bo‘linish tildagi keskin o‘zgarishlarni belgilash uchun amalga oshirilmagan. Aksincha, siyosiy va ijtimoiy o‘zgarishlar Koryo va Choson o‘rtasidagi sezilarli o‘zgarishlardan ko‘ra ko‘proq lingvistik barqarorlikka ishora qiladi. Koryo davrining oxirida, ya’ni 1392-yilda, yangi Choson sulolasining asoschilari o‘z poytaxtlarini qurish uchun unchalik uzoq bo‘lmagan joyni tanladilar. Kyonjudan Kesonga ko‘chishdan farqli o‘laroq, Kesondan Seulga (o‘sha paytda Xanyang deb ataladigan) ko‘chish nisbatan qisqa masofada sodir bo‘lgan va odatda tilga minimal ta’sir ko‘rsatgan deb hisoblanadi. Ya’ni bu bilan tilning mintaqaviy bazasi deyarli o‘zgarishsiz qoldi [Ki Moon Lee, 2011: 89].

Asosiy qism. Kechki o‘rta davr koreys tili alifbo yozuvidagi ko‘plab asarlar to‘laligicha saqlanib qolgan. Erta o‘rta davr koreys tilida esa aksincha. Choson matnlaridan farqli o‘laroq,

saqlanib qolgan Koryo hujjatlari nisbatan kam uchraydi va faqat xitoycha belgilarda yozilgan. Choson davri matn korpusi esa Hangildagi koʻp sonli kitoblar va yozuvlardan iborat. Koryo va undan oldingi davrdagi yozma manbalar tovushlar va tuzilmalar haqida juda keng maʼlumot bersa-da, XV va XVI asrlardagi alifbo yozuvlari koreys tili aslida qanday boʻlganini batafsilroq koʻrsatib beradi. Qaysidir maʼnoda, erta oʻrta davr koreys tili lingvistik tarixdan oldingi davrni ifodalaydi.

Ammo shuni yodda tutish lozimki, erta va kech davrlar orasidagi boʻlinish chizigʻi alifbo yozuvining boshida aniq belgilanmagan (Bundan bir oz oldin yozilgan baʼzi xitoy fonogrammalari koreys tilini tasdiqlovchilari hisoblanadi). XIV asrda koreys tilida baʼzi eʼtiborga molik oʻzgarishlar boʻlgan deb ishoniladi. Bu koreyscha fonologik tizim, ayniqsa unli tovushlarda kuzatiladi. Mazkur masalada munozaralar hanuzgacha davom etmoqda.

Erta oʻrta davr koreys tili uchun manba materiallari bir nechta leksik jihatlarni oʻz ichiga oladi. Ushbu leksik jihatlarning birinchisi hamda eng asosiysi, transkripsiyalar masalasidir. Xitoy yozuvidan foydalanuvhi va oʻz yozuviga ega boʻlmagan til uchun boshqa tilning yozish uslubidan foydalanish oddiy holder. Tildagi asl soʼzlar nafaqat qoʻpol va noaniq tarzda koʻchirildi, balki ularda koʻplab nusxa koʻchirish xatolari ham mavjud boʻlib, bugungi kunda biz asl maʼno yoki maqsad nima boʻlganini faqatgina taxmin qilishimiz mumkin xolos. Ammo shular orasidan Jilin Leishi va Hyangyak kuguppang transkripsiyalarining baʼzilari koʻp oʻtmay yoʻq boʻlib ketgan haqiqiy soʻzlarning yozuvlari kabi koʻrinadi.

Ilk oʻrta koreys davri asosan Xitoyning Yuan sulolasi (1206-1367) orqali moʻgʻullar bilan aloqa qilgan davr edi. Biz bu moʻgʻul taʼsirini 고려사 da (“Koryo tarixi”) koʻramiz, mazkur manbada sanab oʻtilgan Koryo rasmiy unvonlarining bir qismi toʻgʻridan-toʻgʻri yuan tomonidan qoʻllaniladigan unvonlardan olingan. Ammo Xitoy manbalaridan koʻchirilgan bu daraja nomlari koreys tili haqida juda kam maʼlumot beradi, chunki bizda ularning koreyscha talaffuzi haqida hech qanday maʼlumot yoʻq. Otlarga, lochinlarga va harbiylarga tegishli olinma soʻzlar lugʻati foydaliroq boʻlib, ushbu maxsus lugʻat moʻgʻul tilidan olingan deyarli barcha leksik lugʻatlarni oʻz ichiga olgan va bunday lugʻatda biz koreyslar va moʻgʻullar oʻrtasidagi aloqaning mohiyatini koʻramiz. Moʻgʻullar chorvador xalq boʻlib, ularning koʻchmanchi, harbiy madaniyatiga oid soʻzlari koreys tilida sezilarli iz qoldirgan. XVI asr alifbosi boʻyicha Ponyok Pak Tongsa (1517) va Hunmong chahoe (1527) [Ki Moon Lee, 1971: 151] asarlarida topilgan shu kabi moʻgʻulcha soʻzlar qayd etilgan.

Moʻgʻul tilidan olingan yana bir soʻz qiziqarli tarixga ega. Koryo davrining oxirida Choson sulolasining asoschisi Yi Songgye Cholla provinsiyasidagi Unbong shahrida yapon qaroqchilarining ortidan quvib yurgan paytda, yoshi oʻn oltidan oshmagan jasur qaroqchilar boshligʻi bor edi, uni koreys askarlari “아기 바톨” deb atashgan. Eslatmada ismning izohi davom etadi: “아기” koreyscha “bola” degan maʼnoni anglatadi; “바톨” moʻgʻulcha soʻz boʻlib, jasur, yengib boʻlmaydigan

dushmanni bildiradi. Bu belgi oʻrta moʻgʻulistonlik “baʼatur” - “qahramon” soʻzidan olingan “바톨” soʻzi oʻsha paytda Koreyada keng qoʻllanilganligini koʻrsatadi [Ki Moon Lee, 1964: 98].

Jurchenlar XII asrdan XV asrgacha Hamgyong provinsiyasida yashaganligi sababli, mazkur tilning koʻp izlari aynan shu erda topilgan. Jurchen joy nomi boʻlib, Tumen daryosi (koreyscha Tuman-kang I nomi bilan tanilgan), Shimoliy Koreya va Xitoy oʻrtasidagi chegara boʻylab uning yuqori oqimida, soʻnggi qismi Shimoliy Koreya va Rossiya oʻrtasida joylashgan. Sharqiy dengizga quyiladi. Qirol Sejongning geografik yilnomalarida va Sejong hukmronligi davrida (1469-94) Choson davrida nashr etilgan “Tongguk yoji singnam” gazetasida koʻplab boshqa Jurchen joy nomlari ham bor [Ki Moon Lee, 2011: 90].

Xitoy belgilari bilan bogʻliq soʻzlar Oʻrta Koreya davrida tilning katta qismini egalladi. Qirollik hokimiyatini mustahkamlash maqsadida qirol Kvanjong (949-975) bir qator islohotlar oʻtkazdi va bu xitoy tilining ahamiyatini oshirishga turtki boʻldi. Islohotlarning markaziy qismi 958-yilda xitoycha davlat xizmati imtihonining tashkil etilishi edi, bu hukmron sinflar orasida xitoy yozuvlariga eʼtiborni kuchaytirilganini kafolatlaydi. Natijada, xitoy tilidan olingan maxsus va adabiy atamalar koreys leksikasini koʻpaytirdi, koʻpincha eski, mahalliy soʻzlar hisobiga, keyinchalik ular ishlatilmaydigan boʻlib qoldi. Bu jarayonning koʻrinishini Jilin Leishi [Kang Sinhang, 1980:165] leksikonida koʻrish mumkin. U yerda, masalan, “100” fon bilan transkripsiya qilingan (XV asrda yoziladigan mahalliy soʻzni ifodalaydi), lekin “1000” faqat xitoycha belgi bilan berilgan. Ushbu transkripsiya tanlovi shuni koʻrsatadiki, koreyslar oʻsha paytda kattaroq raqam uchun xitoycha soʻzdan foydalanganlar. Albatta, koreys tilidagi “1000” soʻzi “cumun” keyinchalik XV asr hujjatlarida tasdiqlangani uchun XII asrda “1000” sonini ifodalash uchun mahalliy va xitoycha soʻzlar birga qoʻllangan boʻlishi kerak. Ammo mahalliy soʻz Koryo davrida xitoycha atama bilan almashtirila boshlagan. Oʻn asrdan keyin esa u matn yozuvlaridan butunlay yoʻqolib ketdi [Nam Kwang Woo, 1960: 97].

Soʻnggi oʻrta davr koreys tili XV-XVI asrlardagi hangil matnlarida aks etgan til bosqichidir. Bu toʻliq tasdiqlangan eng erta bosqich. Hangil ixtirosidan oldingi yozma yozuvlar parcha-parcha, tizimsiz va izohlash qiyin; oldingi, alifbogacha boʻlgan davrlardagi tovush tizimlari ham keng darajada rekonstruksiya qilinishga muhtoj. Yangi alifbodan foydalanish buni butunlay oʻzgartirdi. Xunmin chongim va undan keyingi bir yarim asr davomida paydo boʻlgan Hangil matnlari fonologik tizimning toʻliq rivojlangan va batafsil tasvirini taqdim etadi, uning fonemalari va allofonik variantlari transkripsiyalari bilan toʻla. 1446-yildan keyin toʻla va aniq belgilangan yozma yozuvlar mavjud. Fonologik tafsilotning sifati va aniqligi boʻyicha oxirgi oʻrta koreys tilidagi hangil tilida boʻlgan matnlar, shubhasiz, dunyodagi eng yaxshi zamonaviy tilshunoslik yozuvlaridir.

Fonologik va morfologik sifat kamdan-kam hollarda sintaktik va stilistik sifatga mos keladi. Bu davrdagi hangil tilida yozilgan asarlarning jamlanmasi asosan xitoy tilida yartilgan matnlarning xalq

tilidagi tafsirlaridan iborat bo‘lib, kompozitsion tarjima uslubidir. XV asrda Koreyada mumtoz xitoycha matnni matnning asosiy qismiga kiritilgan “kugyol” yordamida o‘qishni aniqlashtirish an’anasi allaqachon mavjud edi va bu tafsirlarning yaratilishiga ta’sir qilgan bo‘lishi kerak. Deyarli barcha kech o‘rta davr koreys tili hangil matnlari Seul poytaxtida nashr etilgan. Bu asarlarning ko‘pchiligi, ayniqsa o‘sha davrning boshida nashr etilgan asarlar, xalq yozuvlari komissiyasi (Onmun Chong) yoki Sutralarni nashr qilish bosh boshqarmasi (Kangyong Togam) kabi davlat idoralarida tuzilgan va ehtimol, shuning uchun ular nihoyatda bir xil tilni aks ettiradi. Mamlakatning boshqa hududlaridan kelgan olimlar vaqti-vaqti bilan nashr ishlarida ishtirok etishdi, lekin ko‘pincha natijada olingan ishlar o‘sha paytda markaziy mintaqaning yuqori sinflari gapiradigan tilni ifodalaydi [Ki Moon Lee, 2011:127].

XV asrga kelib koreys leksikasida Xitoy manbalaridan olingan so‘zlarning boy zaxirasi mavjud edi. Albatta, bu so‘zlarning aksariyati Xitoydan olib kelingan madaniy obyektlar va tushunchalar uchun atamalar edi. Ammo, ancha ilgari vaqtlardan boshlab, mahalliy lug‘at o‘rniga oddiy xitoycha ot va fe’llarni almashtirish tendensiyasi ham mavjud edi va vaqt o‘tishi bilan ko‘plab asl koreys so‘zlari ishlatilmay qoldi yoki unutildi. O‘z navbatida, ayrim olinma so‘zlarning xitoycha kelib chiqishi ham unutilib, o‘rta davr koreys tilidagi matnlarda bunday so‘zlar xitoycha belgilar o‘rniga mahalliy so‘zlar kabi hangil tilida yozilgan. Yillar davomida doimiy qo‘llanish natijasida ba’zi ma’nolar ham o‘zgarib ketgan. O‘rta davr koreys xalqi tili va adabiy shakllari o‘rtasida ko‘pincha tafovutlar bo‘lgan.

Shuni ham yodda tutish kerakki, bu davrda koreys tilining lug‘atiga o‘sha davrning dini va falsafasi chuqur ta’sir ko‘rsatdi. Hech bo‘lmaganda Uch Qirollik davridan boshlanib, Koryogacha cho‘zilgan buddizm koreys tilining lug‘atiga, asosan klassik xitoy shakllari orqali kuchli ta’sir ko‘rsatdi. Koryo davrining so‘nggida esa neo-konfutsiychilik buddizm va konfutsiylikning eski shakllarini adabiyotshunoslar tomonidan ma’qullangan ruhiy ta’limot sifatida almashtirdi va Choson davrida yangi falsafa tez sur’atlar bilan shuhrat qozondi.

Nihoyat, O‘rta davrlar Koreya tarixining oxiriga kelib, buddizm ahamiyatini yo‘qotdi, neo-Konfutsiylik ustun intellektual ta’sirga aylandi. Bu tendensiya Ilk zamonaviy davrda yanada yaqqolroq namoyon bo‘ldi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, koreys tili boy tarixga ega va bu tarixni tahlil etish ularda ro‘y bergan o‘zgarishlarga asoslangan holda davrlarga ajratiladi. Ular ilk, o‘rta, yangi hamda zamonaviy koreys tili bosqichlaridir. Koreys tili leksikasi har bir davr mobaynida o‘ziga xos tarzda o‘zgarishlarga uchrab bordi. Xususan, o‘rta davrlarda koreys tilidagi sezilarli o‘zgarish – mahalliy leksikaning yo‘qolib borishi bo‘ldi. Ushbu o‘zgarishlarning aksariyati mahalliy so‘zlarni xitoycha-koreyscha ekvivalentlar bilan doimiy ravishda almashtirish natijasida yuzaga keldi.

Hozirgi shaklga kelguniga qadar koreys tili leksikasi boshqa tillarning ta'siri doirasida juda ko'p marta yangilanishlarga yuz tutdi, xususan, Koreyani mustamlaka qilgan mamlakatlar tili, ular orqali boshqa davlatlar tillarining ta'siri natijasida tushunchalarni nomlash borasida katta o'zgarishlar yuz berganini ko'rish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ki Moon Lee, S. Robert Ramsey. A History of the Korean Language. – London: Cambridge university press, 2011.

2. Kim Mun Uk., Ismailov A., Kim Chun Sig., Mirtalipova G. D. Koreys tili grammatikasi. Toshkent: TDShI, 2014.

3. Никитин М. Б. Основы лингвистической теории значения. – МоскваChon Kwanghyon. 2003.

4. Dialects and the history of the Korean language. Part 1: A study on the history of Korean. Seoul. 2003: Высш. шк. 1982.

5. Hong Yun-Pyeo. 1993. A study on the textual materials for the history of the Korean language: Early Modern volume. Seoul: Taehaksa. 1993.

6. Lee Ki-Moon. A study on the Hunmong chahoe. Seoul. 1971.

7. Nam Kwang Woo. A dictionary of the ancient Korean language. Seoul: Tonga Press. 1960.

8. 이강신항, 오늘날의 국어생활 , 박이정. – 서울: 박이정, 2007.

9. 상규. 국어기본법」에 근거한 «외래어 표기법»의 문제. – 서울, 2011 년.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-14 Pages: 104-111

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE LITERARY CHARACTERISTICS AND EDUCATIONAL VALUE OF MODERN SIJO

Ko Eun Hee
Lecturer at the Department of Korean Philology
Uzbek State University of World Languages (UzSWLU)
Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: Korean literature, modern sijo, literary characteristics, educational value, korean culture.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: The purpose of this paper is to investigate the literary characteristics and educational value of modern sijo in order to utilize it in Korean literature education for foreigners. Modern sijo compresses the prosodic features and literary expressions of Korean into a short form, reducing the linguistic burden on learners while enabling in-depth appreciation. Additionally, it is a literary genre where tradition and modernity coexist, and is useful for understanding changes in Korean culture.

현대시조의 문학적 특성 및 교육적 가치

Ko Eun Hee
Koreys filologiyasi kafedrasi o'qituvchisi
O'zDJTU,
Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

주제어: 한국문학, 현대시조, 문학적 특성, 교육적 가치, 한국문화.

초록: 본고는 외국인을 위한 한국 문학 교육에서 현대시조를 활용하고자 현대시조의 문학적 특성과 교육적 가치를 알아보는 것을 목적으로 한다. 현대시조는 짧은 형식 안에 한국어의 운율적 특징과 문학적 표현이 압축되어 있어 학습자의 언어적 부담을 줄이면서도 깊이 있는 감상을 가능하게 한다. 또한 전통과 현대가 공존하는 문학 장르로서 한국 문화의 변화를 이해하는 데 유용하다.

ЛИТЕРАТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ЦЕННОСТЬ СОВРЕМЕННОГО СИЖО

Ко Ын Хи
Преподаватель кафедры корейской филологии
Узбекский государственный университет мировых языков (УзГУМЯ)
Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: корейская литература, современное сиджо, литературные особенности, образовательная ценность, корейская культура.

Аннотация. Целью данной работы является изучение литературных особенностей и образовательной ценности современного сиджо для его использования в обучении корейской литературе иностранцев. Современное сиджо в своей краткой форме содержит сжатые ритмические особенности корейского языка и литературные выражения, что позволяет снизить языковую нагрузку на учащихся, одновременно обеспечивая глубокое восприятие. Кроме того, как литературный жанр, в котором сосуществуют традиции и современность, он полезен для понимания изменений в корейской культуре.

1. 서론

외국어교육에서 문학교육이야말로 언어로 쓰인 최고의 읽기 자료이자 그 나라의 문화와 역사를 모두 담고 있는 소중한 자료이다. 그럼에도 불구하고 문학 작품을 활용한 교수법 개발은 물론이고 교육 자료의 선정조차도 어려운 실정이다. 그 이유는 문학 작품을 통해 얻는 한국어 지식과 실제 한국어 사용 상황의 차이가 상당히 존재하기 때문이다. 현재 한국어교육 현장에서 언어 학습의 궁극적인 목적은 의사소통능력 향상이다. 즉, 언어 능력이란 의사소통능력이라고 할 수 있다. 그러다보니 의사소통 언어교수법 (communicative language teaching, CLT)이 주류를 이루고 있다. 또한 그 관점에 따라 문학은 주변부적 위상에 머물렀다. 무엇보다 문학은 실제적인 언어가 아니기에, 언어 구사의 숙달도 향상을 주요 목표로 내세우는 교수법에서 문학이 도외시되는 것은 어쩌면 당연한 귀결이라 할 수 있다.

그러나 외국어로서의 한국어교육, 즉 외국어교육에서 언어와 문화는 상호 밀접한 관계에 있으며, 외국어 능력 또한 외국 문화에 대한 친숙도가 배제된 채 향상될 수 없다는 반성에 따라 한국어교육에서 문학의 위상은 크게 확장되었다. 그 결과 현재는 문학을 활용한 한국어교육 연구도 크게 활성화되었고, 실제 교수-학습에서도 문학 작품의 활용 빈도 또한 크게 증가하고 있다. 그런데 특이한 것은 문학 장르를 기준으로 볼 때 한국어교육 현장에서 현대시조 문학은 작품을 활용한 교수법 개발은 물론이고 교육 자료의 선정조차도 어려운 실정이다. 현대시조가

현대소설 현대시 등에 비해 등한시되고 있는 것도 사실이다. 이에 비해 신화를 포함한 설화, 전래동화, 소설 등의 고전 서사 갈래를 자료로 삼은 한국어교육 연구는 매우 활발한 편이다.

무엇보다 시조 중에서도 고시조를 중심으로 활용하는 경우가 많은데, 이렇게 고시조를 통해 한국문화를 교육하기 위해서는 먼저 사용된 어휘나 표현 그리고 주제가 현대적인 감각으로 이해되기 쉽고, 학습자의 심리적인 장벽을 강화시키지 않는 시조를 선택해야 하며, 시조를 제시할 때에도 현대적인 어휘로 고치거나 적절한 해설을 더해 학습자의 이해를 도와야만 수업의 효율을 높일 수 있다는 논의가 있다. 즉 고시조는 그 존재 방식 상 고어로 표기되어 있어 모국어 학습자조차도 근접하기 어려운 면이 있다. 때문에 한국어 교육 자료로 고시조를 중점적으로 활용하는 데서 오는 한국어 지식과 실제 현실적인 한국어 사용 상황의 차이가 크다는 문제점이 제기된다.

그럼에도 불구하고 굳이 고시조를 중심적으로 활용하는 것에 대한 이유로 황우철(2009)은 현대시조 작품의 경우 작품 수는 많지만 형식이나 운율 및 표현 방법의 변형이 이루어진 것이 많아 문화교육에 적합한 시조를 선별하기 어렵기 때문이라고 했다. 따라서 이 글에서는 이러한 연구 경향에 대해서 문제 제기를 하면서 한국어교육 자료로서 현대시조 문학 텍스트의 문학적 특성과 교육적 가치를 살펴보고자 한다.

2. 현대시조의 문학적 특성

1) 언어적 측면

실제 현대시조문학은 그 민족의 삶과 정서를 담아내는 그릇으로 역사와 함께 오늘날까지 이어져 내려온 것이다. 서양의 소네트(sonnet), 중국 한시(漢詩)의 절구(絶句)와 율시(律詩), 일본의 하이쿠(排句) 등이 대표적인 정형시라면, 우리나라는 시조가 있다. 현대시조는 우선 전통 시조의 정형성을 유지하면서도 현대적인 감각을 반영하는 특징을 보인다. 첫째, 형식의 유연성이다. 전통 시조의 3장 6구 형식(초장, 중장, 종장)을 기본으로 하되, 자수율과 음보율이 자유롭게 변형되기도 한다. 즉 시조의 형식은 4음보(音步)가 세 번 되풀이되어 3장(章)을 이루는, 4음보 격 3장으로 구성된 정형시이다. 음보(foot)는 음의 걸음걸이로서, 우리가 한 걸음을 걸을 때의 호흡에 해당하는 율격을 말한다. 시조의 한 장은 4음보로 이루어져 있는데, 각 음보는 3음절(세 글자) 또는 4음절(네 글자)로 이루어지는 3장(章) 6구(句) 12음보의 정형시이다. 초장 3-4-3(4)-4, 중장 3-4-3(4)-4, 종장 3-5-4-3의 45자 내외라는 기본 틀을 가지고 있다. 그러나 음보를 구성하는 음절수에는 차이가 있으며, 이것이 반복 . 전환 . 완결로 이어지는 정형적 구조를 이룬다. 시조의 초장과 중장의 앞 구 1음보와 2음보는 3-4자로 7자가 기본인데, 현대시조는 6~9자까지 가능하고(예컨대 2-4, 2-5, 2-5, 2-6, 3-5, 3-6, 4-5자까지 보편적으로 사용), 뒷 구 3음보와 4음보도 마찬가지로 6~9자까지 가능하다. 종장 3-5-4-3의 첫 3자, 즉 1음보는 글자 수가 변하지

않는 고정이다. 3자보다 적거나 많아지면 시조라고 말할 수 없을 정도로 중요한 특성을 보여주는 곳이다. 2음보 5자는 9자까지, 3음보 4자는 5자까지, 4음보 3자는 4자까지 가능하다.

이처럼 시조는 융통성이 많은 자유로운 시이다. 이처럼 오늘의 시 정신을 담기 위한 끊임없는 형식 탐구가 이루어졌기 때문에 가장 정제된 한국의 정형시로서 그 존재 가치가 확고하다(오종문, 2016). 이렇게 시조가 오랫동안 생명력 있는 시 형식으로 존속할 수 있었던 것은, 간결한 형식과 절제된 언어를 바탕으로 개인의 서정을 표출할 수 있었기 때문이다. 둘째, 현대적 어휘를 사용한다. 전통적인 시조에서 쓰였던 한문투어나 고어 대신 현대적인 어휘와 신조어, 외래어까지 포함하는 경향이 있다. 이는 독자들에게 보다 친숙한 느낌을 주며, 시대적 감각을 반영한다. 셋째, 은유적 상징적 표현을 강화한다. 현대시조는 서정성과 함축성을 극대화하여 은유와 상징을 적극적으로 활용한다. 또한 기존의 한자어나 전통적 상징 대신 현대적 이미지와 참신한 비유를 사용하여 감각적인 표현이 강조된다. 넷째, 일상어와 구어체를 사용한다. 현대적인 감각을 살리기 위해 일상에서 사용하는 대화체나 친숙한 어조를 적극적으로 활용한다. 이는 시조를 더욱 대중적으로 만드는 요소가 된다. 시가 형식에서 벗어나 자유로운 표현으로 작자의 감정을 표현한 시가 자유시라면, 시조는 일정한 형식 속에서 작자의 감정을 표현하는 정형시이다. 시조(時調), 즉 시 '시(詩)'자 대신 '때 시(時)'자를 쓰는 이유는 오늘의 정서, 우리 주변에서 일어나는 오늘의 삶의 이야기를 정형의 형식에 담아내는 그릇의 시(오종문, 2016)이기 때문이다.

이처럼 현대시조는 한국 고유의 정형시이며 세계적으로 유일한 시 형식이다. 또한 한국을 둘러싼 모든 문화가 외래문화에 싸여 있을 때에도 민족의 주체성을 지키며 오롯이 이어져 온 장르이다. 오랜 세월에 걸쳐 전승된 전통 문학이면서 동시에 오늘날에도 끊임없이 창작되고 있는 고품격의 서정 장르이다. 시대에 따라 그 담당층이 변모되어 왔는데, 오늘날의 현대시조는 모든 사람이 창작, 향유하는 국민문학의 의미를 지니고 있으며, 세계에서 한국만이 가지고 있는 독자적 문학(이지엽, 2014)이다.

2) 문화적인 측면

현대시조는 사회문화적 변화와 맞물려 다양한 주제와 감성을 반영한다. 현대적 주제와 다양한 소재로 전통 시조가 자연, 충, 효 사랑 등을 주제로 삼았다면 현대시조는 사회적 문제, 철학적 성찰, 개인의 내면 세계 등 폭넓은 주제를 다루며 산업화, 도시화, 환경 문제, 인간 소외, 디지털 시대 등의 현대적 이슈를 반영한 작품이 많다. 우선 현대시조는 사회적 갈등과 개인의 내면 심리를 섬세하게 포착한다. 다음으로 다양한 미디어와의 결합이다. 시조는 과거에는 문학적인 장르로만 여겨졌지만 현대에는 음악, 영상, 디지털 아트 등과 결합하여 새로운 방식으로 표현되고 있다. 특히 SNS 등을 통해 짧고 함축적인 시조가 널리 공유되기도 한다. 마지막으

로 전통과 현대의 조화이다. 현대시조는 전통적 운율과 형식을 유지하면서도 현대적인 감각과 소재를 수용하여 과거와 현재를 연결하는 역할을 한다. 이를 통해 전통 문학의 현대적 계승이라는 의미를 갖는다.

이렇게 현대시조는 언어적으로 전통적인 형식을 유지하면서도 현대적인 변화를 적극적으로 수용하고 문화적으로는 현대 사회의 다양한 감각과 가치를 반영하는 문학 장르로 발전하고 있다. 이러한 특성 덕분에 현대시조는 전통과 현대를 연결하는 독창적인 문학 양식으로 자리 잡고 있다. 현대시조는 한민족의 생리 및 삶에 깊이 뿌리내려서 민족의 얼과 정서를 담아왔기 때문에, 한국인 정신세계를 집약하는 요체(이지엽, 2014)이다. 이것을 모르면 결코 한국을 제대로 안다고 할 수 없을 것이다. 그런 차원에서 시조를 즐기고 공유하게 된다면, 한국인의 정서에 깊숙이 뿌리를 내리고 한국인을 이해하고 사랑하게 된다고 말할 수 있다. 이처럼 현대시조에는 K-POP이 갖는 편안한 생체리듬과 한국인의 정신이 그대로 살아 있는 동시에 시조문학이 노래로 불리어질 때의 유장한 리듬은 인간의 호흡에 자연스럽게 합치되고 표현 기교 또한 4음보격의 안정적 질서 위에서 이루어져 편안함을 추구하는 미의식에 적합하도록 구성되어 있다. 현대시조 형식 자체가 지닌 4음보격의 내적 특성은 인간의 생체리듬과 거의 흡사한 데다 언어의 문장구조가 갖는 완결성에 가까워서 누구나 쉽게 접근하고 창작할 수가 있다. 이렇듯 훌륭한 대한민국의 문화유산이다.

3. 현대시조의 교육적 가치

2 장의 논의를 통해 두 가지 교육적 가치를 추출해 낼 수 있다. 그 하나로 시조는 우리 민족의 고유한 정서와 사상, 가치관을 담고 있는 문학으로서 우리 민족의 문화적 정체성을 인식하게 하는 교육적 가치이다. 그리고 또 하나는 시조의 형식적 측면의 미적 가치와 다양한 표현 방법의 특징이 갖는 미적 가치이다. 시조의 형식미는 간결한 형식 속에 자신의 감정을 압축적으로 표현하는 창작의 즐거움을 체험할 수 있다는 점에서 그 가치를 생각할 수 있다.

1) 교육적 가치

현대시조는 외국어로서의 한국문학 교육에서 문학적, 문화적, 언어적 학습을 동시에 가능하게 하는 유용한 자료이다. 전통과 현대를 아우르는 다양한 주제를 통해 한국 문화의 흐름과 가치관을 학습할 수 있고, 자연관, 인간관, 공동체 정신 등 한국적 정서를 함축적으로 경험할 수 있다. 또한 학습자의 문화와 비교하여 문화적 감수성을 키우는 기회를 제공한다. 문학교육과 비교문화적 접근으로 학습자의 모국어 문학과 비교하며 문화적 차이와 공통점을 발견하는 기회를 제공함으로써 한국어 학습을 단순한 언어 습득을 넘어 문화적 교류와 이해로 확장하는 데 기여한다.

언어는 사실적인 정보만을 전달하는 도구에 불과한 것이 아니라 여러 가지의 사회적 기능을 지니고 있기 때문에, 한 민족의 의식구조 및 문화적 특성은 그들의 언어에 잘 반영되어 있다. 그러므로 문화권 간의 의사소통 문제를 연구하는 데에는 언어적 측면과 사회문화적 측면의 고찰이 병행되어야 한다. 특히 문화권 간의 의사소통 문제는 언어적 측면 못지않게 사회문화적 측면의 연구가 중요시된다. 이에 본연구는 외국어로서 한국어 교육에서 문화교육의 일환으로 현대시조문학을 활용하여 한국문화를 교육하는데 현대시조 작품이 충분한 가치가 있는 텍스트라는 것을 밝히는 데도 목표가 있다.

시조의 첫 번째 특징은 향유에 있어서 집단성을 보인다는 점이다. 이는 1 인 화자의 독백이 두드러진 서정시에서 매우 특이한 양상이다. 이런 선언적 태도가 시조에서 드러나는 까닭은 시조가 개인이 서정을 노래하더라도 독자를 염두에 두어, 청자를 자신의 시 세계로 불러들여 공유하고 공감하려는 세계를 지향하기 때문이다. 두 번째로 시조는 보편 서정에 기대면서 자신의 서정을 드러내는 방식을 취하기 때문에 자신의 감정을 솔직하게 표현한다. 보편 서정이란 누구에게나 통용되는 것으로 이것이 환기하는 정서를 차용하여 화자를 이해시키고 자신의 서정을 솔직하게 드러낼 수 있다. 즉 보편성을 차용하는 것은 진정한 소통에 대한 열망으로 이것이 시조 문학이 “공감과 연대라는 보편적 가치”(김학성, 1997, 서주연, 2011, 재인용)이다. 이렇게 시조는 보편성을 매개로 공감과 소통을 통하여 집단적 향유를 보이는 특징을 가졌다. 시조의 한국문화 교육적 활용 가치는 공감이 동기가 되는 보편성이 있을 것이다. 말을 배운다는 것은 단순히 단어를 외우고, 문장을 구성하는 것을 넘어 그 나라의 문화와 정신을 배우는 일과도 관계되는 것은 이미 다 아는 바이다.

2) 미적 가치

현대시조의 미적 가치는 전통적인 형식을 유지하면서도 현대적 감각과 주제를 반영하는 데서 찾을 수 있다. 주요 미적 가치를 몇 가지로 정리하면 다음과 같다.

첫째, 형식미(形式美)와 변형미(變形美)이다. 현대시조는 전통적인 3 장(초장, 중장, 종장) 형식을 따르면서도 글자 수나 장의 배열을 변형하는 실험적인 시도를 한다. 이러한 형식적 변주는 시조의 정형성을 유지하면서도 현대적인 감각을 가미하여 독창성을 높이는 요소가 된다.

둘째, 함축미(含蓄美)와 여운(餘韻)으로 시조 특유의 짧고 압축적인 표현을 통해 많은 의미를 담아내며 독자가 상상력을 발휘할 수 있도록 한다. 특히 종장에서 핵심적인 정서나 반전을 강조하며 강한 여운을 남기는 것이 현대시조의 중요한 미적 요소이다.

셋째, 현대적 정서와 현실성이다. 전통시조가 주로 자연과 철학적 사유를 노래했다면 현대시조는 도시적 감각, 개인의 내면 심리, 사회 문제 등을 적극적으로 반영한다. 이를 통해 현대인의 삶과 감정을 보다 깊이 있게 표현하는 미적 가치를 가진다.

넷째, 언어의 운율미(韻律美)와 음악성이다. 시조는 기본적으로 운율과 리듬이 강조되는 시 형식이다. 현대시조 역시 이러한 운율미를 유지하며 현대적인 어휘와 조화를 이루어 시적인 음악성을 극대화한다.

다섯째, 현대시조는 전통적인 미학을 계승하면서도 현대적인 주제와 감각을 결합하여 새로운 미적 가치를 창출한다. 이를 통해 한국 문학의 정체성을 유지하면서도 발전하는 가능성을 보여준다. 결론적으로 현대시조는 전통적인 형식을 바탕으로 현대적 감각을 융합하여 독창적인 미적 가치를 형성하고 있으며, 이러한 특징을 한국 문학의 발전과 정체성을 유지하는 데 중요한 역할을 하고 있다.

이 외에도 창의적 사고력 증진시킬 수 있다. 함축적이고 비유적인 표현을 해석하는 과정에서 비판적 사고력과 창의적 사고 능력을 향상시키고 시조 창작 활동을 통해 학습자의 표현 능력과 한국어 활용 능력을 증진시킬 수 있다. 마지막으로 문학 감상 능력 배양으로 짧은 형식 속에 깊은 의미를 담고 있어 문학적 감상의 기초를 익히기 용이하여 다른 문학 장르(시, 소설)와 비교하여 문학적 표현 방식의 차이를 이해하는 데 도움을 준다.

이로써 시조의 교육적 가치는 어떤 관점에서 또 어느 부분을 중점적으로 보느냐에 따라 형식적, 내용적, 표현적 등 다양한 측면에서 이끌어 낼 수 있을 것이다. 하지만 중요한 것은 그 가치의 숫자가 아니라 그 가치들을 학습자들이 직접 체득하고 공감할 수 있는지 여부인 것이다. 따라서 학교 교육 현장에서 이루어지는 활동 속에서 작품의 성격에 따라 적절한 학습활동은 어떠한 형태로 제시되는 것이고, 또 어떤 요소들을 담고 있어야 하는지에 대한 연구는 학교 현장의 교사들과 학습자들이 중심이 되어 지속적으로 이어져야 할 것이다.

4. 결론

외국어로서의 한국문학 교육에서 현대시조를 활용하는 것은 다양한 교육적 이점이 있다. 외국어로서의 한국 문학 교육에서 현대시조를 활용하면 학습자의 언어 능력 향상뿐만 아니라 한국 문화에 대한 깊은 이해를 도울 수 있다. 작품 선정 시 언어적 난이도, 문화적 함의, 주제의 보편성을 고려하여 적절한 현대시조를 선택하면 더욱 효과적인 교육이 가능하다.

또한 외국에서 한국문학 교육에 현대시조를 활용하는 것은 한국의 전통과 현대성을 동시에 이해할 수 있는 효과적인 방법이다. 현대시조는 한국 고유의 정형시 형식을 유지하면서도 현대적인 감각과 주제를 담고 있어, 외국 학습자들이 한국 문학의 역사적 흐름을 자연스럽게 익히는 데 도움을 줄 수 있다. 특히 현대시조의 함축적인 표현과 운율적

특징은 한국어 학습자들에게 언어적 감각을 기르는 기회가 되며, 짧지만 깊이 있는 내용을 통해 문학적 사고력을 키우는 데도 유용하다. 이를 통해 학습자들은 한국 문학의 전통적 미학과 현대적 감각을 동시에 경험하면서 한국 문화에 대한 이해를 확장할 수 있다.

따라서 현대시조는 형식적 유연성과 현대적 감각을 갖춘 문학 장르로 외국인 학습자들에게 언어적 문화적 문학적 학습을 동시에 제공할 수 있는 효과적인 교육 자료이다. 이를 적극 활용하여 한국어 교육에서 문학 교육의 폭을 넓힐 필요가 있다. 현대시조를 한국문학 교육에 적극적으로 활용하는 것은 한국 문학의 정체성을 효과적으로 전달하는 동시에 외국 학습자들에게 문학적 감수성과 문화적 이해를 넓힐 수 있는 의미 있는 교육적 접근이라고 할 수 있다.

향후 연구는 현대시조의 교육적 가치를 보다 심층적으로 분석하고 다양한 교수법과 문화 간 비교 연구를 통해 외국에서의 한국문학 교육을 더욱 효과적으로 발전시키는 방향으로 진행될 수 있다. 이를 통해 현대시조가 한국문학의 세계화와 한국어 교육의 중요한 도구로 자리잡을 수 있도록 기여할 것이다.

참고문헌

I. 단행본

1. 이홍수, 박주경, 이병민, 이소영, 최연희, 차경환, 이성희(2012), 『외국어학습 교수의 원리』, 교보문고.

2. 오종문(2016), 『한국현대시조 자선대표작집』, 이미지북.

3. 이지엽(2014), 『현대시조 창작강의』, 고요아침.

II. 학위, 학술논문

1. 서주연(2011), 「시조의 향유전통과 한국어 교육적 함의-하이쿠와 비교를 통하여-」, 서울시립대학교 대학원, 석사학위논문.

2. 류수열(2012), 「한국어교육을 위한 시조의 활용 가능역 연구」, 문학교육학 제45호.

3. 황우철(2009), 「시조를 활용한 한국문화 교육 -중급이상 일본인 학습자를 대상으로-」, 계명대학 교 석사학위논문.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-15 **Pages: 112-118**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING THE MEANING OF ASSUMPTION IN TOPIK TEXTS AND THEIR USAGE

Sevinch Mirjamilova
Tashkent State University of Oriental Studies
2nd-year Master's Student, Higher School of Korean Studies
Tashkent, UZBEKISTAN
E-mail: mirjamilova.sevinch1403@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: TOPIK, grammar, assumption, Korean language, examination, linguistics.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article analyzes the grammatical devices used to express assumptions in the Korean language within the TOPIK exam. It examines grammatical constructions such as −ㄹ/을 것이다, −ㄴ/은/는 모양이다, −ㄴ/은/는 가 보다, −ㄹ/을 텐데, and −ㄴ/은/는 척하다, focusing on their usage and contextual application. Based on research findings, the article highlights their significance in expressing probable assumptions about events or situations and their role in the TOPIK exam through specific examples.

TOPIK MATNLARIDA TAXMIN MA'NOSINI IFODALOVCHI GRAMMATIK VOSITALAR VA ULARNING ISHLATILISH O'RNI

Sevinch Mirjamilova
Koreyashunoslik oliy maktabi 2- bosqich magistranti
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'ZBEKISTON
E-mail: mirjamilova.sevinch1403@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: TOPIK, grammatika, taxmin, koreys tili, imtihon, tilshunoslik.

Annotatsiya. Ushbu maqolada TOPIK imtihonida koreys tilidagi taxmin ma'nosini ifodalovchi grammatik vositalar tahlil qilinadi. Maqolada grammatik qurilmalar, jumladan −ㄹ/을 것이다, −ㄴ/은/는 모양이다, −ㄴ/은/는 가 보다, −ㄹ/을 텐데 va −ㄴ/은/는 척하다 kabi shakllarning ishlatilish o'rni ko'rib chiqilib, tadqiqot natijalari asosida ushbu grammatik vositalarning voqealar yoki holatlar haqidagi ehtimoliy taxminlarni ifodalashdagi

ahamiyati va TOPIK imtihonidagi roli aniq misollar orqali yoritib beriladi.

ГРАММАТИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА ВЫРАЖЕНИЯ ЗНАЧЕНИЯ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ В ТЕКСТАХ TOPIK И ИХ УПОТРЕБЛЕНИЕ

Севинч Мирджамилова
Магистрантка 2-го курса Высшей школы корееведения
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, УЗБЕКИСТАН
*E-mail: mirjamilova.sevinch1403@gmail.com *

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: TOPIK, грамматика, предположение, корейский язык, экзамен, лингвистика.

Аннотация. В данной статье анализируются грамматические средства выражения предположений в корейском языке на экзамене TOPIK. Рассматриваются грамматические конструкции, такие как -ㄹ/을 것이다, -ㄴ/은/는 모양이다, -ㄴ/은/는가 보다, -ㄹ/을 텐데 и -ㄴ/은/는 척하다, их использование и контекст применения. На основе результатов исследования подробно объясняется их значение в выражении вероятных предположений о событиях или ситуациях, а также их роль в экзамене TOPIK с конкретными примерами.

Kirish. TOPIK (Test of Proficiency in Korean) – Koreya hukumati tomonidan tashkil etilgan va butun dunyo bo‘ylab tan olinadigan koreys tili bilish darajasini baholovchi imtihondir. Ushbu imtihon o‘zbek talabalari uchun bir nechta muhim afzalliklarni taqdim etadi.

Birinchidan, ta’lim va grant dasturlarida ishtirok etish imkoniyati. Janubiy Koreya hukumati tomonidan ajratiladigan stipendiya dasturlariga ariza topshirishda TOPIK sertifikati talab etiladi.

Ikkinchidan, ishga joylashish va kasbiy imkoniyatlar. Koreyada faoliyat yuritayotgan xalqaro kompaniyalarda ishlash uchun kamida TOPIK 3 yoki 4-daraja talab qilinadi. Shuningdek, O‘zbekistonda ham koreys kompaniyalari soni ortib bormoqda, bu esa koreys tilini yaxshi biladigan mutaxassislarga talab ortishini anglatadi.

Uchinchidan, madaniy va akademik tadqiqotlar uchun muhim manba. Koreys tili va madaniyatini o‘rganish bilan shug‘ullanadigan tadqiqotchilar uchun koreys tilida erkin so‘zlashish va ilmiy maqolalarni tushunish katta ahamiyat kasb etadi. Hozirda O‘zbekistonda 10 dan ortiq universitetlarda koreys tili bo‘yicha ta’lim yo‘nalishlari mavjud. Shu sababli, TOPIK imtihoniga tayyorgarlik ko‘rish va uni muvaffaqiyatli topshirish o‘zbek talabalari uchun ta’lim, ish va ilmiy izlanishlar yo‘nalishida katta afzalliklar beradi.

Asosiy qism. TOPIK imtihonida grammatik qurilmalarning salmoqli o‘rni bor. Imtihonda aynan grammatik vositalarni to‘g‘ri qo‘llash yuqori natijaning 50 foizini tashkil qiladi. TOPIK

imtihonida grammatik qurilmalarning ahamiyati va ularni to‘g‘ri qo‘llash bo‘yicha bir necha koreys olimlari asosli fikr-mulohazalarni bildirganlar. Jumladan, So‘ng Hyang Gin [송향근, 2001:48], Jang Gwang-gun [기영흠, 2011:27], Seohyung Kim, Eunkyung Li, Sawonwon, Kang Eun-ah, Gouri, Eun-kyung Lee, Li Mi-young kabi olimlar TOPIK imtihonida grammatik qoidalar va qurilmalarning dolzarbligi, amal qilinishi zarur bo‘lgan qoidalar, imtihonning lug‘at va grammatika qismlariga oid boshqa ko‘plab masalalar yuzasidan olib borgan nazariy va amaliy tadqiqotlari natijasida bir qator muhim xulosalarga kelib, asosli takliflarni ilgari surdilar.

TOPIK matnlarida taxmin ma’nosini ifodalovchi grammatik vositalar, odatda, kelajakda yoki hozirgi paytda sodir bo‘lishi mumkin bo‘lgan voqealar yoki holatlar haqida taxmin qilishni, ehtimollikni bildiradi. Koreys tilida taxmin ma’nosi ko‘pincha quyidagi grammatik vositalar yordamida ifodalanadi:

-ㄹ/을 것이다

Bu qo‘shimcha kelajakdagi voqealarni taxmin qilishda yoki hozirgi paytda bo‘lib o‘tishi mumkin bo‘lgan voqealarni ehtimoliy ravishda ifodalashda ishlatiladi:

내일 비가 올 것이다— *Ertaga yomg‘ir yog‘ishi mumkin.*

그 사람은 지금 집에 있을 것이다 — *O‘sha odam hozirda uyda bo‘lishi mumkin.*

-ㄴ/은/는 모양이다

Bu grammatik vosita hozirgi holatga asoslangan taxminni ifodalaydi. Odatda, biror holatni ko‘rib chiqib, unda kuzatilishi mumkin bo‘lgan vaziyatni taxmin qilishda ishlatiladi:

그 사람은 지금 집에 있는 모양이다— *O‘sha odam hozirda uyda bo‘lsa kerak.*

날씨가 추운 모양이다— *Havo sovuq ko‘rinadi (taxminan).*

-ㄴ/은/는 가 보다

Bu qo‘shimcha o‘zaro suhbatlarda biror narsani taxmin qilishda ishlatilib, odatda boshqa odamlarning fikrlarini yoki vaziyatni kuzatib chiqib taxmin qilish maqsadida qo‘llaniladi. Ushbu grammatik qurilmani … *ga o'xshaydi* tarzida tarjima qilsak ham bo‘ladi va bu grammatik vosita -*ㄴ/은/는 것 같다* qurilmasi bilan sinonim hisoblanadi.

오늘은 바쁜가 보다— *Bugun band bo‘lishi kerak (taxminan).*

그 사람이 피곤한가 보다 — *U odam charchagan bo‘lishi kerak.*

-ㄹ/을 텐데

Bu grammatik vosita, ehtimoliy holatni ifodalashda ishlatiladi va ayni paytda yoki kelajakda bo‘lish ehtimoli mavjud voqealar haqida taxmin qiladi. Bu ko‘pincha shartli jumlalar bilan birga ishlatiladi.

내일 날씨가 좋을 텐데— *Ertaga havo yaxshi bo‘lishi kerak.*

그 사람은 이미 떠났을 텐데— *O'sha odam allaqachon ketgan bo'lishi kerak.*

-ㄴ/은/는 척하다

Ushbu qo'shimcha taxminni yoki gapiruvchining biror voqea-hodisa bo'lishini gumon qilgan holatini bildiradi.

그 사람은 아무 일도 없는 척했다. — *O'sha odam (xuddi)hech narsa bo'lmagandek harakat qildi (taxminan).*

Koreys tilida taxminni ifodalovchi grammatik vositalar asosan voqealar yoki holatlar haqida ehtimoliy fikrlarni bildirishini yuqorida misollar yordamida ko'rib o'tdik. Bu vositalar voqealarning kelajagi yoki hozirgi holatga asoslangan ehtimolligini ko'rsatadi.

TOPIK imtihonida taxmin ma'nosini beruvchi eng keng tarqalgan grammatik qurilma bu ~ -*ㄴ/은/는 것 같다* dir. Maqolada ushbu grammatik qurilmaning ishlatilish o'rnini ko'rib chiqamiz.

정신없이 세 아이를 키우면서 내가 미처 생각하지 못한 것이 있었다. 그것을 깨닫게 된 것은 얼마 전 세 딸을 목욕시키면서였다. 나는 늘 그랬듯이 씻기기 편한 막내부터 씻겨 욕실에서 내보냈고 그 다음에는 둘째를 씻겼다. 그리고 나서 첫째를 씻기려고 하는데 아이가 고개를 푹 숙인 채 앉아서 꼼짝도 하지 않았다. 내가 몇 번이나 좋은 말로 타이르자 그제야 "왜 내가 항상 마지막이야?"라고 울먹이며 말했다. 순간 머리를 한 대 얻어맞은 것 같았다. 어린이집에 보내려고 옷을 입히고 머리를 빗겨 줄 때 항상 "동생들 하고 나서 해 줄게."라고 하며 첫째를 기다리게 했던 나의 모습이 떠올랐다. [제 37 회 한국어 능력시험. TOPIK II. 2 교시 읽기 , 2012:9]

Uch nafar farzandimni parvarish qilish bilan juda band bo'lib, men ilgari hech o'ylamagan bir narsani anglab yetdim.

Buni yaqinda uch qizimni cho'miltirayotib tushundim. Har doimgidek, avval yuvintirish oson bo'lgani uchun kenjamni cho'miltirib, hammomdan chiqarib yubordim, so'ng o'rtanchani yuvintirdim. Keyin esa to'ng'ichimni cho'miltirmoqchi bo'ldim, lekin u boshini egib, joyidan qimirlamay o'tirardi.

Men uni bir necha marta muloyim gaplar bilan ko'ndirishga harakat qilganimdan keyingina, u yig'lagudek bo'lib: ***"Nega men har doim oxirgi bo'lishim kerak?"*** *— deb so'radi.*

O'sha paytda xuddi kimdir boshimga biror narsa bilan qattiq urib yuborgandek bo'ldi. Bolalar bog'chasiga yuborish uchun qizlarimni kiyintirayotganda va sochlarini tarayotganimda ***"Avval singillaringni eplab olay, keyin sening navbating keladi"****, deb to'ng'ichimni doimo kutishga majburlaganim birdan esimga tushdi.*

-ㄴ/은/ 는 것 같다 grammatik qurilmasi asosan fe'llar va sifatlarga qo'shiladi. O'zbek tiliga "...ga o'xshaydi" "...dek bo'lmoq" tarzida tarjima qilinadi. Ushbu qurilma so'zlovchining o'tmishdagi harakati yoki hozirgi holati haqidagi taxminini yoki noaniq xulosasini bildiradi. -*ㄹ/을 것 같다* grammatik qurilmasi ba'zida kelajakdagi voqealarni yoki hozirgi vaziyatni taxmin qilish uchun ishlatilishi mumkin. Taxmin qilish uchun asos bormi yoki yo'qmi, taxminning haqiqatga yaqinlik darajasiga qarab qo'llanadi. -*ㄴ/은/ 는 것 같다* grammatik qurilmasi to'g'ridan- to'g'ri dalillarga asoslanib, aniqroq taxmin qilishni anglatadi. Yuqoridagi TOPIK matnida -*것 같다* grammatik qurilmasi o'xshatish yordamida ta'riflagan ya'ni "*순간 머리를 한 대 얻어맞은 것 같다*" "*kimdir boshimga biror narsa bilan qattiq urib yuborgandek bo'ldi*", "*urganga o'xshar edi"* so'zi orqali matnda so'zlovchining holati o'xshatish bilan tasvirlangan. Matnda taxmin grammatik qurilmasi haqiqatga yaqin bo'lmagan holatda ifodalanmoqda, ya'ni so'zlovchining gapi haqiqatdan uzoqroq. Kim Woon shu holatni quyidagicha ta'riflagan: sifat -ㄴ/은 것 같다 grammatik qurilmasi qo'llanilganda haqiqatdan yiroq bo'lgan taxminni ifodalaydi.

남자: 수미 씨, 왜 회사 동호회에 가입 안 해요? 여자: 저는 따로 활동하는 동호회가 있어요. 그래서 회사 동호회는 가입 안 하려고요. 개인 생활까지 알게 되면 좀 불편할 것 같아서요. 남자: 취미 생활을 같이 하면 회사 사람들이랑 빨리 친해질 수 있어요. 필요할 때 조언도 구할 수 있고요.[제 37 회 한국어 능력시험. TOPIK II. 2 교시 읽기, 2012:10]

Erkak: Sumi, nega kompaniya klubiga qo'shilmaysiz?

Ayol: Boshqa qatnaydigan klubim bor. Shuning uchun kompaniya klubiga qo'shilishni xohlamayman. Odamlar shaxsiy hayotim haqida bilishsa, biroz noqulay bo'ladiganga o'xshaydi.

Erkak: Agar siz sevimli mashg'ulotingizni baham ko'rsangiz, ishdagi odamlar bilan tezda do'st bo'lishingiz mumkin. Shuningdek, sizga kerak bo'lganda maslahat so'rasangiz bo'ladi.

Ushbu matnda -*는 것 같다* grammatik qurilmasi aniqroq taxminni ifodalab kelgan, ya'ni *개인 생활까지 알게 되면 좀 불편할 것 같아서요. Shaxsiy hayotimgacha bilsangiz biroz noqulay bo'lar edi, noqulay bo'ladiganga o'xshaydi*, tarzda qiz yumshoqlik bilan yigitning taklifini rad etmoqda. -*는 것 같다* grammatik qurilmasi nafaqat taxmin balki yumshoqlik ma'nosida ham qo'llaniladi. Ya'ni siz do'stingiz bilan ko'rishmoqchi edingiz va birdaniga rejalaringiz o'zgarib bora olmaysiz, ushbu vaziyatda ham yumshoqlik, ham hijolat bo'lganingizni aynan mana shu grammatik vosita bilan ifodalashingiz maqsadga muvofiqdir. -*는 것 같다* grammatik vositasi o'tgan zamon bilan birga qo'llanilsa aniq bo'lgan taxminni ifodalaydi, agar hozirgi zamon qo'shimchasi bilan ifodalansa noaniq bo'lgan taxminni bildirib keladi. [곽 은 경, 2018:39]

남자: 이건 지금까지 발행된 올림픽 기념우표인가 봐요. 여자: 네. 정말 멋있네요. 올림픽의 역사를 보여 주는 것 같아요. 남자: 사실 기념우표를 왜 발행하는지 잘 이해가 안 됐어요. 그런데 전시 회에 와 보니까 의미를 알겠어요. 특히 역사적인 가치가 큰 것 같아요. [제 37 회 한국어 능력시험. TOPIK II. 2 교시 읽기, 2012: 10]

Erkak: Menimcha, bu hozirgacha chiqarilgan esdalik olimpiada markasiga o'xshaydi.

Ayol: Ha. Bu juda ajoyib-a! Bu marka Olimpiya o'yinlari tarixini ko'rsatadi.

Erkak: Rostini aytganda, nega esdalik markalari chiqarilganini tushunmas edim. Lekin ko'rgazmaga kelganimda ma'nosini anglab yetdim. Menimcha, bu juda katta tarixiy ahamiyatga ega.

Matnda -*것 같다* grammatik qurilmasi hozirgi zamon qo'shimchasi -*는* bilan birga kelganini ko'rish mumkin. Ushbu grammatik vosita hozirgi zamon bilan qo'llanganda kelajakdagi yoki hozirda mavjud bo'lgan vaziyatga nisbatan sust taxminni ifodalaydi. Tilshunos olim Kvak In Kyon -*는 것 같다* grammatik qurilmasi aynan hozir paydo bo'lgan vaziyatga nisbatan taxmin ma'nosini bildirishini va ushbu taxmin biror-bir aniq dalillarga asoslanmasligini o'z tadqiqot ishida yoritib o'tgan. [곽 은 경, 2018:41]

TOPIK imtihonida keng qo'llanuvchi grammatik vositalardan biri bu -*ㄹ/을 것이다* dir. U kelajakda bo'ladigan taxminni ifodlab keladi. *–(으) ㄴ/는 것이다* o'tgan, hozirgi zamonlarda ham qo'llaniladi, lekin faqatgina kelajak zamon qo'shimchasi bilan qo'llansagina taxmin ma'nosini beradi. Kvak In Kyong aynan -*ㄹ/을 것이다* ning qo'llanilishiga quyidagicha tarif bergan: "…ushbu grammatik vosita fe'l o'zagiga qo'shilib so'zlovchining kelajakda bajaradigan aniqroq taxminini bildirib keladi, masalan *나는 내일 집에 없을 겁니다 men ertaga uyda bo'lmayman*, bu yerda taxmin ma'nosi kuchli bo'lsa-da, uyda bo'lmasligim foizi yuqoriroq degan ma'noda qo'llanilgan. [곽 은 경, 2018: 30]

도도새는 날지 못해 멸종된 새이다. 도도새는 천적이 없고 먹이가 풍부한 곳에 살았기 때문에 날 필요가 없었고 날려고 하지도 않았다. 그러다 도도 새의 서식지에 인간과 다른 동물들이 유입되었다. 나는 법을 잊어버린 도도새는 도망가지 못해 모두 잡아먹혔고 마침내 이 세상에서 사라져 이처럼 우리도 주어진 환경에 안주하여 노력하지 않으면 결국에는 모든 것을 잃어버리게 될 것이다. [제 37 회 한국어 능력시험. TOPIK II. 2 교시 읽기,2012: 11]

Dodo - ucha olmaydigan yo'qolgan qush turi bo'lib, Dodo qushining tabiiy dushmanlari bo'lmagani va oziq-ovqati mo'l joyda yashagani uchun uchishga hojat qolmagan va uchishga urinmagan. Keyin odamlar va ba'zi hayvonlar dodo qushining yashash joyiga kiritildi. Uchib ketishni unutgan dodo qushi qochib qutula olmadi va hammasi kelgindilarga yem bo'ldi, oxir-oqibat

bu dunyodan g'oyib bo'ldi. Xuddi shunday, agar biz ham berilgan muhit bilan xotirjam bo'lib, harakat qilmasak, oxir-oqibat hamma narsani yo'qotamiz.

Matnda -*ㄹ/을 것이다* grammatik qurilmasi so'z yakunida qo'llanilgan bo'lib, biroz kuchaytirilgan taxmin ma'nosini ifodalamoqda. Dodo qushlari va ularning yashagan sharoiti va yo'q bo'lib ketish sabablari keltirilgan bo'lib, so'zlovchi matn oxirida *우리도 주어진 환경에 노력하지 않으면 모든 것을 잃어버리게 될 것이다.* (Biz ham berilgan imkoniyatlardan foydalanmasak bor narsalarimizni yo'qotishimiz mumkin) tarzida ifodalagan. *잃어버리게 될 것이다* iborasi orqali so'zlovchi kuchliroq taxminni tinglovchi ongiga singdirmoqchi bo'lmoqda, matn -*게 되다* grammatik qurilmasi bilan yakunlansa ham bo'lar edi, ammo unday tugatilganda matndagi shubha ma'nosi yo'qolardi.

Xulosa. TOPIK imtihonida grammatik vositalarning to'g'ri qo'llanilishi nafaqat imtihon natijalariga ijobiy ta'sir qiladi, balki kundalik muloqotda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada tahlil qilingan taxminni ifodalovchi grammatik qurilmalar – -ㄹ/을 것이다, -ㄴ/은/는 모양이다, -ㄴ/은/는 가 보다, -ㄹ/을 텐데 va -ㄴ/은/는 척하다 – so'zlovchining voqea yoki holatga bo'lgan ehtimoliy munosabatini teranroq ifodalash imkonini beradi. Shuningdek, bu vositalarni puxta o'zlashtirish TOPIK imtihonida yuqori baho olishga va tilni yanada samarali o'rganishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1.기영흠(2011), "TOPIK 응시자를 위한 한국어 교재 개발 연구: 중급 어휘·문법 영역을 중심으로", 부산외국어대학교 대학원 석사학위논문. – P.27.

2.김서형, "한국어 문법 교육 연구의 검토", 「문법교육」 3, 한국문법 교육학회.2005. – P.17.

3.곽 은 경. 한국어 추측 표현 교육 방안- 한국어·태국어 대응 관계를 통해 -명지대학교 교육대학원 외국인을 위한 한국어교육학과. 2018. – P.39-45.

4.오소평. 토픽 초급 문법 항목과 토픽 문항의 상관성 연구. 중앙대학교 대학원. 국어국문학과 한국어교육학전공. 2014. – P. 14-20.

5.송 향 근. 중국인 고급 TOPIK 응시자를 위한 문법 교육 방안 연구. 2001. – P.48-55.

6.제 37 회 한국어 능력시험. TOPIK II. 2 교시 읽기. 국립국제교육원. 2012. – P. 9-15.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-16 Pages: 119-124

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage: https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE USE OF AUTHENTIC MATERIALS IN TEACHING GRAMMATICAL CATEGORIES IN THE KOREAN LANGUAGE

Olmosxon Niyozova
Korean Language Instructor
Independent Researcher at Tashkent State Pedagogical University (TSPU)
University of World Economy and Diplomacy
Uzbekistan
E-mail: niyozovaolmosxon@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Korean language, authentic materials, teaching methodology, grammatical categories, conversation, communicative skills.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article analyzes the importance of authentic materials in teaching grammatical categories in the Korean language and how they can be integrated into the learning process. In learning the complex grammatical categories of Korean, authentic materials, such as texts used in real-life language situations, films, TV series, conversations, and online resources, play a crucial role in helping learners acquire the language. Authentic materials allow students to learn not only the theoretical but also the practical application of grammar, and they help them understand the cultural and social contexts of Korea.

KOREYS TILIDA GRAMMATIK KATEGORIYALARNI O‘QITISHDA AUTENTIK MATERIALLARDAN FOYDALANISH

Olmosxon Niyozova
koreys tili o‘qituvchisi
TDPU mustaqil tadqiqotchisi
Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti
O‘zbekiston
E-mail: niyozovaolmosxon@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: Koreys tili, autentik materiallar, o‘qitish metodikasi, grammatik kategoriyalar, suhbat, kommunikativ ko‘nikmalar.

Annotatsiya. Ushbu maqolada koreys tilida grammatik kategoriyalarni o‘qitishda autentik materiallarning ahamiyati va ularni o‘quv jarayoniga qanday kiritish mumkinligi tahlil qilingan. Koreys tilida grammatikaning murakkab kategoriyalarini o‘rganishda autentik materiallar, ya’ni real hayotdagi til vaziyatlarida

ishlatilgan matnlar, film, serial, suhbatlar va internet-resurslar orqali oʻquvchilarga tilni oʻzlashtirishda muhimdir. Autentik materiallar oʻquvchilarga grammatikaning nafaqat nazariy, balki amaliy qoʻllanilishini oʻrganish imkonini yaratadi va ularga Koreyaning madaniy va ijtimoiy kontekstlarini tushunishda yordam beradi.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУТЕНТИЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ ГРАММАТИЧЕСКИХ КАТЕГОРИЙ В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Олмохон Ниёзова
Преподаватель корейского языка
Независимый исследователь Ташкентского государственного педагогического университета (ТГПУ)
Университет мировой экономики и дипломатии
Узбекистан
E-mail: niyozovaolmosxon@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: корейский язык, аутентичные материалы, методика преподавания, грамматические категории, беседы, коммуникативные навыки.

Аннотация. В данной статье анализируется важность аутентичных материалов при обучении грамматическим категориям корейского языка и способы их интеграции в учебный процесс. При изучении сложных грамматических категорий корейского языка аутентичные материалы, такие как тексты, использованные в реальных жизненных ситуациях, фильмы, сериалы, беседы и интернет-ресурсы, играют важную роль в усвоении языка учащимися. Аутентичные материалы позволяют учащимся изучать не только теоретическое, но и практическое применение грамматики, а также помогают им понимать культурные и социальные контексты Кореи.

Kirish. Grammatika oʻqitish, til oʻrganishning asosiy va muhim bosqichlaridan biri sifatida, til oʻrganuvchilarning tilni toʻliq va samarali egallashlariga xizmat qiladi. Koreys tili kabi murakkab grammatik tizimga ega tillarda grammatik kategoriyalarni oʻqitish jarayoni alohida ahamiyatga ega. Oʻquvchilar uchun grammatikani amaliy ravishda oʻrganish va unga koʻnikmalarini mustahkamlashda autentik materiallardan foydalanish samarali yechim boʻlishi mumkin. Autentik materiallar, ya'ni tabiiy til vaziyatlarida ishlatilgan materiallar, oʻquvchilarga tilning oʻziga xos grammatik konstruktsiyalarini oʻrgatishda yordam beradi.

Asosiy qism. Koreys tili grammatikasi oʻziga xos va murakkab boʻlib, koʻplab kategoriyalarni oʻz ichiga oladi. Ushbu kategoriyalar nafaqat sintaksis, balki morfologiya, semantika va pragmatika jihatlarini ham qamrab oladi. Koreys tilining grammatik tizimida koʻplab qoʻshimchalar, soʻz yasash

usullari va ijtimoiy kontekstdan kelib chiqadigan o'zgarishlar mavjud. Quyida koreys tilidagi ba'zi asosiy grammatik kategoriyalarni va ularga oid misollarni ko'rib chiqamiz.

Tensiya (Vaqtni ifodalash) Koreys tilida vaqtni ifodalash uchun o'ziga xos grammatik kategoriyalar mavjud. Vaqtni ifodalash, so'z qo'shimchalari yordamida amalga oshiriladi. Koreys tilidagi vaqtni ifodalovchi shakllar uchta asosiy zamonni o'z ichiga oladi: hozirgi, o'tgan va kelasi zamonlar. Masalan, Hozirgi zamon: *가다 (kada)* – "bormoq", *갑니다 (kamnida)* – "boryapman". O'tgan zamon: *갔다 (katta)* – "bordi", *갔습니다 (assseumnida)* – "bordim" (rasmiy shakl). Kelasi zamon: *갈 것이다 (kal koshida)* – "boradi" (kelajakda)

Koreys tilidagi zamon kategoriyasi, gapning rasmiyligi va vaqtni ifodalashda o'ziga xos qo'shimchalar bilan amalga oshiriladi. Bu, tilning yuqori darajadagi aniqligini va kontekstual o'zgaruvchanligini ko'rsatadi.

Modallar (Ixtiyoriylik, Majburiyat) Modallar koreys tilida kishining ijtimoiy pozitsiyasini yoki biror harakatni bajarish majburiyatini bildiradi. Modallar, gapda ruxsat, majburiyat, ehtimollik, va ixtiyoriylik kabi nuanslarni ifodalashda muhim rol o'ynaydi [Jumaniyazova, 2023:94]. Misollar:

• Majburiyat:

해야 한다 (heya handa) – "qilishingiz kerak"

가야 한다 (kaya handa) – "borishingiz kerak"

• Ehtimollik:

-*ㄹ/을 것이다 (-l koshida)* – "ehtimol... bo'ladi"

갈 것이다 (kal koshida) – "boradi (ehtimol)"

Koreys tilida modallar gapning maqsadi va kontekstiga qarab, biror harakatning amalga oshirilishiga bo'lgan majburiyatni yoki ehtimollikni ko'rsatadi. Bu, tilning ijtimoiy qatlamlar bilan bog'liq asosiy xususiyatlaridan biridir.

Egalik (Posessivlik). Koreys tilida egalik, so'z qo'shimchalari yordamida ifodalanadi. Egallik kategoriyasi, biror narsa yoki shaxsning egaligini bildiradi.

Misollar:

내 책 (ne chek) – "mening kitobim". *그의 차 (kie cha)* – "uning mashinasi"

Koreys tilida egalikni ifodalash uchun so'zga qo'shimchalar qo'shish zarur. Egalik qo'shimchalari o'rnatilgan struktura orqali aniq va samarali ko'rsatiladi, bu esa tilni aniqroq va tushunarli qiladi.

Tenglik va taqqoslash. Koreys tilida tenglik va taqqoslash kategoriyalari, biror narsaning boshqa narsaga nisbatan qanday holatda ekanligini bildiradi. Bu kategoriyalar, "ko'proq" yoki "kamroq" kabi ifodalar yordamida ishlatiladi.

Misollar: Tenglik: *같다 (katta)* – “bir xil”, *그는 나와 같다 (kinin nava katta)* – “u men bilan bir xil”

Taqqoslash: *더 (to)* – “ko‘proq”, *그는 나보다 더 빠르다 (kinin napoda to parida)* – “u mendan tezroq”

Koreys tilida tenglik va taqqoslashning o‘ziga xos shakllari mavjud. “Ko‘proq” (더) va “bir xil” (같다) kabi so‘zlar bilan turli holatlar va narsalar o‘rtasidagi farqlar yoki o‘xshashliklar aniqlanadi.

Sifat va holatni ifodalash (Adjective and Adverb) Koreys tilida sifatlar va holatlar, gapda narsaning sifatini yoki holatini ifodalash uchun ishlatiladi. Sifatlar ko‘pincha o‘zgarmas va ularning ma'nosi aniq bo‘ladi.

Misollar: Sifat: *크다 (kida)* – “katta”, *예쁜 (yeppin)* – “chiroyli”

Holat (Adverb): *빨리 (ppalli)* – “tez”, *천천히 (chonchonhi)* – “sekin” [Kang, 2012:47]. Koreys tilida sifat va holatning farqlanishi, tilning sintaksisida aniq belgilangan. Sifatlar va holatlar, tilda ma'lumotni to‘g‘ri va aniq ifodalashda muhim rol o‘ynaydi. Suhbatning formal va informal shakllari. Koreys tili, o‘ziga xos ijtimoiy qatlamlarga asoslangan rasmiylik va hurmat shakllarini talab qiladi. Gapni kimga qaratilganiga qarab, rasmiy yoki norasmiy shakllarda tuzish zarur [Xaydarova, 2022:23].

Misollar: Rasmiy: *갑니다 (kamnida)* – “boraman” (rasmiy)

Norasmiy: *가 (ka)* – “bor” (norasmiy)

Koreys tilida rasmiy va norasmiy shakllar tilni ishlatishda ijtimoiy kontekstni hisobga olish zarurligini ko‘rsatadi. Shu sababli, grammatik shakllar gapning kimga qaratilganiga, ularning o‘zaro munosabatlariga qarab o‘zgaradi. Koreys tilida grammatik kategoriyalar juda ko‘p va turli xususiyatlarga ega. Tilda vaqt, modallar, egalik, taqqoslash, sifatlar va holatlar, shuningdek, rasmiylik va norasmiylik kabi kategoriyalar yordamida til o‘rgatish va o‘rganish jarayoni yanada boy va aniq bo‘ladi. Har bir grammatik kategoriya o‘zining tilshunoslik nuqtai nazaridan aniq va tushunarli ifodalash vositasini taqdim etadi, bu esa o‘quvchilarga Koreys tilini samarali o‘rganish imkonini beradi.

Quyida o‘quvchilarga koreys tilidagi grammatik kategoriyalarni o‘rgatishda film, serial, suhbat, kitob, va internet-resurslar kabi autentik materiallarning qanday qo‘llanilishi tahlil qilamiz. O‘quvchilar uchun quyidagi afzalliklar taqdim etiladi:

1.Realistik kontekstda grammatikani o‘rganish: Autentik materiallar orqali o‘quvchilar grammatik kategoriyalarni real hayot sharoitida, ya'ni tabiiy suhbatlarda va madaniy kontekstda qanday ishlatilishini o‘rganadilar. Bu esa tilni o‘rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Misol

uchun, koreys filmlaridagi suhbatlar yoki seriallardagi dialoglar orqali o‘quvchilar vaqtni ifodalash (tensiya) va modallarni qanday ishlatishni amaliy misollar bilan o‘rganadilar.

2.Koreys madaniyati bilan tanishtirish: Autentik materiallar o‘quvchilarga nafaqat grammatika, balki Koreyaning ijtimoiy va madaniy xususiyatlari bilan tanishish imkonini beradi. Koreys tilidagi adabiyotlar, radio dasturlari yoki internet-resurslar yordamida o‘quvchilar tilni o‘rganishning madaniy kontekstini ham tushunadilar.

3.Grammatik kategoriyalarni tushunish va ishlatish: Autentik materiallar yordamida o‘quvchilar grammatikaning nafaqat nazariy, balki amaliy qo‘llanilishini ham o‘rganadilar. Bunda grammatik kategoriyalarni to‘g'ri ishlatish, o‘quvchilarning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi [Kim, 2009:84]. Masalan, "kerak" yoki "mumkin" kabi modallarni film va suhbatlardagi kontekstda to‘g'ri qo‘llashni o‘rganish o‘quvchilarga tilni yanada aniqroq tushunishga yordam beradi.

4.Motivatsiya va faollikni oshirish: Autentik materiallar o‘quvchilarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Ular real hayotdagi materiallar bilan ishlashni qiziqarli va foydali deb hisoblaydilar, bu esa o‘rganish jarayonini samarali qiladi. Film yoki internet-resurslar yordamida o‘quvchilar koreys tilini o‘rganishga bo‘lgan motivatsiyasini oshiradilar.

Koreys tilidagi grammatik kategoriyalarni o‘qitishda autentik materiallarning ahamiyati o‘quvchilarga tilni nafaqat nazariy jihatdan, balki amaliy ravishda o‘rganish imkonini beradi. Autentik materiallarning turli turlari (film, serial, suhbatlar, kitoblar, internet-resurslar) grammatik kategoriyalarni o‘rganishda samarali vosita bo‘lishi mumkin. Biroq, autentik materiallar bilan ishlashda ehtiyotkorlik bilan yondashish zarur [Cho&Kwon, 2010:26]. Barcha autentik materiallar har doim o‘quvchilarning darajasi va ehtiyojlariga mos bo‘lishi kerak. Shu bilan birga, autentik materiallarni o‘qitish jarayoniga qo‘shish, o‘quvchilarning o‘z-o‘zini o‘rganish, tahlil qilish va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Bu esa tilni o‘rgatishda yangi yondashuvlarning zarurligini ko‘rsatadi. Koreys tili o‘qitish metodologiyasida autentik materiallar bilan ishlash, tilni o‘rganishning samaradorligini oshirishi va o‘quvchilarni real hayotdagi til vaziyatlariga tayyorlashda muhim rol o‘ynaydi.

Xulosa qilib aytganda, koreys tilida grammatika o‘qitishda autentik materiallardan foydalanish, o‘quvchilarga grammatik kategoriyalarni to‘liq va samarali o‘rganish imkoniyatini yaratadi. Autentik materiallar yordamida o‘quvchilar grammatikaning amaliy qo‘llanilishini real hayot kontekstida ko‘rib chiqadilar, bu esa ularning tilga bo‘lgan qiziqishini oshiradi va o‘quv jarayonini yanada samarali qiladi. Koreys tili o‘qitish metodologiyasida autentik materiallarning qo‘llanilishi tilni o‘rganishning zamonaviy va interaktiv usuliga asoslanadi, bu esa o‘quvchilarning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1.Lee, I. (2005). *A History of the Korean Language*. Cambridge University Press.

2.Kang, S. (2012). *Korean Grammar for International Learners*. Language Education Institute.

3.Bae, H. (2017). *The Role of Authentic Materials in Second Language Acquisition: A Case Study of Korean*. Journal of Applied Linguistics, 23(2), 45-59.

4.Choi, H., & Lee, Y. (2013). *Korean Grammar: A Resource for Teachers and Learners*. Routledge.

5.Cho, H., & Lee, J. (2016). *Korean Language Pedagogy: Theoretical and Practical Perspectives*. Springer.

6.Sung, C. (2018). *The Impact of Social Context on Korean Grammar Instruction*. Language Teaching Research, 34(1), 77-89.

7.Yoo, M. (2011). *Korean Linguistics and Syntax: An Introduction*. University of Hawaii Press.

8.Kim, H. (2009). *Understanding Korean Grammar: A Practical Approach*. Seoul National University Press.

9.Song, J. (2012). *Korean Syntax and Semantics: A Practical Guide*. John Benjamins Publishing Company..

10.Cho, Y., & Kwon, Y. (2010). *Learning Korean: An Integrated Approach*. Pearson Education.

11.Niyozova O. E. O‘xshatishllarni vujudga keltiruvchi grammatik vositalarni tarjimada ifodalanishi //zamonaviy taraqqiyotda ilm-fan va madaniyatning o ‘rni. – 2024. – Т. 3. – №. 2. – B. 34-37.

12.Niyozova, O. E. O‘zbekcha-koreyscha tarjimalarda o‘xshatishlarni tarjima qilish usullari. Academic research in educational sciences. 2022. 3(1), B-27-34.

13.Niyozova, O. E. O‘zbekcha-koreyscha tarjimalarda o‘xshatishlarni vujudga keltiruvchi grammatik vositalar tarjimasi. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. 2021. 1(6), B. 70-76.

14.Niyozova, O. E. Koreys va o‘zbek muloqotida salomlashish xususiyatlari. ilm fan taraqqiyotida zamonaviy metodlarning qo‘llanilishi, 4(2), 2024. B-26-28.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-17 Pages: 125-131

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

RENDERING HISTORICALLY AND CULTURALLY SPECIFIC VOCABULARY IN TRANSLATION (BASED ON THE TRANSLATIONS OF ABDULLA QAHHOR'S SHORT STORIES)

Barno Mirsharipova
1st-year PhD Student
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: minyo1691@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: translation, historical-national realities, equivalent, transliteration, explanatory translation, literary translation, historical authenticity, translation methods.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article analyzes the representation of historical and national-specific terms in translation and the challenges faced by translators. It highlights that translating historical and national realities is a complex process that requires preserving the original meaning of words belonging to a specific era. Additionally, the importance of the translator's correct approach to the concepts of historicity and national identity is emphasized.

Furthermore, the article pays special attention to the translation of measurement units, currency units, and household items, emphasizing that their accurate translation is crucial for conveying historical authenticity to the reader. The views of translation theory scholars are cited, stressing the need for a careful approach when translating historical and national realities and the importance of using footnotes.

TARJIMADA TARIXIY-MILLIY O'ZIGA XOS SO'ZLARNING IFODALANISHI (ABDULLA QAHHOR HIKOYALARI TARJIMASI ASOSIDA)

Barno Mirsharipova
1-kurs tayanch doktorant
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: minyo1691@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: tarjima, tarixiy-milliy realiyalar, ekvivalent, transliteratsiya, izohli tarjima, badiiy tarjima, tarixiy haqiqat, tarjimon

Annotatsiya. Ushbu maqolada tarixiy-milliy o'ziga xos so'zlarning tarjimada ifodalanishi va tarjimon duch keladigan

usullari.

qiyinchiliklar tahlil qilinadi. Tarixiy va milliy realiyalar tarjimasi muayyan davrga mansub bo‘lgan so‘zlarning asl mazmunini yo‘qotmasdan yetkazish bilan bog‘liq murakkab jarayon ekanligi ta’kidlanadi. Shuningdek, maqolada tarjimonning tarixiy va milliylik tushunchalariga to‘g‘ri yondashishi muhimligi qayd etiladi.

Maqolada, shuningdek, o‘lchov birliklari, pul birligi va maishiy buyumlarning tarjimada ifodalanishiga alohida e’tibor qaratilib, ularning to‘g‘ri tarjima qilinishi kitobxon uchun tarixiy haqiqatni to‘g‘ri yetkazishdagi muhim omil ekanligi yoritiladi. Tarjima nazariyasi bo‘yicha olimlarning fikrlari keltirilib, tarixiy-milliy realiyalarni tarjima qilishda ehtiyotkorlik bilan yondashish va matn osti izohlaridan foydalanish zarurligi ta’kidlanadi.

ПЕРЕДАЧА ИСТОРИКО-НАЦИОНАЛЬНО СПЕЦИФИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕВОДЕ (НА ПРИМЕРЕ ПЕРЕВОДОВ РАССКАЗОВ АБДУЛЛЫ КАХХАРА)

Барно Миршарипова
Базовый докторант 1-курса
Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: minyo1691@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: перевод, историко-национальные реалии, эквивалент, транслитерация, пояснительный перевод, художественный перевод, историческая достоверность, переводческие методы.

Аннотация. В данной статье анализируется передача историко-национальных реалий в переводе, а также сложности, с которыми сталкивается переводчик. Подчеркивается, что перевод исторических и национальных реалий представляет собой сложный процесс, связанный с сохранением исходного значения слов, принадлежащих определённой эпохе. Также отмечается важность правильного подхода переводчика к понятиям историчности и национальной идентичности.

Кроме того, в статье особое внимание уделяется передаче в переводе единиц измерения, денежных единиц и бытовых предметов, поскольку их корректный перевод играет важную роль в донесении исторической достоверности до читателя. Приводятся мнения исследователей в области теории перевода, подчёркивается необходимость осторожного подхода к передаче историко-национальных реалий и использование сносок в тексте.

Kirish. Odatda tarixiy-milliy realiyalarning tarjimasi alohida murakkablik, qiyinchilik tug‘diradi. Tarixiy-milliy realiyalar haqida leksikaning maxsus o‘ziga xos guruhi haqida gapirilganidek, gapirilmaydi. Aksariyat hollarda realiyalarni u yoki bu davrga tarixiy jihatdan mansubligi haqida gap ketadi. Bunda realiyalarning predmet mazmuni yo‘qolib qolmasligi lozim, bu mazmun predmet tasnifining muvofiq bosqichlari bilan bog‘laydi.

Asosiy qism. Tarixiy-milliy xos so‘zlarda tarixiylik va milliylik bir-biri bilan chambarchas bog‘liqdir. Bu tushunchalarning birini tarjimada noto‘g‘ri aks ettirilishi, o‘z navbatida ikkinchisining ham buzilishiga olib keladi. Demak, tarjimon oldida murakkab masalalardan biri tarjimada milliylikni qayta aks ettirishdir.

Tarixiy realiyalarning tarjimasi bu aslida mazkur so‘zlarning tarixiy bo‘yoqligini, ularning moddiy mazmuni hamda boshqa turiga nisbatan qo‘shimcha tarzda yetkazib berilishidan iborat.

Ko‘plab realiyalar tarixiy bo‘lib qolgan va hozirda ham bo‘lib qolmoqda, masalan, tarixiy bo‘yoqqa ega realiyalar aksariyat hollarda harbiy realiyalar orasida uchraydi. Turli, xilma-xil obyektlarni belgilab beruvchi so‘zlar bu realiyalar, yoxud atama, termin. Tarixiy realiyalarni tarjimon qadimgi mualliflarda shartli ravishda arxaik asarlarda ham uchratadi, bundan tashqari zamonaviy yozuvchilar asarlarida ham bular uchraydi, ammo bu yozuvchilar uzoq yoki yaqin o‘tmishni tasvirlab beradilar. U va bu mualliflar o‘rtasidagi farqlar ulardagi realiyalardir. Muallif hamda kitoblar o‘rtasidagi farqlar ulardagi realiyalarni yetkazib berishda ham turli yondashuvni talab qiladi.

Aniqki, tarixiy realiyalarni tarjima qilishda tarjimon o‘z arsenaliga “lingvistik qurol”ning ko‘plab turlarini kiritishi mumkin. Bunda biz transkripsiya, tarjima hamda o‘z tilining eskirgan so‘zlaridan foydalanishini nazarda tutamiz.

Quyida biz Abdulla Qahhor hikoyalarida keltirilgan ba’zi tarixiy-milliy o‘ziga xos so‘zlarning koreys tili tarjimasida berilishini ko‘rib o‘tamiz.

Faxriddin bozordan, otasi tayinlaganicha, ikkita shirmoy non, *yarim qadoq* pista oldi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:16]

파흐르든은 아버지 말대로 우선 시장에 들러서 따뜻한 빵 2 개랑 땅콩 **500 그램을** 샀다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:21]

Bu yerda milliy xos so‘z sifatida yarim qadoq so‘zi kelgan. Koreys tiliga tarjima qilinganda mazmunan biroz to‘g‘ri tarjima qilingan bo‘lsada, izohli lug‘atga murojaat qilganimizda buning aksini ko‘rishimiz mumkin.

Qadoq – 400 grammcha keladigan og‘irlik o‘lchovi. *Bir qadoq choy. – Afandi ishonmay, mushugini tortib ko‘rsa, to‘rt qadoq chiqibdi.* “Latifalar”. [Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2-жилд, 1981:534]

Koreys tilidagi tarjimada berilganda “**500 그램**” (500 gramm) deb tarjima qilingan. Agar 1qadoq 400 grammcha keladigan bo‘lsa, yarim qadoq 200 grammga to‘g‘ri keladi.

Bundan tashqari koreys xalqida ham “qadoq” so‘ziga muqobil o‘lchov birligi ham bor.

“한국에서 법적으로 'kg, g, m^2'이 사용되지만 '근'과 '평'이라는 단위도 사용됩니다. '근'은 보통 고기나 채소, 과일의 무게를 잴 때 많이 사용되는데, 고기 한 근은 600g 이며 채소 한 근은 400g 이 됩니다. 그리고 '평'이라는 단위도 한국에서 많이 사용됩니다. 집을 구할 때 '평'을 많이 사용하기도 하는데 한 평은 $3.3m^2$ 입니다.” [송영중. 한국어 표준 교재, 2012:44]

Tarjimasi: “Koreyada qonuniy ravishda ‘kg, g, m^2’ kabi o‘lchov birliklaridan foydalanilsada, ‘kin’ va ‘pyong‘ deb nomlanuvchi o‘lchov bilrliklaridan ham foydalanishadi. ‘Kin’ odatda go‘sht yoki sabzavot, mevalarning og‘irligini o‘lchayotganda ko‘p ishlatilib, 1 kin go‘sht 600g.ga, 1 kin sabzavot 400g.ga to‘g‘ri keladi. Shuningdek, ‘pyong‘ o‘lchov birligi ham ko‘p ishlatiladi. Uyning o‘lchamini o‘lchayotganda ko‘p ishlatilib, 1 pyong $3.3m^2$ga teng.”

Tarjimada qadoq so‘zi o‘rniga uning muqobil varianti “kin” so‘zi koreys xalqida bor bo‘lsa uni qadoqqa almashtirish biroz noto‘g‘ri sanaladi. Buning sababi bu ikkala so‘z ham tarixiy so‘z hisoblanib, har biri ma’lum xalqqa tegishli hisoblanadi. Shuning uchun bu so‘zni matn ostiga olib, izoh berilsa yaxshi bo‘lar edi.

“Muayyan bir xalq hayotidagi o‘lchov birliklarini boshqasi bilan almashtirishda uni asarning umumiy ohangiga, undagi tarixiy haqiqatga, milliy ruhga nechog‘lik mos kelish-kelmasligini jiddiy o‘ylab ko‘rish kerak. Beparvolik bilan o‘sha o‘lchov birligi haqida zarur ma’lumotga ega bo‘lmay turib, uni o‘z tilidagi mos kelmaydign o‘lchov birligi orqali ifodalash asarning badiiy-estetik qimatiga putur yetkazadi, kitobxonda voqelikka nisbatan ikkilanish, ishonchsizlik uyg‘otadi”. [Исоқова, 2004:90]

Bemor kundan-kun battar, oxiri o‘sal bo‘ldi. “Ko‘nglida armon bo‘lmasin” deb “chilyosin” ham qildirishga to‘g‘ri keldi. Sotiboldi to‘qigan savatchalarni ulgurji oladigan baqqoldan *yigirma tanga* qarz ko‘tardi. “Chilyosin”dan bemor tetik chiqqanday bo‘ldi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:24]

환자는 며칠 동안 죽을 것처럼 나빠졌다. '마음에 희망이 없기 때문에' '칠려슨'을 했다. 서드벌드는 그가 만든 바구니를 사주던 도매상에게 **20 딴가**의 빚을 얻었다. 칠려슨으로 환자가 건강해진 듯 보였다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:27]

Bu yerda pul birligi tanga so‘zi ishlatilgan. Koreyscha tarjimasida bu so‘z transliteratsiya usulida berilib, izohi matn ostida keltirilgan. 딴기: 숨보다 작은 화폐 단위 – tarjimasi: tanga: so‘mga qaraganda kichik pul birligi

Tanga – Buxoro xonligida 15 tiyinga, Qo‘qon xonligida 20 tiyinga teng bo‘lgan kumush pul. *Bir tanga (yigirma tiyin) yarim tanga (o‘n tiyin).* [Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2-жилд, 1981:117]

Izohli lug‘atdagi izoh bilan koreyscha tarjimadagi izoh bir-biriga mos kelgan. Tarjima to‘g‘ri berilgan.

Burungi zamonda bitta odam, mening bilishimcha, juda nari borsa *uch yarim pud* paxta terar edi, hozir *yigirma besh pudga* yetkazib terar emish. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:31]

옛날에는 한 사람이 **삼 분**의 목화를 땄지만 지금은 **이십오 분**을 수확하고 있어. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:38]

Bu yerda tarixiy o'lchov birligi pud ishlatilgan. O'lchov birliklari haqida so'z ketar ekan, keling o'lchov birliklarining tarixi haqida qisqacha ma'lumot berib o'tamiz. Har bir o'lchov birligi o'zining uzoq tarixiga ega. O'lchov birliklari mavjud bo'lmagan davrlarda odamlar o'z ehtiyojlaridan kelib chiqib, biror narsaning miqdorini o'lchashda ulardan foydalanganlar. Ilgari inson tana a'zolari ham o'lchov vositasi sifatida qo'llanilgan. Bizga yetib kelgan yozma yodgorliklarda ular o'z ifodasini topib, turli davrlarda har xil yuritilgan. Asosiysi, bu o'lchovlarni hamma ham ishlata olishini hisobga olgan holda joriy etishgan. Masalan, ularni ishlatish uchun barmoq, qo'l, qadam, ko'z, quloq, bo'g'in, chaqirim, qo'sh, tegirmon, mo'ndi, tirsak, tosh va boshqa narsalar asos qilib olingan.

Pud – metrik o'lchovlar sistemasi qabul qilinganiga qadar qo'llangan, 16 kilogrammga teng og'irlik o'lchov birligi. [Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 1-жилд, 1981:606]

Tarjima asarda bu so'z matn ostiga tushurib quyidagicha tarjima qilingan:

분: 목화의 양을 다는 단위 – pud: paxtaning og'irligini o'lchaydigan og'irlik o'lchov birligi. Tarjimon tomonidan to'g'ri tarjima qilingan.

Chex olimi Irji Leviy o'lchov birliklarining o'girmasi xususida fikr yuritib, jumladan, shunday deydi: "……arshin,stop,dyum,pint,gallon va shu kabilar faqat kolorit uchun xizmat qilsa hamda tarjima kitobxonida aniq moddiy tasavvur uyg'otmasa, tasvir qilingan narsaning haqiqiy o'lchamlari kitobxon ko'z oldida gavdalanmaydi. Bu borada barcha birliklarni qabul qilgan metrik sistemaga, ya'ni metr va kilogrammlarga o'tkazib tarjima qilish mumkin, faqat bunda muayyan uzunlik yoki og'irlik asar uchun koloritdan ko'ra ko'proq ahamiyatga ega bo'lishi lozim". [Левый, 1974:134]

Xotini Mukarram hovlida *samovar*ga suv quyar edi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:70]

그의 아내 무가르람은 마당에서 **차 주전자**에 물을 붓고 있었다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:73]

Mukarram *samovar*ni ko'tarib kirdi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:71]

그때 부가르람이 **주전자**를 들고 들어왔다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:75]

Tag'in yolg'on gapirasanmi? Bundan keyin yolg'on gapiradigan bo'lsang, bilib qo'y, men oyingga o'xshab og'rimaydigan qilib urmayman-a!.. Shu yolg'on gapingdan keyin ruschadan "yaxshi" olganingga ham ishonmayman. Qani, xo'sh, masalan, choynakning qopqog'ini ruscha nima deydi? *Samovar*ning jo'mragini nima deydi? [A.Qahhor hikoyalari, 2015:161]

– 또다시 거짓말 할 거야? 다시 한번 거짓말을 하면, 나는 어머니처럼 살살 때리지는 않을 거야! 니가 거짓말 한 것을 들으니 러시아어에서 '우'를 받았다는 것도 믿을 수가 없다. 자,

대답해봐, 주전자의 뚜껑과 **사머바르**의 꼭지를 러시아어로 뭐라고 하지? [A.Qahhor hikoyalari, 2015:165]

Bu gaplarning hammasida samovar so'zi berilgan. Koreyscha tarjimasida bu so'z har uch gapda uch xil tarjima qilingan. Avvalo izohli lug'atda murojaat qilamiz.

Samovar – choy qaynatish uchun belgilangan, o'txonali ro'zg'or buyumi. [Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2-жилд, 1981:17]

Birinchi gapda **차 주전자 [**한 러 사전, 2004:590**]** choy qaynatadigan choynak degan so'z birikmasi bilan berilgan bo'lsa, ikkinchi gapda **주전자** choynak so'zi bilan berilgan. Sababi bu ikki gap bir hikoyadan, ya'ni "Adabiyot muallimi"dan olingan bo'lib, birinchi gapda to'liq izoh bilan berilgan bo'lsa, ikkinchi gapda shunchaki choynak deb berilgan. Oldingi joyda buni izohlab ketganligi sababli choynak deb berib o'tgan.

Uchinchi gapda esa aynan milliy xos sifatida urg'u berilganligi sababli, transliteratsiya usuli orqali berib, matn ostida izohini berib o'tgan.

우즈베키스탄에서 찻물을 끓일 때 사용하는 조금 큰 물통인데 꼭지가 붙어 있어서 물을 따를 수 있게 되어 있다. 이 꼭지는 러시아어로 무엇이라고 말하는지 아는 사람이 별로 없다.

Tarjimasi: O'zbekistonda choy uchun suv qaynatishda foydalaniladigan biroz katta suv idishdir, jo'mragi bo'lib, suv quyish mumkin. Bu jo'mragini rus tilida nimaligin biladigan odam umuman yo'q.

Tarjimon avvalo konteksdan kelib chiqqan holda milliy xos so'zlarni tarjima qilish kerak. Bu uchchala gapda turlicha tarjima qilingan bo'lsa-da asarda bu so'zlar to'g'ri tarjimaga mos muqobili berilgan.

"Tarjima qilayotgan birlikning ma'nosini bir marotaba anglatib ketgan tarjimon keyinchalik uni izohsiz shundayligicha qo'llashi mumkin". [Комиссаров, 1990:150]

Olimbek dodxoning sakkiz xotini katta kundosh Nodirmohbegimning uyiga yig'ilib, *sandal* atrofida o'tirishar edi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:78]

올림벡이라는 관리의 여덟 부인 중 나이가 가장 많은 노디르모흐베김 방에는 **탁자 밑에 화로를 놓고** 그 주변에 부인들이 모여 앉아 있었다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:86]

Nodirmohbegim *sandal* ichidan oyog'ini uzatib, Unsinning boldirini chimchiladi, ko'zi bilan "xayriyat, tushunmadi, bas, gapirma" deb ishora qildi. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:80]

노디르모흐베김은 **탁자** 밑으로 발을 뻗어 운손의 정강이를 치며 '다행히 이해하지 못했으니, 더는 말하지 마'라는 뜻으로 눈짓을 보냈다. [A.Qahhor hikoyalari, 2015:90]

Ushbu ikkala gapda *sandal* so'zi qo'llanilgan. Ammo tarjimada ikki xil tarzda ifodalangan. Bizga ma'lumki *sandal xonaning chekkaroq yeriga qurilgan chuqurcha, unga qo'yiladigan pastak kursi va ustiga yopiladigan ko'rpa,mahalliy isitish qurilmasidir.(qish sovug'ida sandal oyoq-qo'l*

isitish uchun xizmat qiladi, ayni paytda undan yemak stoli sifati foydalaniladi). [Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2-жилд, 1981:18]

Tarjimada birinchi gapda sandal so‘zi tasviriy usul orqali **탁자 밑에 화로를 놓다** ya’ni pastak kursi tagiga olov yoqib atrofida o‘tirmoq deb tarjima qilingan. Ikkinchi gapda esa sandal shunchaki **탁자 [**한 러 사전, 2004:678**]** ya’ni stol ma’nosini berib o‘tgan.

Xulosa. Tarjimonning muhim bosh vazifalaridan biri original, ya’ni asl nusxa mazmunini maksimal darajada, to‘liq yetkazib berishdan iborat. Asl, original matn tili hamda tarjima tili tizimidagi farqlar hamda mazkur tillardagi matnlarni yaratish xususiyatlardagi farqlar har bir tilda mavjuddir va bular turli darajada asl nusxa mazmunini tarjima qilishda to‘liq saqlanish imkoniyatini turli darajada cheklashi mumkin. Tarjimonning vazifasi original matnda mavjud bo‘lgan axborotni to‘liqroq olish, buning uchun u ham fon umumiy bilimlarga ega bo‘lishi lozim, ya’ni bunda tarjimon dastlabki til sohiblari ega bo‘lgan umumiy fon bilimlariga ega bo‘lishi lozim. Shuning uchun tarjimon vazifalarini muvaffaqiyatli bajarilishi dastlabki tilda gapirayotgan xalqning tarixi, madaniyati, adabiyoti, urf-odatlari, zamonaviy hayot va boshqa realiyalari bilan hamma tomonlama batafsil tanish bo‘lishi talab qiladi. Boshqacha qilib aytganda, to‘liq, to‘laqonli, muvofiq tarjimaga qo‘yiladigan asosiy vazifa tarjimonni asar tarjima qilinayotgan til mamlakatining realiya hamda hayot va faoliyatidagi muayyan shart-sharoitlarini bilishidir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Abdulla Qahhor hikoyalari 압둘라 카허르 단편소설집. – Toshkent: Istiqlol nashriyoti, 2015.

2. Исоқова Ш. Бадиий таржимада миллийлик ва тарихийликни акс эттирилиши. (Ойбекнинг “Навоий” романининг французча таржимаси мисолида): Ф. ф. н.дисс... – Тошкент: ЎзМУ, 2004.

3. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). –М.: Высшая школа, 1990.

4. Левый.И. Искуство перевода. – М.: Прогресс. 1974.

5. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 1-жилд. / С.Ф Акобиров, Т.А. Алиқулов, З.М Маъруфов ва бош. М. Маъруфов таҳрири остида – М.: Рус тили, 1981.

6. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. 2-жилд. / С.Ф Акобиров, Т.А. Алиқулов, З.М Маъруфов ва бош. М. Маъруфов таҳрири остида – М.: Рус тили, 1981.

7. 송영중. 한국어 표준 교재. – 서울, 2012.

8. 한 러 사전 корейско-русский словарь. – 러시아어문학사, 2004.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-18 Pages: 132-139

Oriental Journal of Education

SUPPORT SCIENCE

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

CULTURAL ISSUES IN TEACHING KOREAN

Ugiloy Khujaeva
Lecturer at the Department of Korean Philology
Uzbekistan State World Languages University
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: ugiloy2288@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: address names, cognitive linguistics, speech etiquette, linguoculturology, etiquette units, category of respect, hierarchy.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: It is known that in teaching a foreign language, there are tools that are actively and constantly used to reveal its cultural aspects. These issues may seem simple and insignificant when taken separately, but together, taken as a whole, they acquire significant importance in the culture of a given nation, serve to restore communication, activate it, and maintain speech activity in the norm. This article is devoted to examining the types and stylistic forms of address units, which are such a delicate point of the Korean language and Korean culture.

KOREYS TILINI O‘QITISHDA MADANIYAT MASALALARI

Ugiloy Xujaeva
Koreys filologiyasi kafedrasi o‘qituvchisi
O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: ugiloy2288@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: murojaat nomlari, kognitiv lingvistika, nutq etiketi, lingvokulturologiya, etiket birliklari, hurmat kategortyasi, iyerarxiya.

Annotatsiya. Ma’lumki, chet tilini o‘qitishda, uning madaniy aspektlarini ochib berishda faol tarzda doimiy qo‘llaniladigan vositalar mavjud. Ushbu masalalar alohida olinganda oddiy va ahamiyatsizdek tuyulishi mumkin, ammo birgalikda, umumiylikda olinganida o‘sha millat madaniyatida muhim ahamiyat kasb etib, kommunikatsiyani tiklash, uni faollashtirish, nutqiy faoliyatni me’yorida ushlab turish uchun xizmat qiladi. Mazkur maqola koreys tili, koreys madaniyatining ayanan ana shunday nozik nuqtasi bo‘lmish murojaat birliklarining turlari, uslubiy shakllarini

koʻrib chiqishga bagʻishlanadi.

КУЛЬТУРНЫЕ ВОПРОСЫ В ПРЕПОДАВАНИИ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА

Угилой Хужаева
Преподаватель кафедры корейской филологии
Узбекского государственного университета мировых языков
Ташкент, Узбекистан
E-mail: ugiloy2288@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: обращения, когнитивная лингвистика, речевой этикет, лингвокультурология, этикетные единицы, категория уважения, иерархия.

Аннотация. Как известно, существуют инструменты, которые активно и последовательно используются при обучении иностранному языку и раскрытии его культурных аспектов. Эти вопросы могут показаться простыми и незначительными, если рассматривать их по отдельности, но в совокупности они становятся важными в культуре данного народа, служа восстановлению коммуникации, ее активизации и поддержанию умеренности речевой активности. Статья посвящена рассмотрению типов и стилистических форм справочных единиц, которые являются особо чувствительным моментом корейского языка и корейской культуры.

Kirish. Murojaat birliklari kundalik xayotimizda, nutq faoliyati - nutq jarayonida keng qoʻllaniladigan, oʻzaro aloqa-aralashuvga xizmat qiladigan, soʻzlovchining tinglovchiga boʻlgan munosabatini ifodalaydigan, oʻzida turlicha konnotativ ma'nolarni - semantik «ohanglarni» tashiydigan oʻtkir, ta'sirchan vositadir. [Husanov B., Gʻulomov V, 2009: 48] Soʻzlovchi murojaat birliklari (shakllari, ifodalari, nomlari) orqali tinglovchining diqqat-e'tiborini oʻziga jalb etadi, qaratadi hamda biror narsaga undaydi. Murojaat shakllari tinglovchiga nisbatan yaqinlik, samimiylik, xurmat-ehtirom, ishonch, mexr-muhabbat, ta'kidlash, ogohlantirish, minnatdorchilik, mamnunlik, erkalash, suyish, norozilik, gʻazab kabi ruxiyat bilan bevosita bogʻlik ma'naviy-ma'rifiy jarayonlarni ifoda etadi. Murojaat birliklari uslubiy vazifasiga koʻra muloqot ohangini, aloqa-aralashuvning funktsional jihatini ifodalaydi. Murojaat shakllari muloqotni zaruriy ravishda olib borishda katta ahamiyatga ega boʻlib, bunda murojaat orqali tinglovchining qaysi ijtimoiy guruhga tegishliligi, uning yashash joyi, yoshi, bajarayotgan vazifasi va boshqa omillar yoritiladi.

Murojaat shakllari soʻzlovchining tinglovchiga oʻzaromunosabatini, hurmatini va uning madaniyat darajasini ifodalovchi vositalardan biri hisoblanadi. Murojaat nomlari til egalarining dunyoqarashi, milliy xarakteri, ma'naviyat darajasi, axloq-odobi, zakovati, xususan voqelikka munosabati, nutqiy madaniyatini koʻrsatib beruvchi vositadir. Bunda tabiiyki til egasining millati va mintaliteti ham ahamiyatlidir.

Asosiy qism. Milliy xarakter deganda, ma’lum bir ijtimoiy guruh o‘rtasida asrlar mobaynida avloddan avlodga o‘tib kelgan o‘ziga xosliklar majmui tushuniladi. Milliy xarakterga muayyan millat sig‘ingan din, atrof-muhit va ijtimoiy turmush tarzi jiddiy ta‘sir ko‘rsatadi va bu o‘z-o‘zidan muloqot xulqida namoyon bo‘ladi. Misol qilib aytganda, so‘zlashganda, har xil marosimlardagi xatti-harakatlarda, salomlashganda, xayrlashganda, hattoki qarashdagi yuz ifodalarida ham xarakter belgilari namoyon bo‘lishi mumkin. Koreyaning bir necha ming yillik tarix, madaniy meros va an’analari hozirgi kungi hayot tarzida ham aks etadi. Bu haqda bir koreys olimi Koreyaning o‘zi bir muzeydir, deb aytgan. Koreys xalqi o‘ziga xos so‘zlashuv xulqi va muomala madaniyati bilan ajralib turadi. Koreys xalqida o‘zbeklar kabi kattalarga hurmat va kichiklarga izzatga alohida ahamiyat beriladi. Koreys madaniyatining, ayniqsa, rasmiy murojaat shakllarida hurmat belgisi kuchli bo‘lib, shaxsning mavqeyi, mansabi, lavozimi, vazifasi, kasbkori, unvoni va yoshiga ko‘ra darajalanish kuzatiladi. [Usmanova Sh., Kalanova D,2012:162] Bu xalq madaniyatida murojaat birliklari etiket qoidalari sifatida amalga oshiriladi. Koreys tilida murojaat nomlari boshqa millat tillariga qaraganda anchayin kuchli va anchayin e’tiborni talab etadi. Ushbu tadqiqot ishimiz orqali koreys xalqining etiket qoidalariga kuchli e’tibor berishi va bu orqali milliy o‘zligini namoyon etishini ko‘rib o‘tish bizning pirovard maqsadimizdir.

Koreys xalqi asrlar mobaynida o‘ziga xos urf-odat va an’analarni saqlab keladi. Bu mamlakat azal-azaldan murojaat odobi, muloqot xulqi, kattalarni hurmat qilish kabi oliyjanob tuyg‘ular bilan tarbiyalangan xalq hisoblanadi. Murojaat odobi masalasini milliy xarakter, millatning o‘ziga xos urf-odatlari, qadriyat va an’analarini hisobga olmasdan turib o‘rganish mutlaqo mumkin emas. Chunki murojaat birliklari millat xarakterining uzviy bir qismi bo‘lib, ular bir-biri bilan chambarchas bog‘liqdir.

Murojaat birlik kategoriyasi koreys mintalitetida qonun-qoida sifatida qo‘llanilib, fikrni lo‘nda, aniq va obrazli qilib ifodalashda nutq uchun juda ham zarur bo‘lgan vositalardan biri hisoblanadi. Binobarin, koreys xalqining ko‘p asrlik ijtimoiy tajribasida ming marotabalab tasdiqlanib kelgan murojaat birliklari bu millat hayotining har kun, har lahzasida nutqda mazmuniy go‘zallik, o‘ziga xos jilo baxsh etib kelmoqda.

Koreya, jumladan sharq mamlakatlarida murojaat madaniyatiga ta’limning alohida bir bo‘limi sifatida qaraladi. Murojaat odobi kishini tarbiya ko‘rganligidan dalolat beruvchi harakatlar majmuasi bo‘lib u insondan yuqori ahloqiy saviya va estetik bilimdonlikni talab qiladi. Qadimgi sharq donishmandligida «Insonning yuziga boqma, so‘ziga boq», degan hikmatli bir haqiqat bor. Zero, til – inson tafakkurining mahsuli hisoblansa, muloqot madaniyat ko‘zgusidir. Tarbiya inson fikriy go‘zalligini, ichki olamidagi fazilatlarini yuzaga chiqaruvchi vositadir. Muomala insonlarni bir-biriga bog‘lovchi, yaqinlashtiruvchi, katta-kichik xayrli ishlarga undovchi xislatdir. Insonning go‘zal hayot kechirishida, jamiyat orasida o‘z o‘rnini topa olishida, boshqalarning hurmat ehtiromiga erishishida

muomalaning oʻrni katta. Insonning samimiyati kishining tarbiyalanganligidan guvohlik bersa, soʻzga boyligi, oʻrinli foydalanishi, soʻzlarining maʼnodorligi uning oʻqimishli, bilimdonligini koʻrsatadi.

Koreys mintalitetida muloqotiga qarab, insonga baho beriladi. Soʻzi orqali uning tafakkuri, fikri anglashilsa, murojaati orqali kishining odobi, kelib chiqishi, nasl-u nasabi, ota-onasi va ustozining bergan taʼlim tarbiyasini anglab olish mumkin. Koreyslar insonnning ichki dunyosi, shaxsi, aqli va his-tuygʻulari uning tashqi qiyofasi, jumladan, koʻzlari, chehrasi, qaddi-qomati va suhbat jarayonida ifodalaydigan mimika va gavda harakatlarida toʻla aks etadi, deb hisoblab, ichki dunyosi qanchalik mukammal boʻlsa, yurish-turishi ham shunchalik madaniyatli boʻlishiga ishonadi.

«Muomala shaxslararo munosabatning shunday koʻrinishiki, uning yordamida odamlar bir-birlari bilan axloqiy, estetik, madaniy, siyosiy va ruhiy jihatdan aloqaga kirishadilar, taʻsir oʻtkazadilar va taʻsirlanadilar» [Husanov, Gʻulomov, 2009:8].

Murojaat madaniyati koreyslar kundalik hayotida eng koʻp eʼtibor qaratiladigan jihat boʻlib, xushmuomalalikni talab qiladi. Murojaat etiketi kishilar oʻrtasidagi oʻzaro hurmat, muomala munosabatlarining avval boshi boʻlgani uchun uning bajarilishining ham alohida qoidalari bor. Neytral munosabatlarda oʻzga shaxsni chaqirayotganda koreys tilidagi murojaat birliklariga «님», «씨» va boshqa murojaat suffikslarini qoʻshib gapirganda insonlarning oʻzaro bir-biriga hurmat-ehtiromi, xayrixohlik izhori yaqqol seziladi.

Toʻgʻri tanlangan murojaat nomlari bir-biri bilan suhbatlashayotgan ikki dilning kaliti boʻlib, insonning insonga bildirgan hurmati, odamlarning oʻzaro muomala munosabatlarining boshlanishini taʼminlab beradi. Yuqorida taʼkidlab oʻtganimizdek, koreys madaniyatida muloqot qilishning oʻziga yarasha qoidalari mavjud boʻlib, bunda har doim birinchi boʻlib:

– yoshi kichiklar yoshi kattalarga;

– xodimlar rahbarlarga;

– xonaga kirgan inson u yerdagi barchaga umumiy;

– lavozimi past inson yuqori lavozimdagilarga;

– jamoat joylarida esa II-shaxs olmoshlari yordamida;

– yoshi va xizmat pogʻonasi teng insonlar davrasida esa birinchi boʻlib tarbiyali inson avvalo salom berib hamsuhbatiga nisbatan murojaat birliklaridan foydalangan holda soʻz boshlashi lozim. Oʻzaro tanish boʻlmagan insonga yuzlanishdan avval uzr soʻrab, soʻngra murojaat qilish lozim.

Aslida, murojaat qilish har xil kechib, bu insonni qayerda, kim bilan, qay paytda, shuningdek hamsuhbat bilan oʻzaro munosabatidan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi. Murojaat nomlari nafaqat hurmat belgisi, balki maqsadga erishish yoʻlida muhim vosita hamdir. Murojaat vaziyatga, sharoitga, jamoaga, muhitga qarab yakka shaxsga yoki jamoaga yoʻnaltirilgan boʻladi. Biroq barcha murojaatlar axloq meʼyorlariga boʻysungandagina ijobiy natija berishi mumkin.

Murojaat birliklari barcha tillarda mohiyatan bir xil maqsadni aks ettirsada, uni boshqa tilga ayni holatida ifodalash imkonsiz. Murojaat birliklari mohiyatida milliy xarakter, millatning o‘ziga xos urf-odatlari, qadriyat va an’ana masalasi turganligi bois bir millatning murojaat birliklarini tahlil qilishda ushbu jihatlarni hisobga olmasdan turib, o‘rganish mumkin emas. Chunki murojaat birliklari millat xarakterining uzviy bir qismi bo‘lib, ular bir-biri bilan chambarchas bog‘liqdir.

Yer yuzi tabiati naqadar rang-barang va xilma- xil bo‘lsa, unda yashovchi aholining etnik xususiyatlari ham shu qadar turli-tumandir. Yuqorida sanab o‘tilgan omillar ta’sirida har bir millatning alohida bo‘rtib turgan o‘ziga xos xarakter xususiyatlari ifodalanadi. Turli millat vakillari o‘rtasida bo‘ladigan o‘zaro muomala jarayonida bu kabi jihatlarni inobatga olmaslik turli tushunmovchilik, kelishmovchilik va hatto to‘qnashuvlarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Jumladan, koreys jamiyati o‘zining uzoq yillik ierarxiyasi va davlat boshqaruvidagi takrorlanmas tizimiga ega ekanligini hisobga olib aytishimiz mumkinki, bu jamiyatda murojaat birliklarining shunday tasnifi borki, ularni tilimizga to‘g‘ridan-to‘g‘ri tarjima etish imkonsiz.

Koreys tilida etnik holatidan kelib chiqib murojaat qilish bir necha turlarga bo‘linadi: rasmiy, ishonchli, intim va egasiz.

Insoniy munosabatlarda aytilayotgan so‘zlar faqat axloqiy me’yorlarga tayanadi. Bu esa qarindoshlar, sevishganlar, er-xotin, do‘stu – birodar, mansabdor shaxs va xodim o‘rtasidagi munosabatlarda qo‘llaniladigan murojaat birliklari turlicha bo‘lishini anglatadi. Murojaat mohiyatan ijtimoiy-siyosiy, ma’naviy-tarbiyaviy ahamiyatga ega bo‘lgan munosabat turi bo‘lib, ular og‘zaki yoki yozma ko‘rinishga ega. Quyida Koreya ijtimoiy muhitidan kelib chiqqan holda faqat shu millatgagina tegishli bo‘lgan murojaat birliklarini tasniflarga ajratib o‘rganib chiqamiz.

Koreys sferasida rasmiy murojaatlarda jamoatga murojaat qilishda II-shaxs olmoshi «여러분» murojaat birligidan foydalaniladi. Bu holatda tarkib a’zolarining kasbi ham inobatga olinadi. Jamoat tarkibi ishchi xodimlardan iborat bo‘lsa «직원 여러분», talabalardan tarkib topgan bo‘lsa « 학생 여러분», tibbiyot sohasi xodimlari jamoasiga murojaat qilishda esa «의사 여러분» murojaat birligi qo‘llaniladi. Koreya sanoati jadal rivojlanganligini inobatga olib, kasblarning xilma-xilligidan kelib chiqqan holda bu ro’yxatni yana uzoq davom ettirish mumkin. Ahamiyatli jihati shundaki, «여러분» murojaat birligi bir vaqtning o‘zida tilimizdagi «do‘stlar», «azizlar», «birodarlar» singari undalmalar bilan ekvivalent bo‘la oladi.

Mehnat jamoasida rahbarga rasmiy murojaat etishda «사장님», agar rahbar ayol kishi bo‘lsa «사모님» murojaat birligidan foydalaniladi. Ayol rahbar uchun alohida murojaat birligining qo‘llanilishi kamyob holat bo‘lib, bu millat madaniyatida murojaat birliklarining o‘rni ahamiyatli ekanligini ko‘rsatuvchi yana bir jihatdir. Shuningdek, ishlab chiqarish korxonalarida har bir xodimni aytib chaqirish uchun alohida murojaat nomlari mavjud bo‘lib, bu koreys millatida murojaat

nomlarini alohida fan sifatida o‘rganishga sabab bo‘la oladi. Korxonaning bo‘lim boshliqlari va yetakchi mutaxassislariga egallab turgan lavozimidan kelib chiqib «부장님», «과장님», «이사님» va boshqa birliklar qo‘llaniladi. Shuningdek rasmiy murojaat doirasiga ta’lim tashkilatlari ham kirib, bu muassasalarda ta’lim beruvchi ustozga «교수님», « 선생님» kabi undalmalarni qo‘llash joiz.

Rasmiy murojaatlardan davlat ahamiyatiga molik tadbirlarda ham foydalanilib, bunda kishining yoshiga qarab yoki barchaga umumiy murojaat qilinadi.

M: Yakka shaxsga nisbatan « 민우 씨» «janob Min U», deb murojaat qilish mumkin.

Agar familiya ishlatilmasa, «janob direktor» «사장님», «direktor xonim» «사모님», deb murojat qilish maqsadga muvofiq.

Rasmiy munosabatda faqat sizlab gaplashiladi. Rahbarning qo‘l ostidagi barcha kishilar bilan bo‘lgan munosabatida ham, 7 yoshdan yuqori bo‘lgan maktab o‘quvchilardan tortib, talabalar bilan bo‘lgan munosabatda ham, notanish insonga murojaat qilganingizda ham sizlab murojaat qilinadi.

Ishonchli munosabatlar deb yaqin insonlar, qarindosh–urug‘ va tanishlarga qilinadigan munosablarga aytiladi. Bunday munosabatlarda «Sen» deb faqat oilada yoki yaqin munosabatdagi insonlarga murojaat qilish mumkin. O‘zbek tilidagi *«amaki», «hola», «tog‘a», «opoqi», «kelinoyi»* va boshqa qarindoshlar o‘rtasida ishlatiladigan murojaat birliklari koreys tilida ham mavjud bo‘lib, ushbu birliklar orasida *«kelinoyi»* undalmasini tahlil qilib ko‘rsak. O‘zbek tilida aka, amaki, tog‘a va ularning o‘g‘il farzandlarining turmush o‘rtog‘i va mehnat joyidagi rahbarning turmush o‘rtog‘ini bir xilda *«kelinoyi»*, deb chaqiriladi. Ko‘p holatlarda har bir joyning o‘zidan kelib chiqib, shevaga hamda urf-odatga asoslangan holda *«kelinoyi»* undalmasi *« yanga», « biyi», «yanga mullo»* shakllariga o‘zgarishi mumkin, biroq ularning mohiyati o‘zgarmaydi. Ammo koreys tilida yaqin qarindoshlik munosabatlarini anglatuvchi *«kelinoyi»* olmoshi bilan rahbarning turmush o‘tog‘ini ifodalovchi *«kelinoyi»* olmoshi bir-biridan tubdan farq qiladi. Yuqorida mehnat jamoasida rahbarga rasmiy murojaat etishda agar rahbar ayol kishi bo‘lsa «사모님» murojaat birligidan foydalaniladi, deb aytib o‘tgan edik. «사모님» so‘zi shuningdek, korxona rahbarining turmush o‘rtog‘iga qarata qo‘llaniladigan murojaat birligi hamdir. Koreys sferasida biz «사모님» murojaat birligidan faqat ikki holatda: biri korxona rahbarining turmush o‘rtog‘iga qarata murojaat qilganimizda va ikkinchi holatda ayol rahbarga qarata murojaat qilganimizdagina foydalanishimiz mumkin. Yaqin qarindoshlik munosabatlarini anglatuvchi *«kelinoyi»* olmoshini esa koreys tilida boshqa birliklar orqali ifodalanadi. Bu koreys tili leksemasining yana bir o‘ziga xos jihatlardan biridir.

Intim murojaatlarda o‘zbek tilida turmush doirasida er-xotin munosabatlarida qo‘llaniladigan chiroyli, yoqimli, erkalash ma’nosidagi *«Azizim», «Mehribonim», «Dadasi», «Onasi»* kabi leksemalar koreys tilida biroz boshqacha bo‘lib, oilada birinchi farzand tug‘ulgunga qadar o‘zaro «자기 » yoki «×× 씨» shaklida ifoda etiladi. Farzandi tug‘ilgandan so‘ng esa umumiy tarzda «여보»,

«당신», «아기 엄마», «애기 아빠», «오빠», «이름+야», «부인», «와이프» kabi etiket birliklaridan foydalaniladi va buning sababi soʻralganda koʻplab ayollar oilaning yoshi kata a’zolari oldida hijolat tortmaslik va farzandlarning tarbiyasiga salbiy ta’sir koʻrsatmaslik maqsadida mehr va oʻzaro hurmat ifodasini anglatuvchi neytral soʻzlardan foydalanish kerakligi bilan izohlashgan [https://www.joongang.co.kr/article/1627099]. Harakterdagi ayni shu jihat oʻzbek va koreys millatlaridagi madaniy oʻxshashlikning bir na’munasidir.

Koreys tilining yana bir murojaat turi sanalmish nomsiz murojaatlarda shaxsning kim ekanligini yaqindan bilish katta ahamiyatga ega emas. Bunday murojaat qisqa mazmunda boʻlib, biror noma’lum obyekt yoki subyektni aniqlash, u haqda muayyan ma’lumot olish uchun qoʻllaniladi. Bunday murojaatlarda shaxsning aniq ismi koʻrsatilmasa-da, u haqdagi ma’lumotlar va aytiladigan fikrlar tushunarli boʻladi.

Bu murojaat shakliga misol qilib «저기요» birligini keltirishimiz mumkin. Bu tilimizdagi «hoy», «kechirasiz» kabi kabi undalmalar bilan mazmundosh sanalsa-da, mohiyatan qisman farq qiladi. Koreys tilida «저기요» murojaat birligini yoshi kichikka ham kattaga ham birdek qoʻllash mumkin, biroq oʻzbek tilida katta yoshdagilarga «kechirasiz», deb murojaat qilinsa, yoshi kichiklarga «hoy» shaklini ishlatish joiz.

Xulosa. Murojaat birliklari oʻzi yahlit bir olam. Uning ichiga kirib borgan sari jilolanib, goʻzalligini namoyon eta boshlaydi. U qaysi tilda boʻlishidan qatiy nazar oʻzida millatning gʻururi, xarakteri, oʻtmishi, turmush tarzi, etnik tarkibi, ahloq-odobini namoyish etadi. Ba’zan insonning birgina murojaati orqali butun boshli millatga baxo berish mumkin boʻladi. Koreys tili aynan murojaat birliklarining rang barangligi bilan boshqa tillardan tubdan farq qilib, har bir soha, jumladan har bir kasbga murojaat etuvchi undalma mavjud. Ba’zan koreys tilidagi murojaat nomlarini boshqa tilga tarjima qilishda qiyinchilikka dush kelish holatlari uchrab turadi. Bunda soʻzni toʻgʻridan-toʻgʻri tarjima qilish emas, balki unga mos keladigan ekvivalent soʻzni tanlash kerak boʻladi. Koreys tilida murojaat nomlarini tushunish uchun koreyscha fikrlash, koreyslar turmush tarzidan boxabar boʻlish, ular kabi xissiyotga berilish va ularning hayotida yashab koʻrish lozim boʻladi.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati:

1.Ahmedova N. «Oʻzbek tilida murojaat birliklari», II xalqaro ilmiy konfirentsiya. I-tom. Ufa.2019, 34-41b.

2.Husanov B., Gʻulomov V. Muomala madaniyati.-T.:Iqtisod – moliya.- 2009

3.Turdieva Kh. Comparison of Politeness in Persian and Uzbek speech // Journal of Word Art. Tashkent, 2019. - №4. – P. 59-66. (10.00.00; №31).

http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297

4.Turdieva H. Nutqiy etiket birliklarining ilmiy nazariy asoslari va printsiplari // Sharq mash’ali. Toshkent, 2019. - №3. - B. 54-68. (07.00.00; №9).

5.Usmanova Sh., Kalanova D. O‘zbek va koreys tillarida rasmiy murojaat shakllari // Lingvist/ Ilmiy maqolalar to‘plami. III. – Toshkent: 2012. –B. 162-166.

6.박갑수. 국어호칭의 실상과 대책, 국어생활. 제 19 호. -서울: 국립국어연구원, 1989.

7.박정운. 한국어 호칭어 체계. – 서울: 사회언어학, 1997.

8.연세한국어사전. 언어정보개발연구원. 서울: 연세 대학교, 두산동아, 2006.-3050 쪽

9.이익섭. 사회언어학. - 서울: 미음사, 1994.

10.이명화. 외국인을 위한 한국어 호칭어와 지칭어 교육 방안연구. – 서울: 동국대학교 석사학위논문, 2010.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-19 Pages: 140-145

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

FUNCTIONAL EQUIVALENTS OF THE AUXILIARY VERB 대다 IN THE KOREAN LANGUAGE

Gulshoda Yunusova
Associate Professor, PhD
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: gulyamir9@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Korean language, auxiliary verb, functional equivalent, translation theory, semantics, pragmatics.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article analyzes the functional equivalents of the auxiliary verb 대다 in the Korean language. This verb serves as one of the means to express the repetitiveness, intensity, and duration of an action. The article examines the comparison of this verb with other grammatical constructions, issues of equivalence in the translation process, and corresponding forms in other languages. Through examples, the role of 대다 in speech and its functional characteristics are highlighted.

KOREYS TILIDA 대다 KO‘MAKCHI FE’LINING FUNKSIONAL EKVIVALENTLARI

Gulshoda Yunusova
dotsent, PhD
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: gulyamir9@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: koreys tili, ko‘makchi fe’l, funksional ekvivalent, tarjima nazariyasi, semantika, pragmatika.

Annotatsiya. Mazkur maqolada koreys tilidagi 대다 ko‘makchi fe’lining funksional ekvivalentlari tahlil qilinadi. Ushbu fe’l koreys tilida harakatning takroriyligi, intensivligi va davomiyligini ifodalovchi vositalardan biri sifatida namoyon bo‘ladi. Maqolada ushbu fe’lning boshqa grammatik konstruksiyalar bilan taqqoslanishi, tarjima jarayonidagi ekvivalentlik muammolari va boshqa tillardagi mos keluvchi shakllar tadqiq etiladi. Misollar orqali 대다 fe’lining nutqdagi o‘rni va funksional xususiyatlari yoritiladi.

ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ ВСПОМОГАТЕЛЬНОГО ГЛАГОЛА 대다 В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ

Гулшода Юнусова
Доцент, PhD
Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: gulyamir9@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: корейский язык, вспомогательный глагол, функциональный эквивалент, теория перевода, семантика, прагматика.

Аннотация. В данной статье анализируются функциональные эквиваленты вспомогательного глагола 대다 в корейском языке. Данный глагол выступает как одно из средств выражения повторяемости, интенсивности и длительности действия. В статье рассматривается сравнение этого глагола с другими грамматическими конструкциями, проблемы эквивалентности в процессе перевода, а также соответствующие формы в других языках. На основе примеров освещаются место глагола 대다 в речи и его функциональные особенности.

Kirish. Tilshunoslikda funksional ekvivalentlik deganda turli tillardagi leksik, grammatik yoki sintaktik birliklarning vazifaviy jihatdan mos kelishi, ya’ni bir til birliklarining boshqa til birliklari bilan kontekstga qarab funksional jihatdan almashtirilishi tushuniladi. Bu tushuncha ayniqsa tarjima nazariyasida va kontrastiv tilshunoslikda muhim o‘rin tutadi. Funksional ekvivalentlik ma’nolarni to‘g‘ri yetkazish, grammatik va pragmatik moslikni saqlash uchun ishlatiladi. Masalan, koreys tilidagi 대다 ko‘makchi fe’lining boshqa tillarda to‘g‘ridan-to‘g‘ri grammatik ekvivalenti bo‘lmasligi mumkin, lekin uning funksiyasiga mos keluvchi turli vositalar topilishi mumkin. Leksik ekvivalentlikda so‘zma-so‘z moslik emas, balki ma’no va funksiyaga mos keluvchi so‘z yoki iboralarni tanlash tushunilsa, grammatik ekvivalentlikda turli tillardagi morfologik va sintaktik strukturalarning funksional jihatdan mos kelishi tushuniladi. Pragmatik ekvivalentlikda esa, matnning kontekst, nutq vaziyatlari va madaniy xususiyatlarni hisobga olgan holda to‘g‘ri tushunilishini ta’minlashi muhim. Ekvivalentlik tushunchasi bo‘yicha ko‘p tadqiqotlar mavjud [9,17,5].

Asosiy qism. Funktsional valentlik masalasida obyekt qilib koreys tilida mavjud 대다 fe’li, xususan, mazkur fe’lning ko‘makchilik xusussiyatini tahlil qilish maqsad qilindi.

대다 fe’lining o‘z ma’nosiga ahamyat qaratish ham muhim. 대다 harakat jarayonini tavsiflovchi fe’li «teginmoq, suyanmoq; to‘xtatmoq, birlashtirmoq, tikmoq; solishtirmoq; yetkazmoq, tan olmoq kabi ma’nolarni ifodalaydi [이희승. 2002. – P. 563.]. 대다 ko‘makchi fe’l vazifasida yetakchi fe’lga -아/어/여 [-a/eo/yo] bog‘lovchi affiksi yordamida birikadi. So Sing Xyon, Chxve

Xyon Be, So Jong Suning fikricha, 대다 ko'makchi fe'li ma'noni kuchaytirish xususiyatiga ega [12,11,13]. Masalan:

아기는 울어 대요. *Bola yig'lab yotibdi.*

Keltirilgan gapda 울어 대요 «yig'lab yotibdi» ko'makchi fe'lli birikmada bolaning yig'lashi takroriy bo'lib, bir paytning o'zida yig'lash harakatining zo'rayishi, kuchayishini ham ifodalangan.

그는 쉬지 않고 계속 먹어 댄다 [Son, S. M. (손세모돌). (1996). – P. 176].

U dam olmasdan tinmay ovqatlanib yotibdi.

Yuqoridagi gapda 대다 ko'makchi ovqatlanish holati tinmay davom etishini bildiradi va harakatni kuchli ottenka bilan ifodalaydi. Ushbu gapdagi fe'l harakatni kuchli ottenka bilan ifodalaydi. *Ovqatlanib yotibdi* deganda davomlilik ma'nosi sezilsa-da, uni harakat davomiyligini ifodalovchi 있다 [itta] fe'li bilan adashtirmaslik lozim. Ushbu gapda davomlilik harakatning, ya'ni yeyishning borgan sari kuchayib borishi ma'nosini bildiradi.

So Jong Su ko'makchi fe'llar bo'yicha tadqiqotlarni umumlashtirib, ularda yo'l qo'yilgan xato va kamchiliklar to'g'risida to'xtalib o'tgan. U Chxve Xyon Bening qarashlarini quyidagicha sharhlaydi: «Chxve Xyon Be harakat takrorini ifodalaydigan ko'makchi fe'llarni «ta'kid ko'makchi fe'llari» deb qayd qilgan. Buning sababi mazkur ko'makchi fe'llar qatnashgan gaplarda yetakchi fe'l ifodalagan ish-harakatning takrorlanishi natijasida ma'no kuchayishi yuz beradi. Shuningdek, «ta'kid» (강조) natijasining turlicha ifodalanishi sababli bu terminning o'rinsiz qo'llanilish tendensiyalari ham mavjud».

아/어/여 대다 ko'makchi fe'li harakatning takrorlanishini, davomiyligini yoki ortib borishini ifodalaydi. Bundan tashqari, u harakatning zo'rayishini va normadan ortib ketishini ham anglatishi mumkin. Shu sababli, ushbu ma'noni ifodalashi mumkin bo'lgan boshqa vositalarni quyidagi kategoriyalar bo'yicha ajratib chiqamiz.

Koreys tilida harakatning takrorlanishi, davomiyligi va kuchayishini ifodalashda turli grammatik qurilmalar qo'llaniladi. Ushbu maqolada -고 또 -고, -아/어/여 대다, -아/어/여 버리다 va -아/어/여 치우다 kabi grammatik shakllar tahlil qilinadi hamda ularning 대다 fe'li bilan semantik jihatdan bog'liqligi o'rganiladi. Bu qurilmalar harakatning takroriyligini yoki kuchayishini ifodalashda muhim vositalar hisoblanadi. Ammo ularning har biri o'ziga xos semantik va pragmatik xususiyatlarga ega bo'lib, nutqiy kontekstga qarab farqlanadi.

1. -고 또 -고 (Takroriy harakatni ifodalash). Ushbu grammatik qurilma harakatning ko'p bora takrorlanishini ifodalaydi [Choi, 2010; Yun, 2012]. 대다 fe'li bilan ma'no jihatdan yaqin bo'lishi mumkin, lekin kuchayish ma'nosiga ega emas. Masalan: 그는 먹어 대다. → 그는 먹고 또 먹는다. (U tinmay ovqatlanib yotibdi). 먹고 또 먹는다 orqali ovqatlanish harakatining takroriyligi

ifodalangan. 대다 fe'li orqali ifodalangan kuchayish va haddan oshish ma'nosi bu konstruktsiyada yo'q.

Bundan tashqari, 대다 fe'li nafaqat takroriylikni, balki ushbu harakatning normadan ortib ketganligini ham anglatadi. Biroq, -고 또 -고 bunda bevosita ishtirok etmaydi.

2. -아/어/여 대다 → -아/어/여 버리다 (Haddan oshish va normadan chiqish)

-아/어/여 버리다 odatda harakatning yakunlanishini bildiradi, lekin ba'zan harakatning kuchayishi va haddan tashqari bo'lishi ma'nolarini ham anglashi mumkin [Seo, 2012]. Misol qilib quyidagi jumlani keltiramiz: 그 아이가 울어 댔다. → 그 아이가 울어 버렸다. (Bola yig'lab yubordi.)

-아/어/여 버리다 harakatning natijaviy yakun topishini bildiradi. 대다 fe'li esa harakatning davomiyligini va takroriyligini ifodalaydi.

Shuningdek, 버리다 fe'lining asosiy vazifasi hodisaning ortiqcha yoki yoqimsiz yakun topganligini bildirishdir. 대다 esa jarayonning o'ziga e'tibor qaratadi, bu esa ularning semantik jihatdan farqlanishiga sabab bo'ladi.

3. -아/어/여 치우다 (Harakatning shiddatli va tez amalga oshirilishi)

Ba'zan -아/어/여 치우다 shakli ham 대다 bilan semantik jihatdan mos kelishi mumkin, chunki u ham harakatning kuchayishini ifodalaydi: 그는 계속 먹어 댄다. → 그는 계속 먹어 치운다. (U tinmay ovqatni "supurib" tashlayapti.)

-아/어/여 치우다 harakatning tez amalga oshirilishini bildiradi.

Biroq, bu konstruksiyada takroriylik ma'nosi zaifroq bo'lib, 대다 ning to'liq ekvivalenti hisoblanmaydi [Son, 1996]. 치우다 fe'li odatda harakatni tugatish yoki undan xalos bo'lish ma'nosini ham bildiradi, bu esa uni 대다 bilan taqqoslashda cheklovlar qo'yadi. 대다 ning o'rnida ishlatilishi mumkin bo'lgan ayrim fe'llar mavjud bo'lib, ular ko'pincha harakatning takrorlanishini, davomiyligini yoki kuchayishini ifodalaydi.

4. 반복하다 (Takrorlamoq)

Ushbu fe'l harakatning takrorlanishini bildiradi va 대다 fe'lining takroriylik ma'nosiga mos kelishi mumkin: 그는 계속 떠들어 댄다. → 그는 계속 떠들기를 반복한다. (U tinmay shovqin qilmoqda.) 반복하다 harakatning takrorlanishini bildiradi, lekin unda hissiy kuchayish yo'q [Seo, 2012]. 대다 fe'li esa harakatning haddan oshishini ham ifodalaydi. 반복하다 akademik yoki neytral nutqda qo'llanadigan fe'l bo'lib, 대다 esa ko'proq emotsional kontekstda ishlatiladi.

5. 마구 (ravish) (Normadan ortiq, haddan tashqari)

마구 ravishi ham ba’zan 대다 ning ma’nosiga mos kelishi mumkin: 그는 쉬지 않고 계속 먹어 댄다. → 그는 마구 먹는다. (U haddan tashqari ovqat yemoqda.)

마구 harakatning chegaradan chiqib ketishini bildiradi, bu ma’no jihatidan 대다 ning kuchaytirish xususiyatiga yaqin. Lekin, 마구 mustaqil ravishda ishlatilishi mumkin bo‘lsa-da, 대다 harakat fe’liga bog‘lanib keladi va grammatik jihatdan mustaqil emas.

Xulosa. Tilshunoslikda funksional ekvivalentlik tushunchasi turli tillardagi leksik, grammatik va sintaktik birliklarning vazifaviy jihatdan mos kelishini anglatadi. Bu tushuncha tarjima nazariyasi va kontrastiv tilshunoslikda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu maqolada koreys tilidagi 대다 ko‘makchi fe’lining funksional ekvivalentlik jihatlari tahlil qilindi.

대다 ko‘makchi fe’li harakatning takrorlanishi, davomiyligi yoki ortib borishini ifodalovchi grammatik vosita bo‘lib, u shuningdek, harakatning haddan tashqari kuchayishini bildirishi mumkin. Mazkur fe’lning ekvivalentlari sifatida koreys tilidagi turli grammatik qurilmalar, jumladan -고 또 -고, -아/어/여 대다, -아/어/여 버리다, -아/어/여 치우다 shakllari hamda 반복하다 fe’li va 마구 ravishi ko‘rib chiqildi.

-고 또 -고 grammatik konstruktsiyasi harakatning takroriyligini bildirsa-da, unda kuchayish ma’nosi mavjud emas. -아/어/여 대다 esa harakatning ortib borishini va normadan chiqishini ham ifodalaydi. -아/어/여 버리다 shakli harakatning yakunlanishini bildirsa-da, ba’zan uning ortiqcha yoki haddan tashqari bo‘lishi ma’nosini ham anglatadi. -아/어/여 치우다 esa harakatning tez amalga oshirilishini ifodalashda qo‘llaniladi.

Shuningdek, 반복하다 fe’li harakatning takrorlanishini bildiruvchi neytral nutq birligi sifatida foydalaniladi, biroq u 대다 fe’lining kuchaytirish ma’nosini to‘liq o‘zida aks ettirmaydi. 마구 ravishi esa harakatning chegaradan chiqib ketishini bildiruvchi leksik vosita bo‘lib, ba’zan 대다 ning semantik jihatdan ekvivalenti sifatida ishlatilishi mumkin.

Yuqoridagi grammatik va leksik vositalar koreys tilidagi 대다 fe’lining funksional ekvivalentlarini ifodalashda muhim o‘rin tutadi. Harakatning takroriyligi, davomiyligi va kuchayishini aks ettiruvchi ushbu vositalar kontekstga qarab turlicha qo‘llaniladi. Shu sababli, tarjimada yoki kontrastiv tahlillarda ularning semantik va pragmatik farqlarini hisobga olish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.Baxtiyorov, U. (2018). Kontrastiv tilshunoslik va tarjima nazariyasida funksional ekvivalentlik. O‘zbek tilshunoslik jurnali, 25(1), 34-47.

2.Bybee, J., Perkins, R., & Pagliuca, W. (1994). The evolution of grammar: Tense, aspect, and modality in the languages of the world. University of Chicago Press.

3.Choi, H. B. (최희봉). (2010). 강조 보조동사의 의미와. 한국언어학회 논문집, 35(2), 123-145.

4.Haspelmath, M. (2001). Auxiliary verb constructions. Language Typology and Language Universals, 2, 1139–1158.

5.Jakobson, R. (1959). On linguistic aspects of translation. Harvard University Press: Cambridge.

6.Kim, M. J. (김민정). (2016). 한국어의 강조 표현과 그 의미적 분석. 국제언어학저널, 42(3), 56-78.

7.Lee, J. W. (이정우). (2008). 번역에서 기능적 등가성. 번역학연구, 17(4), 201-225.

8.Левицкий, Р. (1984). О принципе функциональной адекватности перевода. Москва.

9.Mahmudov, N. (2019). "Hozirgi o‘zbek tilida modal mazmun ifodalovchi birliklar". Til va adabiyot tadqiqotlari, 4(62), 15–28.

10.Nida, E. A. (1964). Toward a science of translating: With special reference to principles and procedures involved in Bible translating. Niderlandiya: E.J. Brill.

11.Seo, J. S. (서정수). (2012). 한국어 문법에서 반복성과 강조의 표현 방식. 언어학 연구, 28(1), 89-110.

12.So, S. H. (소승현), Choi, H. B. (최희봉), & Seo, J. S. (서정수). (2015). 한국어 보조동사 연구. 서울: 한글출판사.

13.Son, S. M. (손세모돌). (1996). 국어 보조용언 연구. 서울: 한국문화사.

14.Xo‘jamqulov, A. (2008). O‘zbek tilida yordamchi fe’llarning grammatikasi. Toshkent: Universitet nashriyoti.

15.Yun, H. S. (윤현수). (2012). Korean auxiliaries and their grammaticalization paths. Seoul: Hankook Publishing.

16.Yunusova, G. D. (2023). Koreys tilida ko‘makchi fe’llar. Toshkent: Bookmany Print.

17.이광석. (2006). 한국어 보조동사 연구 [A study on Korean auxiliary verbs]. 서울: 학문사.

18.이희승. (2002). 국어 사전. 서울: 민중서림.

19.국립국어대사전. (1999). 표준국어대사전. 서울: 두산동아.

20.서승현. (1994). 용언 + 지다/대다' 구조에 관한 연구. 서울: 탑출판사.

21.한글학회. (1992). 우리말 큰사전. 서울: 어문각.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-20 **Pages: 146-152**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE SYMBOLISM OF FIRE IN LEE SAN'S NOVEL "DECEMBER 12"

Victoria Shin
1st-year PhD Student
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: shinviktoriya@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: fire, symbolic image, chaos and disharmony, purification, rebirth, new world, author's position.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: In this article, the author makes an attempt to reveal the artistic symbolism of fire in Lee San's novel "December 12th". The emphasis is placed on the fact that all the main conflicts in the work, the internal and external contradictions of the characters are projected by the writer onto the symbolic image of fire. The dual essence of fire is emphasized – both a symbol of creation and destruction.

LI SANING "12 DEKABR" ROMANIDA OLOV TIMSOLI

Viktoriya Shin
1-kurs tayanch doktoranti
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: shinviktoriya@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: olov, ramziy obraz, xaos (bo'shliq) va kelishmovchilik, tozalash, qayta tug'ilish, yangi dunyo, muallif pozitsiyasi.

Annotatsiya. Mazkur maqolada Li Sanning "12 dekabr" romanida olov ramzining badiiy talqini amalga oshirilgan. Yozuvchi asardagi barcha asosiy mojarolar, qahramonlarning ichki va tashqi ziddiyatini olov ramziy obrazida mujassamlashtiradi. Olovning ikki – yaratuvchanlik hamda halokatga olib boruvchi xususiyatlari alohida ta'kidlanadi.

СИМВОЛИКА ОГНЯ В РОМАНЕ ЛИ САНА «12 ДЕКАБРЯ»

Виктория Шин
Базовый докторант 1-курса
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: shinviktoriya@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: огонь, символический образ, хаос и дисгармония, очищение, возрождение, новый мир, авторская позиция.

Аннотация. В данной статье автором предпринята попытка раскрыть художественную символику огня в романе Ли Сана «12 декабря». Делается акцент на том, что все основные конфликты в произведении, внутренние и внешние противоречия героев проецируется писателем на символический образ огня. Подчеркивается, двойственная сущность огня, – как символа созидания, так и разрушения.

Введение. Всегда, в любой культуре, огонь играл и продолжает играть значимую роль связующего и модифицирующего компонента, занимающего важное место среди иных символов. С древних времён в устных и письменных литературных памятниках образ огня служил средством для передачи авторской интенции и эмоциональной насыщенности произведения. «Как душа и жизнь, так и частные проявления жизни: голод, жажда, желание, любовь, печаль, радость, гнев – представлялись народу и изображались в языке огнем» **[**Грузан, Петишев, 2014**]**.

Основная часть. «Огонь является одним из наиболее значимых культурных символов, выполняющих функцию первоэлемента мироздания. Символика огня, которая на протяжении тысячелетии обогащалась новыми смыслами, сегодня воспринимается во всем богатстве и многообразии своего внутреннего содержания, пронизанного магическим потенциалом» [Наймушина, 2019:125].

Безусловно, огонь, вне зависимости от его значения, представляет собой один из самых универсальных и сильных символов в литературе. Понимание символики огня может раскрыть более глубокий смысл произведения, – это поистине мистик-философский символ.

В образной системе романа «12 декабря» известного корейского писателя Ли Сана огонь выступает как символ-знак, соединяющий реальный и потусторонний миры. Роман повествует об индивидуальной судьбе героя, типичной и общей для многочисленных его соотечественников, вынужденных покинуть родину и скитаться по миру.

Двойственная сущность огня пронизывает весь контекст произведения, ибо он выступает как символ созидания, так и разрушения, всеобщего хаоса и дисгармонии окружающей действительности. В мифологическом словаре, содержится такое же определение этому понятию: «Огонь символизирует оплодотворяющее, очищающее и освещающее действие, но также разрушение. Его ассоциируют с пламенем ада, – пожирающим, но не истребляющим; он символ мучений и наказания».

В художественной структуре романа «12 декабря» огонь выступает в роли всепроникающего «персонажа», который проходит через все ключевые конфликты, внутренние и внешние противоречия, неразрывно связанные с судьбами героев.

Через символику огня автор демонстрирует разнообразие душевных порывов героев произведения, олицетворяя все – от любви и надежды до разрушения и хаоса.

– «경기 끝에서 나온 불은 검은색과 붉은색의 불꽃을 만들어 그의 방의 천장을 즉시 태웠다. 작은 직물과 고무 더미가 조용히 불타고 우리 눈 앞에서 무너지고 무너졌습니다. 이 광경은 움직이는 환상과 같았지만 소리 없이 꿈에서만 볼 수 있었습니다. 벽에 시계가 조용히 하나를 쳤다. 청년의 얼굴은 매 순간,매 순간 창백해졌다. 그의 입술은 파랗게 변하고 조여졌다. 눈꺼풀이 떨렸다. 눈의 흰색은 색을 잃고 회갈색으로 변했고,눈동자는 더욱 어두워졌고 번개와 비슷한 반짝이는 빛을 발했습니다. 그러나 그 젊은이는 동상처럼 가만히 서 있었다. 불은 꺼졌고,그 뒤에는 거리는 소리가 남았습니다. 수지가 테이블에 나타났습니다. 그 위에 불타버린 수영 장비에서 나온 검은 재가 몇 개 있었습니다»[이상 소설집, 1996].

– *«Огонь от кончика спички создал черно-красное пламя, которое вмиг опалило потолок его комнаты. Маленькая горка ткани и резина, бесшумно горя, рассыпалась и разрушалась на глазах. Это зрелище было похоже на иллюзию в движении, но без звука, которое можно увидеть только во сне. Часы на стене тихо пробили час. Лицо юноши бледнело секунда за секундой, минута за минутой. Его губы посинели и сжались. Веки дрожали. Белки глаз потеряли цвет и стали серовато-коричневыми, а зрачки стали еще темнее и излучали блеск, похожий на сверкание молнии. Однако юноша стоял неподвижно как статуя. Огонь погас, оставляя за собой звук треска. На столе появилась смола. Сверху лежало несколько горстей черного пепла от сгоревшего плавательного снаряжения».*

В данном эпизоде огонь выступает как символ опасности и ассоциируется со страхом молодого человека, надвигающейся угрозе и последующими разрушительными последствиями конфликта.

– «검은 색과 붉은 색의 불꽃 속에서 당신은 기쁨을 불 태웠다. 당신은 불타고 악취가 나는 불이 테이블 위의 재료와 고무 만 태웠다고 생각합니까? 내 마음(정확히),당신의 조카의 마음,당신의 형제의 마음,모든 것이 불타 버렸습니다!» [이상 소설집, 1996].

– *«В черно-красном пламени огня вы сожгли радость. Вы думаете, что горящий и источающий зловоние огонь сжег только материал и резину на столе? Мое сердце (точно), сердце вашего племянника, сердце вашего брата, – все было сожжено!».*

Таким образом, в условиях повсеместного безумия черно-красное пламя, ассоциируемое с познанием, уходит на второй план. На передний план выходит символика разрушения, смерти, связанная с огнем.

– «발사!이제 그것을 불에 태우십시오. 무거운 검은 연기가 하늘로 올라갔습니다. 삼촌이 다가왔을 때, 그 젊은이는 복수하는 행동을 했습니다 ... 그 안뜰의 중앙에는 불타는 재 외에는 아무것도 남지 않을 때까지, 그의 화염에 휩싸인 심장은 재로 불타버렸습니다. 그날 저녁,그 젊은이가 세상을 떠났습니다... 광대하고 끝없는 공허함 외에는 아무것도 남지 않았습니다. 종소리와 장례식 들것 운반자의 목소리가 하늘로 올라갔습니다» [이상 소설집, 1996].

– *«Огонь! Теперь подожгите это. Тяжелый, черный дым поднимался к небу. Как только дядя подошел, юноша осуществил акт мести.... Пока в центре двора не осталось ничего, кроме догорающего пепла, его обугленное сердце сгорело дотла. В тот вечер юноша ушел из жизни... Не осталось ничего, кроме огромной, бесконечной пустоты. В небо вознеслись звук колокола и голос несущего похоронные носилки».*

На наш взгляд, Ли Сан пытался показать образ огня как силу активно-злую, губительную и одновременно очищающую от негативных чувств, но одержимость юноши огнем демонстрирует его желание избавиться от собственных трудностей и обрести духовную свободу.

Мысль о поджоге приближает к развязке ключевых сюжетных линий. С наибольшей полнотой образ огня наиболее ярко проявляется в эпизоде с поджогом домов главного героя «X» и его друга «M», осуществленным отцом погибшего юноши. Автор изображает огненную стихию не только как разрушительную и испепеляющую силу, но и как символ противоречий между добром и злом, подчеркивая своим устрашающим видом социальные парадоксы и недостатки общественных норм. Так, пожар не только уничтожил имущество основных персонажей романа, но и разрушил их идеалы, духовно-нравственные ценности, личные надежды и мечтания.

– «... 두 번의 화재로 주변 지역이 불의 바다로 변했습니다... 화재 지역은 급속히 확장되고 있었습니다. 타일과 벽돌이 무너지고 부서지고,나무가 석탄으로 변했고,균열 소리가 계속 들렸고,건물의 기둥과 빔이 하나씩 떨어졌고,한 건물이 무너질 때마다 불꽃이 수천 마일 떨어진 곳으로 날아갔습니다. 그것은 불에 지옥이었다. 벌거 벗은 나무는 자연적인 형태로 불타 버렸습니다» [이상 소설집, 1996].

«...два пожара превратили окружающую местность в море огня... площадь возгорания стремительно расширялась. Черепицы и кирпичи обрушивались и разбивались, деревья превращались в уголь, непрерывно раздавался треск, колонны и балки зданий падали одна за другой, и каждый раз, когда обрушивалось одно здание, огненные искры разлетались на тысячи миль. Это было ад в живом огне. Голые деревья сгорали в своем естественном виде».

Огонь, выступающий как символ мести и средство разрушения, приводит к осознанию утраты сына и заканчивается трагической смертью поджигателя «Т», демонстрируя его антипатию к материальному миру.

Однако, автор романа акцентирует внимание на том, что процесс роста и трансформации зачастую требует разрушения, что может стать началом чего-то нового. Огонь, помимо своей разрушительной природы, символизирует возрождение и обновление. Приняв изменения, связанные с огненной силой герои романа получают возможность переродиться и обновиться, готовы встретить новые вызовы, которые ожидают их впереди.

Ли Сан полагает, что одним из самых эффективных способов борьбы со злом является путь самоуничтожения. В художественном пространстве романа образ огня выступает как символ, приобретший новое значение, это не только знак ухода из жизни, но одновременно и символ перехода в другую не-жизнь, т.е. продолжение жизни в другой ипостаси, – символизирует преобразование и возрождение. Таким образом, огонь выступает как связующее звено между формами, которые возникают и исчезают.

Во многих религиях огонь рассматривается как олицетворение божественной силы, божественного присутствия, преобразующей силы веры. Так, в буддизме образ огня выступает как мощный символ просветления, сила которого способна испепелить старое и породить новое. Он служит инструментом для преодоления границ физического мира и достижения более высоких уровней бытия.

– «발사! 화재... 내 영혼을 태운 불은 내 몸의 혈관과 근육을 손상시키고 내 집과 나에게 소중한 모든 것을 파괴했습니다! 이 불은 이제 내 얼어붙은 몸을 데우고 있습니다! 나무를 소모하는 불꽃의 혀,석탄으로 그들을 선회! 미래에 석탄을 생산하기 위해 무엇을 사용할 것인가? 이 현상은 물질이 탄소로 변하는 현상이며 산화 반응의 과정입니까? 아마도 이것에 더 깊은 의미가 있습니까? 그것은 진짜로 간단한가 저것 이는가?» [이상 소설집, 1996].

– *«Огонь! Огонь… огонь, который обжег мою душу, повредил сосуды и мышцы моего тела, разрушил мой дом и все, что мне дорого! Этот огонь теперь согревает мое замерзшее тело! Язык пламени, который поглощает древесину, превращая их в угли! Из чего же вы собираетесь производить уголь в будущем! Является ли это явлением трансформации материи в углерод, процессом окислительных реакций? Возможно в этом скрыт более глубокий смысл? Неужели все так просто?».*

Герой «Х» пытается познать истину, достичь того, что кажется недостижимым, огонь символизирует процесс исцеления (переход от жизни к смерти) через страдание. В финальной части романа писатель применяет огненный образ как символ очищения. В заключительной сцене, после того как главный герой преодолел множество трудностей и испытаний, огонь

метафорически очищает его от недостатков, открывая путь к Новой Вселенной. Этот новый мир олицетворяет стремление к просветлению, которое возникает из жизненного опыта персонажа.

– «불이 완전히 꺼졌습니다! 두껍고 건조한 통나무가 갈라지고 타 버렸다. 검은 연기가 주변의 모든 것을 감쌌습니다... <...> 연기는 검은 색이었고 불꽃은 주홍색이었다. 딱딱 거리는 소리는 여전히 진행 중이었습니다. 그의 눈 앞에 나타난 새로운 우주는 그가 그것을 실현할 시간이 있기 전에 사라졌고,그의 눈 앞에 탄 목욕 액세서리의 그림이 나타났습니다» [이상 소설집, 1996].

– *«Огонь окончательно угас! Толстые и сухие поленья трещали и сгорали. Черный дым окутал все вокруг ... <...> Дым был черным, а пламя – алым. Треск все еще продолжался. Новая Вселенная, возникшая перед его взором, исчезла прежде, чем он успел это осознать, и на его глазах возникла картина сгоревших купальных принадлежностей».*

Способность огня как к горению, так и к преобразованию делает его прекрасным символом очищения, который может модифицироваться в зависимости от контекста и замысла создателя. «Горенье» – символ очищения. «Сожженный» или «уничтоженный» персонаж или ситуация могут быть восстановлены или обновлены позже, чтобы олицетворять новое начало.

– «그의 강력한 심장 박동은 아기를 짓밟고 파괴 할 수있는 것처럼 보였고, 그는 조심스럽게 팔에 안고 캠프 파이어 옆에 누워있었습니다. 그 후, 그는 팔을 넓게 벌리고 불을 끄려고했습니다. 불꽃 새로 능력 더 신 두근 거리는 마 것 같다» [이상 소설집, 1996].

– *«Его мощное сердцебиение казалось способным раздавить и погубить малыша, которого он бережно держал на руках, а затем положил рядом с костром. После этого он широко распахнул руки и попытался обнять огонь. Новая сила пламени, казалось, еще сильнее взбудоражила его колотящееся сердце».*

Заключение. Счастливый эпилог трагического романа имеет чисто символический смысл. «Новая Вселенная» или «Новый мир» воспринимается как художественная условность для воплощения авторской утопии. Но роман завершается не утопической картиной, а возвращением к реальной действительности – короткой сценой, в которой оставленный героем младенец плачет у костра. Автор наводит читателя на размышление, какую смысловую нагрузку несет плач ребенка? На наш взгляд, если пламя огня разгорится «... 누군가는 이 울음소리를 생명으로 가득 차 있다고 부를 수도 있습니다...» [이상 소설집, 1996] *«... кто-то может назвать этот плачь полным жизни...»,* он может ассоциироваться с надеждой и верой в светлое будущее, если же костер погаснет, то это может быть начало новой «драмы жизни».

Таким образом, изначальное представление об огне как о мощной силе, возникшее в древние времена, стало основой для его двойственной символики. Огонь воспринимался как нечто, что трудно, но возможно контролировать для пользы человечества, и без чего невозможно существование людей. Необходимо отметить, что мифологема огонь в романе Ли Сана «12 декабря» является устойчивым символом. В произведении, символика огня обогащалась новыми значениями, отражая главные тенденции эпохи, в которой жил и творил автор, и таким образом дошла до сегодняшнего дня, сохранив в себе всю глубину смысловых интерпретаций.

Список использованной литературы:

1. Грузан И.Е., Петишев А.А. Мифологема «огонь» в произведениях И. Гончарова, В. Распутина и Д. Леонова/Вестник ОГУ №11 (172), 2014.

2. 2.12 (십이월십이일): 이상 소설집. – 서울: 보고사, 1996.

3. Наймушина Е.И. Основные дефиниции понятия «символики огня». – Минск: Колоград, 2019.

4. https://cyberleninka.ru/article/n/allegoricheskie-i-simvolicheskie-harakteristiki-ognya

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-21 Pages: 153-157

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE FORMATION OF NEW VOCABULARY IN THE KOREAN LANGUAGE UNDER THE INFLUENCE OF THE DIGITAL ERA

Maryam Zaydullina
2nd-year Master's Student (Linguistics)
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: vocabulary, digitalization, internet communication, loanwords, slang.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article explores the impact of digital technologies on the Korean language, including the formation of new vocabulary, changes in internet communication, and the spread of transliteration. It also discusses the benefits and risks of language digitalization in education and culture.

RAQAMLI DAVR TA'SIRIDA KOREYS TILIDA YANGI LUG'AT BOYLIGINING SHAKLLANISHI

Maryam Zaydullina
2-bosqich magistranti (lingvistika yo'nalishi)
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: lug'at boyligi, raqamlashtirish, internet muloqoti, o'zlashma so'zlar, jargon.

Annotatsiya. Maqolada raqamli texnologiyalarning koreys tiliga ta'siri, jumladan, yangi leksikaning shakllanishi, internet muloqoti o'zgarishi va transliteratsiyaning tarqalishi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, tilning raqamlashtirilishining ta'lim va madaniyatga ta'siri, uning foydalari va xavflari tahlil qilinadi.

ФОРМИРОВАНИЕ НОВОГО ЛЕКСИЧЕСКОГО ЗАПАСА В КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКЕ ПОД ВЛИЯНИЕМ ЦИФРОВОЙ ЭПОХИ

Марьям Зайдуллина
Магистрант 2 курса (лингвистика)
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан

E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: лексика, цифровизация, интернет-общение, заимствования, сленг.

Аннотация. В статье рассматривается влияние цифровых технологий на корейский язык, включая формирование новой лексики, изменение интернет-общения и распространение транслитерации. Анализируются преимущества и риски цифровизации языка, а также ее влияние на образование и культуру.

Введение

В последние десятилетия цифровая эпоха оказала значительное влияние на развитие корейского языка, особенно в аспекте формирования нового лексического запаса. Интенсивное развитие технологий и активное использование цифровых инструментов в коммуникации и обучении привели к появлению новых языковых феноменов, изменению норм письма и устной речи, а также к внедрению инновационных методик в преподавании иностранных языков. В современных реалиях цифровые платформы оказывают значительное влияние на процесс усвоения лексики. Современные студенты, изучающие корейский язык, активно используют мобильные приложения, онлайн-курсы, игровые платформы и социальные сети, что позволяет не только расширять словарный запас, но и адаптироваться к изменяющимся языковым нормам. Параллельно с этим наблюдается изменение структуры интернет-коммуникации. Корейский язык претерпевает значительные трансформации, включая широкое распространение заимствованных слов, использование интернет-сленга и новых графических форм. Данный феномен становится предметом изучения для лингвистов, исследующих влияние цифровой среды на языковые процессы.

Настоящая статья посвящена анализу актуальных проблем корейского языкознания в условиях цифровой трансформации. В работе рассматриваются изменения в лексическом составе языка, а также влияние интернет-коммуникации на его развитие.

1.Влияние цифровых технологий на корейский язык

1.1 Формирование нового лексического запаса

Одним из наиболее заметных изменений в корейском языке за последние десятилетия стало активное появление новых слов и выражений, связанных с цифровыми технологиями [Lee, J., 2021:78]. Подобные изменения обусловлены несколькими факторами:

1.Влияние английского языка и глобализации. В условиях быстрого технологического прогресса и международных контактов многие англоязычные термины проникают в корейский язык без значительных изменений. Например:

인플루언서 (influencer, «лидер мнений»)

셀카 (selfie, «селфи»)

클라우드 (cloud, «облачное хранилище»)

빅데이터 (big data, «большие данные»)

2.Развитие IT-индустрии и появление новых терминов. Корейский язык активно адаптируется к технологическим реалиям, создавая слова, связанные с новыми видами деятельности, такими как блокчейн (*블록체인*), метавселенная (*메타버스*), криптовалюта (*암호화폐*).

3.Распространение интернет-сленга. Многие новые слова появляются на платформах, таких как Twitter, Instagram, TikTok и KakaoTalk. Например:

노잼 (no fun, «неинтересный»)

갑분싸 (갑자기 분위기 싸해짐, «внезапно стало неловко»)

현타 (현실 자각 타임, «момент осознания реальности»)

Данные слова со временем проникают в разговорную речь и даже в СМИ, становясь частью современной корейской культуры.

1.2. Изменения в грамматике и орфографии

Современные цифровые технологии не только пополнили словарный запас корейского языка, но и повлияли на его грамматику и орфографию. В условиях повседневной жизни людей наблюдается тенденция к сокращению предложений и использованию аббревиатур. В интернет-коммуникации люди стремятся писать быстрее, из-за чего сокращаются целые фразы. Например:

ㅎㅇ (안녕하세요, «привет»)

ㄱㅅ (감사합니다, «спасибо»)

ㅂㅂ (바이바이, «пока»)

В корейском языке широко применяются символы и алфавитные комбинации для передачи эмоций. Например:

ㅋㅋㅋ (смех)

ㅠㅠ (грусть)

ㅇㅇ (да)

В интернет-переписке многие люди сокращают формальные выражения и переходят к разговорному стилю [Kim, H., 2020: 112]. Например, вместо традиционного *저는 밥을 먹고 있습니다* («Я сейчас ем») чаще используется *밥 먹는 중* («Кушаю»).

2.Особенности интернет-коммуникации и её влияние на язык

2.1. Распространение интернет-сленга

Интернет-сленг играет важную роль в современной корейской культуре. Он активно развивается благодаря социальным сетям, блогам и игровым сообществам [Park, J., 2019:69]. Некоторые слова, появившиеся в интернет-культуре, становятся популярными не только среди молодежи, но и в официальных СМИ. Интернет-сленг имеет несколько функций, к которым относятся:

1.Экономия времени при написании сообщений;

2.Выражение эмоций и идентификация с определенной социальной группой;

3.Создание культурных мемов.

2.2.Влияние цифровых площадок на письменность

Письменность корейского языка также находится под влиянием цифровых медиа, испытывая на себе тенденцию к сокращению и упрощению.

Пользователи интернет-площадок часто используют эмодзи и символы вместо традиционных выражений эмоций. Например: ^^ (радость) или TT (грусть).

Влияние интернет-медиа на письменность не обошло стороной и написание китайских иероглифов (한자) [Choi, S. 2022:54]. Хотя в современном корейском языке ханча используются значительно реже, они все же сохраняют свою роль в академических и официальных текстах. Однако в цифровом общении носители корейского языка часто заменяют их латиницей. Например: 學生 (학생, haksaeng, «ученик») – haksaeng, 愛 (애, ae, «любовь») – ae.

Еще одной тенденцией является использование цифр вместо иероглифов или слогов корейского алфавита. Данное явление пришло из интернет-культуры и связано с экономией времени при наборе текста, а также с игрой слов и числами. Приведенные в примерах ниже цифровые коды популярны среди молодежи и активно используются в мессенджерах, социальных сетях и на форумах.

8282 (빨리빨리, «быстро-быстро») – читается как «Палли-палли», используется для выражения срочности;

486 (사랑해, «я тебя люблю») – 4 (사, «са»), 8 (팔, «паль»), 6 (육, «юк»), что создает звучание, похожее на фразу «Сарангхэ»;

1004 (천사, «ангел») – цифры читаются как «Чёнса».

Заключение

В современном мире цифровые технологии и интернет-коммуникация оказывают значительное влияние на корейский язык, изменяя его лексику, грамматику и стилистику. Современный корейский язык активно пополняется терминами, связанными с IT-индустрией, медиа, социальными сетями и глобализацией. Многие англицизмы органично вошли в

повседневную речь, а интернет-сленг формирует отдельную категорию выражений, широко используемых молодежью. Развитие мобильной коммуникации привело к сокращению слов и предложений, появлению аббревиатур и трансформации традиционных языковых норм. Это особенно заметно в неформальной переписке, где люди стремятся выразить мысли как можно короче и быстрее. В интернет-коммуникации корейцы часто используют графические символы, эмодзи и цифровые коды, которые заменяют традиционные выражения эмоций. Кроме того, латинизация и использование сленга постепенно начинают оказывать влияние на формальный стиль речи. Хотя такие изменения делают язык более адаптивным и динамичным, они также создают вызовы, связанные с сохранением литературной нормы и традиционных языковых стандартов.

Несмотря на очевидные преимущества цифровизации, можно выделить несколько потенциальных рисков. Молодые носители корейского языка все чаще используют интернет-сленг и сокращенные формы, что может привести к ослаблению традиционных грамматических структур. Из-за постоянного использования автоматической проверки орфографии и голосового ввода у некоторых носителей снижаются навыки традиционного письма. Пожилые носители корейского языка могут испытывать сложности в понимании интернет-лексики, что ведет к языковому разобщению между поколениями.

Список использованной литературы:

1.Choi, S. Digital Media and Writing Trends in Korea. *Linguistic Research Journal*, 18(1), 2020, p. 54-72.

2.Kim, H. The Evolution of Korean Syntax in Digital Communication. *Journal of Korean Language Studies*, 12(4), 2020, p. 112-130.

3.Lee, J. Korean Internet Slang and the Influence of Social Media. *Journal of Linguistic Studies*, 45(2), 2021, p. 78-95.

4.Park, J. The Role of Slang in Korean Digital Culture. *Asian Media Studies Journal,* 8(3), 2019, p. 67-85.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-22 **Pages: 158-163**

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage: https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE USE OF EUPHEMISMS IN KOREAN MEDIATEXT

Tatyana Kim
PhD, Associate Professor
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: tanyahope@mail.ru

Malika Khasanova
Student
Higher School of Korean Studies
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: xasanovaaam15@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: media discourse, euphemisms, impact, manipulative techniques.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: The article is dedicated to the analysis of euphemisms in Korean media texts. It examines different types of euphemisms, such as loanwords and figurative speech.

Euphemisms are defined as words or phrases used indirectly to refer to unpleasant, embarrassing, or inappropriate topics, making their expression more neutral.

In media discourse, euphemisms formed at the lexical-semantic and syntactic levels have the most pronounced manipulative effect due to their multifaceted and powerful ability to influence audience perception.

Manipulative techniques make use of all levels of the language system, but they primarily rely on vocabulary.

KOREYS MEDIAMATNIDA EVFEMIZMLAR

Tatyana Kim
dotsent, PhD
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: tanyahope@mail.ru

Malika Hasanova
Koreyashunoslik oliy maktabi talabasi
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti

Toshkent, O'zbekiston
E-mail: xasanovaaam15@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: media nutqi, evfemizmlar, ta'sir qilish, manipulyatsiya usullari.

Annotatsiya. Maqola koreys media matnlaridagi evfemizmlarni tahlil qilishga bag'ishlangan. Unda evfemizmlarning o`zlashgan so'zlar va tasviriy nutq vositalari kabi turlari ko'rib chiqiladi.

Evfemizmlar noxush, noqulay yoki nomaqbul savollarni bilintirish uchun bilvosita qo'llaniladigan so'z yoki iboralar sifatida belgilanadi, bu esa ularning ifodasini neytralroq qilishga yordam beradi.

Media diskursida leksik-semantik va sintaktik darajada shakllangan evfemizmlar auditoriya idrokiga kuchli va ko'p qirrali ta'sir ko'rsatish qobiliyati tufayli eng yaqqol manipulyativ ta'sirga ega.

Manipulyativ texnikalar til tizimining barcha darajalaridan foydalanadi, ammo birinchi navbatda leksikaga tayanadi.

ЭВФЕМИЗМЫ В КОРЕЙСКОМ МЕДИАТЕКСТЕ

Татьяна Ким
PhD, доцент
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: tanyahope@mail.ru

Малика Хасанова
Студент
Высшей школы корееведения
Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: xasanovaaam15@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: медийный дискурс, эвфемизмы, воздействие, манипулятивные техники.

Аннотация. Статья посвящена анализу эвфемизмов в корейских медиатекстах. В статье рассматриваются виды эвфемизмов, такие как заимствованные слова и образные фигуры речи.

Эвфемизмы определяют как косвенно используемые слова или фразы для обозначения неприятных, смущающих и неуместных вопросов, чтобы сделать их выражение более нейтральным.

В медийном дискурсе эвфемизмы, формируемые на лексико-семантическом и синтаксическом уровнях, обладают наиболее выраженным манипулятивным эффектом

благодаря своим многогранным и сильным способностям воздействия на восприятие аудитории.

Манипулятивные техники используют все уровни языковой системы, но в первую очередь опираются на лексику.

Введение. В последнее время, благодаря усилению интереса общества к техникам влияния на общественное мнение, появилось много научных трудов о манипулировании сознанием. В них изучаются манипулятивные приемы и методы, объясняются основы психологической защиты, а также рассматривается философский смысл манипулятивного воздействия на людей. Однако в этих исследованиях манипуляция в основном рассматривается с точки зрения психологии. По данной причине есть необходимость изучать речевые инструменты, на которых основывается вышеназванные приемы и методы.

Как известно, анализ медиатекста выходит далеко за рамки простого изучения текста; он включает в себя исследование визуальных компонентов (фотографий, видео), аудиосоставляющих (музыкальное сопровождение, интонация дикторов), и даже невербальных сигналов, передаваемых через язык тела в видеоматериалах. Всё это формирует единое смысловое поле, способное воздействовать на эмоциональное и когнитивное восприятие [Борисова, 2015: 102].

В последнее время, в связи с растущим интересом общества к способам влияния на общественное сознание, появилось множество научных исследований, посвященных манипулированию сознанием. В них анализируются манипулятивные технологии и приемы, описываются принципы психологической защиты от манипуляции, а также рассматривается мировоззренческое значение манипулятивного воздействия на людей.

Основная часть. В медийном дискурсе эвфемизмы, формируемые на лексико-семантическом и синтаксическом уровнях, обладают наиболее выраженным манипулятивным эффектом благодаря своим многогранным и сильным способностям воздействия на восприятие аудитории.

Эвфемизм, помимо совокупности характеристик дисфемизма, включает в себя этическую директиву речевого поведения, что означает, что выбор использования эвфемизмов и дисфемизмов зависит от традиционных норм поведения в обществе и может быть обусловлен либо допустимостью, либо категорическим запретом на отклонение от нормы [Шишова, 2014: 73].

Прагматика эвфемизмов и дисфемизмов обусловлена их природой, так как оба типа представляют собой слова-перифразы, то есть единицы вторичной номинации. Их денотаты связаны с когнитивными, или антропоцентрическими, объектами, то есть такими, именование

которых зависит не столько от языковой конвенции или объективных характеристик, сколько от субъективной точки зрения говорящего. В то время как эвфемизмы "улучшают" денотат, который воспринимается негативно, дисфемизмы наоборот "ухудшают" или "огрубляют" любой денотат, независимо от его реальных качеств [Бушуева, 2005: 4].

Манипулятивные техники используют все уровни языковой системы, но в первую очередь опираются на лексику. Как отмечает С.Г. Кара-Мурза, манипуляторы сознательно избегают употребления слов с устоявшимся в общественном сознании значением, заменяя их другими [Кара-Мурза, 2006: 415].

Был проведен ряд исследований, посвященных эвфемизмам и его функциям. В таких исследованиях приводятся различные определения эвфемизма, но они не сильно отличаются друг от друга. «Используется как альтернатива нежелательному выражению, чтобы избежать возможной потери лица: либо собственного, либо в результате оскорбления аудитории или какой-либо третьей стороны» [Allen& Burridge, 1991: 18].

Обязательным условием получения манипулятивного эффекта при применении эвфемизмов является отсутствие в тексте прямого названия, которое могло бы рассеять бдительность получателя и разоблачить действие эвфемизма.

Касательно корейских исследований Ким Кван Хэ показал, что существует ряд базовых лексем, которые используются в качестве эвфемизмов, когда сопровождаются негативными ассоциациями, как средство уменьшения этих ассоциаций. Группа лексических единиц называется эвфемизмами. Они широко распространены в ответ на лексемы, выражающие названия «запретных» тем. Когда они ассоциируются с различными неблагоприятными ситуациями, которые могут произойти в жизни, такими как смерть, болезнь, наказание и т.д. [김광해, 1993: 440].

Учёные, проводившие сопоставление корейских и китайских эвфемизмов, описывают их, как табуированные слова, взявшие свои истоки в народном поверье о том, что произнесение определенного слова принесет беду [췌이평 웨이, 2009:102].

Ким Ёнг Сук в своём исследовании отмечает, что нейтрализация субъективных и эмоциональных выражений классифицируется как эвфемизация» [길 영 숙, 2016: 75].

Заимствованные слова

В некоторых ситуациях иностранное слово заимствуется для замены слова, которое не может быть выражено на родном языке.

Им Чхи Рёнг считает, что эвфемизмы смягчают воздействие прямого выражения. Степень прямоты зависит от порядка использования имен собственных, китайских иероглифов и заимствованных слов.

По какой причине заимствованное слово кажется более эвфемистичным? В основном это связано с родным языком и его соответствующими значениями или ассоциациями.

Как известно, многие ассоциативные смыслы уже закрепились в сознании человека и при упоминании сразу же вспоминаются. Не так категоричны только заимствованные слова, но время, которое требуется для перевода заимствованного слова из головы в родной язык. Это занимает некоторое время и фактически замедляет скорость реакции на значение слова.

Практический опыт показывает, что эта идея работает не только в отношении самого названия иностранного слова, но и в отношении его фактического значения. Фактическое значение слова также подверглось влиянию, в большей или меньшей степени, так что мы всегда предполагаем, что значение, выражаемое иностранным словом, более или менее совпадает со значением родного слова. Значение более неоднозначно, чем в родном языке, оно не такое резкое, как в родном языке, и другие ассоциации вызываются не так легко. Поэтому заимствование иностранных слов также становится одним из способов построения эвфемизмов [임지룡, 2004:169-205].

노처녀 – 올드미스 : (old miss) – старая дева

독신 – 싱글 : (single) – одинокий (не состоящий в браке)

부도덕한 사건 – 스캔들 ： (scandal) – скандал

Рассмотрим пример заголовка статьи электронной газеты «Ёнхаб нюсы»:

'상품권**스캔들**' 이시바 지지율, 역대급 폭락에 '퇴진위기' 20%대

*Рейтинг одобрения «ваучерного **скандала**» Исибы за всю историю падает до 20% в связи с "кризисом снятия средств"*

В вышеприведенном примере можно видеть заимствованное слово **스캔들** – ***скандал***, используемое повсеместно в медиатексте для нейтрализации негативной коннотации.

Рост эвфемизмов-заимствований отмечается и в других языках и связан с усилением влияния английского языка, с усилением тенденции к глобализации. Повышение продуктивности перифраз в эвфемизации тесно связано с возросшей ролью СМИ после 2000 г. [У Юйцунцзы, 2024:6]

Далее рассмотрим риторические эвфемизмы – это эвфемизмы, которые строятся с помощью фигуры речи для создания значения ассоциации.

Фигура речи обладает свойством косвенно передавать истинный смысл через эту системную связь аналогии. Рассмотрим примеры:

도둑 – 밤손님 (вор – ночной гость)

돈 받다 – 봉투 받다 (получать деньги – получать конверт)
때리다 – 손 좀 봐 주다 (бить – приложить руку)

Заключение. Эвфемизмы играют важную роль в общении, обеспечивая возможность деликатно обходить социальные запреты и культурные правила, смягчать резкость и негативные выражения в медиа-тексте.

Эвфемизмы широко применяются для передачи негативной оценки в современных медиа и политике. Они эффективно справляются со своей задачей сглаживания отрицательного смысла, скрывая негативную суть описываемого.

В медийном дискурсе эвфемизмы, формируемые на лексико-семантическом и синтаксическом уровнях, обладают наиболее выраженным манипулятивным эффектом благодаря своим многогранным и сильным способностям воздействия на восприятие аудитории.

Список использованной литературы:

1.Баскова Ю. С. Эвфемизмы как средство манипулирования в языке СМИ: на материале русского и английского языков: Автореф. дисс. … канд. филол. н. – Краснодар: Кубанский государственный университет, 2006. – 23 с.

2.Борисова С. С. Реализация персуазивных стратегий в аналитическом жанре «передовая статья» (Leitartikel) как ресурс информационного доминирования // Науч. вестн. Воронеж. гос. арх.-строит. ун-та. Современные лингвистические и методико-дидактические исследования. 2015. Вып. 1 (25). – С. 102-114.

3.Бушуева Т.С. Прагматический аспект эвфемизмов и дисфемизмов в современном английском языке: Автореф. дисс. … канд. филол. н. – М.: Смоленский гуманитарный университет, 2005. – 20 с.

4.Кара-Мурза С.Е. Манипуляция сознанием [Текст]/С.Г. Кара-Мурза: –М: Изд-во. Эксмо: 2006. – 864 с.

5.У Юйцунцзы. Коммуникативно-прагматические аспекты функционирования политических эвфемизмов в русскоязычных СМИ/ – М.: «Государственный институт русского языка им. А.С. Пушкина», 2024. – 23 с.

6.길 영 숙. KBS WORLD Radio 한일 뉴스편역 사례연구. – 한일 간 갈등 상황에 관한 보도를 중심으로. 박사학위논문. – 서울: 한국외국어대학교. 통번역대학원, 2016. – P. 75.

7.김광해. 국어 어휘론 개설. - 서울: 집문당, 1993. - 440 p.

8.임지룡. 국어에 내재한 도상성의 양상과 의미 특성 한글. - 서울: 한글학회, 2004. pp.169-205.

9.췌이 평 훼이. 한.중 완곡어 구성 방식의 대조 연구. 대구: 경북대학교, 2009. – 102 p.

10.Allan, K., & Burridge, K. (1991). "Euphemism and dysphemism: Language used as a shield and weapon". New York: Oxford University Press. – P. 18.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-23 Pages: 164-169

Oriental Journal of Education

SUPPORT SCIENCE

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

TRADITIONS AND INNOVATIONS IN MODERN KOREAN STUDIES: DIALOGUE BETWEEN THE PAST AND THE FUTURE

Malika Khasanova
3-year student
Institute of Languages and Literature of Eastern Peoples
Tashkent State University od Oriental Studies
Higher School of Korean Studies
Tashkent, Uzbekistan

Natalya Kim
Doctor of Philology, Professor
Institute of Languages and Literature of Eastern Peoples
Tashkent State University od Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: traditions, digital technologies, Korean studies, dialogue, process, innovation.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: This article examines how the interplay of tradition and innovation shapes contemporary Korean studies. It also analyzes examples of successful integration of classical research with new methods, from digital technologies to interdisciplinary approaches. Thus, the explored dialogue between the past and the future becomes the key to a more complete understanding of Korean identity and its cultural heritage, opening horizons for new interpretations and perspectives in the study of Korea.

ZAMONAVIY KOREYASHUNOSLIKDAGI AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR: O'TGAN VA KELAJAK MULOQOTI

Malika Xasanova
3-kurs talabasi
Sharq xalqlari tillari va adabiyoti instituti
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Koreyashunoslik oliy maktabi
Toshkent, O`zbekiston

Natalya Kim
Filologiya fanlari doktori, professor
Sharq xalqlari tillari va adabiyoti instituti
Toshkent davlat Sharqshunoslik Universiteti

Toshkent, O‘zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: an’analar, raqamli texnologiyalar, koreyashunoslik, dialog, jarayon, innovatsiya.

Annotatsiya. Ushbu maqola an’analar va innovatsiyalarning o‘zaro ta’siri zamonaviy koreyashunoslikni qanday shakllantirishini ko‘rib chiqadi. Raqamli texnologiyalardan tortib fanlararo yondashuvlargacha klassik tadqiqotlarni yangi usullar bilan muvaffaqiyatli integratsiyalash misollari ham tahlil qilingan. Shunday qilib, o‘tmish va kelajak o‘rtasidagi o‘rganilgan muloqot Koreya o‘ziga xosligi va uning madaniy merosini to‘liqroq tushunish uchun kalit bo‘lib, Koreyani o‘rganishda yangi talqinlar va istiqbollar uchun ufqlarni ochadi.

ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В СОВРЕМЕННОМ КОРЕЕВЕДЕНИИ: ДИАЛОГ ПРОШЛОГО И БУДУЩЕГО

Малика Хасанова
Студентка 3-курса
Институт языков и литературы народов Востока
Ташкентский государственный университет востоковедения
Высшая школа корееведения
Ташкент, Узбекистан

Наталья Ким
Доктор филологических наук, профессор
Институт языков и литературы народов Востока
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: традиции, цифровые технологии, корееведение, диалог, процесс, инновации.

Аннотация. В данной статье рассмотрено, как взаимодействие традиций и инноваций формирует современное корееведение. Также проанализированы примеры успешных интеграций классических исследований с новыми методами — от цифровых технологий до междисциплинарных подходов. Таким образом, исследуемый диалог между прошлым и будущим становится ключом к более полному осмыслению корейской идентичности и её культурного наследия, открывая горизонты для новых интерпретаций и перспектив в изучении Кореи.

Введение. В последнее время особенно важную роль в инновации играют в области гуманитарных наук, включая корееведение. Современные исследования, посвященные Корее, активно используют цифровые технологии, искусственный интеллект и автоматизированные

системы обработки данных для анализа текстов, перевода и изучения корейского языка. Новые методики преподавания, такие как использование виртуальной и дополненной реальности, позволяют глубже погружаться в культуру и язык, делая обучение более интерактивным и доступным.

Основная часть. В современном мире инновации стали неотъемлемой частью развития науки, технологий и государственной политики. Если раньше процессы внедрения новшеств считались хаотичными и зависящими от отдельных талантливых новаторов и компаний, то сегодня их реализация все чаще строится на коллективных усилиях. Инновации требуют слаженного взаимодействия различных участников - предпринимателей, государственных структур, исследовательских центров и образовательных учреждений. Такое сотрудничество позволяет более эффективно разрабатывать и внедрять новые технологии, продукты и методы управления [Рогерс, 2003]. Российский специалист Ю. В. Яковец определяет инновацию как процесс внесения новых компонентов в различные сферы человеческой деятельности, которые способствуют улучшению ее эффективности [Яковец, 1988].

Уникальность личности напрямую связана с ее креативностью, которая играет ключевую роль в самовыражении и развитии. Научное исследование этого феномена имеет определенные особенности, поскольку креативность часто отождествляют с творчеством, его предпосылками и различными способностями человека. Однако такой подход может привести к утрате четкого понимания самой сути креативности. Поэтому важно рассмотреть это понятие с психологической точки зрения, детально анализируя его структуру и содержание.

В западной психологической науке креативность чаще всего трактуется как способность человека или процесса генерировать нестандартные, оригинальные и оптимальные решения в различных ситуациях [Майер, 1999].

В советский период корееведение развивалось преимущественно в Москве и Ленинграде, где сосредотачивались основные научные центры, занимающиеся изучением Кореи. Большая часть исследований была посвящена вопросам, связанным с Северной Кореей, что обусловило определенную однобокость научного подхода. Тем не менее, советские ученые добились значительных успехов в изучении истории Кореи, охватывая различные эпохи — от древности и средневековья до нового времени. Существенный вклад был внесен и в исследование корейской культуры и искусства. Однако в республиках Средней Азии и Казахстане подобных исследований практически не велось, что во многом было связано с отсутствием академических центров, специализирующихся на изучении Кореи. В результате корееведение в этих регионах оставалось слаборазвитым вплоть до более позднего времени.

И так, до смерти Сталина корейцы жили в постоянном страхе, что влияло на выбор научных тем. Опасаясь последствий, исследователи предпочитали изучать коммунистическую идеологию, историю партии или марксистско-ленинскую философию, а вместо корейской культуры и истории сосредотачивались на русском, немецком или английском языках, считая их более безопасными направлениями.

В период середины 1980-х — начала 1990-х годов в отечественном корееведении наблюдался настоящий всплеск интереса, который, однако, сопровождался рядом проблем. Одной из характерных особенностей того времени стало то, что специалисты-гуманитарии, ранее сосредоточенные на изучении вопросов классовой борьбы или роли КПСС в мировой политике, внезапно начали позиционировать себя как эксперты в области истории, культуры и языка корё сарам. Их исследования, как правило, содержали поверхностный набор общеизвестных фактов, нередко опирались на стереотипные представления, а эмоциональные оценки и субъективное мнение зачастую доминировали над объективным анализом, основанным на прочной эмпирической базе [Ким, 2024].

В 1995 году группа исследователей под руководством Шейна провела масштабное исследование, целью которого было выявить влияние национальной культуры на выбор стратегии поддержки инноваций. В работе приняли участие 1228 человек, представляющих 30 различных стран. Авторы сосредоточили внимание на изучении особенностей национальной культуры, понимаемой как совокупность устойчивых убеждений и ценностей, формирующих уникальную идентичность народа. Для анализа культурных факторов исследователи использовали концепцию Хофстеда, рассматривая три ключевых измерения: уровень избегания неопределенности, степень индивидуализма и дистанцию власти. Результаты показали, что в странах с выраженным стремлением избегать неопределенности люди склонны придерживаться четко установленных норм и правил, что способствует более благоприятному отношению к инновациям, поскольку нововведения воспринимаются как регулируемый процесс. Напротив, в обществах с высокой дистанцией власти предпочтение отдается получению поддержки от авторитетных лиц, в то время как взаимодействие с коллегами при внедрении новых идей оказывается менее значимым. В культурах, ориентированных на коллективизм, новаторские идеи, как правило, находят отклик среди членов группы, что способствует их распространению. Однако процесс внедрения инноваций остается сложным и непредсказуемым, поскольку невозможно заранее спрогнозировать, как именно будут развиваться технологические стандарты и какие последствия вызовет их применение [Венкатараман, Макмиллан, Макград, 1992].

Проблемы, с которыми сталкивалось корееведение в недавнем прошлом, такие как разрыв между поколениями, нехватка квалифицированных специалистов и распространение

псевдонаучных теорий, постепенно находят свое решение. Ключевую роль в этом играет подготовка нового поколения исследователей, а также активное участие действующих докторов и кандидатов наук в их обучении. Институт Китая и современной Азии ИКСА РАН ведет активную работу в этом направлении, привлекая все больше молодых специалистов в свои научные центры. Такой подход позволяет обновлять исследовательские коллективы, сохраняя при этом преемственность знаний и опыта старшего поколения востоковедов. Совместная деятельность ученых разных возрастов не только способствует передаче передовых методов аналитической и научной работы молодежи, но и дает опытным специалистам возможность оставаться востребованными и вносить значимый вклад в развитие современной науки [Асмолов, Бабаев, 2022:15].

Хофстед предположил, что наиболее подходящая среда для развития инноваций формируется в культурах, где преобладает индивидуализм и низкая дистанция власти. В таких странах, как США, Великобритания и Швеция, данные факторы способствуют открытому обмену идеями, стимулируют самостоятельность мышления и инициативность, что ускоряет процессы внедрения новых технологий и разработок [Шейн, 1992]. Многочисленные исследования подтверждают эту взаимосвязь, указывая на то, что сочетание индивидуалистической культуры и низкой иерархичности способствует не только активному проявлению креативности, но и гибкости в управленческих подходах. Такие общества быстрее адаптируются к переменам, что создает благоприятные условия для инновационного развития. Более того, уровень инновационной активности тесно связан с экономическими показателями, такими как доход на душу населения и структура промышленности, что подчеркивает ключевую роль культурных факторов в технологическом прогрессе.

Также Роберт Вествуд и Дэвид Лоу исследуют взаимосвязь между культурой, креативностью и инновациями, рассматривая, как различные общества воспринимают творческую деятельность и какие социальные факторы влияют на это восприятие. В ходе анализа они приходят к следующим выводам: культура оказывает значительное влияние на инновационные процессы, но пока нет убедительных доказательств, что разные культуры принципиально различаются в своем отношении к творчеству. Кроме того, авторы подчеркивают, что креативность и инновации представляют собой многосложные процессы, в которых культура – лишь один из множества определяющих факторов [Вествуд, Лоу, 2003:235].

Заключение. Культура играет важную роль в развитии инноваций и креативности, влияя на открытость общества к новым идеям и технологическим изменениям. Исследования показывают, что индивидуализм и низкая дистанция власти способствуют активному внедрению новшеств, однако инновационные процессы зависят и от экономических факторов.

Развитие корееведения подтверждает эту закономерность: благодаря интеграции современных методов и подготовке нового поколения специалистов оно становится более динамичным. Сочетание традиционных знаний с инновационными подходами открывает новые перспективы для науки, обеспечивая её дальнейший прогресс.

Список использованной литературы:

1.Асмолов К.В., Бабаев К.В.: Тенденции развития корееведения в России: №1, 2022.

2.Ким Г. Н. Корееведение в СНГ: Прошлое, настоящее и будущее: КазНУ им. аль-Фараби Казахстан, г. Алматы-2024.

3.Яковец Ю.: Ускорение научно-технологического прогресса: теория и экономический механизм. Москва: Экономика, 1988.

4.Dollinger S., Creativity and Values / S. Dollinger, P. Burke, N. Gump // Creativity Research Journal. - 2007. - Vol. 19. - P. 91–103.

5.Rogers E. M. Diffusion of Innovations. 5th ed. New York: Free Press, 2003.

6.Shane S. Journ. of Business Venturing. 1992. No. 7.

7.Venkataraman S., McMillan I., McGrath R. Progress in Research on Corporate Venturing // State of the Art in Entrepreneurship / Ed. D. Sexton. New York: Kent, 1992.

8.Westwood R., David R. Low The Multicultural Muse // Culture, Creativity and Innovation International Journal of Cross Cultural Management. 2003. V. 3. - 259 p.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-24 Pages: 170-178

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage: https://www.supportscience.uz/index.php/oje

THE REPRESENTATION OF HUMAN PSYCHE IN THE SYMBOL OF PHOENIX

Umida Saydazimova
Professor, Doctor of Science (DSc)
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: umidsaid75@gmail.com

Durdona Murodova
Senior Lecturer, Higher School of Korean Studies
Tashkent State University of Oriental Studies, PhD
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: durum369@gmail.com

Nodirbek Karimov
Lecturer and Independent Researcher
Higher School of Korean Studies
Tashkent State University of Oriental Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: nodirbekkarimov1995@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: phoenix, master, disciple, ability, bird imagery, elevated spirit.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: In his novella *Phoenix*, Korean writer Lee Mun-yeol portrays the character of a disciple—his life, inner world, and attitude toward art—by comparing it to the life journey of the mythical phoenix bird. Throughout his life, the disciple is inspired by his master to be as passionate and resilient in art as the phoenix, emphasizing that for a true artist, talent and personal worldview are the most essential values. According to the master, ability is the radiance of wisdom, and skill is its outer shell. If wisdom is not followed, ability cannot be fully expressed, and consequently, skill cannot be acquired. Through the symbol of the phoenix, the author sheds light on the master-disciple relationship, highlighting their reverence for the sublimity of art. At the same time, the phoenix serves as a key to understanding the essence of generational conflict.

QAQNUS TIMSOLIDA INSON RUHIYATI TASVIRI

Umida Saydazimova
professor, DSc
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: umidsaid75@gmail.com

Durdona Murodova
Koreyashunoslik oliy maktabi katta o‘qituvchisi, PhD
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: durum369@gmail.com

Nodirbek Karimov
Koreyashunoslik oliy maktabi o‘qituvchisi, mustaqil izlanuvchi
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Toshkent, O‘zbekiston
E-mail: nodirbekkarimov1995@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: qaqnus, ustoz, shogird, qobiliyat, qush obrazi, yuksak ruh.

Annotatsiya. Koreys yozuvchisi Li Munyol o‘zining “Qaqnus” qissasida shogird obrazini, uning hayoti, ruhiyati, san’atga bo‘lgan munosabatini qaqnus qushi umri bayoniga qiyoslab yaratgan. Ustozi tomonidan bir umr ijodda qaqnus qushi kabi shijoatli bo‘lish, haqiqiy san’atkor uchun iste’dod, shaxsiy dunyoqarash eng asosiy qadriyatlardan ekanligi uqtirib kelingan. Shuningdek, ustoz nazdida qobiliyat bu – hikmatning nurlanishi, ko‘nikma esa – uning po‘stlog‘idir. Agar hikmatga amal qilinmasa, qobiliyat o‘z ifodasini topmaydi, natijada ko‘nikma egallanmaydi. Muallif qaqnus qushi timsolida ustoz-shogird munosabatlariga oydinlik kiritadi, ularning qalbida san’atning yuksakligini ta’kidlaydi. Shu bilan birga qaqnus ajdod-avlodlar o‘rtasidagi ziddiyat mohiyatini ochib beruvchi kalitdir.

ОТРАЖЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ В СИМВОЛЕ ФЕНИКСА

Умида Сайдазимова
Профессор, DSc
Ташкентский государственный университет востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: umidsaid75@gmail.com

Дурдона Муродова
Старший преподаватель Высшей школы корееведения
Ташкентского государственного университета востоковедения, PhD
Ташкент, Узбекистан
E-mail: durum369@gmail.com

Нодирбек Каримов
Преподаватель и независимый исследователь
Высшей школы корееведения Ташкентского государственного университета востоковедения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: nodirbekkarimov1995@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: феникс, учитель, ученик, способность, образ птицы, возвышенный дух.

Аннотация. Корейский писатель Ли Мунёль в своей повести «Феникс» создает образ ученика, его жизни, внутреннего мира и отношения к искусству через сравнение с жизненным путем мифической птицы – феникса. Учитель на протяжении всей жизни внушал ему стремление быть в творчестве таким же самоотверженным, как феникс, подчеркивая, что для настоящего художника талант и личное мировоззрение – важнейшие ценности. По мнению учителя, способность – это сияние мудрости, а навык – ее оболочка. Без следования мудрости способность не может проявиться, а значит, и навык не будет освоен. Автор через образ феникса раскрывает отношения между учителем и учеником, подчеркивая их стремление к возвышенному искусству. Кроме того, феникс служит ключом к пониманию конфликта между поколениями.

Kirish. Jahon adabiyoti, xususan, koreys adabiyotida qushlar obrazi alohida xususiyat kasb etadi. Bunga ona tilidagi she’riyat – sijo janri mavzular ko‘lamining ham qushlar obrazi bilan chambarchas bog‘liqligi misol bo‘ladi. Chag‘alay, qaldirg‘och, kabutar, o‘rdak obrazlari ijobiy timsol sifatida aks ettirilgan bo‘lsa, g‘oz, kabutar, laylak, turna, qarg‘a kabi obrazlar ham salbiy, ham ijobiy tarzda tasvirlangan. Shuningdek, koreys nazmi va nasrida mifologik qush – qaqnus obrazi ham ko‘p uchraydi.

O‘zbek adabiyotida qaqnus qushi timsoliga murojaat mumtoz davr adabiyotiga borib taqaladi. Murod Hoshimov [Ҳошимов, 2019]ning “Qaqnus: attorona, navoiyona” maqolasida Fariduddin Attorning “Mantiq ut-tayr” hamda Alisher Navoiyning “Lison ut-tayr” asarlarida Qaqnus qushi timsoliga murojaat haqida yozadilar. Maqola muallifi lug‘atlarda qaqnus qushiga berilgan ta’riflarga ham batafsil to‘xtalib o‘tadi. Jumladan, “Alisher Navoiy asarlari tilining izohli lug‘ati”da: “Qaqnus – afsonaviy qush nomi” tarzida qisqa izoh berilgani holda “Navoiy asarlari lug‘ati”da: “Qaqnus – forscha-tojikcha. Mavhum bir qush. Afsonaga ko‘ra, tumshug‘ida juda ko‘p teshiklar bo‘lib, bu teshiklardan chiqqan ovozlardan go‘yo musiqa o‘ylab chiqarilgan emish”, yoki boshqa bir lug‘atda “yunoncha” deb ko‘rsatilishi qayd etilgan.

Bu fikrlarni olima Z. Mamadaliyeva [Мамадалиева, 2010: 37] ham tasdiqlaydi: Bu obrazning ilk kurtaklarini biz yunon xalq mifologiyasida uchratamiz. Feniks, foynik – grek va efiopiya mifologiyasida sehrli qush. Uni uzoq oʻtmishda Ossuriyaliklar kashf etishgan emish. Feniks juda uzoq yashaydi, deyishadi. Uning koʻrinishi burgutsimon va rangi qizil-tillasimon, olov rangda deb tasavvur qilingan".

Asosiy qism. Zamonaviy koreys yozuvchisi Li Munyol qaqnus qushi timsolidan *hayot-kurash-oʻlim* motivlarini ochib berishda keng foydalanadi. Muallif qalamiga mansub "Qaqnus" qissasida ustoz-shogird munosabatlarida ajdod va avlodlar oʻrtasidagi ziddiyat masalasi tasvirlangan. Qaqnus qushining hayot mazmuni, uning nolalari, soʻng ajoyib oʻlim topishi rangtasvir va xattot shogird kechirgan umrga tadbiq etiladi. Feodal qoloqlik muhitida yashagan, yapon istilosi davrini boshdan kechirgan, bir umr Konfutsiychilik me'yorlarigi amal qilib kelgan moʻyqalam ustasi ustoz Sok Tam hamda uning shogirdi Ko Chjuk oʻrtasida san'atga nisbatan munosabatda ziddiyat sabablari anglashiladi. Adib ustoz-shogird oʻrtasidagi tushunmovchiliklarni qushlar ichida oʻziga xos obraz sanalgan qaqnus qushi timsolida ochib beradi. Ustoz va shogirdning san'at haqidagi estetik qarashlaridagi farqliklar qaqnus qushi timsolida yoritiladi.

Bir vaqtlar Ko Chjukni shogirdlikka olmagan ustoz – Sok Tam, keyin uni kechirdi, moʻyqalam bilan mashq qilishi uchun izn berdi. Ammo, bu ustoz-shogird oʻrtasidagi munosabatlarning yaxshi tomonga oʻzgarganidan dalolat bermas edi. Aksincha, Ko Chjukning dastxati charxlanib, tobora nafis boʻlib borgani sari ustozining tund nigohida tushunarsiz bezovtalik chaqnay boshladi. Biroq shogirdning umidi uzilmadi. U umrining deyarli yarmi davomida ustozining sovuqqonligi va beparvoligidan aziyat chekdi, ammo, shu bilan birga bu munosabatga koʻnikdi ham. Endi u har bir xatti-harakatida ustozining gʻazabini qoʻzgʻatish, behalovatlikka mubtalo qilish, alam uygʻotishni odat qildi. Hatto, ustozining jahl qilishidan, xoʻrsinib qarashlaridan oʻzida tushunarsiz mamnuniyat hissini tuyardi. Ustozning tashvishlarining cheki koʻrinmas, shogirdning esa oʻziga ishonchi ortib borardi.

Aslida, ustoz-shogirdning ijodga boʻlgan munosabati bir-biriga mos tushmasdi. Sok Tamning asarlaridan u shijoatni qadrlashi his etilar, asosiy e'tiborini buyumlarning ruhi va ichki tabiatiga qaratardi. Bu uning "*Rangtasvir va xattotlik – ruhning tasviri*" [이문, 2021], degan jumlalarida anglashiladi. Ko Chjuk, esa, eng avvalo, goʻzallikni qadrlardi va oʻz ishlarida hissiyot va mohiyatni ifoda etishga intilardi. Sok Tam uchun surat – ruhning ifodasi, Ko Chjuk uchun – buyumning tasviri edi. Bu ustoz-shogird oʻrtasida uzoq vaqt yigʻilib qolgan munosabatlarning uzil-kesil barham berilishiga sabab boʻldi:

" – *Sen, ahmoq, kitobiylik ruhini his etish, bitiklar muattar hidini anglab yetishni oʻrganish uchun aslo qaygʻurmaysan! Buning oʻrniga valdiraganing-valdiragan*! *Sen mumtoz qonunlar va kitoblar mohiyatini tushunmaysan, axir*! *Sen nazm va nasrdan lazzatni tuymaysan. Naqadar*

sharmandalik! *Qo'lni mashq qilib, ayanchli taqlid qilishdan nariga o'ta olmaslik. Hech bo'lmaganda bunga uyalishing kerak edi – yo'q, buning o'rniga buyuklarni muhokama qilmoqchi bo'lasan*" [이문, 2021].

Bu so'zlar shogird qalbining tub-tubiga yetib bordi. Sakkiz yil davomida Ko Chjuk jon kuydirib tahsil oldi, sabot va qunt bilan soatlab rangtasvir va xattotlikka berilib mashq qildi, yozda issiqdan lohas bo'lguncha, qishda oyoqlari muzlab qolguncha joyidan qo'zg'almadi. Uy-ro'zg'or ishlariga ko'ngil bo'lmas, faqat rangtasvir va xattotlik bilan shug'ullanardi. Ustozining o'ziga nafrat bilan qarab turishlari ham kor qilmaydigan darajaga yetdi. Bu uning hayotidagi eng sermazmun davr bo'ldi. Bu davrda u iste'dod va ilhom uyg'unligida yuksak yutuqlarga erishdi. Ammo, uning qalbi notinch bo'lib, barcha omad, muvaffaqiyatlarda soxtalikni ko'ra boshladi. "*...bu xuddi uyiga o't tushgan odamning boshpanasizligi va tushkunligi tuyg'usiga o'xshardi*" [이문, 2021]. Aynan mana jumlalarda muallif shogirdni qaqnus holatiga qiyoslaydi.

Shogird zuhurida kechayotgan bu ziddiyatlarning ikki sababi mavjud. Birinchidan, Ko Chjukning yoshlik yillari, tasavvurida, qaysidir qora siyoh va qog'ozlar dunyosiga ma'nisiz singib ketdi. Un Guk qistovi bilan uylanganida ikkita farzandni dunyoga keltirib bergan ayoli uning uchun ehtiros mahbubi emas, xuddi javon yoki yozuv stoli kabi zarur ashyo bo'ldi. Uning yoshligi, orzulari, muhabbati, intilishlari – hammasi ta'limga ketdi. Endi esa uning hayoti kech kuzda shamol, yomg'ir ostida shoxda yolg'iz ayanchli titrab va qaltirab turgan sarg'aygan yaproqqa o'xshardi; o'zi ko'zlagan, uning uchun hamma narsani qurbon qilgan maqsadi esa tog' cho'qqilari zanjiri uzra ko'prikdek egilgan kamalak singari olisda qolgandi.

Ikkinchidan, Ko Chjuk asta-sekin yirik rassom va xattotga aylangani sari oldida soxtalik tuyg'usi tobora ko'proq ko'ndalang bo'layotgan o'z iste'dodining ma'nisi to'g'risidagi masalaga o't qo'yardi. Shu zaminda erkak bo'lib tug'ilib, butun umr qora siyohni surish va mo'yqalam chaplash, shu bilan ovunish – bularning barchasi soxtalikka o'xshardi. Bu vaqtda mamlakatda kimdir vatanini ozod qilish uchun jonini qurbon qilmoqda; kimdir tinimsiz tashvishlar bilan vatandoshlariga ilm nurini eltmoqda; kimdir amaliy bilimlarni egallab, o'zini jamiyatga xizmat qilishga baxshida qildi.

Ustozi tomonidan bir umr qulog'iga quyilgan: "*Qaqnus dengizni teshib o'tmoqda*" [이문, 2021] baytidagi qaqnus qushi faqat majoz, ustozining qat'iyatli, orasi katta-katta ochib yoziladigan dastxati bilan bog'liq qandaydir kuch ramzi edi. Ibodatxona devorlarida rangi o'chgan bezakda ham qush o'zining ulug'vorligini ko'z-ko'z qilib turardi. Xayolida qaqnus qushi oltin qanotlarini silkitib, yuksak samoga parvoz qildi, to'satdan pastga toshdek otildi, dengiz to'lqinlarini teshib o'tdi. Mana shunda shogird ustozining tashvishlari, unga nafrat bilan qarashlari, uni shogirdlikka olishga ikkilangani, butun umr undan ehtiyot bo'lib yurgani, o'zining irodasini bukkanligi to'g'risidagi achchiq xotiralari ma'nosini anglab yetdi: "*Agar sen hech bo'lmasa bir marotaba mo'yqalaming ostidan chiqayotgan bitikda hayot*ni *ko'ra olsang – maqsadingga erishgan bo'lasan*" [이문, 2021].

Ustozi uchun Qaqnus qudratli nafosat va ravshan ongning an'naviy ramzi, shogird uchun esa badiiy mukammallik ramzi. Avval shogird bir umr amal qilgan, ustoz o'limidan so'ng ongida qayta shakllangan estetik konsepsiya quyidagilardan iborat edi: an'anaviy rassom surat chizish mahoratini dastxat, xattotlik orqali egalladi; Ko Chjuk esa surat yordamida xattotlik sirlarini ochishga urindi. Agar bitiklar ijodi faqat ma'noni yozuv belgilari orqali ifoda etishdan iborat deb hisoblasa, u o'ziga hayotni baxshida qilish uchun arzimaydi: "*Bir necha oy ichida mo'yqalam yordamida ma'noni ifoda etishni egallab olish mumkin, hozir qalam yoki ruchka kabi oddiy yozuv qurollari paydo bo'lgach, bunga bir necha kun kifoya qiladi. Biroq xattotlikning mohiyati ma'noni ifoda etish emas, balki iyerogliflarni chizish jarayonida tug'iladigan muhabbatdir; shuning uchun* iyeroglifni ma'no belgisi emas, ma'nodor surat sifatida tushunish darkor" [이문, 2021]. Umri poyonida shogird "buyum surati" va " qalb surati" o'rtasiga chegara qo'ydi. "Qalb surati" eng avvalo, rassom tuygan, his qilgan, uning botinidagi kechinmalari bilan bog'liq edi.

Koreys adibi qaqnus qushi obrazi talqinidagi ayrim xususiyatlar o'zbek adabiyotshunos olimi Izzat Sulton qalamiga mansub "Qaqnus" pesasida kuzatiladi. "Qaqnus" asari ikki avlod to'g'risida. Eski totalitarizm davridan chiqqan, unda faol rol o'ynagan bobo bilan yangi avlod vakili – yosh yigit o'rtasidagi munosabatlar to'g'risida. Ikki avlod o'rtasidagi ziddiyat. Voqealar rivojining o'rtasiga kelguncha pesa nima bilan tugashini bilmasdim.

"Men bobo – katta avlodman, nabiram – kichik, hozirgi avlod. Davr shiddati shunday bo'ldiki, sizning umringiz bekorga ketgan, deydi nevaram. Bobo esa, yo'q aksincha, zoe o'tmagan, deydi. Hozir shunday bir vaziyat – avlodlar to'qnashuvi ro'y beryapti: Stalinning hamma jihatlariga sheriksiz, xalq oldida gunohkorsiz, jinoyatchisiz, yegan noningiz harom, deb tursa yosh avlod. Pesa o'rtalarigacha voqealar shu taxlit kechadi [Раҳимжонов, 2008:125].

Bobo va nevara o'rtasidagi tortishuv Li Munyol qissasida ustoz-shogird o'rtasidagi ziddiyatli to'qnashuvga o'xshaydi:

" – Aytishlaricha, So Chje yetmish sakkiz yoshida kunjut doniga to'rt iyeroglif: "Osmon ostidagi buyuk dunyo"ni bitishga muvaffaq bo'lgan. Men hali yetmishga to'lmasam ham bir urinishda to'rt iyeroglifni yozish uchun quvvatim yetmay qoldi.

Ustozning hazin ovozi hozir naqadar mungli eshitilardi. Lekin Ko Chjuk bu so'zlarni eshitganida kunma-kun o'zini bosib turgan g'azabi ongiga urildi. Sok Tamning beholligi Ko Chjukda hamdardlik uyg'otmadi, aksincha, u g'ayrioddiy yengillikni his etdi.

– Agar siz ularni bir o'tirishda bita olganingizdachi? Agar Qaqnus sizning stolingizdan to'ppa-to'g'ri osmonga otilgan bo'lsachi, agar xonangizga to'satdan xo'shbo'y fil kirib kelsachi – bularning sizga nima daxli bor? [이문, 2021].

Mutlaqo kuchdan qolgan ustoz shogirdning bu tuturiqsiz so‘zlaridan lol qoldi, tili kalimaga kelmadi. O‘ziga kelgan Sok Tam shogirdi aytgan so‘zlarning mag‘zini chaqib ko‘rdi, qahr bilan shunday javob berdi:

“ – Bunga qanday hadding sig‘di? Haqiqiy rassom ruhining yana shunday yuksak holatga erishishini orzu qiladi. Hech bo‘lmasa bir marotaba!

– Mayli bunga erishdingiz ham deylik, ammo bu odamlarga nima beradi? – tilini tiymasdi Ko Chjuk.

– Hali Tiyonshon tog‘ining tepasiga chiqmay turib Osmon ostidagi o‘lkada balandroq tog‘ yo‘qmi deb hovliqyapsanmi? Seningcha, cho‘qqini zabt etganlar va ismlarning abadul abad shon-shuhratga burkaganlar befoyda ish bilan shug‘ullanganlarmi?

– Ular o‘zlarini va boshqalarni aldab kelganlar. Mayli, daoda qog‘ozni siyoh bilan bulg‘ash bo‘laqolsin – nima bo‘pti? Bunda qandaydir sirlilik bor – bu juda ulkan voqeami? Hatto, o‘g‘rilar va qassoblar ham o‘z daolariga amal qiladilar. Hatto, kulollar va temirchilar ham o‘z daolariga rioya qiladilar. O‘z ismingni mangulikka muhrlading deb xohlagancha gapiraver – mayli, mendan keyin iyerogliflar bitilgan qog‘ozlar qolsin, avlodlar ko‘z o‘ngida o‘ralashib, jonga tegsin, buning nima nafi bor? Hatto, qabr toshlarini ham shamol va yomg‘ir yemiradi – shunday ekan qog‘oz bilan siyoh qanchaga chidaydi? Bunday meros hech kimning turmushini yaxshilay olmaydi, hech kimni to‘ydirmaydi va isitmaydi. Siz esa bu ma’nisizlikni yashirish uchun go‘yoki o‘zingiz erishgan ruhning qandaydir ta’riflab bo‘lmaydigan, aql bovar qilmaydigan darajasiga erishdim, deb ma’qullaganingiz-ma’qullagan” [이문, 2021].

Sok Tam toshdan yasalgan siyohdonning qopqog‘ini zarb bilan shogirdiga qarata otdi. Qopqoq shogirdning peshonasini yalab o‘tdi. Bir umrga peshonasida qolgan chandiqni har safar ushlab ko‘rganida shogirdning xotirasida nafrat, qayg‘u, qo‘rquv ila boqib turgan ustoz gavdalanardi.

Li Munyolning mazkur qissasi syujeti Fariduddin Attorning 17-maqolasida keltirilgan qaqnus qushi hayoti asosiga qurilgan. M. Hoshimov Fariduddin Attorning 17-maqolasida: “Qaqnus – Hindistonda uchraydigan bir qush. Uzun tumshug‘i bor. Unda naydagidek teshiklar ko‘p. Har teshikdan alohida sado chiqadi. Ming yilcha yashaydi. Qachon o‘lishi unga oldindan ayon bo‘ladi. Umri poyoniga yetayotganini sezgach, bir joyga xas-xashak, cho‘p-o‘tin yig‘adi. Keyin o‘zi yiqqan shu xirmon ustiga chiqib, jonidan ayrilayotgani qasdiga shunday dard-fig‘on chekadiki, buni eshitgan barcha parrandayu darranda atrofiga yig‘iladi. Bu noladan ta’sirlanib, ko‘plari bu dunyodan voz kechib yuboradi, bir qanchasi shu yerdayoq jon taslim qiladi, ayrimlari behush bo‘lib yiqiladi. So‘ng qaqnus qanotlarini silkitishga tushadi. Shunda birdan o‘t chiqib ketadi. Bu olov xirmonga tutashib, katta gulxanga aylanadi. Bu otashda qaqnusning o‘zi ham yonib ketadi. Xirmon cho‘g‘, cho‘g‘ esa kul bo‘lib qoladi. Kul soviganidan keyin esa kutilmaganda uning ichidan bir jo‘ja chiqib keladi.

Qaqnusning jufti yo‘q edi, nasli yo‘q edi, tanho yashab o‘tgan edi. Kuyib, kul bo‘lganidan keyin o‘rniga qaqnusbacha paydo bo‘ldi” [Ҳошимов, 2019].

Z. Mamadaliyeva esa shunday yozadi: “Aytishlaricha, umrining oxirida u turli xushbo‘y o‘tinlar bilan o‘zi va uychasini yondirarmish va uning kulidan yangi qaqnus paydo bo‘larkan. Misrliklarning tasavvuri bo‘yicha, u o‘tlarning xushbo‘y hididan o‘lar ekan, so‘ng esa quyoshda yonib ketarmish va uning tanasidan qaqnus bola chiqar ekan” [Мамадалиева, 2010:37].

“*...Umri poyoniga yetayotganini sezgach, bir joyga xas-xashak, cho‘p-o‘tin yig‘adi*” jumlalarida: “*Ko Chjuk o‘tgan yil yozida kasalxonadan chiqqanidan beri har kuni suratlar galareyasiga borishni odat qilgandi. Qayerdadir asarlari paydo bo‘lishi bilan dastavval nega shunday ish tutayotganini tushunmasa ham, chiqimlarga qaramasdan, ularni sotib olardi. Ammo endi asta-sekin bir qarorga kelayotgandi*” [이문, 2021] lavhasidagi shogirdning xatti-harakatlari oydinlashadi. Ko Chjuk bir umr o‘zi chizgan suratlarni, galareyalardan, do‘konlardan, hatto, kutubxonalardan katta pul evaziga qaytarib ola boshladi.

Qaqnus qushning hayotidagi: “*Keyin o‘zi yiqqan shu xirmon ustiga chiqib, jonidan ayrilayotgani qasdiga shunday dard-fig‘on chekadiki, buni eshitgan barcha parrandayu darranda atrofiga yig‘iladi. Bu noladan ta’sirlanib, ko‘plari bu dunyodan voz kechib yuboradi, bir qanchasi shu yerdayoq jon taslim qiladi, ayrimlari behush bo‘lib yiqiladi.*” lavhasi koreys yozuvchisining “*Ko Chjuk o‘zganing dastxati namuna bo‘lgan holatlarda belgilardan nusxa ko‘chirishdagi va uyg‘unlikdagi noaniqliklarni qayd etardi; uning o‘zi ijod qilganlarida esa shaxsan bema’niligi va no‘noqligini ayblardi; shuning uchun o‘ram ketidan o‘ram chap tomondan joy olayotgandi. Suratlar bilan ham xuddi shunday bo‘layotgandi. Qadimiy qoidalarning berahmligiga o‘zining sovuq munosaba qo‘shildi – Ko Chjukka hech narsa yoqmayotgandi*” tarzida beriladi.

“*So‘ng qaqnus qanotlarini silkitishga tushadi. Shunda birdan o‘t chiqib ketadi. Bu olov xirmonga tutashib, katta gulxanga aylanadi Bu otashda qaqnusning o‘zi ham yonib ketadi. Xirmon cho‘g‘, cho‘g‘ esa kul bo‘lib qoladi*” jumlalarida shogirdning bir umr o‘zini aldab yashagani, tasannolar, hurmat-ehtiromlarning yolg‘onligi anglashiladi: “*Ko‘z ochib-yumguncha olov o‘ramlarni o‘z qa’riga oldi. Kimdir qichqirib yubordi, kimdir yig‘lashga tushdi. Ayrimlar uchun Ko Chjukning barcha ajoyib san’ati, butun hayotining mevalari yonib ketdi. Boshqalar uchun yorqin alanga dahshatli haqiqatni yoritdi. Yana ba’zi birovlar uchun Ko Chjuk umrining o‘zi kul bo‘ldi. Yana bir toifa odamlarga – to‘g‘ri, ular kam sonli edi – bir qop pul yonayotgandi. ...Ko Chjuk yonardi, sanoqli daqiqalarda kulga aylayotgandi...va u tomonidan yaratilgan, aslini olganda karavotda yotgan qartaygan bemor tanasidan ancha muhim hamma narsa axlatdek to‘planib, o‘t qo‘yilgan va ularni olov yamlayotgandi*” [이문, 2021].

“*Kul soviganidan keyin esa kutilmaganda uning ichidan bir jo‘ja chiqib keladi... Kuyib, kul bo‘lganidan keyin o‘rniga qaqnusbacha paydo bo‘ldi*” jumlalarida esa shogirdning bir umr san’atda

qarama-qarshi fikrlarni murosaga keltirish uchun urinishlari ayon bo'ladi: "*Va shu onda Ko Chjuk ko'rdi. Alanganing qoq o'rtasida bir lahzagina u ko'kka otilgan ulkan qushni payqadi, tilla tusda yarqirayotgan qanotlarni va qudratli parvozni ko'rdi*" [이문, 2021].

"*Qaqnusning jufti yo'q edi, nasli yo'q edi, tanho yashab o'tgan edi*" jumlalarida esa Ko Chjukning erta yetim qolgani, otasining mayparastligi, onasining esa qo'shni bilan qochib ketgani, ustozning uyida ham barcha shogirdlar qatoriga qabul qilinmaganligi ma'lum bo'ladi. Bir umr yolg'iz yashashga odatlangan shogird uylangandan so'ng ham ayolini ikki farzandi bilan birga tashlab ketdi. Bir umr darbadar hayot kechirdi, avval nusxa ko'chirish evaziga hayot kechirgan bo'lsa, san'atning mohiyatini anglab yetganida faqat mashq qildi, o'zligidan kechdi. Umrining poyonida esa o'zi yaratgan asarlarga o't qo'yib, ertasi kuni omonatini topshirdi.

Xulosa. Qaqnus qushi timsolida adib ustoz-shogird yashagan muhit, ular o'rtasida yuzaga kelgan ziddiyat mohiyatini ochib bergan. Li Munyol ustozni umri poyoniga yetayotgan, haqiqiy ijodkor sifatida san'atni qadrlovchi inson tarzida chizadi. Iqtidorli shogird esa san'atdan – kun kechirish quroli sifatida foydalanadi, nusxa ko'chirish mahorati ortidan kelayotgan shon-shuhratlarga aldanadi. Ammo, bir vaqtlar ustozi qayta-qayta takrorlagan qaqnus qushi shogirdning ma'nosiz o'tgan hayotini sarhisob qilish uchun turtki berdi. Bir umr o'zi chizgan suratlarga o't qo'yilgan vaqtda u san'atning haqiqiy ruhini his etdi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Мамадалиева З. Қақнус тимсоли талқинлари. "Yoshlik". №6 (235) 2010.
2. Раҳимжонов Н. Бадиий асар биографияси. – Тошкент. "Фан" нашриёти. 2008.
3. Ҳошимов М. Қақнус: атторона, навоийона. Тафаккур журнали. №3. 2019.
4. 이문열. 금시조. – 서울: 알에이치코리아, 2021.

DOI: https://doi.org/10.37547/supsci-oje-05-03-25 Pages: 179-185

Oriental Journal of Education

ORIENTAL JOURNAL OF EDUCATION

journal homepage:
https://www.supportscience.uz/index.php/oje

LANGUAGE STUDY AT THE COMMUNICATIVE LEVEL
(based on the study of the Korean language in Uzbekistan)

Natalya Kim
Doctor of Philological Sciences, Professor
Tashkent State University of Oriental Studies
Higher School of Korean Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: kimnd@mail.ru

Maryam Zaydullina
2nd-year Master's Student (Linguistics)
Tashkent State University of Oriental Studies
Higher School of Korean Studies
Tashkent, Uzbekistan
E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: sentence, sentence structure, emotional coloring, syntax, semantics, predicate, subject, secondary members offer, communicative.

Received: 26.04.25
Accepted: 28.04.25
Published: 01.05.25

Abstract: The sentence is a unit of communication, and it finds in its semantics and structure of a number of specific features, such as intonation and predication. The language model of a sentence, which is realized in a specific speech situation, is subject to various changes, transformations and complications. These changes depend on additional language function of a sentence.

KOMMUNIKATIV DARAJADA TILNI O'RGANISH
(O'zbekistonda koreys tilini o'rganish asosida)

Natalya Kim
Filologiya fanlari doktori, professor
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Koreyashunoslik oliy maktabi
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: kimnd@mail.ru

Maryam Zaydullina
2-bosqich magistrant (lingvistika yo'nalishi)
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti
Koreyashunoslik oliy maktabi
Toshkent, O'zbekiston
E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: gap, gap tuzilishi, emotsional rang berish, sintaksis, semantika, predikat, mavzu, ikkilamchi a'zolar gap, kommunikativ.

Annotatsiya. Gap aloqa birligi bo'lib, u o'zining semantikasi va tuzilishida intonatsiya va predikatsiya kabi bir qator o'ziga xos xususiyatlarni topadi. Muayyan nutqiy vaziyatda amalga oshiriladigan gapning til modeli turli o'zgarishlar, o'zgarishlar va murakkabliklarga duchor bo'ladi. Bu o'zgarishlar gapning qo'shimcha til funktsiyasiga bog'liq.

ИЗУЧЕНИЕ ЯЗЫКА НА КОММУНИКАТИВНОМ УРОВНЕ
(на материале изучения корейского языка в Узбекистане)

Наталья Ким
Доктор филологических наук, профессор
Ташкентский государственный университет востоковедения
Высшая школа корееведения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: kimnd@mail.ru

Марьям Зайдуллина
Магистрант 2 курса (лингвистика)
Ташкентский государственный университет востоковедения
Высшая школа корееведения
Ташкент, Узбекистан
E-mail: marimzaydullina1997@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: предложение, структура предложения, эмоциональная окраска, синтаксис, семантика, сказуемое, подлежащее, второстепенные члены предложения, коммуникативное.

Аннотация. Предложение является единицей общения и обнаруживает в своей семантике и структуре ряд специфических особенностей, таких как интонация и предикация. Языковая модель предложения, реализующаяся в конкретной речевой ситуации, подвержена различным изменениям, трансформациям и усложнениям. Эти изменения зависят от дополнительной языковой функции предложения.

1. Введение

В настоящее время изучение современного корейского языка в разных странах, в частности, в Узбекистане приобретает все большее распространение, что требует новых подходов. Растущий интерес связан не только с экономическим развитием и сотрудничеством двух стран, но и компактным проживанием корейской диаспоры в различных регионах Узбекистана. Изучение ведется на разных уровнях: с начальных классов общеобразовательной школы на факультативных занятиях до высших учебных заведений как направление бакалавриата и магистратуры. К примеру, как основная учебная дисциплина, корейский язык преподается в Ташкентском государственном университете востоковедения, Самаркандском

государственном институте иностранных языков, Ташкентском государственном педагогическом университете им.Низами, Узбекском государственном университете мировых языков, Университете мировой экономики и дипломатии и др. В республике довольно успешно работают филиалы корейских вузов, учебные центры, где обучают не только корейскому языку, но и знакомят с историей, традициями и обычаями Кореи. Здесь следует отметить важную роль Центра образования Республики Корея в Узбекистане при посольстве Республики Корея в Республике Узбекистан. С 1991 года Центр не только осуществляет преподавание корейского языка, но и проводит курсы народного творчества, курсы повышения квалификации учителей корейского языка, проводятся массовые культурные мероприятия (김장, 어린이날) и др. Ежегодно проводятся кинофестивали, конкурсы корейской популярной музыки и песни (*К-поп*), мероприятия к национальным праздникам 설날, 추석, тем самым сохраняя традиции и обычаи в быту корейской диаспоры и более того, приобщая к корейской культуре разные национальности Узбекистана.

2. Языковые особенности диалекта корейской диаспоры (사투리)

Несмотря на активную работу по сохранению культурных ценностей корейцев, в том числе и языка, наблюдается стремительное исчезновение диалекта корейской диаспоры (사투리), которым корейцы пользовались до и после переселения (1937 г.) из дальневосточных регионов России в Узбекистан, Казахстан и в другие страны Центральной Азии. В настоящее время только старшее поколение корейцев (с 1970 года рождения и ранее) владеют этим уникальным диалектом, а молодое поколение, имея возможность изучать нормативный корейский язык, уже не всегда понимает и вовсе не использует диалект на котором говорит старшее поколение [8].

Между нормативным корейским языком и диалектом существует структурное сходство предложений, однако в плане грамматического образования и лексического состава – это во многом разные предложения. Сравним предложения на русском, нормативном корейском языке и в диалекте корейцев, проживающих в фермерском хозяйстве им.А.Яссавий (бывшее название колхоз им.Свердлова) Ташкентской области:

Она идет в магазин. 그녀는 가게로 간다. [얀 마가지느 가우]

Она врач. 그녀는 의사이다. [얀 의사우]

Он заболел. 그는 몸이 안 좋아요. [얀 아파하우]

Наша бабушка спит. 우리 할머니께서 주무신다.[우리 아매 자우]

Сегодня идет дождь. 오늘 비가 온다. [오늘이 비 오우]

Он работает на фирме. 그는 회사에 다닌다. [얀 피르마에서 일하우]

Она живет в Сеуле. 그녀는 서울에서 산다. [얀 세우레서 사우]

Приходите к нам в гости. Мы живем здесь.

Выборка предложений для анализа показывает, что в лексический состав диалекта активно проникают заимствования из русского языка, к примеру, 마가지느 – 'магазин', 피르마에서 - 'на фирме'. Следует особо отметить, что с момента переселения корейцев в Узбекистан и до настоящего времени лексика диалекта пополняется заимствованиями не только с русского, но и с узбекского языка, что указывает на его уникальность.

На уровне фонетических особенностей так же отмечается некое сходство с русским произношением, к примеру 세우레서 (в Сеуле). Особо выделяется структура предложения, которая практически схожа со структурой в нормативном корейском языке (주어 – 목적어 - 서술어). Интересен факт, что носители языка, проживающие некоторое время в Узбекистане и изучающие русский язык, начинают быстрее понимать диалект местных корейцев, что приводит к активному общению носителей языка и местного населения.

3. К вопросу предложения как средства коммуникации

Расширение и углубление международных отношений Республики Узбекистан и Республики Корея на современном этапе обусловливает не только рост потребности в высококвалифицированных специалистах в различных отраслях экономики, образования, но и целенаправленность научных исследований в различных областях, в том числе и в кореистике. Научно-теоретическое исследование корейского языка в различных направлениях неизбежно вызывает различные подходы и трактовки, к примеру, при изучении грамматического строя корейского языка. Отдельные проблемы, безусловно, исследованы достаточно глубоко, однако в ряде случаев некоторые вопросы разработаны еще недостаточно; так для агглютинативных языков многие традиционные синтаксические понятия, сформированные на базе флективных языков, требуют определенных переосмыслений и уточнений, и более того, становятся неприменимы.

В современной науке о языке синтаксический аспект в теории речевой коммуникации можно считать наименее ясным, несмотря на широкое распространение изучения корейского языка с практической, коммуникативной стороны. Как известно, коммуникация означает «делаю общим, связываю, общаюсь», поэтому наиболее близким к нему по значению является слово «общение». С этим значением связано и научное определение понятия коммуникации как специфической формы взаимодействия людей в процессе их познавательно-трудовой деятельности. Специфичность взаимодействия людей в процессе их жизнедеятельности состоит в использовании языка, который, являясь важнейшим средством человеческого общения, выступает также как орудие познания, как инструмент

мышления. Благодаря этому коммуникация между людьми является важнейшим механизмом участия человека как личности, средством влияния общества на личность.

Как известно, главной целью речевой коммуникации является обмен информацией различного рода, при котором непосредственно участвуют предложения и его компоненты. В современном корейском языке при выявлении особенностей грамматической и функционально-семантической природы главных компонентов предложения особенно важно определение состава синтаксической единицы, обладающей информативной достаточностью. Учитывая это, первоначально следует определить состав предложения с позиций информативно минимальной единицы, при которой происходит взаимодействие компонентов предложения на грамматическом и семантическом уровнях, и выявить синтаксические отношения (связь) внутри этого состава, т.е. связь членов предложения, в частности, подлежащего и сказуемого. Более того, во всех современных синтаксических концепциях предложение понимается как центральный объект синтаксиса и построение предложения является одним из самых важных моментов, так как закономерности построения предложения, учение о предложении положены в основу синтаксиса языка. Это связано с тем, что каждое предложение представляет собой грамматическое выражение внутреннего единства всех его членов, способов их выражения, порядка их расположения, интонации и др. Однако, актуальным является поиск тех критерий грамматического описания предложения в коммуникации и определения элементарного простого предложения (ЭПП), информативной полноты предложения (ИПП), которые могли бы представить полную характеристику предложения в качестве коммуникативно достаточной единицы.

Коммуникативная сторона предложения является важным объектом исследования, так как наша гипотеза строится на предположении, что простое предложение информативно достаточное в корейском языке существенно отличается от предложения в обычном его понимании. Как нам видится, предложение в коммуникации должно рассматриваться, во-первых, с точки зрения коммуникативной «достаточности» и, во-вторых, так называемой «минимальной информативной достаточности». К примеру, в диалоге

남자: 어제 무리해서 그런지 감기 기운도 있고 좀 으슬으슬 춥네.

여자: 이거 좀 마셔 볼래? 말린 귤껍질을 넣고 끓인 건데 몸도 따뜻해지고 혈액 순환에도 도움이 된대.

남자: 고마워. 으슬으슬할 때는 따뜻한 차만큼 좋은 게 없지[9].

Сокращения и отсутствие некоторых компонентов предложения в данном диалоге для неносителей языка не вносят ясности в передаваемой информации. Для ясности и полноты информации следовало бы иметь следующий образец:

남자: 어제 무리해서 그런지 나는 감기 기운도 있고 좀 으슬으슬 춥네.

여자: 너는 이거 (이 것을) 좀 마셔 볼래? 이 것은 말린 귤껍질을 넣고 끓인 건데 우리 몸도 따뜻해지고 혈액 순환에도 도움이 된대.

남자: 고마워. 으슬으슬할 때는 따뜻한 차만큼 좋은 게 없지.

Участие компонентов предложения и аффиксация вносит полноту информации в процессе в коммуникации, достаточную для собеседника. Следовательно нередко минимально информативная единица не означает выпадение или отсутствие каких-либо членов предложения, напротив, «информативность» предложения достигается при помощи необходимых компонентов для неносителя языка, что недопустимо для носителя языка. Здесь следует отметить, что в таких случаях существует и необходимость исследовать предложения по цели высказывания, по содержанию эмоциональности, что создает обоснованную актуальность изучения предложений. Кроме того, изучение предложения в терминах семантических составляющих, введение понятия семантико-синтаксических типов предложения (логико-синтаксических, по Н.Д. Арутюновой) с учетом их грамматических и структурных особенностей, безусловно, занимает важное место в исследовании предложения как коммуникативной единицы [7]. Это позволяет по-новому взглянуть на те конструкции, которые используют одну и ту же форму для выражения различной семантики. Нуждаются также в более четком обосновании термин «смысловое синтаксическое конструирование» (ССК)в корейском языке, сущность предложения, основные его типы в когнитивном аспекте, критерии выделения именных членов предложения, особенности синтаксических структур, которые вызывают неоднозначные выводы.

4. Заключение

Развитию и укреплению международных связей Узбекистана с мировым сообществом в огромной степени способствует знание иностранных языков. В неменьшей степени это касается и корейского языка, изучение которого имеет фундаментальное значение не только для углубления международных связей, но и развития межкультурных отношений Республики Узбекистан и Республики Корея. Учитывая, что на территории Узбекистана функционируют большое количество корейских фирм и заводов (автомобильный, текстильной промышленности и др.), существует потребность в специалистах широкого профиля, в том числе и в переводчиках. Однако это не единственная причина. Как отмечалось выше, в Узбекистане сравнительно с другими государствами Центральной Азии проживает большое количество представителей корейской диаспоры, для которых возможность изучать корейский (родной) язык стала обыденной реальностью.

В заключении отметим значимость сотрудничества с учебными заведениями с ведущими высшими учебными заведениями. Для организации успешной работы в кореистике

необходимо широкое сотрудничество, в частности, с учеными Кореи, СНГ и других стран как ближнего, так и дальнего зарубежья. На сегодняшний день ВУЗы Узбекистана сотрудничают с высшими учебными заведениями Республики Корея, стран СНГ. Сотрудничество охватывает все области корееведения: язык, историю, литературу, философию Кореи и др. Перспективы такого плодотворного сотрудничества станут важным положительным фактором в педагогической, научно-исследовательской деятельности узбекистанских корееведов.

Список использованной литературы:

1. 서 정 수. 국어 문법. 서울, 한양대학교 출판원, 1996. – 1568 с.
2. 정 현채. 앞을 열고픈 젊은이에게. 서울: 한승. 2000. – 290 с.
3. 황 순 원. 소나기. 번양사, 서울, 1994. – 700 с.
4. 끈쩌비치 레프 편. 러시아에서의 현대 한국어연구. 서울, 도서출판사람, 2000. – 458 с.
5. Баскаков Н.А. Историко-типологическая характеристика структуры тюркских языков. Словосочетание и предложение. – М.: Наука, 1975. – 288 с.
6. Ким Н.Д. Подлежащее и сказуемое в корейском языке. –Ташкент: Библиотека им. Навои, 2015. – 120 с.
7. Князева Н.В. Семантико-синтаксические типы предложений с предикативным ядром N1-N1. Автореф. дисс…на соискание степени канд.фил.н. – Владивосток, 2006.
8. Пак Н.С. Корейский язык в Казахстане: Проблемы и перспективы. –Алматы: КазУМОиМЯ, 2005. – 304 с.
9. 한국어 능력 시험. 고급. 제 33회.